

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Euphrosyne.

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 12

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn, 1796-1803

Fysiske størrelse | Physical extent:

12 bd. :

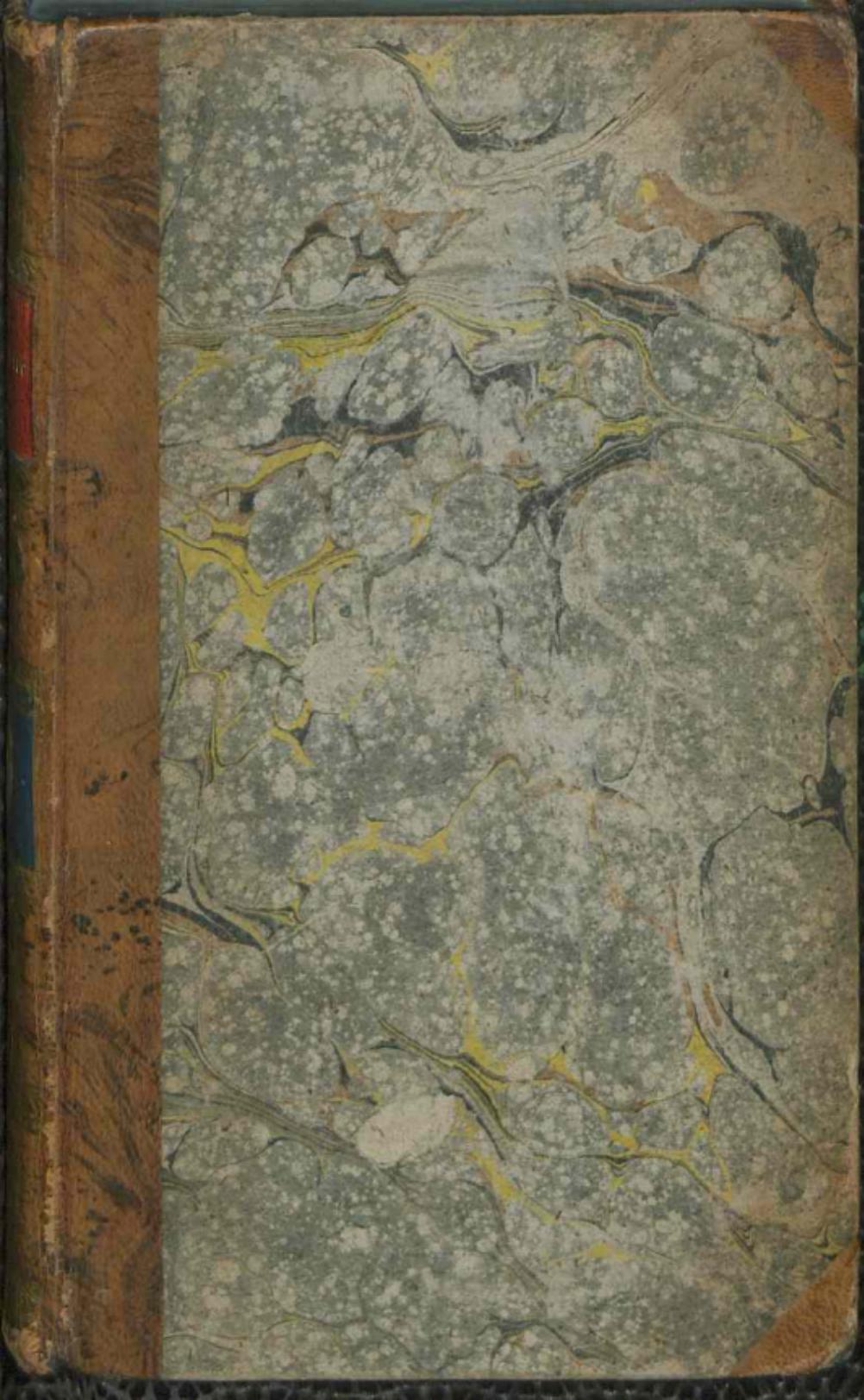
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommersielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57.-8.

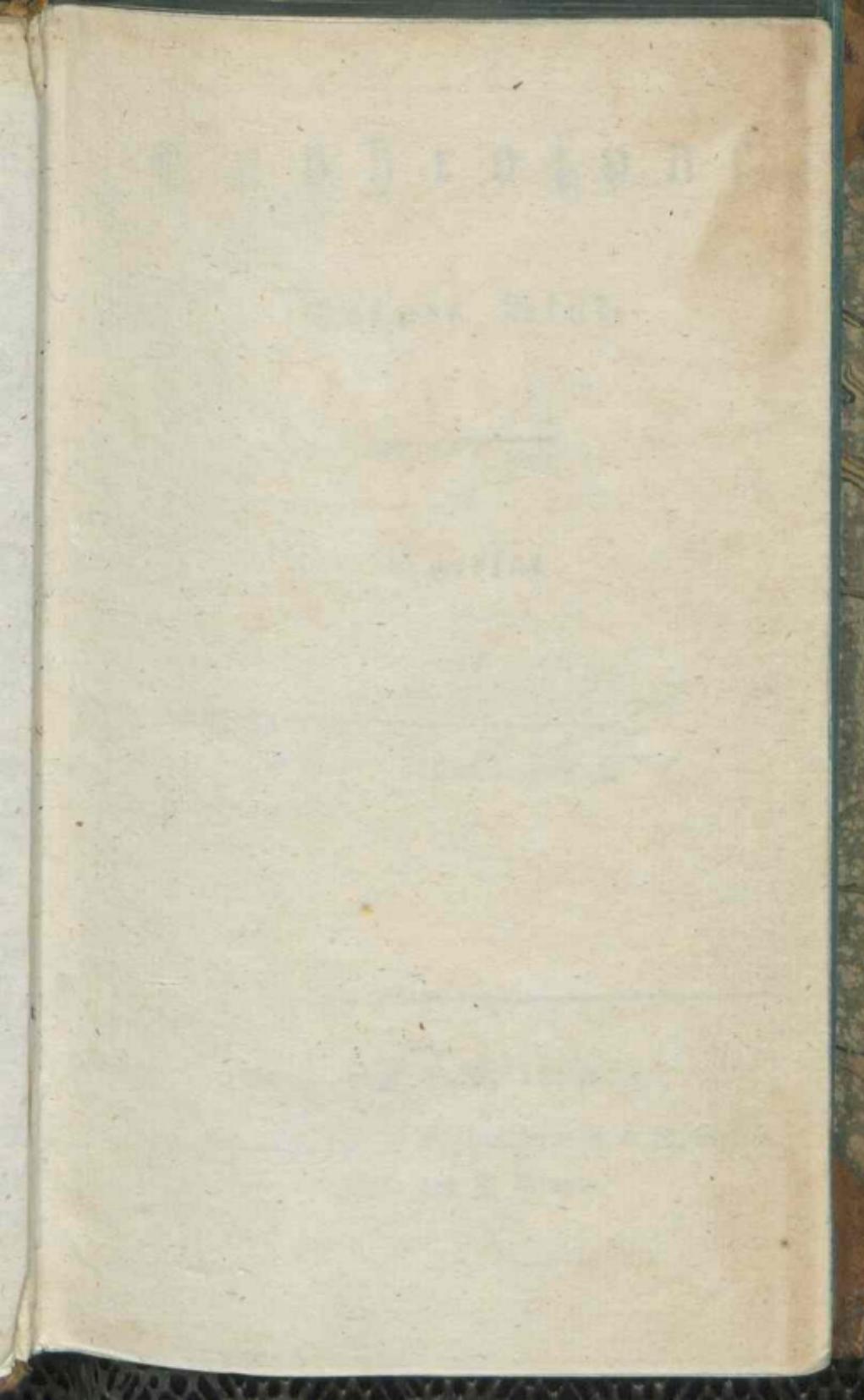
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

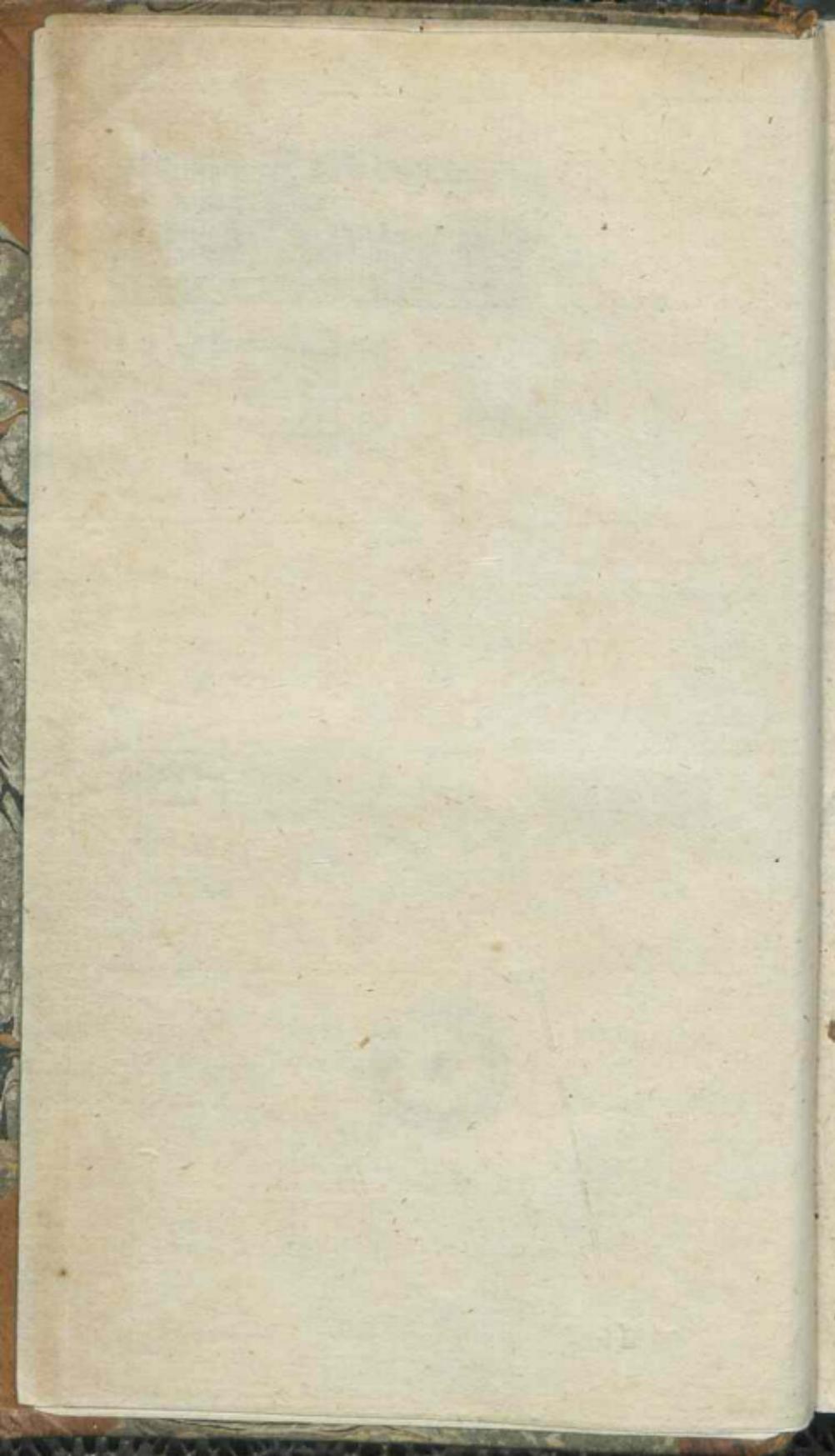

115708000544

+Rex

Euphrosyne.

Tolvte Bind.

Overfat

af

J. Werfel.

København, 1803.

Udgivet og forlagt af Boghandlerne A. & G. Goldin.

Trykt hos Z. Breum.

In d h o l d.

Agathons Historie

af

C. M. Wieland.

S u d h o l b

af

tredie Deel.

Ellevte Bog:

	Side
Agathon ved Kong Dionyses Hof i Syracus.	1
1. Cap. Agathon finder en gammel Bekjendter igjen. Et Billede af Dionysius i Herr Joshua Reynolds Smag.	2
2. Cap. Beslutninger, som vor Helt indtil videre satter. Aristippus Caracter.	3
3. Cap. Agathons forste Fremstillelse ved Hosset	4
4. Cap. En academisk Torsamling, hvori Agathon faaer Lejlighed til at legge et nyt Talente for Dagen	17
5. Cap. Dionysius lader Aristippus gjøre Agathon Forstag, og indgaaer derefter de Veterinæsser, under hvilke Agathon vil bequem-	21

In b h o l d:

Gide	
me sig til at være hans Medhjælper i Re-	
gleringen	50
6. Cap. Nogle Betragtninger over Agathons For-	
hold	33

Tolvte Bog.

Agathons Statsforvaltning; hans Forseelser mod af	
Hofklogstab og Verdensklogstab.	
1. Cap. Noget om Hoved- og Statsactioner. Aga-	
thons Forhold ved Kong Dionyses Hof	40
2. Cap. Hemmelige Esterretninger om Philistos.	
Agathon paadrager sig Timocrates's Fiend-	
stab ved en Handling, hvormed han gør	
sig fortjent af Dionysius og hele Sicilien	51
3. Cap. Exempler vaa, at ikke alt, hvad der glim-	
rer, er Guld	61
4. Cap. Cleonissa	70
5. Cap. En Hofcomedie	78
6. Cap. Agathon begåær en stor Forseelse mod	
Hofklogstabben. Folger deraf	83
7. Cap. En mærkværdig Samtale mellem Agathon	
og Aristippus. Den førstes Beslutning	
med Grundene for og imod den.	92
8. Cap. Agathon tager Deel i et Anslag mod Thy-	
rannen og bliver sat i Arrest	103
9. Cap. Vor Helts daværende Sindstilstand	108
10. Cap. Agathon faaer et meget uventet Besøg	
og bliver sat paa en ny Prove	117
11. Cap. Agathons Forsvar for sig selv og Erklae-	
ring paa Hippias's Tilbud	132
12. Cap. Agathon bliver sat i Frihed igjen og for-	
lader Sicilien	148

Trets

In d h o l d.

Side

Trettende Bog.

Agathon kommer til Tarent, bliver indført i Archytas's Familie, opdager i den gjenfundne Psyche sin Søster og finder usformodentlig den sjonne Danae igjen.

1. Cap. Archytas og Tarentinerne. En sjeldent

Statsmands Caracter	155
---------------------	-----

a. Cap. En uventet Opdagelse	166
------------------------------	-----

3. Cap. Psyches Tildragelser	175
------------------------------	-----

4. Cap. Noget, man funde forudsee	181
-----------------------------------	-----

5. Cap. Agathon bliver forvildet paa Jagten og sidder i et gammelt Slot paa en meget uventet Gjenstand	185
--	-----

6. Cap. Et Studium for Gjelmaletne	194
------------------------------------	-----

7. Cap. Forberedelse til Danaes Historie	202
--	-----

Fjortende Bog.

Danaes hemmelige Historie.

1. Cap. Danae begynder at fortælle sin hemmelige Historie

210

2. Cap. Danaes første Ungdom, til hun kom i
Bekendtskab med Alcibiades

214

3. Cap. Alcibiades gjør den unge Danae
kjendt med Aspasia

227

4. Cap. Alcibiades's Caracter, skildret af Aspasia.
Hvorledes den unge Danae bliver
opdragen i Aspasia's Huus

234

5. Cap. Alcibiades's Hensigter med den unge Danae.
Han omringer sin Plan med selv-
gjorte Vanskeligheder og bliver fangen i
sin egen Snare

243

6. Cap.

In d h o l b:

6. Cap. Nye Konstgreb af Alcibiades. En Phi-
lippica mod Mandkjønnet som en Prøve
paa den skjonne Aspasia's Philosophie Side
254

Sextende Bog.

Fortsættelse og Slutning af Danaes hemmelige Be-
givenheder.

1. Cap. Aspasia's Død. Den skjonne Danaes	
forste Heilrin	
2. Cap. Danae og Cyrus	272
3. Cap. Danae i Smyrna. Slutningen af hen-	284
des Historie med den skjonne Seier, hun	
opnaaede over Agathon	

294

Sextende Bog.

Slutning.

1. Cap. Agathon beslutter at aabenbare sig end-
nu noiere for Archytas og til den Ende et	
være sin egen Biograph	
2. Cap. En Samtale mellem Agathon og Archy-
tas	307
3. Cap. Skilderie af Archytas's Levnedøphilosophie	313
4. Cap. Agathons Historie sluttet	329
	356
-

Agathon.

Ellevte Bog.

Agathon ved Kong Dionyses Hof i Syracus.

Første Capitel.

Agathon finder en gammel Bekjendter igjen. Et Billede af Dionysius i Herr Jønsna Reynolds Smag.

Det Betydeligste af det sidst anførte Capitels Indhold erfoer Agathon ved et stort Gjestebud, som hans Ven, Kjøbmanden, anrettede for at høitideligholde hans Ankomst i Syracus.

Nygget om en Gjest, som der en Tid lang hos Grækerne var bleven talet saa meget Ondt og Godt om, lokkede blandt andre Nysgjerrige ogsaa Philosophen Aristippus til at indstille sig ved dette Gilde. Denne Philosoph havde ved Grækenlands skjonne Aanders store Udvandring til Syracus — mere for at være en forskende Tilskuer, end for at gjøre Dionyses Forsangelighed

ved parasitiske Konster skætslydig til hans Fornødenheds
der — begivet sig derhen, og var nu formedelst sin behagelige Omgang og den Maade, han stod i hos Regenten,
haare vel antagen i de bedste Familier i denne Hoveds
stad. Agathon og Aristippus havde kjendt hverandre i
Athenen. Men den Gang contrasterede den førstes En-
thusiasme alt for meget med den andens kolde Blod og
Humoristiske Maade at philosophere paa, til at de skulde
de kunnet oprigtigen agte hinanden, endført dog Aris-
tippus ofte indfandt sig i de Forsamlinger, som den
Gang gjorde Agathons Huns til et Academie for de
bedste Hoveder i Athenen. I Grunden var Agathon
med alle sine glimrende Egenskaber i Aristippus Øine en
Phantast, og Aristipp med al sin Wittighed efter Aga-
thons Begreber en blot Sophist, mere skikket til med
sine Grundsatninger at gjøre quindagtige Sybariter
end mere sybaritiske, end unge Republicanere til dydis-
ge Mænd.

Det Indtryk, der var blevet tilbage hos dem begge af
den Mening, de i sin Tid havde fættet om hinanden, brag-
te dem til at studse, da de nu efter tre eller fire Aars
Skilsmisse saae hinanden første Gang igjen. Det skulde
være Agathon, det skulde være Aristipp! —
Tænkte enhver af dem ved sig selv, overbevist om, at
det var saa, og kunde dog neppe troe sin egen Overbes-
viisning. Aristipp sogte i Agathon Enthusiasmen, som
ikke mere var der; og Agathon troede ikke mere at fins-
de Sybariten i Aristippus, maastee kun fordi der paa
nos

nogen Tid var foregaaet en kjendelig Forandring med den Maade, han betragtede Personerne og Tingene paa.

En Sammenværelse af nogle Timer betog dem begge den Bildfarelse, de forhen vare i, adsprede Levningen af deres gamle Fordom om hinanden, og indgjod dem Tilbøjelighed til at blive sande Venner. Uformørkt forsvandt Erindringen hos dem om, at de i forrige Tider ikke havde anstaet hinanden saa vel; og deres Hjerter fandt nu Behag i det lille Selvbedrag, der lod dem holde det, de sollte for hinanden, for en blot Fornyelse af deres gamle Venstaben. Aristipp fandt hos vor Helt en Forekommenhed, en Koldhjindighed, en Politur, der forekom ham som Beviser paa, at adskilige Slags Erfaringer maatte have gjort en stor Forandring i hans Tænkemaade. Agathon fandt igjen noget mere end blot Wittighed hos Philosophen af Cyrene; han sporedes hos ham en sund Tænkekraft, en Jagttagesaand og en Fiinhed og Rigtighed i hans Dom, der uoksom udmarkede ham som en Discipel af den vise Socrates.

Disse Opdagelser indgjod dem naturligvis en gjen-sidig Tillid, der gjorde dem tilbøjelige til at være aabenhjertigere mod hinanden, end man ellers pleier ved den første Sammenkomst at være det. Agathon lod sig for sin nye Ven forstaae med sin Forundring over, at de sejonne Forhaabninger, man havde gjort sig for Sicilien af Plato's Anseelse hos Dionysius, vare saa pludseligen og paa saa ubegribelig en Maade blevne til-

intetgjorte. I Grunden bestod alt, hvad der i Stas-
den var bekjendt derom, i blotte Formodninger, der
tildeles kun grundede sig paa nogle saadanne utilforla-
delige Anecdoter, som Dagdriverne, der soge at give sig
Mine af at være noie bekjendte med Høffets Intriguer
og Hemmeligheder, pleie at ørke om med sig fra det
ene Selskab til det andet i Residencestaden. Aristippus
havde i den Tid, han havde opholdt sig ved Dionyses
Hof, studeret denne Førstes svage Side og hans Yndi-
ingers og de fornemste Syracusaneres og Sicilianeres
Caracter med en saadan Skarpsindighed, at han — uden
at indlade sig i Udviklingen af de hemmelige Drives-
fjedre, som vi allerede have gjort vore Læsere bekjendte
med — lettelig kunde overbevise Agathon om, at selv en
ligegyldigere Tilskuer ikke havde funnet love sig noget
lykkeligere Udsaid af Dions og Plato's Anlæg paa at
formaae Dionysius til frivillig-n at frasige sig den monar-
chiske Magt. Han skildrede Tyrannen fra hans bedste
Side som en Prinds, hvis fortæsselige Naturel end
ikke den ulykkeligste Opdragelse ganste havde funnet fors-
varve, og som af Natur var saa blid, ædel, gavmild
og tillige saa let at danne og lede, at det allene kom
an paa, hvad for Hænder han befandt sig i. Efter
hans Dom bestod denne Førstes Heil netop i denne alt
som let foranderlige Caracter og hans Hengivenhed
til sandselige Hornsialser. Plato skulde have forståaet
at betjene sig paa en suin Maade af disse Svagheder
til sine Hensigters Fremme. Men dette vilde krævet en

Listighed, en Blanding af Eftergivenhed og Tilbages holdenhed, som Forfatteren af Kratylas ingeninde havde i sin Magt. Desforuden havde han ladet sig alt for tydeligen merke med, at han var kommen for at være Hørstens Hovmester, en Omstændighed, der for sig allene maaatte have fordærvet alt. Thi for de var gæste Hørster maa man altid skjule omhyggeligen, at man seer videre end de. De vilde ansee det for en Skam at lade sig lede, om det end var af det største Hoved, naar de troe, at det er deis Hensigt at lede dem. Ders af kommer det, at de heller til deres Skam finde sig i at lade sig behæfse af en Kammertjener eller en Maitresse, der forstaaer det Konstgreb at skjule sit Herres domme over sin Herres Billie under slavisk Smiger eller listige Sodheder. Plato havde været for nøieregnende til Minister og for gammel til Yndling hos saa ung en Hørste. Desforuden havde hans fortrolige Vensteb med Dion skadet ham, da det havde givet hans lønlige Fiender bestandig Leilighed til at opvække Mistanke hos Hørsten til ham. Og endeligen havde der heller intet i og for sig været ved det Indfald at gjøre Sicilien til en Platonisk Republik. Sicilianernes Nationalaand var en Sammensætning af saa slette Egenskaber, at det, i hans Tanker, vilde blive selv den viseste Lovgiver umueligt at omdanne dem til Republicane Dyd; og Dionysius, som under visse Omstændigheder maaстee kunde blive en god Hørste, vilde, om han end i et Anfald af indbildt Høimodighed havde ladet sig overtale til at

ophæve Tyranniet, usædligens dog blev en meget
sæt Borger. Disse almindelige Aarsager vare til-
strækkelige til (hvad der end havde givet nærmere Anled-
ning til Dions Forviisning og Plato's Unaade hos Dio-
nysius eller dog til hans Bortreise fra Høfet) at gjøre
det begribeligt, at det ikke havde kunnet gaae anderledes.
"Men verhos bevisste de og — saide Aristippus til med en
forstilt Vigegyldighed — at en Anden, der forstod at føre
sig disse sine Førgængeres Forseelser til Nutte, vilde kun
have lidet Misie for at fortrænge de uwardige Folk,
der nu igjen havde sat sig i Besiddelse af Førstens Tils-
lid og Autoritet.,,

Agathon fandt sin nye Vens Tanker saa sandsyns-
lige, at han sollte sig fristet til at antage dem for sans-
de. Og her spillede Egentjærligheden ham en lidet Streg,
som han ikke havde tiltroet den. Den hvilskede ham
saalagte, at han maaske holdt dens Stemme for en
Indskydelse af sin gode Genius, den Tanke i Øret;
hvor stjent vilde det ikke være, om Agathon kunde driz-
ve det igennem, som Plato forgjeves havde umaget sig
for! I det mindste forekom det ham ypperligt at gjøre
Forsøg derpaa; og han sollte og et Slags Ahnelse, der
sagde ham, at et sайдant Foretagende ikke vilde over-
stige hans Kræfter. Disse Ahnelser (thi Tanker var
det endnu ikke) opstode i ham, allerede medens
Aristippus talede. Dog sog han sig i Agt for i mind-
ste Maade at lade sig mærke dermed, og ledede Samta-
len — for ikke usormært at blive udforstet af saa

fin en Hofmand, — han paa andre Gjenstande. Overhovedet undveg han saa meget des omhyggeligere alt, hvad der havde kunnet trække ham nogen særdeles Ommaerkshed, som han mærkede, at man ventede at see en overordentlig Mand i ham. Han talede med Bestedenhed og kun saa meget som Omstændighederne uomgjengelig krævede om den Deel, han havde havt i Statsforvaltningen i Athenen. Han benyttede sig aldeles ikke af den Leilighed, som Adskillige paa en god Maade (i det mindste i deres Tanker) tilbøde ham til at sige sine Tanker om Regjeringssager og de Syracusaniske Anliggender. Han talede om altting som et almindeligt Menneske, og lod sig noie med, naar der gaves Leilighed dertil, at vise, at han var en Ejender af alle Kjonne Ting, kjønt han kun gav sig ud for at være en Elster deraf.

Dette Forhold, hvorved han vilde afvende al Misctanke om kjuite Hensigter fra sig, havde den Virkning, at de fleste af de Tilstedeværende holdt for, at de havde bedraget sig i den store Forventning, de havde gjort sig om ham. De suttede, at Agathon langt fra ikke i Nærheden var det, som hans Nygte havde lovet, og for at havne sig for, at han ikke var saaledes, som han efter deres Indbildung skulde være, tillagde de ham endog nogle Feil, som han ikke havde, og forsringede de Kjonne Egenstabers Vard, som han ikke kunde eller ikke vilde kjule. Dette er en sædvanlig Tilsflugt for smaa Sjæle, hvorved de indbyrdes sege at

stryke

styrke sig i den trostelige Overbevisning, at der ikke gives saa stor eller maaskee aldeles ingen Forskel imellem dem og en Agathon. — Og hvo vil være saa ubiligt at regne dem det til Onde; at de troste sig paa en saadan Maade?

Andet Capitel.

Beslutninger, som vor Helt indtil videre fatter. Aristippus Caracter.

Saa snart vor Helt saae sig allene, overgav han sig til de Betragtninger, der vare de naturligste i hans nærs værende Stilling. Ved at høre, at Plats var borte ogat Dionysius igjen havde antaget sin forrige Skikkelse, var det hans første Beslutning ufortøvet at forlade Syracuse og drage over til Italien, hvor han af adskillige Aarsager kunde vente sig en god Modtagelse af den berømte Archytas i Tarent. Men hans Samtale med Aristippus bragte ham igjen paa andre Tanker. Jo mere han overvejede det, Aristipp havde sagt ham om Aarsagerne til de foregaarde Forandringer, des større Lyk fandt han hos sig til at angribe det Værk, Plato havde opgivet, fra en anden Side og, som han haabede, med større Held end han. Omrumlende mellem tusinde forskellige Tanker, tilbragte han den største Deel af Natten i en Mellemtilstand mellem Beslutning og Twivraadighed, til han om sidst blev enig med sig selv

sm at lade det komme an paa, hvad Omstændighedernes vilde bestemme ham til.

Midlertid lagde han dog, for ikke at være uberedt, om Dionysius skulle trække ham til sit Hof, en Plan for sit Forhold: han forestilte sig en Mængde Tilsætte, der kunde mode, og fastsatte hos sig selv de Forholdsregler, han i hvert af dem vilde handle efter. Den næste Forbindelse mellem Blogstabben og Retskaffens Heden var Grundvolden for dem. Hans egen Fordeel kom aldeles ikke i nogen Betragtning derved. Han vilde ikke lade sig fængsle med noget Slags Baand, men bestandig beholde sin Frihed, og, saasnart han saae, at han arbeidede forgives, trække sig med Ere tilbage igjen. Dette var den eneste Beslutning, hvorved han havde sig selv for Øine. Den starke Modbydelsighed for alle populaire Regieringsformer, som hans Erfaringer i forrige Tider havde efterladt sig hos ham, lod ham ikke tenke paa at ville være Sicilianerne behjelplig i at opnaae en Frihed, som han ansaae for et blæt Navn, under hvis Beskyttelse de Edle af Folket og Pobelen gjensidigen tyrannisere hinanden værre, end en eneste Tyran almindeligen formaaer at gjøre det. Thi denne maa være saa stem, han end vil, saa afholder dog i det mindste hans egen Fordeel ham fra aldeles at tilintetgjøre sine Slaver, naar derimod Pobelen, hvis det lykkes den at rive Magten til sig, ingen Grænder kænder for sine rasende Bevægeller.

Denne Betragtning rommede egentlig kun Democratiet, men om Aristocratiet havde Agathon heller ikke bedre Tanker. En uophørlig Række af slette Monarcher forekom ham at være noget, der ikke gaves i Naturen, og en eneste god Første var (ester hans Forsydsætning) nok til at besætte Folkets Lykke for hele Aars hundrede. Derimod troede han, at Aristocratiet ikke kunde sættes paa nogen varig og fast fod uden Folkets fuldkomne Undertrykelse, og var altsaa af denne eneste Aarsag allene den værste af alle muelige Statsforfatninger. Saq stærkt indtagen imod disse to Regjeringsformer, kunde han ikke falde paa at blande dem med hinanden og ved et Slags politisk Chemie af to saa stridende Ting at ville frembringe en god Composition. Et saas dant Værk forekom ham for indviklet og sammensat af for mange Slags Hjul og Lodder, til ikke hvert Øjes blik at komme i Orden og esterhaanden at maatte bringe sig selv i Staa. Han ansaae følgelig Monarchiet, fra alle Sider betragtet, for den simpleste, ædlest og med Analogien af Naturens store System meest overs eensstemmende Maade at regjere Menneskene paa.

Dette forudsat troede han at have gjort alt, naar han kun formaaede at trække en Første, der svævede mellem Dyder og Laster, ud af hans slette Raadgiveres Hænder, og ved et klogeligt Brug af den Magt, han haabede at faae over hans Tilbrieligheder, at blive i Stand til at forbedre hans Tankemaade. Thi han besad ends nu for gode Tanker om den menneskelige Natur til ikke
at

at haabe, at han ved at vandre denne Vej skulde funne opvække Følelse hos ham for Dydens naturlige Tilskælser. Og antaget endog, at det ikke vilde lykkes ham ganste, saa haabede han dog, naar han kun havde bragt det til at bemestre sig hans Hjerte, i det mindste at blive i Stand til at udrette meget Godt og asvende meget Ondt; og selv dette forekom ham at være nok til ved Skuespilletts Ende at kunne forlade Skuepladsen med den belønnende Tanke, at han der havde spillet sin skjonne Rolle ret vel. Med disse i Sovn dyssende 'ehas gelige tanker slumrede Agathon endeligen ind, og sov endnu, da Aristippus om Morgen'en derpaa kom igjen for at indbyde ham i Dionyses Dravn og forestille denne Forste ham.

Den Side, denne Philosoph viser sig fra i den nærværende Historie, stemmer ligesaa lidet overeens med den almindelige Fordom, som man har fatter imod ham, som denne Fordom stemmer overeens med de paas lideligste Esterretninger om hans Lerned og Meninger, der ere komne til os. Virkeligen synes den mere at grunde sig paa Misforstaaelse af hans Grundsatninger og nogle fortælgelige Historier, som Diogenes af Laerte og Athenaeus, to af de upaalideligste Compilatorer i Verden, efter hans Fienders Retninger have fortalt, end paa noget, der med Rette kunde undbrage ham vor Hoiagelse.

I enhver Tidsalder har der levet et Slags Folk, som ikke have været dydige uden allene i deres Skrifter, som ved at affectere de strængeste Grundsatninger

i Hen-

i Henseende til Stedelæren have søgt at skjule deres Hjerters Hordærvelse, som have antaget Skin af et overordentlig delicate Dre og ere blevne betagne af en hellig Gysen ved den blotte Lyd af Ordet Vellyst, fort, et Slags Folk, som enhver vilde foragte, dersom ikke den største Hob var fordomt til, at lade sig blænde af Masker, Miner, Fagter, Stemmens Inflectioner, fordreiede Øyne og hvide Lommetørklæder. Disse forærfelige Folk gjorde allerede den Tid deres Bedste for at udskrige den gode Aristipp som en Slave af Bellysterne, der havde gjort de sandelige Drivters Hordringer til sin Philosophies Grundsatninger og Kunsten at fornøje sig til det høieste Gode i Verden.

Det er ikke her Stedet til at bevise, at denne Dom er ubillig og ugrundet; og det er eiheller saa nødvendigt, da allerede een af de arbeidsomste Lærde i vor Tidsalder, sin Stand uagtet, har haft Mod til i sin critiske Historie om Philosophien at lade denne Discipel af Socrates vederfares Net *).

Uden altsaa her at bekymre os om Aristipps Læresætninger, lade vi os noie med, blot at sige saa meget om hans Caracter, som det er forøndent at vide, for at kunne rigtigen bedømme den Person, han forestilte ved Dionyses Hof. Af alle de foregivne Wise, som

den

*). Forfatteren af Agathon har selv mange Nar derefter i sine Oplysninger til de af ham oversatte Horaziske Breve gjort dette paa sin Vis til nogle i dette Jag competente Dommeres formodentlige Tilfredshed.

den Tid befandt sig ved dette Hof, var han den eneste, der ikke hemmeligen lagde an paa at føre sig denne Forstes Gavmildhed til Nutte, endskjent han dog ingen Betragtning gjorde sig over at modtage Forærlinger af ham, som han ikke køjte med parasitiske Nedrigheder. Ops højet ligesaa meget formedelst sin naturlige Tænkemaade som formedelst sin temmelig magelige Philosophie over Ærgjerrighed og Pengejerrighed, betjente han sig af et tilstrækkeligt Arvegods, som han, naar der gaves Lejlighed, forsød at forsøge ved den tilladelige Fordeel, som han drog af sine Talenter, til efter sin Tilbørs lighed mere at forestille en Tilstuer end en Skuespiller paa Verdens Skueplads. Da han var eet af de bedste Hoveder i sin Tid, saa gav denne Frihed, som han sit hele Liv igjennem forbeholdt sig, ham Lejlighed til at erhverve sig en Indsigt, der gjorde ham til en skarp og sikker Dommer over alle forekommende Gjenstande i det menneskelige Liv. Herre over sine Videnskaber, som ikke af Naturen vare heftige, og besriet for alle Slags Bekymringer og Forretninger, saae han sig i Stand til at vedligeholde den Mandssfrighed og den Sindsrolighed, der ere Grundtrækene i den Vises Caracter. Han havde tilbragt sine skønneste Aar i Athenen i Omgang med Socrates og de største Mænd i denne berømte Tidsalder: Euripides og Aristophanes, Phidias og Polygnot, ja (for at sige Sandheden) endog Phrynerne og Laisserne havde bidraget deres Skjerv til at danne hans Vittighed og udvikle hin fine Følelse for det Skjonne i ham,

ham, der lærte ham at forene Gratiernes Munterhed med Philosophiens Alvorlighed. Intet overgik hans Selskabs Behagelighed. Ingen forstod, saaledes som han, at indføre Viisdommen under Skjermthedsens og det muntre Lunes behagelige Skikkeler i saadanne Selskaber, hvor den ikke var velkommen i sin egen Dragt. Han besad den Hemmelighed, at gjøre de ubehageligste Sandheder ved Hjælp af et Indfald eller en passelig Vending fordragelige endog for de Store selv, og at hævne sig paa de kjedsmellelige Gjekke og Marre, som Forsternes Hosser i de Tider vrimlede af, ved saa sin en Spot, at de formedelst deres Dumhed antoge den med en taknemmelig Smil for et afgjort Bisald. Hans belevne Hand og den Kundskab, han besad om alt, hvad der gjalt for Skjent, opniede ham over ens hver anden, hvor det kom an paa at opfinde sündrige Forlystelser, anordne Gjestebud og Høitideligheder, prysde Værelser, eller fælde Domme over Digternes, Tones Konstneres, Malernes og Billedhuggernes Værker. Han elskede Hornsiesser, fordi han elskede det Skjonne, og af samme Aarsag elskede han ogsaa Dyden. Men Hornsiessen maatte ligge paa hans Vei, og Dyden maatte ikke paalægge ham alt for besværlige Pligter. Thi til at opofre sin Beqvemmelighed for nogen af dem, elskede han hverken den ene eller den anden høit nok. Det var hans faste Grundsetning, hvilken han og altid forblev tro: At det staer i vor Magt at være lykkelig i alle Omstændigheder,

und

andtagen allene i Phalaris's gloende Øre; thi hvorledes man skulde kunne være lykkelig i den, kunde han ikke gjøre sig noget Begreb om. Han forudsatte, at Sjel og Legeme maatte være sunde. I dette Fald kom det kun an paa at forstaae at rette sig efter Omstændighederne, istedet for (som den store Hob af de Dødes lige) at forlange, at Omstændighederne skulle rette sig efter os, eller at ville gjøre Vold paa dem for at bringe dem dertil. Formedelst denne besynderlige Gave til at finde sig i alt kunde han fortjene den meget sigende Noes, som Herats tilslægger ham: "At alle Farver klædte ham lige godt, at han i alle lykkelige og ulykkelige Omstændigheder var den samme, eller, som Plato sagde om ham, at det kun var ham allene medgivet at bære en Klædning af Purpur og en Kittel af Sækkelærred med lige god Anstand.,,

At Dionysius agtede Aristippus for alle disse Egenhæber høiere end nogen af de andre Lærde, der opholdt sig ved hans Hof, er intet ubetydeligt Beviis paa, sat densne første langt fra ikke manglede Ævne til at sætte Priis paa det Gode. Det var ham kjerest at have ham om sig, og ikke sjeldent lod han sig af ham ved eet og andet Spøg bevæge til gode Handlinger, som hans Pedanter med al deres Dialectik og skolastiske Weltalenhed ikke vare i Stand til at formaae ham til.

Disse karakteristiske Træk forudsatte, er det, i vo're Tanker, heist sandsynligt, at Aarsagen, hvorför Aristippus, saasnart han saae vor Helt i Syracus, besluttede

tede at bane ham Vei til Dionyses Kunst, allene maas have været den, at han var begjerlig efter at see, hvad der vilde flyde af en saadan Forbindelse, og hvorledes Agathon vilde forholde sig i sin sibrige Stilling. Thi paa nogen særdeles Fordele for sig selv kunde han ikke derved have lagt an, da det jo beroede paa ham selv, uden at behøve nogen Mægler, at føre sig den Maade til Nutte, som han stod i hos en Prinds, der, naar det stak ham at prale med sin Gavmildhed, var i Stand til at give en Lustspringer eller Eitharspiller Indkomstens ne af en heel Stad.

Dette være imidlertid som det vil, nok er det, at der ikke var Aristipp noget saa magtpaæiggende, som allerede om Morgenen derpaa at underholde Førsten (som han pleiede, naar han stod op, at gjøre sin Opvartning), om den nys ankomne Agathon, og' at gjøre ham saa fordeelagtig en Skildring af ham, at Dionysius blev begjerlig efter at lære at kjende dette overordentlige Menneske af Person. Aristipp blev overdragen at bringe ham ufortøvet til Høfset; og denne Commission uds forte han uden at lade vor Helt mærke, hvor megen Deel han selv havde deri.

Tredie Capitel.

Agathons første Fremstillelse ved Høfset.

Agathon ansaae denne paa hans Ankomst saa hastig følgende Indbydelse for et godt Forvarsel, og gjorde ingen Indvendinger imod dens Antagelse. Han blev modtagen med megen Maade af Dionysius. Ved denne Lejlighed saae han atter Prover paa, at Skjouheden er en stum Anbesaling hos alle dem, der have Øine. Den Apolloniske Skabning, der allerede før havde gjort ham saa mangen en god og slet Tjeneste, der havde paadraget ham Pythia's Forfolgeler og indtaget Athenienserne for ham, der i de Thraciske Bacchantiders Øine havde gjort ham til en Gud og i den skjonne Danas Øine til den Elskværdigste blandt de Ødelige, — denne Skabning, dette indtagende Hasyn, den med Værdighed og Anstand forenede Gratie, der var uadskillelig fra alle hans Handlinger og Bevægelser, gjorde deres Virkning og tiltrak ham ved første Dækast en alsindelig Beundring. Dionysius, der, som Konge, var alt for vel tilfreds med sig selv til at være skinsy over en Privatmand for nogen Fuldkommenhed, overgav sig til det behagelige Indtryk, som denne indtagende Fremmede gjorde paa ham. Philosopherne haabede, at det Indvendige ikke vilde stemme overeens med et Udvores, der lovede saa meget; og dette Haab gjorde dem i Stand til med nogle Rynker paa Nasen, hvor ved de vilde tilkjendegive, hvor lidet Priis de satte paa

et saabant Fortrik, at sigt hinanden hvissende, at haas var — sinuk. Men Hofmandene faldt det tungt at døls ge deres Ærgrelse over, at de ikke formaaede at finde nogen Heil hos ham, der kunde holde dem skadesløse for Synet af saa mange Fuldkommenheder. I det mindste bleve disse Anmerkninger gjorte ved denne Leilighed af den kold sindige Aristippus.

Agathon forenede i sit hele Forhold og alt, hvad han sagde, saa megen Beskedenhed og Klogskab med den ødle Frihed og Selvsølse, der characteriserer en Mand af Levemaade, at Dionysius i saa Timer blev ganske indtagen af ham. Man veed, hvor lidet der behøves til at behage de Store, naar kun det første Øieblik er os gunstigt. Dionysius maatte altsaa nødvendingen, da han virkelig havde Smag, synes bedre om Agathon end nogen af alle dem, han hidinds til havde seet; og det Behag, han fandt i ham, maatte naturligvis tiltage i samme stigende Forhold, som vor Helles Fuldkommenheder og Talenter fra det ene Øieblik til det andet udviklede sig for ham. Virkelig besad han og saa mange, at Hosmændenes Misundelse, som tiltog i samme Forhold med ethvert Øieblik, der gik, i visse Maader fortjente at undskyldtes. Ikke ubetydelige Indbildninger vilde disse gode Herrer have havt om sig selv, dersom de kun havde besiddet de gode Egenstaber enkelt i lige Grad med ham, som, hos ham forenede, dog kun udgjorde den mindste Deel af hans Værd. Han var saa klog at skjule sine vigtigere Egenstaber

skaber og blot at vise sig fra den Side, hvorved Folk af Levemaade lettest lade sig astvinge deres Hoiagtesse. Han talede om alle Ting med hin flygtige Wittighed, der blot fører Gjenstandene forbi os, — en Egenstab, hvorved ofte de tonmeste Hoveder i Verden (i det mindste paa nogen Tid) vide at anstille sig, som om de besadde Hørstand og Indsigter. Han spøgede, fortalte med Gras tie, gav andre Leilighed til at vise sig, og (hvad der gjorde den Opdragelse, han havde nydt af den skjonne Danae, Ere) beundrede de gode Indsald, der blandt en Mængde platte og stive Wittigheder af og til salde den snaksomme Dionysius af Munden, paa en saadan Maade, at det, uden at han gjorde for megen Vold paa sin Smag og Oprigtighed, overbeviste denne Hørste om, at Agathon havde uendelig megen Hørstand,

Almindelig have store Herrer en Yndlingsvaghed, hvorved det er meget let at faae Adgang til deres Hjerte. Den store Tanzai (i ovrigt en Kjender af Hors tjenester) kjendte dog ingen større end at spille godt paa Lire. Dionysius havde saa gunstig en Fordom for Citharen, at den bedste Citharspiller var i hans Øine den største Mand paa Jorden. Han spillede vel ikke selv synderlig godt paa Cithar, men han gav sig ud for en Kjender deraf, og paastod, at han ved sit Hofs havde de største Virtuoser paa dette underfulde Instrument. Til Lykke havde Agathon lært i Delphi at slæg paa Cithar, og nogle Lectioner, som han havde faaet hos den skjonne Danae, havde bragt ham saa vidt i denne Konst,

som — det er mueligt at bringe det. Kort og godt; da han tredie eller fjerde Gang spise til Aftens med Dionysius, tog han en Eithar, accompagnerede paa den en Dithyrambe af Damon (som blev sjungen af en fin Stemme og danset af den skønne Bacchidion), og satte derved hans Høihed i saa overmaade en Henrykelse, at det hele Hof holdt det fra dette Sieblit af for afgjort, at han inden siele Tid vilde blive Førstens erklarede Undling. Dionysius oversatte ham i det første Anfald af sin Beundring med en saadan Smiger og Versommelse, at næsten alt Mod forgik vor Helt ved at høre det. Himmel! tænkte han, hvad vil der være at udrette med en Konge, der er i Stand til at sætte den første Den bedste, der kommer, ved Statens Noer, allene fordi han er en god Eitharspiller?

Denne første Tanke var meget grundig, og vilde have forstaanet ham for megen Fortrædelighed, der som han havde fulgt dens Indskydelse. Men en anden Stemme — (mon det var Horsængelighed? den Tanke, ikke at opgive et stort Forehavende af saa ubetydelig en Marsag? eller mon det var den Svaghed, der gjør os tilbørlige til at betragte alle de Daarligheder, vi see hos de Store, der robe Agtelse for os, med overbaernes Øine?) — hviskede til ham, at Smag for Musiken og en udmærket Videnskab for et vist Instrument er en Ting, der er afhængig af vor Organisation, og at det vilde blive ham des lettere at forsikre sig denne Fors

stes Hjerte, jo flere han besad af de Færdigheder, hvore ved det lod sig gjøre at erhverve sig hans Bisald.

Den Gunst, han i saa kort en Tid og ved saa tweydyge Fortjenester havde sat sig i hos Tyrannen, steg kort derpaa i Anledning af en academiske Forsamling, som Dionysius med megen Hætitidelighed foranstaltede, til saadan en Høide, at Philistos, der til denne Tid endnu havde svævet mellem Frygt og Haab, begyndte at ansee sit Fal for at være uundgaaeligt.

Fjerde Capitel.

En academiske Forsamling, hvori Agathon faaer Leilighed til at lægge et nyt Talent for Dagen.

Dionysius havde hørt af Aristipp, at Agathon havde i forrige Tider været en Discipel af Plato, og at man, medens han stod i Anseelse i Athenen, ansaae ham for een af de største Talere i denne talelystne Republik. Glad over at have opdaget en Fulkommenhed mere hos sin nye Undling, tövede han intet Øieblik med at foranstalte en Leilighed, hvorved han af egen Erfaring kunde overbevises om, hvorvidt denne Menning om Agathon var rigtig. Thi det forekom ham ganste overnaturligt, at den, der var saa stor en Eitharspiller, tillige skulde kunne være en Philosoph og en Adonis. Academiet sic altsaa Besaling at forsamle sig, og det hele Syracus blev indbudet til denne Forsamling.

Agathon tenkte paa intet mindre, end at ogsaa han
 skulle komme til at spille en Rolle i denne Kamp mellem
 en Hob Sophister, som han, ikke uden Grund, ansaae
 for meget overslodige Folk; og Aristipp havde af den
 ovenanførte Bevæggrund, der var Nøglen til hans he-
 le Forhold med vor Heit, ikke ladet sig i mindste Maas-
 de mærke for ham med Dionyses Hensigt. Forsten
 aabnede selv som Academiets President (thi hans For-
 sengelighed tillod ham ikke at lade sig noie med at være
 dets Beskytter) Forsamlingen med en slet sammenflasket,
 ikke synderlig forstaaelig, men med Platoniemer rigelig
 udspækket Tale, der (som man let kan'tenke) vante
 almindeligt Bisald, uagtet den forekom Agathon mere
 at bevise den Kongelige Talers afgjorte Tillid til det
 Bisald, der tilkøm ham for hans Stand, end at være
 et Bevlis paa Omsangen af hans Gaver og Indsigter.
 Efterat denne Tale var endt, tog den academiske Has-
 nekamp sin Begyndelse; og om Tilhørerne end ikke blev
 synderligen oplyste af de subtile Aander, der nu lode
 sig høre, saa blev de dog temmeligen forlystede ved den
 enes Weltalenhed, den andens klingende Stemme og
 gode Accent, den tredies paradoxe Indsald, og den fjers
 des Grimaser til de Distinctioner og Demonstrationer,
 han frembragte.

Efterat dette Skuespil havde varet i nogen Tid og
 en uartig Gaben nu begyndte at betage de to Tredies-
 dele af Tilhørerne, sagde Dionysius: Da han havde
 den Lykke i nogle Dage at have haft een af de værdig-
 ste

ke Disciple af den store Plato i sit Huus, saa bad han ham, ikke at fortørnes over, at den Verømmelse, der allevegne var gaaen forud for ham, havde bortdraget det Siser, hvormed hans Beskedenhed søgte at bedække hans Fortjenester, og bebudet i den skjonne Agathon een af de meest vekalende Vise i den Tidsalder, de levede i. Han maatte altsaa ikke vægge sig for, ogsaa i Syracus at vise sig fra saa fordeelagtig en Side, og indslade sig med Academiets Philosopher i en Disputats om een eller anden vigtig philosophisk Opgave.

Til Lykke talede Dionysius, som var meget for at høre sig selv og i en høi Grad besad den Gave at udtrykke sig vidtloftigen, længe nok til at give vor Agathon Tid til at satte sig efter den lille Bestyrrelse, som saa uventet en Opfordring havde voldet ham. Densne Frist satte ham i Stand til uden videre Betenkning at svare: Han var for tidligent bleven kaldet fra de Vises Auditorier til Maadsforsamlingen i Athenen og indsviklet i de offentlige Anliggenders Bestyrrelse for et Folk, der, som bekjende, ikke pleiede at give sine Hovmestere lidet at gjøre, til at have haft Tid til at benytte sig noksom af sine Eerer. Imidlertid var han, naar Dionysius forlangte det, af Agtelse for ham beredt til at aflagge en Prøve paa, hvor lidet han fortjente den Noes, der af en alt for gunstig Fordom var bleven ham tillagt.

Dionysius opfordrede nu Philistos (ffront man ikke veed, om det skede af en Handelse eller efter forud gjort Aftale) til at foreslaae et Spørgsmaal, for og imod hvil

hvilket der fra begge Sider skulde disputeres. Ministeren betante sig lidet, og i Haab om at sætte Agathon, der allerede begyndte at blive ham farlig, i Forlegenhed, foreslog han det Spørgsmaal: „Enten gør den Republicanke eller den Monarchiske Regjeringsform en Stat lykkeligst?“ Man vil, tankte han, overlade det til Agathon at vælge, hvilken han vil erkære sig for. Taler han for den Republicanke og taler godt (hvilket han for sin Eres Skyld er nødsaget til), saa mishager han Forsten; opkaster han sig til Monarchiets Forfæster, saa gør han sig forhadt hos Folket, og da vil ikke Dionysius have Mod nok til at betroe Statsforvaltningen til en Fremmed, der ved sin første Fremtrædelse har gjort saa let et Indtryk paa Syracusanernes Hjarter.

Men denne Gang slog den listige Mands Forventning ham feil. Agathon erklarede sig, uagtet han mærkede Philistos's Hensigt, med en saadan Uforsørdethed for Monachiet, at det ikke lovede denne nogen Triumph. Efterat hans Modstandere, blandt hvilke især Antisthenes og Sophisten Protagoras anstrængte alle deres Kræfter for at opnå Fristaternes Fortrin, havde ophørt at tale, gjorde han Begyndelsen med at give deres Grunde mere Styrke, end de selv havde formaaet at give dem. Opmarksomheden var overordentlig spændt. Enhver var mere begjærlig efter at høre, hvorledes Agathon vilde bære sig ud for at overvinde sig selv, end hvorledes han vilde tage det, for at overvinde sine Modstandere. Hans Weltalenhed viste sig i et Lys, der

blændede Tilhørernes Siel. Det Øiebliks Vigtighed, der skulde afgjøre hans hele Forehavendes Skjebne, Gjenstandens egen Natur, hans Begjærlighed ester at seire, og formodentlig ogsaa hans hjertelige Afsky for Democratiet, alt dette indgjed ham en Besjelelse; der stemte hans store Sjælekrafter endnu højere. Hans Ideer vare saa store, hans Malerier tegnede saa stærkt, malede med saa megen Ild, hans Grunde hvet for sig saa klarre og ved deres Forbindelse med hinanden saa mægtige, hans Weltalenhed, der i Forstningen indstrænkede sig til et majestætisk roligt Sprog, blev esterhaanden saa stærk og fortryllende, at endog de Mænd, der i Forveien havde besluttet, at han skulde have Uret, saa sig, saa at sige, af en magisk Kraft twungne til at give ham deres fuldkomne Bisald. Man troede at høre Mercur eller Apollo at tale. Men mest beundrede dog Kjenderne (hi der var og nogle tilstede, som kunde gjøre Præstand paa at være dette), at han forsmaaede de Konstgreb, hvorved Sophisterne pleiede at vise en ond Sag fra dens gode Side. Her forekom ingen Farver, der skulde tjene til ved deres Glæds at skjule det Besdragelige i falske eller kun for at blændende fremsatte Sætninger, ingen konstig Hordeling af Lys og Skygge: hans Sprog lignede Solens Skin, hvis levende, næsten ulegemlige, Glæds udbredet sig over Gjenstandene, uden at betage dem noget af deres egen Farve.

I midlertid maae vi tilstaae, at han behandlede Republikene lidet grusomt. Han beviste, eller syntes

dog

dog alle dem, der hørte ham, at bevise: At dette
 Slags Samfund havde faaet sin Oprindelse i Anars
 chiets vilde Chaos, og at dets Lovgiveres Wiisdom
 kun med maadeligt Held havde stræbt at indsoere Orden
 og Bestandighed i en Forfatning, der, efter sin Natur,
 bestandig svævende i Uro og indvortes Gjæring, hvært
 Øieblik stod Fare for af sine egne Kræfter at voldes sin
 Undergang, og saa lidet var i Stand til at nære Mor
 lighed, at denne, naar den sandt Sted der, var en
 Folge af den nderste Fordærvelse og (ligesom et Havblik)
 det visse Forbud for Storm og Undergang. Han paas
 stod, at den politiske Dyd (dette helligede Palladium i
 Fristaterne, hvis Vedligeholdelse deres Lovgivere havde
 gjort hele deres Lykke afhængig af) var et Slags usynlig
 og af ældgammel Overtro helliget Afgud, der ikke blev
 dyrket uden i det blotte Navn; at man i disse Stater
 syntes stiltiende at have gjort en Pagt med hinanden,
 om at lade sig ved et vist Phantom af Nærfaerdigs
 hed, Herredomme over sine Lyster, Ulegennytthed og
 Kjærlighed til Fædrelandet og det almindelige Vedste
 bedrage af hinanden; at det Modsatte af disse Dyd
 ingensteds blev udøvet mere usorstammet, end det skede
 her under dette politiske Hykleries Maske og disse Dys
 bers ærvoerdige Navn. Der vilde, i hans Tanker,
 behoves en Mængde besynderlige Omstændigheder, som
 dog i nogle tusinde Aar neppe een Gang kunde findes sam-
 lede paa et Sted paa Jorden, for at vedligeholde den
 lykkelige Middeltilstand i en Republik, uden hvilken den

ikke kunde være af nogen Varighed. Og just fordi denne Forening træffer saa helden og er afhængig af saa mange tilfældige Aarsager, saae man de fleste Republiker enten for svage til at yde deres Borgere den mindste Sikkerhed, eller arbeidende paa at bringe det til en Størrelse, der ved indvortes Uroligheder og Borgerkrige uophørligen rystede Statens Grundvolde og ikke overlod den, der til sidst blev Herre af Kamppladsen noget andet end Ørkenene at besætte med Folk og Ruiner igjen at opbygge. Endog Friheden, som disse Stater, med Udelukkelse af alle andre, gjorde Fordring paa, havde ingensteds, end ikke i de despotiske Riger i Asia, saa lidet Sted som der. Thi enten maatte Folket ydmyg finde sig i alt, hvad de Ædle og Rige, overensstemmende med deres Interesse, besluttede og gjorde, eller var det selv Dommere og Lovgivere, og da kunde ingen ørlig Mand være sikker for hvert Øieblik at blive et Offer for dem, som hans Fortjenester vare i Beien eller som haabede ved hans Anseelse og Hormue at blive større og rigere. Det var i ingen Stat mindre tilladt end i disse, at gjøre Brug af sine Ævner, at tænke selv, og uden Fare at lade sig martyre med, hvad man i Ting af Vigtighed holdt for at være almeennyttigt. Alle de Forslag, der sigtede til Forbedring, vilde blive forkastede under det forhadte Navn af Lyst til Forandringer, og paadrage dem, der vorede at gjøre dem, hemmelige eller offentlige Korfølgelser. Endog Grundstætterne for den menskelige Lyksalighed, det, der egentligst udmarkes de

culs

cultiverede Mennesker fra de Wilde og Barbarerne, Sandhed og Dyd, Videnskaberne og Musernes elskbare dige Konster, var i disse Stater mistænkeligt eller endog forhadt. De blev ved tuinde i Mørke omvankende Midler betagne deres Kraft, hindrede i deres Løb, eller i det mindste hverken opmuntrede eller berlannede. —

Men det være nok med dette korte Udtog til at give Læserne en Prøve paa, hvor noie Agathon var bekjendt med Fristaternes Mangler og hvor lidet Skaansel han ved denne Leilighed viste dem! Vi afbryde ham saa meget des hellere, som det strider ganske imod vor Hensigts at gjøre noget Menneske paa Jorden den Stilling, det befinder sig i, ubehageligere, end den allerede er det, eller at give Anledning til, at Feilene i nogle for lang Tid siden undergaaede Græske Republikker, der leverede Agathon Stof til dette Malerie, kunde blive misbrugte til at sværte dem, der i vor Tidsalder kunne ansees for hæderværdige Fristeder og Tilsugtssteder for Dyd, sund Tønemaade, offentlig Lyksalighed og den politiske Liighed, der kommer den naturlige saa nær som det er muligt. Overhovedet synes det Spørgsmaal, som der her blev disputeret om, at henhøre blandt de ufrugtbare speculative Opgaver, paa hvilke der al sin Tid er blevne spildt saa megen Tid og Mæle, uden at det er muligt at see, hvad Verden nogensinde skulde vinde ved deres Afgjørelse. Vi forbigaae ålsaa og, skjont af en anden Aarlag, den Lovtale, Agathon holdt over den mos-

narchiske Statsforsatning. Behovsterne i Verden synes for største Delen at være meget ligegyldige over, hvad Menning man har om deres Regjeringsform. Der gives Tilsælde, vi tilstaaer det, hvor dette fordrer en Undtagelse; men disse Tilsælde mede kun sjeldent, naar man bruger den Forsigtighed at holde sig forsynet med hundrede og halvtredsindstyvetusinde velbevæbnede Folk, ved hvis Bistand man har megen Grund til at haabe, at man ubekymret kan sætte sig ud over alle fredssommelige Menneskers Menninger i Verden. Ere ikke og disse hundrede og halvtredsindstyvetusinde saa lesvende og siensyntligt et Beviis paa, at en Nation er lykkelig, at man ikke behøver noget andet Beviis dersaa?

Not altsaa, at denne Tale, hvori Agathon pakkes de alle fordærvede Kristaters Mangler og alle velregjerede Monarchiers Fortrin sammen paa to contrastrende Materier, havde den Lykke at opnaae alle Stemsmerne, overtale alle Tilhørerne, og tiltække Taleren en Beundring, der kunde mættet den forsængeligste Sophistes Stolthed. En og hver var fortryllt af en Mand, der forenede saa sjeldne Gaver med saa hoi en Tankemaade og saa meunestekjærlig en Character. Thi Agathon havde ikke anpruist Tyranniet, men den Besgjering, hvor Monarchen er Folkets Fader, opdrager sine Born vel, og søger at gjøre dem lykkelige. Man sagde sig selv, hvad for gylde Tider der vilde forestaae Sicilien, om en saadan Mand ferte Statsvoret.

roret. Han havde ikke glemt i Indgangen til sin Tale at afvende den Mistanke fra sig, at det var af Hevngjerrighed, han lastede Republikerne, og af Smiger og løntige Hensigter, han opnøede Monarchiet. Han havde ved denne Lejlighed ladet sig forstaae med, at han havde i Sinde at gaae over til Tarent, og i den rolige Privatstand, som han, efter sin Tilbøielighed, gav Fortrin for alle andre, at sysselsætte sig i Dunkelhed med Sanheds Efterforskning og sin Tænkemaades Forbedring. Enhver beklagede eller lastede denne Beslutning, og ønskede, at Dionysius vilde anvende alt for at overtale ham til at afsætte dersra.

Femte Capitel.

Dionysius lader Aristippus giøre Agathon Forstag, og indgaaer derefter de Betingelser, under hvilke Agathon vil begemme sig til at være hans Medhjælper i Regeringen.

Ingensinde havde Førstens Tilbøielighed stemt saa fuldt kommen overeens med Folkets Ønsker som denne Gang. De høie Tanker, han havde satte om vor Helts Person, vare ved denne Tale stegne til det allerhøieste. Hvor ustandhaftig denne Første end var i sin Caracteer, havde han dog sine Dieblikke, hvori han ønskede, at det maatte koste mindre Overvindelse at være en god Regent. Agathons Weltalenhed havde henrevet ham

ham ligesom de andre Tilhørere, han sollte, hvor skjonne hans Malerier vare, og oversaae dersor, at disse Malerier netop vare et Slags Satire paa ham selv. Han foresatte sig at opfylde det, Agathon stiltiende havde lovet af hans Regjering; og for at gjøre sig de Pligter, dette Forsæt paalagde ham, saa lette som muligt, vilde han lade dem udøve ved den, der kunne forklare sig saa godt derom. Hvor kunde han finde noget tjenligere Redskab til at gjøre sin Regjering elsket af Syracusanerne? Hvor kunde han finde en Mand, der forenede saa mange behagelige med saa mange nyttige Egenskaber?

Vant til at betragte altting fra een Side og at ville alt, hvad han vilde, hastig og utsaalmodig, pleiede Dionysius at bestemme saa lidet et Mellemrum som muligt mellem sine Beslutninger og deres Udførelse. Han overdrog altsaa Aristippus at gjøre sin Ven de fornødne Forslag. Agathon undskyldte sig med sin Ulyst til at besatte sig med Forretninger, og bestemte endog Dagen til sin Afreise. Dette gjorde Dionysius end mere begjerlig efter at see sit Ønske opfyldt; og endskjent vor Helt vedblev at vægre sig, gjorde han det dog paa saa beskedent en Maade, at man kunde haabe, han vilde lade sig overtale. Det var og virkeligen kun hans Hensigt at satte saa upaalidelig en Forstes Tilboielighed paa Prøve, førend han indlod sig i Forbindelser, der kunne have saa gode eller saa onde Folger for andres Lykke og hans egen Rolighed.

Ende-

Endeligen, da han troede at have Aarsag til at
ansee den Hsiagrelse, Dionysius beviste ham, for nos-
get mere end et blot Indsaid, begyndte han at give eft-
ter; dog forbeholdt han sig, at der først skulde fastsæt-
tes visse Betingelser mellem dem. Han erklarede, at
han vilde forblive ved hans hof blot som hans Ven, saa-
længe Dionysius vilde erkjende ham dersør og troede at
kunne behøve hans Tjeneste. Men han vilde beholde
Frihed til, uden Indvending at trække sig tilbage, saas-
snart han saae, at hans Ophold hos Dionysius var
unyttigt. Den enste Belohning, han troede sig bes-
friet til at forlange for sin Tjeneste, var den: at Dio-
nysius vilde folge hans Raad, saalænge han var i Stand
til at bevise, at baade Nationens Bel og Førstens Sik-
kerhed, Hæder og Privatlyksalighed vilde besordres ders-
ved. Endeligen udbad han sig endnu, at Dionysius
aldrig vilde forlade sig paa nogen lønlig Beretning
eller Besværing over ham, uden aabenhjertigen at
have aabenbaret ham den og hørt, hvad han kunde
anbringe til sit Forsvar.

Førsten betenkede sig saa meget mindre paa at uns-
derskrive alle disse Betingelser, som han fast havde be-
sluttet at beholde ham, om det end skulde koste ham
Halvdelen af hans Rige. Agathon modtog altsaa
nogle Værelser, som man havde indrettet paa Palais
et for ham, og Dionysius erklarede offentlig, at man
ved alle Leiligheder kunde henvende sig til hans Ven
Agathon ligesaa fuldt som til ham selv. Det hele Hof

Kappedes fra nu af om at bevise den nye Undling sin Underdanighed, og Syracus saae med glad Forventning de Saturniske Tiders Tilbagetkomst i Mode.

Sjette Capitel.

Nogle Betragtninger over Agathons Forhold.

Vi gjøre her en siden Pause, for at give Læserne Tid til at overvrie, hvad de i dette Sieblit troe at burde sige mod eller med vor Helt.

Maaßke nogle finde i den Iver, hvormed han talede imod Republikeerne, en Ditterhed, der gjorde ham ubillig nok til at lade alle andre Fristater undgjelde hans egne Medborgeres Utaknemmelighed mod ham. Andre ville maaßke besyylde hans hele Forhold ved Kong Dionyses Hof for en konstig Smildhed, der ikke var hans Caracteer egen og indstroede nogle Pleiter i den.

Vi have allerede adskillige Gange erklæret, at vi i dette Værk have paataget os en Historieekrivers og ikke en Lovtalers eller Forsvarers Pligter. Imidlertid forbliver det os dog tilladt at domme ligesaa frit efter vor Synspunct om den Mands Handlinger, hvis Levned vi ikke udgive for et fuldkomment Mønster, men dog for et lærorigt Exempel, som det forbliver vore Læsere at gjøre det fra deres Synspunct.

Vi have allerede erindret, at det vilde være ubilsligt at ansee det, Agathon indvendte imod Republikerne

i hans Tidsalder, for en Fornørmedelse mod Saadanne Fristater, som, under gunstige Omstændigheders Indflydelse, ere formedelst deres Beliggenhed satte i Sikkerhed saavel for andre Staters Misundelse som for al utidig Tanke om at forstørre sig selv, ved vije Love og, hvad der endnu er mere, ved Vanens Magt vedligeholde sig i den lykkelige Middeltilstand, og som neppe engang kjende de Mangler og Feil af Manu, som Agathon ansaae for ulægelige hos de daværende Republiker. Gives der, som vi haabe og troe, saadanne Republiker i vore Dage, saa kunne de ikke finde sig fornørmede ved det Onde, Agathon sagde med Sandhed om dem, der vare ham bekendte. Evertimod vil denne Drol af hans Tale tjene dem til et Speil, hvori de kunne see deres egen Skikkelse, og, om de ikke opdage nogen af de Feil deri, som Agathon bebreidede Republikerne, overgive sig med saa meget des større Foie til et recent og ulostes iigt Velbehag med sig selv *).

Overhovedet har man Aarsag til at troe, at Agathon talede som han tankte, og dette er nok til at retfærdiggjøre hans Oprigtighed. Hvorfor skulde vi og begynde at twivle paa denne? Hans hele Forhold, medens han

*). I ørige fortjener det maaske at anmerkes, at alt, hvad Agathon legger Republikerne til Last, findes saa fuldkommen stadsæt ved den nu opstaaede Franske Republik, at det synes at være tegnet Drol for Præst efter den, uagtet det dog blev krevet for mere end fem og tyve Aar siden, altsaa paa en Lid, da intet

han havde Tyrannens Hjerte i sine Hænder; beviser, at han ingen Hensigter havde, der nøddede ham til at smigre

E 2 mod

intet Menneske, end ikke i den største Feberhede, funde have drømt om, at der, endnu forend det samme Aar-hundredes Udgang, af det oploste Franse Monarchies Ruiner skulde opstaae et politisk Uhyre, som allerede i de første Aar af sin Tilværelse viste os det græs-seligt modbydelige Syn af alle de Uorden, Uretsfærdigheder, Daarsligheder, Misgjerninger og Gruelig-heder i det Store, som Historien viser os i hine beramte Frakrater i det gamle Grækenland, i deres høieste Jordærvesses-Epoche, i det Småa. Hvad for sandsynlige Udsigter er der til, at de selv samme Aar-fager, som droge hine gamle Republikkers Undergang efter sig, skulde i Frankrig funne blive en Bilde til Held, Varighed og blomstrende Velstand for et nyfødt Missoster af Republik, der har medbragt Princippet til sin snart forestaaende Oplosning ved sin Ind-trædelse i Verden?

* * *

Man behage at erindre sig, at det Forestaaende ikke er frevet un, men i Aaret 1793 eller 94 dæsa medens Republiken Frankrig endnu stred med sin Skjebne, og det var uvist, om den vilde overvinde sine udvortes og indvortes Hænder og bæsaae, eller ikke. — At den store Forfatter ikke visde anbragt denne Spaa-dom, om han den Day funde sect faa Aar længere hen i Tiden, er der inaen tvivl om, og at hans Syn maa den Gang, at hans Størhed uagtet, have været svagere, end det Haab, vi andre synge Aander næ-rede

mod sin Overbeviisning. Sandt er det, at han fra det Øiebliek, han satte Hoden i Dionyses Palais, havde Hensigter med alt, hvad han foretog sig. Men skulde han maaske ingen have hart? Naar hans Hensigter vare ødle og velgjørende (og det vare de virkeligen), hvad kuns ne vi da ned den yderste Strænghed fordre mere? Det synes altsaa ikke, som man har Grund til at legge ham den Forsigtighed til Last, hvormed han paa den nye og sibrige Bane, han vilde betræde, maatte indrette alle sine Handlinger, dersom de skulde funne ejene til at fremme hans Hensigter. Vi indromme vel, at

rede, viser Udfaldet tilslættelig selv. — At udelade denne Anmærkning, hvor megen Grund jeg end har til at troe, at Forfatteren gav uendelig meget for, om han aldrig havde skrevet den, fandt jeg urigtigt; thi den indeholder den vigtige Værdom, som kun faa synes at legge paa Hiertet, at man bør betænke sig, førend man dømmer. Hosraad Wieland besomte Republikens Bestandighed efter dens convulssiviske Bevægelser i dens første Tidblivelse; disse var naturlige og det synes han ikke at have seet. Et Legeme, der sammensættes med eet af forskellige Dele, maa nødvendig være contract i det ene Lem, og ytre Convulsioner i det andet, til det har mistet dem, der ikke passe sig for det, og er istedet deraf blevet forsynet med Organer, der harmoniss virke til den hele Machines rolige Gang. Saaledes er det gaet Frankrike, og saaledes vil det gaae enhver stor Stat, der selv omstaber sin Regjeringsform.

Werfel.

at det rober et Slags Hünhed og Tilbageholdenhed, som ikke synes ganste at have Sted i hans forrige Tæcteet. Men dette fortjener dog i Grunden ikke at lastes. Det er endnu uafgjort, om den Uforanderlighed, som mange ærlige Folk rose sig saa meget af i deres Tænkemaade og Forholdsregler er saa stor en Fuldkomsmenhet, som de indbilde sig. Vel smigrer Egenhjers ligheden os gjerne med, at vi saaledes, som vi ere, ere bedst; men den har ikke sjeldent Uret i at smigre os saaledes. Det er umueligt, at vi, i det alting forandrer sig omkring os, skulde ene forblive uforanderlige; og om det ikke var umueligt, saa vilde det ofte være upasseligt og fortjene at dadles. Andre Tider kræve andre Sæder; andre Omstændigheder en anden Beslæmelse af, en anden Vending i vort Forhold. I mos ralste Romaner finde vi vel Helte, der altid forblive sig selv lig i alt — og fortjene at roses deraf. Thi hvor kunde det være andet, da de i deres tyvende Aar allerede besidde Wiisdom og Dyd i samme Grad, som en Socrates eller Epaminondas, ester mansoldige Bestræbelser for at forbedre sig selv, neppe havde opnaaet i det tredindstyvende Aar? Men i det virkelige Liv finde vi det ganste anderledes. Det er beklageligt for dem, der bestandig blive sig selv lig, istedet for bestandig at blive bedre. Eller skulde ikke selv de bedste Mennesker altid have meget endnu at forbedre i deres Begreber, Domme og Holeser, paa deres Hoved og Hjerte, ja endog paa det, der er det fuldkomneste og agtværdigste

hos dem? Og lærer ikke Erfaringen, at vi sjælden bringe det til en ny Udvikling hos os selv eller en kændelig Forbedring i vor forrige indvortes Tilstand, uden at have igjennem et Slags Medium, der refleterer en fælles Hvorve paa os, og en Tidlang fordunkler vor sande Skikkelse? — Vi have allerede set vor Helt i forskellige Horsfatninger, og i hver af dem har han viist sig formedest Omstændighedernes Indflydelse lidet anderledes, end han virkelig er. Han syntes i Delphi at være en blot speculativ Enthusiast; og man har siden set, at han og forstod ret vel at handle. Vi troede, efterat han havde ydmyget den skønne Thane, at Bellystens Forsøelser ikke kunde faae Bugt med ham; og Danae bevisste, at vi havde bedraget os. Men det vil ikke være ret lange, førend en ny indbildt Danae, der troede at have fundet hans svage Side, vil finde sig ligesaa bedragen. Agathon syntes velsindt i forskellige Tidspuncter af sit Liv at være en Platonist og en patriotisk Sværmer, en Helt, en Stoiker, et velystigt Menneske, og var dog intet af alt, uagtet han Tid efter anden gjennemgik alle disse Classer og i hver af dem antog noget af deres særegne Farver. Vi ere endnu ikke ved Enden af hans Lebavn, og derfor kan der endnu ikke siges noget bestemt om hans Caracteer, om hvad han virkelig var, hvori han under alle disse Skikkeler forblev sig selv lig, og hvad der, efterat alt det Fremmede er skilt deraf, til sidst vil blive tilovers deraf.

Uden altsaa at domme saa overilet om ham, som man i det almindelige Liv hver Dag pleier at gjøre, ville vi vedblive at give Agt paa ham, esterspore de sande Drivefjedre til hans Handlinger, saa noie som det vil være os mueligt, ikke lade nogen lønlig Bevægelse i hans Hjerte, der kan meddele os nogen Oplysning herom, undgaac vor Opmærksomhed, og tilbageholde vor Dom over hans hele moralske Væsen, til — vi have lært at hænde det.

Tolvte Bog.

Agathons Statsforvaltning; hans Forseelser mod af
Hoffsklogslab og Verdensklogslab; hans Fal'd.

Første Capitel.

Noget om Hoved- og Statsactioner. Aga-
thons Forhold ved Kong Dionyses Hof.

Man bebreider Shakspear — den af alle Digttere ester Homer, der bedst har kjendt Menneskene fra Kongen til Betleren, fra Julius Cesar til Jack Gallstaff og med en sjeldent Beskueleskraft har igjennemskuet dem alle — ham bebreider man, at hans Stykker for det meste ikke have nogen eller i det høieste kun en meget urigtig, regellos og slet udtankt Plan, at det Comiske og Tragiske deri er strot om imellem hinanden paa den selsomste Maade, og at ofte den selvsamme Person, som ved Naturens vorrende Sprog har lokket os Taarene i Øjnene, saa Diebliske derefter ved eet eller andet be-
synderligt Indsald eller barokist Udbrud af sine Følelser,

om

om ikke noder os til at see, saa dog kjoer os saaledes, at det bliver os tungt at komme i vort rette Es igjen; — Dette bebreider man ham — og tænker ikke paa, at hans Stykker netop desformedest ere saa meget des naturligere Stildringer af det menneskelige Liv.

De fleste Mennesker og selv Com det er os tilladt at sige det, de store Statslegemer, for saavidt som de betrages som moralste Væsener, ligne i deres Lev uedslab i saa mange Dele de Hoved- og Statsactioner, der fordum vare i Bliddelse af Stuepladsen, at man næsten kunde falde paa den Tanke, at Opfinderne af disse sidste have været klogere, end man almindelig troer, og at de, om de end ikke have haft i Einde at gjøre det menneskelige Liv latterligt, i det mindste have villet esterligne Naturen ligesaas noie, som Græberne beslittede sig paa at forstjønne den. Men for ikke at sige noget om den tilfældige Lighed, at netop de vigtigste Roller i hine Stykker ofte, ligesom i det menneskelige Liv, blive spillede af de slettere Stuevillere: hvad kan ligne hinanden mere end begge disse Slags Hoveds- og Statsactioner pleie i Planen, Scenernes Afdeling og Forbindelse, Knuden og Udviklingen at ligne hinanden? Hvor helden spørge Ophavsmandene til nogen af dem sig selv, hvorfor de have gjort det eller det netop saaledes og ikke anderledes? Hvor ofte overraske de os ikke ved Begivenheder, som vi ikke i mindste Maade have været forberedte paa! Hvor ofte ses vi ikke Personer træde frem og trække sig bort igjen,

uden

uden at der kan begribes, hvorfør de kom øller hvorfør
 de forsvandt igjen! Hvor meget overlades der ikke i bega-
 ge til Hændelsen! Hvor ofte see vi ikke de sterste Virks-
 ninger frembragte ved de usleste Harsager! Hvor ofte
 bliver ikke det Alvorlige og Vigtige behandlet paa en
 lejendig Maade, og det Allerubetydeligste med en latterlig
 Alvorlighed! Og naar endelig i begge alting er blevet saa
 ynkeligen sammenblandet og indviklet i hinanden, at
 man begynder at mistivle om Udviklingens Mueli hed:
 hvor lykkeligen see vi da Knuden ved een eller anden an-
 der Torden og Lynild fra Papilstyret nedfærende Gud
 eller ved et rækt Sabelhug med eet, vel ikke oplost, men
 dog overstaaaren, hvilket for saavidt kommer ud paa
 eet, at Stykket enten paa den ene eller den anden
 Maade faaer Ende og at Tilstuerne Flappe eller pibe,
 ligesom de findes for godt eller — tør. Hvad for vigtig en
 Molle den ødle Harlequin i øvrigt havde at spille i den
 comiske Tragedie, vi tale om, vil endnu være mange
 af vore Læsere i frist Erindring. Hvor megen Miste
 har det ikke kostet at fortære denne Indlings-Carac-
 teer fra Skuepladsen! Og dog — vilde det endda ikke
 sige noget, at han forblev paa Skuepladsen, naar man
 kun ikke kaalte ham andre Steder end der! Men hvor
 mange store Oprin har man ikke i alle Tidsalderne seet
 opførte paa Verdens Skueplads med denne Person
 eller — som endnu er lidet værre — ved denne Person!
 Hvor ofte have ikke store Maend, som varer fødte til at
 være en Drones bestyttende Engel og hele Folkeslags

og Tidsalderes Velgjoreve, maattet see alle Frugterne af deres Blisdom og Tapperhed tilintegjorte ved et lidet Stelvse Puds af saaddanne Folk, som, uden just at høre deres Originals rode Kappe og gule Beenklæder, have beviist ved deres hele Opførsel, at de lignede ham des noiere i hans væsentlige Caracteertæk! Hvor ofte har ikke Indviklingen selv i begge disse Slags Tragedier Comedier saaet sin Oprindelse ene og allene derfra, at Harlequin ved eet eller andet dumt eller skelmst Producet af sin Fabrik fordærver Legen for kloge Folk, inden de kunne afgende det!

Vi ville ikke gaae videre med Sammenligningen; men dersom den, som det synes, er bygt paa gode Grundlag, saa have vi vel Forst til at beklage den vise og retskeste Mand, der af sin Skjebne er fordamt til under en ond, eller — som endnu er værre — under en svag Forst til at være indviklet i de offentlige Anliggens ders Forvaltning. Hvad vil det hjelpe ham at handle med Mod og Indsigts efter de bedste Grundscrninger og den rigtigste Plan, naar det foragteligste Ukrud, naar en Slave, en Robler, en Bacchidion, naar den første den bedste Parasit, hvis hele Fortjeneste bestaaer i Forstillelse, Listighed og at han forsøaer at snoe sig, har det i sin Magt at forsynde, standse eller endog tilintegjøre den Retskanses Bestrebelser?

Med alt det bliver der, naar han eengang har vovet sig ind i saa farligt et Hvirvar, intet andet Midst til at berolige sig og forsvare sit Forhold for de Bis-

ses og Esterverdenens upartiske Domstoel tilovers for ham, end — at udøste sig, førend han lægger haand paa Værket, en regelmæssig Plan for sit hele Forhold. Om end al den Viisdom, en saadan Plan er lagt med, ikke kan indestaae for Udsaldet, saa beholder han dog altid den troende Overbevisning, at han har gjort alt, hvad der, uberegnet de Tilfælde, som han ikke kunde forudsee eller ikke givende, maatte forsikre ham om de heldigste Folger.

Dette var nu vor Helts første Omsorg, efterat han havde sorpigget sig til at være Kong Dionyses Maabs giver og Kortrolige. Han saae, hvor vanskeligt det var at legge en Plan, der kunde tjene ham til Vederaad igjennem Høfsets og det offentlige Livs Labyrint; men han troede, at en utilstrækkelig Plan dog var bedre end ingen. Virkelig var det og blevet ham til saa naturlig en Vaner at forene sine Ideer, hvad de endog angik, i et System, at de, saa at sige, ordnede sig selv til en Plan, der maaske ikke havde anden Heil, end at Agathon endnu ikke kunde tanke saa ilde om Mennesker, som han burde om dem, han havde at gjøre med. Og dog havde han langt fra ikke nu saa høje Tanker mere om den menneskelige Natur, som i forrige Tider, eller, rettere at sige, han havde allerede lært alt for vel at kende den uendelige Forskjel, der er imellem det metaphysiske Menneske, som man tænker eller drømmer sig i speculativ Eansomhed, og det naturlige Menneske i den raa Natur og Uskyldighed, som

det

det forlader alle Bæseners Moders Hænder, og mellem begge disse og bet af Konsten dannede Menneste, saaledes som Selskab, Love, Meninger, Brug og Skikke, Hornodenheder, Tilbøjelighed, evindelig Strid mellem dets Bejærligheder og dets Afmægtighed, mellem dets Privatsfordele og de andres Privatsfordele, og den deraf flydende Nødvendighed for det at forstille og uophørlichen dolge og forkæde sine sande Hensigter, og tusinde andre physiske og moraliske Uarsager, der bestandigen virke kendselig eller ukjendelig paa det — have forsalset, fortrykt, fortrukket, og i utallige unaturlige og bedragelige Skikkelser omdannet eller forklaedt det, — han havde, siger jeg, allerede lært alt for vel; at kjenne denne Horskjel mellem de Mennester, vi have om os, og det, Mennesket, som Menneste, er og skal være, til at bygge sin Plan paa Platoniske Ideer. Han var ikke mere den unge Enthusiast, der indbildte sig, at det vilde være ham ligesaa let at udføre et stort Forehavende, som at bestutte det. Athenienserne havde for evigen befriet ham fra den Fordom, at Dyden Kun behøver sin egen Styrke, for at overvinde sine Modstandere. Han havde lært, hvor lidet man kan vente af andre, hvor liden Regning man kan gjøre sig paa deres Medvirkning, og (Hvad der var det vigtigste for ham) hvor lidet man kan forlade sig paa sig selv. Han havde lært, hvor meget man ofte maa give efter for Omstændighederne, at den fuldstommeste Plan i sig selv ofte, med Hensyn til de modvende Omstændigheder, er den sletterste — at det Onde ikke kan

kan gjøres godt med eet, at det er i den moraliske Verden som i den materielle, at intet løber der i lige Flugt, og at man altsaa sjælden, uden ved at gjøre mange Bugster og Vendinger, kan komme til et godt Maal, — kort, at Livet signer en Søreise, hvor Styrmanden maa finde sig i at indrette sit Løb efter Wind og Vær, hvor han intet Øieblik er sikker paa, at han ikke af Modstrome skal blive opholdt eller drevet til een af Siderne, og hvor altting beroer paa, at han midt iblandt tusinde ufrivillige Afsigelser fra den Tørs, han har foresat sig, dog om sider, saa snart og saa ubeklageligt som muligt, kommer til sit bestemtested.

I Folge disse almadelige Grundsætninger bestemte han, ved alt hvad han foretog sig, den Grad af det Gode, han foresatte sig at næae, efter Forbindelsen mellem alle de Omstændigheder, han foresantt Saar gerne i, og sit Forhold imod de Personer, som han derved havde at gjøre med, uden andre Betragtninger, ene og allene efter, hvorvidt de, efter hans Formodning, vilde hindre eller befordre hans Hovedhensigt.

Han kunde ikke, efterat han havde lært at kjende Dionysius noiere, gjøre sig noget Haab om, at danne et Monster paa en god Første af ham. Men han havde dog, ikke uden Grund, at kunne betage hans Væster deres skadeligste Gift, og betjene sig af hans gode Tilsygheder, eller suarere af hans gode Luner, ja endog af hans Lidenskaber og Svagheder til det almadelige Bedstes Fremme. Denne Menning om Dionysius var

i Gruns

i Grunden saa beskedten, at han ikke, uden at opgive alt Haab om at naae sine Hensigter, kunde i mindste Maade nedstenune den. Desugtet viste det sig i Tiden, at han endnu havde faeldet for gunstig en Dom over ham. Dionysius besad virkeligens Egenskaber, der spaaede meget Godt; men til Ulykke havde han for hoer af dem en anden, der tilintetgjorde alt, hvad den første havde lovet; og naar man havde længe nok betragtet ham i Nærheden, sandtes det om sider, at de Dyder, man tiltroede ham, ikke i Grunden vare andet end Lasster, som, fra en vis Side betragtede, antoge Farve af een eller anden Dyd. Ikke desmindre lod dog Agathon sig saaledes forblændende af disse gode Udsigter, at han ikke indsaae, at en saadan Carakteer var usovbederlig, og altsaa at hans Forhaabninger vare ugrundsdede, forend Opdagelsen ikke mere kunde nytte ham.

Hørstens storsse Svaghed bestod, i hans Tanker, i hans Tilhøierlighed til Magelighed og Vellyst. Agathon haabede at gaae him i Mode ved at sage at giave ham hans Forretninger saa lette og behagelige som muligt, og at hemme denne, naar han i det mindste vænte ham af med de vilde Udsævelser, som han hidindtil havde ladet sig forsøre til. Jo mere Deel Muserne have i vore Hornsæller, des finere, edlere og fædeligere blive de. Efter denne aldrig noksom anbefalelige Grundfætning gjorde han sig Umage for at bibringe Dionysius mere Smag for de skjonne Konster, end han for den Tid havde hant. Inden seie Tid blevé hans Palæier

Lyfts

Lystslotte og Hænger opfyldte med Mesterstykker af Grækenlands Malere og Bildedhuggere. Agathon trak de berømteste Virtuoser af alle Slags til Syracus; han opførte en prægtig Odeon^{*)} efter samme Model, som den, Pericles havde forordt Grækernes offentlige Skat paa; og Dionysius fandt saa megen fornøjelse i de forskellige Slags Skuespil, som han, under sin Indkings Opbyn, næsten hver Dag blev forlystet med paa dette Theater, at han (efter hans Vane) en Tid lang syntes at have tabt af Smag for sentere Forlysteiser. Midlertid var der dog en anden Lidenstab tilbage, hvis Herredomme over ham var allene tilstrækkeligt til at gøre alle hans nye Vens gode Hensigter frugtesløse.

Paa denne Tid var Danserinden Bacchidion i Besiddelse deraf; men det faldt dog meget tydeligt i Dis nene, at den heftige Kjærlighed, hun havde oppvakt hos ham, allerede havde tabt meget af sin første Hestighed. Det vilde maastee ikke falder meget tungt at løkke Virkningen af hans naturlige Ubestandighed til at indstille sig nogle Uger tidligere. Men Agathon havde store Bestenkels heder, der afholdt ham dersra. Dionyses Gesimlinde var ulykkeligvis i ingen Betragtning stikket til at understøtte et Forsøg paa at holde ham inden for den regtssæbelige Kjærligheds Grænser. Han kunde ikke leve uden Kjærlighedssorstaaelser, og den Magt, hans Friller

^{*)} En offentlig Bygning, der var bestemt for de musicaliske Skuespil og Musikens Dyrkeres Forsøg paa at overgaae hinanden.

Friller forstassede sig over hans Hjerte, gjorde hans
Ubestandighed farlig. Bacchidion var een af de gode
muntre Skabninger, i hvis Phantasie alle Ting ere
røsensfarvede, og hvis Bekymringer i Verden allene inde
skrænkede sig til at bortspøge sic Liv fra det ene Øieblit til
det andet, uden nogensinde at lade sig ansegte af nogen
ærgjerrig og egennyttig Tanke eller nogen Sorg for Fremtiden.
Hun elskede Fornoelser over alt. Altid op-
lagt til at yde og nyde dem, syntes de at spire op un-
der hendes Trin, at smile hende ud af Dinene, og
at udaandes af hendes Læber. Uden at tænke paa at
gjøre sig vigtig ved Førstens Lidenslab, havde hun
(af et Slags mechanisk Velbehag i at see fornøiede
Ansigtter) ofte anvendt sit Kredemime over ham til
at gjøre vel imod Folk, der fortjente det og ikke
fortjente det; thi derover indlod hun sig ikke i nogen
Undersøgelse.

Agathon frygtede for, at hendes Plads maaßte
kunde blive besat af en anden, der vilde gjøre et værre
Brug af sine Undigheders Magt. Han ansaae det
dersor ikke uændigt for sig, mere at stræbe efter, paa
en god Maade og uden at det lod som hun synderlig
tiltrak sig hans Opmærksomhed, at vedligeholde end at
overvinde Førstens Kjærlighed til hende. Han for-
stassede hende Leilighed til at rive sine forlystende Tas-
lenter paa saa mange Maader, at hun derved bestan-
digen erhvervede sig Nyhedens Tilsløkkelser. Han vidste
at mage det saaledes, at Dionysius ved jævnlig paa

en foie Tid at børves hendes Selskab blev forhindret fra at mætte sig alt for hastigen med de For-
nisielser, han nod i hendes Omgang. Han gik endog til sidst saa vidt, at han engang i en Samtale, hvor der blev handlet om Plato's alt for strænge Grundsetninger i denne Henseende; ikke tog i Be-
tænkning at sige: At det var ubilligt at ville fore-
skrive en Første, der tog sig med fornøden Alvor-
lighed af Oplyselsen af sine store og væsentlige
Pligter, hvor vidt han skulle gaae med sine Pri-
vatforlystelser, naar han kurr vidste at blive inden
for Anstandighedens og Maadelighedens Grænser.
Alt, hvad der (endfjort i almindelige Utdrykke)
faldt ham af Munden herom, syntes stiftende at
billige Førstens Svaghed for den skjonne Bacchidion,
og virkeligen var ogsaa dette hans Hensigt.

Vi twirle meget paa, at den gode Hensigt,
han havde dermed, nogensinde kan være tilstrækkelig
til at retsærdiggjøre saa farlig en Uttring. Men
vist er det, at Dionysius, som hidindetil af en vis
Undseelse for vor Helts Dyd havde gjort sig Umage
for at skjule sin svage Side for ham, fra dette
Dieblik of blev mindre tilbogeholdt, og af den
maafer urettige, men meget almindelige, Jordom,
at Dydten maa være en erklaaret Fiende af alle Glæ-
dens Guddomme, fattede en vis Misstanke til vor Helst,
hvorved han blev sløtet nogle Trin lænaere ned og
sat i samme Classe som han og Jordens andre Bes-
boere; en Misstanke, der vel igjen blev twungen af

Agathons bestandig uforanderlige Opførsel til at tie; men som dog ikke blev saa aldeles undertrykt, at ikke dens hemmelige Indflydelse skulde have banet Agathons Fienders paafølgende Beskyldninger saa meget lettere Vei til Førstens Sjel, som han dessuden var inderlig tilhørselig til at holde Dyden ens ten for Sværmerie eller for Forstillelse.

I midlertid vandt dog Agathon saa meget ved sin Overbærenhed med Førstens Yndlingsfeil, at det nu falst ham des lettere at bevæge ham til at tage mere Deel i Regjeringens Forvaltning, end han ellers pleiede; og dette var det uden Twivl, vor Helt ansaae for en tilstrækkelig Godtgjørelse for den Dæddel, han ved sin Hvielighed paadrog sig af visse Folk af strenge Grundfænninger, som i den lange Afstand, de leve i fra den store Verden, have godt for at fordomme andre for det, de paa deres Plads maastee vilde have gjort værre endnu end de.

Andet Capitel.

Hemmelige Esterretninger om Philistos. Agathon paadras-
ger sig Timocrates's Fiendskab ved en Handling, hvorved
han gør sig fortjent af Dionysius og hele Sicilien.

Paa den stignne Bacchidion nær var Philistos,
formedelst den Maade han stod i hos Dionys, den

betydeligste Person af alle dem, Agathon i sin nye Post havde at gjøre med. Denne Mand spiller i denne Deel af vor Historie en Rolle, der maastee kan opvække Lust til at lære noget nyttere at kjende ham. Detuden er det og een af Historiens første Pligter: "at adsprede den blandende Glands, som Lykken og de Stores Gunst saare ofte udbrede over nedrige Skabninger, og at vise Esterverdenen, at, f. Ex., huin Pallis, som saa mange Decreter af det Romerste Senat, saa mange Statuer og offentlige Hædersminner have viist den som en Belgjører mod det menneskelige Kjøn, som en Halvgud, ikke var noget bedre eller større end en skamløs lastefuld Slave. Naar Philistos i Sammenligning med en Pallas eller Tgellinus kun viser sig som en Duerg ved Siden af en Kjempe, saa kommer det i Grunden allene af den umaaadelige Forstjel, der, i det Romerste Monarchies mægtigste Periode, var imellem den og den lille Stat, som Dionysius havde Herredommen i. Den samme Djævel, som, for at give sit onde Lune Lust, druknede en heel Blok Sviin, vilde med en ulige stærke Glæde, dersom det havde været ham tilladt, have sat den hele Jordklode under Vand; og Philistos vilde og hjertelig gjerne været Pallas, dersom han havde haft den Lykke at voxe op i Claudius's Forgemakker. De Prøver, han i sin lille Kreds aflagde paa, hvad han

han vilde have gjort i en større, lade os ikke
tvivle derom.

Af Hødsel en Slave, men siden een af den
gamle Dionyses Frigivne, havde denne Philistos
allerede den Tid udmarket sig blandt sine Kammer-
rater ved det listigste Hoved og den trædeste Tunge,
uden at det dog havde forskaffet ham noget særliges
Fortrin hos hans Herre. Han græmmede sig med
Talte over denne, skjont ikke usædvanlige, Grille af
Lykken; men han vidste dog tillige at finde paa
Maad. Lykkelige Førgjængere havde viist ham, hvor-
ledes man uden Marie og uden Fortjenester kan svinge
sig op paa de høieste Trin, som et vist Slags
Ergjerrighed, der i visse Sjæle ret vel forliges
med den foragceligste Stedrighed, indgjod ham en
uslukkelig Vorst esier. Vi have allerede anmarket,
at den yngre Dionysius blev holdet usædvanlig haardt
af sin Fader. Philistos var den eneste, der havde
Forstand nok til at see, hvor megen Fordeel der
kunde drages af denne Omstændighed. Han fandt
Middel til at gjøre den unge Prindses Mætter bes-
hageligere, end hans Dage vare ham. Behovdes
der vel mere for at blive anset af et ungt Mens-
neske uden Opdragelse og Grundsatninger for en
Velgjører, hvis gode Tjeneste man ingensinde kunde
belonne nok? Men Philistos lod det ikke blive der-
ved. Han faldt paa et Middel til ved et eneste
lidet

ldet Konstgreb paa eengang haabe at gjøre sig værdigere til og sætte sig des for i Besiddelse af denne Helsingning. En slem Colik, som han havde Recepten til, besordrede den gamle Tyrans Endeligt. Philistos var den første, der bragte sin unge Herre herne glædelige Tidende, og nu blev han med eet en Konges indersligste Fortrolige og saae inden foie Tid Statens Roer i sine Hænder.

Disse saa Anecdoter ere tilstrækkelige til at give os saa sikkert et Begreb om denne værdige Ministers moraliske Caracter, at han nu gjerne kunde begaae det værste noget Menneske paa Jorden er i Stand til, uden at det vilde sætte os i mindste Forundring. Men hvad for en Physiognomist maatte den have været, der havde funnet læse disse Anecdoter i hans Øine? Sandt er det vel, Agathon havde fra først af ikke alt for fordeelagtige Tanker om ham. Men hvor havde han, uden førdeles Efterretninger eller uden selv at være en Philistos, skullet kunne forestille sig, at Philistos kunde være det, han var? Ikkun saa kjendte denne Mand indvories; og disse saa vare alt for vel udlærte Hofmænd til at forraade deres Belynder, førend han stod paa Bredden af sin Undergang og de vidste, hvad der vilde være at vinde for dem derved. Aristipp, som hans sande Caracter vel heller ikke var nogen Hemmelighed for, havde imidlertid foresat sig at være en blot Tilskuer.

Aga-

Agathon kunde altsaa bes lettere føres bag Lyset, da Philistos anstrengte alle sine Kræfter og al sin Forstilleseskunst for at gisre sig agtet af ham. Thi da han til sin store Misfornøjelse med al den Mens neeskundskab, som han Lester en almindelig, men meget bedragelig Førdom hos Hofmændene) troede at bestvide, ikke kunde opdage vor Helts svage Side, saa blev der intet andet Raad tilovers for ham, end ved en urattelig Arbeidsomhed og en stor Misagtighed i sine Forretninger at sætte sig i Anseelse hos den nye Vadling som en brugbar, og — ved Dyder, som han ligesaa let vidste at affectere, som man kan tage en Maske for Ansigtet, — til sidst endog som en ærlig Mand.

Da der til disse Egenstaber, som Agathon troede at finde hos ham, ogsaa kom den Agtelss, Dionysius bar for ham, og tillige den Betragtning, at det var mindre sikkert for Staten at afsække en ørgjerrig Minister, end at lade ham udvortes beholde sin Anseelse, men sætte ham suxorere Skræller, saa fandt nu de sig bedragne i deres Formodning, der havde anset Philistos's Fald for en undes blivelig Folge af Agathons Ophold. Hans Anseelse syntes endog at tiltage, da han end ydermere blev udnævnt til Preces for de forskellige Tribunaler, under hvilke Agathon fordeleste den Magt, der tilforn var bleven udsvæt uvilkærligen af Førstens Fortrolige. Men i Grunden blev han derved næsten bes-

betagen al Muelighed til at gjøre onbt, om der no-
gensinde skulde paakomme ham nogen Fristesse der-
til, da han ved alle sine Handlinger blev bevogtet
af saa mange Dine, maatte aflagge Regnskab for
alt, og ikke kunde foretage sig noget uden Regen-
tens eller (som en Tidlang var det samme) uden
hans Representants Samtykke.

Vi havde uden Twivl funnet sige mange
skjonne Ting om Agathons Statsforvaltning, ders
som vi vilde have udbredt os i en udførlig Fortæl-
ling om alle de nyttige Foranstaltninger og Indret-
ninger, som han, i Hensyende til Statsøconomien,
de offentlige Indkomstens Incassation og Forvalte-
ning, Politiet, Handelsvæsenet og (hvad der i hans
Dine var det Væsentligste) den opvokende Ungdoms
offentlige Sæder og Dannelse, deels virkelig be-
gyndte at gjøre, deels vilde have gjort, om man
havde givet ham den fornødne Tid dertil. Men
dette hører ikke til det nærværende Verks Plan;
og det vilde og i Grunden være umueligt at see,
hvad en saadan Fortælling skulde nytte til i en
Tidsalder, hvori Regjeringskonsten synes at have
taget et Svind, der gjor vor Helts Exempel og
Forholdsregler ligesaa unyttige som den gode ør-
lige Abbed Saint Pierres Projecter. Det Brug,
Agathon i forrige Tider i Althenen gjorde af sin
Anseelse og Formue, kan meddele vore Læsere et
tilstrækkeligt Begreb om, hvorledes han maae have
betjent

betjent sig af en næsten vindskrånet Magt og en Kongelig Formue.

Kun een Omstændighed kunne vi ikke forbrigge, da den havde en mærkelig Indflydelse paa de følgende Begivenheder med vor Helt. Dionysius var, da Agathon kom til hans Hof, indviklet i en Krig med Carthagenienserne, som, understøttede af adskillige smaa Republiker i den sydlige og vestlige Deel af Sicilien, vilde betjene sig, under Skin af at beskytte dem imod Syracus's Overmagt, af Sicilianernes indvortes Uenighed som en god Lejlighed til at bringe denne for deres Handelshensigter uendelig forbeelagtigt liggende Øe i deres egne Hænder. Nogle af disse smaa Republiker blev regjerede af saakaldte Tyranner, og disse havde allerede kostet sig i Carthageniensernes Arme. De andre havde hidindtil endnu i visse Maader besjermet deres Frihed, og svævede imellem Frygt for at blive overvældet af Dionys og Mistro til deres selvudnævnte Beskytteres Hensigter i en Vægtsaal, der hvært Dies blik truede at synke ned paa de sidstes Side. Democrates, som Dionysius havde betroet den øverste Ansørerpost i denne Krig, havde allerede ved nogle Fordeler over Fienderne erhvervet sig det ofte løb opnærelige Navn af en god General. Men mere betenklig paa ved denne Lejlighed at samle sig Laurbær og Rigdomme, end at sørge for sin Førstes sande Interesse, havde han snarere udbredt end dæm-

pet den inbyortes Urolighedsild i Sicilien og ved sit Forhold gjort sig saa forhade hos dem, der endnu ikke havde taget noget Partie, at de stode i Begreb med at erklære sig for Carthago.

Agathon smigrede sig med, at hans Veltalsenhed skulle i disse Omstændigheder kunne gøre Dionys en større Tjeneste, end den hele lange fra ikke foragtelige Land- og Sømagt, som Timoerates havde under sin Besaling. Han ansaae det for bedre at berolige end at erovere Sicilien, for bedre at vægne den til et Slags frivillig Overgivelse til Syracus, end at lade den udsættes for Farerne og de fordærvelige Folger af en Krig, der, om den end faldt nok saa lykkelig ud for Dionysius, dog ikke vilde forståsse ham mere end den tvetydige Fordeel, at have formeret sine Undersætter med et Antal tvungne og missfornsiede Folk, paa hvis gode Vilje man intet Dieblik kunde gøre sig nogen Regning.

Dionysius kunde ikke negte de Grunde, hvorved Agathon understøttede sit Forehavende og Haabet om et ønskeligt Udfald, sic Bisald. Overhovedet var det ham lige meget, ved hvilke Midler han kunde bringe det til en rolig Besiddelse af den høieste Magt i Sicilien, naar han maatte opnaae den; og just fordi han tænkte lavt nok til at hovmode sig ligesaa meget af sin Feldtherres lidet afgjortende Sejervindinger, som om han selv havde opnaaet

naaret hem, var han ogsaa feig nok til at sole sig tilbøelig til den usordeelagtigste Fred, saa snart han mid negen Opmærksomhed tænkte paa Krigslykkens Ubestandighed. Vor Helts ædlere Bevæggrunde gjorde altsaa lettelig Indtryk paa ham, ellers, rettere sagt, Agathon ansaae hans Beredvillighed for en Folge af hans eget Overlaa, uden at blive vaer, at den sande Grund dertil laae i haus nedrige Tænkemaade.

Han begav sig altsaa hemmelig (chi det var ham pa at gjøre, at Timocrates ikke fik noget Dlys om hans Forehavende) hen til de Stæder, der stode i Begrob med at forstærke Carthageniensernes Partie. Det lyktes ham at forjage de usordeelagtige Fordomme, som han sandt alle og enhver indeagne af imod Dionyses frygtede Tyrannie. Han overbeviste dem saa fuldkomment om, at enhver enkelt Deels Interesse var saa uadskilleslig fra det hele Siciliens almindelige Bedste, og skildrede dem med saa skjonne Farver den lykkelige og blomstrende Tilstand, der vi de forestaae denne Øe, naar alle dens Dele vilde forene sig ved Fortrosighed og Vensteb med Syracus som der faller Middelpunkt for dem alle, at han opnaaede mere end han havde haabet, ja endog end han havde forlangt. Han sogte kun Bundsforvandte, og der satedes kun lidet i, at de, henrevne af en fortryllende Tilbøelighed til ham, uden Betenkning havde erklæret sig for

for Undersætter af en Regent, hvis første Minister i saa høi en Grad har de fortyslet dem.

Den Forandring, der herved foregik i de offentlige Anliggender, gjorde saa hastig en Ende paa Krigen, at Timocrates ingen Lejlighed fik til ved en afgjorende Træfning (være sig enten den var blevet vunden eller tabt) at indlægge sig den forventede Øre. Man kan set forestille sig, om Agathon derved erhvervede sig en Ven i denne Mand, som, formedelst sin store Formue og sit Svogerstab med Førsten, var saa vigtig en Person i Riget, og med hvad for Stjæle Dine Timocrates maa have betragtet de jublende Feleller hos Nationen, der ledsgede vor Helt tilbage til Syracus, de Beviser paa Hoiagelse, hvormed han blev modtagen af Førsten, og den overordentlige Anseelse, han ved denne fredelige Erobring satte sig i. Nedsaget til at indslutte sin Forbittrelse og sit Had til saa sejerrig en Medbeiler i sin Barm, surede han nu des utsalmodigere paa Lejlighed til hemmeligen at arbeide paa hans Undersgang. Og hvor kunde der ved et Hof, især ved en saadan Førstes Hof, sattes ham en saadan Letlighed?

Tredie Capitel.

Exemplar paa, at ikke alt, hvad der glimrer,
er Guld.

Om Agathon end under en Statsforvaltning, der ikke varede fulde to Aar, erhvervede sig Førstens fuldkomneste Fortrolighed og gjorde sig almindelig elset af den hele Nation, han regjerede; om han end derved opsvingede sig til den store Anseelse og saa ladende Lyksalighed, der usortjent er en Ejenstand for alle smaa Sjæles Grundring og alle Lave og onde Skabningers Misundelse: saa maae vi dog tilstaae, at den egensindige ubegrifelige Magt, som man kalder Lykke eller Tilfælde, kun havde den mindste Deel deri. De vigtige Tjenester, han i saa kort en Tid gjorde Førsten og Nationen, Rølhedsens Tilbagekaldelse i Sicilien, Besættelsen af Syracus's Anseelse, Hovedstadens Forstjonnelse, Politiets Forbedring deri, Konsternes og Haandværkersnes Opvækelse af deres Dvale, og den almindelige Kjærlighed, som han tilvendte en forhen forhade Negjering, alle disse gode Frugter aflagde et usortjeligt Bidnesbyrd om den Viisdom, han havde forvaltet Statens Sager med. Og da saa mange og saa vigtige Fortjenester blev ved hans uegennytlige og regelfaste Forhold satte i et Lys, der ikke syn-

syntes at tillade nogen Mistydning, saa havde hans hemmelige Fiender, paa den uvisse Hjælp nær, de kunde vente sig af eet eller andet Tilfælde, som de selv endnu ingen Forestilling havde om, kun siden Udsigt til at skytte ham saa hastig, som de for deres Hensigter maatte ønske det.

Men hvor funde en Mand, der forholdt sig saa ulæstelig og gjorde sig saa fortjent af enhver, — have Fiender? Denne Tanke vil maaske opståae hos dem, der tilfældig synes at glemme, at den Vise nødvendig maa have alle Daarer, og den Retskafne unndgaaeligen alle dem, der ikke ere det, om ikke til offentlige, saa dog tilforladeligen til evig usorsonlige hemmelige Fiender: — en Sandhed, der er saa grundet i Tingenes Natur og bliver saa stødfæstet af en evig uafbrudt Erfaring, at vi med større Freie funde spørge: Hvor skulde en Mand, der forholdt si saa retskaffen, kunne være fri for at have Fiender? Det funde ikke være andet, end at den, hvis bestandige Bestræbelser gik ud paa at gjøre Forsten til en dydig Mand, eller i det mindste at gjøre hans Laster uskadelige, maatte blive hjertelig forhadt hos det Høftryb, der (som Montesquieu alt for strængt paastaaer om alle Hosmænd) ikke frygter saa meget for nogen Ting som for Sørstens Dyd, og ikke känner nogen tryggere Grund for sine Forhaabninger end hans Svagheder. Hvor skulde disse Øjle funnet undsgaae

gaae at ansee Agathon for et Menneske, der stod alle deres Hensigter og Planer i Veien? Han forlangte, s. Ex., at man skulde have Fortjenester, inden man maatte gjøre Fordring paa Belønninger; de vidste derimod en kortere og mageligere Vei, en Vei, som de foragtligste Mennesker al sin Lid (unbtagen under Anconinernes Regjering) have gjort ved Hofferne deres Lykke paa: — Frybende Smiger, Iver for at tilfredsstille Sørsternes og deres Undingers Lidenstaber, Døvhed for Samvittighedens, Menneskelighedens og alle Pligters Stemme, usorfærdet Uforstammenhed, naar det kommer an paa at tillægge sig selv Talenter og Fortjenester, som man aldrig har hørt, utrættelig Beredvillighed til at begaae ethvert Skjelmsstykke, naar man derved kan løstes et Trin høiere op paa Anseelses Trappe, — og denne Vei havde Agathon pludseligen spærret dem. De saae ingen Muelighed i, saatænge denne Mand forblev Dionys's Undling, at Folk af deres Slags kunde gjøre nogen Lykke. De hadede ham alleaa; og vi kunne forslade os paa, at der i alle disse Hosmænds Hjerter blev arbeidet paa en Samsmensværgelse mod ham, uden at der var seet nogen hemmelig Aftale derom.

Men til intet af alt dette funde man endnu mærke noget. Den Wræske, de fandt det raadeligst at tage for, lignede saa fuldkomment et naturligt

An

Kosigt, at Agathon selv lod sig bedrage beraf og
 opførte sig imod Philistofferne, Timocraterne og de-
 res Creature, som om den Hsiagtelse, de bediste
 ham, og det Bisald, de gave alle hans Foretagen-
 der, havde været oprigtige. Disse smukke Mænd
 havde en dobbelt Fordeel over ham. Ikke ventende
 sig noget Ondt af dem, saldt det ham aldeles ikke
 ind at see dem Sharpt paa Fingre; men selv velbevidste
 deres sorte Mag til ham, vaggede de des omhygge-
 ligere over at fñsle deres sande Tænkemaade ved
 en uigjennemførlig Forstillelse. De vare forsikrede
 om, at ethvert Menneske nødvendig maatte have
 sin svage Side, gjorde sig dersor al muelige Umage
 for at finde hans, og satte ham, uden at han dor-
 for kunde satte nogen Mistanke til dem, paa alle
 de Prover, de formaaede at tænke sig. Men da
 de fandt ham ligeegyldig for eller bevarbet mod Fri-
 strelser, som de selv pleiede at bukke under for, saa
 blev der, indtil der vilde vise sig een eller anden
 gunstig Leilighed, intet andet Middel for dem, end
 at dysse ham i Søvn ved bedovende Dunster af
 en subtil Smiger, hvilken han saa meget deslettere
 kunde ansee for Venstab, som den udvortes i alle
 Maader fuldkommen lignede det. Og hvor natur-
 ligt maatte det ikke falde ham at ansee enhver for
 sin Ven i et Land, hvor han var sig bevidst at
 have gjort sig fortjent af alle! Denne Dænke lyktes
 dem

dem og man maa tilstaae, at de derved allerede havde vundet en stor Fordeel over ham.

I øvrigt sole vi os nedsagede til at højende Centen det nu er vor Helt til Skade eller ikke), at der is en Tidspunkt, hvor hans Anseelse var ste- gen til det høieste, hvor Dionysius overste ham med en grændseløs Bevaagenhed, hvor han af hele Sicilien blev anset for dets Skytsgud, og hvor han syntes at nyde den sjeldne Lykke at have surer Beundrere og Venner og ingen Fiender, at der i saa blæn- dende en Tilstand dog var nogen, nemlig Damerne i Syracus, som temmelig thdesligen lode sig mærke med, at de ikke juft havde meget fordeleagtige Tanker om ham.

Damerne i Syracus havde sine ligesaavel som Damerne i Smyrna; — og dertil havde de ogsaa Hjerter eller, i Mangel deraf, i det mindste noget, hvis Bevægeller almindelig blive forbryttede med Hjertets Bevægeller. Og gaves det endog nogen, som ogsaa manglede dette (hvilket dog nok kun var saare fåa), saa havde de dog Forsængelighed, og kunde altsaa ikke være ligegyldige ved at se en Mand, hvis Overvindelse syntes at erkære hans Seiervinderinde for den elleværdigste af hen- des Kjøn, at vedblive haardnakket sin Søles- loshed. I de fleste af de Skjønnes Dine er en Monarchs erklarede Yndling altid en Adonis. Hvor naturligt var ikke altsaa det Høste, at kunne røre en Adonis, som ikke allene var en Favorit af en

Konge, men endog i Grunden (paa Navnet og Dia-
deinet nær) elo var Konge!

Men kan forlade sig paa, at de skjonne Sicilia-
perinder have været fine nok til ikke at efterlade no-
get, der kunde tjene hans Koldindighed endog fun-
til en Skygge af en anständig Undskyldning. Og
hvormed havde den vel funnet undskyldest? Sandt
er det, en Mand, der er besladt med Sorgerne for en
heel Stat, har ikke saa megen Tid og Leisighed som
en ung Herre, der ikke har andet at gjøre, end at
vise sic Ansigt hver Dag et Par Gange i Horgemaklet,
og i den vorige Tid at strelse om fra den ene Skjonne til
den anden og lade sig see i alle Selstaber. Men
hvad meget man endog har at forrette, saa beholder
man dog altid Timmer til overs for sig selv og for sin
Forbielse. Og endskjont Agathon gjorde sig sit Kald
noget tungere, end det pleier at være i vore Tider,
hvad man har udfundet den Hemmelighed, at gjøre
de tungeste Ting med en vis Lethed, der var vore
plumpere Forfædre ubekjendt, og desuagtet gjøre dem,
om ikke saa godt, saa dog artigere end de; saa var
det dog siensynligt, at ogsaa han havde saadanne Ti-
mmer. Det Arbeide, Statsforvaltningen krævede af
ham, syntes han at være saa fuldkommen voren, den
Aandsstrikhed, den Munterhed og det gode Lune, han
bragte med sig i de Selstaber og til de Forlystelser,
som Dionysius ikke funde taale, han efterlod at tage Deel
i med ham, faldt saa stærkt i Vinene, at man umueligen
kunde

funde tillegge hans Forretninger Skylden for hans underlige Opsæsel.

Man maatte altsaa, for at forklare den, falde paa andre Hypotheser. I Forstningen havde den ene den anden mistænkt for at være den hemmelige Marsag dertil; og medens denne Mistanke sandt Sted, var det en Hornsielse at see, med hvad for Dine de gode Damer udspejede hinanden, og hvor ofte man det ene Øieblik troede at have gjort en Opdagelse, som det andet blev tilintetgjort igjen. Endeligen fandtes det, at man havde gjort hinanden Uret: Agathon var lige artig imod alle, men elskede ingen. Nogen Graværende funde man ikke fatte Mistanke til: thi hvad skulde have bevæget ham til at lade Øjenstanden for sin Kjærlighed forblive paa et andet Sted?

Der blev altsaa til sidst ingen andre end saadanne Formodninger tilovers, som, hvad Natur de end vare af, ikke gjorde vor Helt nogen synderlig Ere, men dog ikke funde formindste den besviede Missforståelse, som man maatte føle over et saa lidet naturligt og i enhver Betragtning saa forhadt Phænomen.

Bore Læsere, som det endnu ikke kan være gaaet i Glemme, hvad Agathon var i Smyrna, vilse nok strax falde paa en Tanke, der umueligen funde komme Damerne i Syracus i Hovedet, nemlig, at disse maa ske manglede Indigheder til at gjøre et tilstrækkelige Indtryk paa et Hjerte, som efter en Danae Chvilket

et Malerie leverer ikke dette eneste Ord!) ikke settes lig kunde finde noget værdigt til at tiltrække sig dets Opmærksomhed. Men dersom de Esterretninger, vt betjene os af i denne Historie, fortjene Tro og Tilslid, saa er denne for de ommeldte Damer saa lidet smigrende Formodning aldeles uden Grund. Syracus havde Skjonheder, der ligesaavel som Danae havde funnet ejene Polycleterne til Model; og disse Skjonne havde alle dersuden noget, der gjør Skjonheden endnu mere gjeldende. Nogle besadde Vittighed, andre Omhed og andre i det mindste en god Portion af den ædle Driftighed, der undertiden leder hastigere til Maaret end de fuldkomneste Undigheder, naar de, skjulte under Bestedenhedens Elser, synes at risbe en usordeelagtig Mistro til sig selv. Det kunde altsaa ikke være dette. —

Bel! Saa har han maaske berient sig af den Socratiske Hemmelighed og i een eller anden foelig Cypassis's fortiede Omhedsbevisninger fundet det letteste Middel til i Verdens Mine at antage Mine af en Xenocrates? — Nei, heller ikke dette! Si det mindste tale vore Esterretninger intet derom. Uden altsaa at epholde vore Læsere med forsgives Formodninger, ville vi tilstaae, at Aarsagen til vor Helts Koldfindiched var noget saa naturligt og simpelt, at en Schach Baham selv (saasnart vi have aabenbaret det) vilde indbilde sig at have

have ventet, om ikke netop det, saa dog en Ting, der ikke afveg meget deraf.

Den Kjøbmand, der havde bragt vor Hest til Syracus, var een af dem, han i sin Tid endheng i Aihenen havde givet et Portrait af hans Psyche, paa det hun med des lettere Moisie skulde kunne blive opsoegt, hvor hun endog maatte opholde sig. Agathon erindrede sig ikke dette, forend han engang hendes sesviis sik Die paa dette Portrait i sin Vens Cahis net. Alt, hvad han vilde have solt, om det havde været Psyche i egen Person, sollte han i dette Sieblik. Forestillingen om hans første Kjærlighed blev derved saa levende fornyet igjen, at han (hvor svagt et Haab han end havde om, nogensinde mere at faae Originalen at see) paa ny foresatte sig, uroffeligen at forblive hendes Minde tro. Damerne i Syracus havde altsaa virkelig en Medbeilerinde. Men hvorledes skulde de have funnet gjette, at de samme Sukke, som enhver for sig af dem sogte at aflokke hans Hjerte, bleve ved Midnatstider udstodte for en malet Behærsterinde af hans Sjel?

Tierde Capitel.

Cleonissa.

Af alle dem, der sollte sig fornærmede ved vor Hestes
Høesloshed, var der ingen, som kunde gjøre den
skjonne Cleonissa Prisen for de stærkest glimrende
Fuldkommenheder stridig.

En fuldkommen regelmæssig Skjønhed maa man
(med beres Tilladelse, der af visse Aarsager foretrække
Gratierne for Venus) blandt alle de Egenstæber, en
Dame kan have, indrumme den Mavn af, der gør
det almindeligste, hastigste og stærkeste Indtryk. Og
denne Skjønhed har for den Dydige tillige den uskat-
teerlige Fordeel, at hen i det samme den opvækker Begjers-
lighed igjen ved et Slags mechanist Erbødighed,
som neppe engang den forvornede Satyr formaar at
overvinde. Cleonissa besad denne Fuldkommenhed i
en Grad, der end ikke lod den koldindigste Kjender af
det Skjonne det mindste at udsætte paa hende. Det
var umueligt at see hende uden Beundring. Men
hen ualmindelige Tilbageholdenhed, hun iagttog, det
Majestætske, hun forstod at give sin Mine, sic Ma-
syn og alle sine Bevægelser, og det Nygte for den
strængeste Dyd, som hun derved havde erhvervet sig,
for

forstørkede den ommesdte naturlige Virkning af hendes Skønhed i saadan en Grad, at ingen torde vove sig i den Fare at blive en Ixion for denne Juno.

Hendes ikke fornemme Herkomst og en Skinsyng, Gemals Stand og Forsigtighed havde i hendes første Ungdom holdt hende i saa stor en Afstand fra Verden, at hun var et ganske nyt Syn, da Philistos (der havde, uden at vi vide hvorledes, opstøret hende og fundet Middel til paa en usormærke Maade at gjøre hende til Enke) bragte hende som sin Gemalinde til Førstindernes Hof, under hvilket Navn man inde befattede Dionyses Moders, Gemalindes og Søstres Hoffstat. Ikke meget tilbøjeligere end sin Formand til at dele en Kone af saa store Guldkommenheder med en anden, havde han i Forstningen brugt al den Forsigtighed, som en gjerrig Besidder af en kostbar Skat nos Gensinde kan anvende for at sætte denne i Sikkerhed endog for de allerlistigste Esterstræbesser. Men Cleonissa's Dyd og den herkende Tilbøjelighed, som Dionysius i de første Aar af sin Regjering yttrede for den Classe af de Skjonne, der ikke gjør saa mange Vanheligheder, maaske og en vis Lunkenhed, der uformelt pleier at indsnige sig efter to eller tre Aars Forlob, og undertiden endog meget før, hos Eierne af de første Skjønheder — havde Lid efter anden gjort hans Skinsyge saa rolig, at han ikke tog i Betænkning at overlade Prindsesserne hende til Selskab saa øste de fandt for godt. Vi ville ikke undersøge, om

Cleon-

Eleonissa den Gang virkeligen var saa dydig, som hendes Tilbageholdenhed mod Mandkjonnet og de strænge Grundstæninger, hvorefter hun bedomte sit eget Kjøn, syntes at bevise. Nok er det, at Prindsesserne og hendes Gemal selv vare fuldkommen overbeviste derom, og at endnu ingen ved Hosset havde understaet sig, at sætte saa berømt en Dyd paa Prove.

Medenes Plato stod i Anseelse hos Førsten, var Eleonissa ikke allene blandt dem, der højest agravede denne Philosoph, men ogsaa den, der lærte førdigst at tale hans Metaphysiks høje Phraseologie. Om det var af Begierlighed efter at opføre sig slegsaar meget ved sin Aand som ved sin Figur over de øvrige af sit Kjøn, eller hun havde nogen anden Besvæggrund herifl, vide vi ikke. Men vist er det imidlertid, at hun sogte med Begierlighed alle de Lejligheder, der gaves til at høre den guddommelige Plato, at hun rsbøde en ubdmærket Hviagtelse for hans Person og en ubetinget Tro paa hans Begres her om Skønhed og Kjørlighed og paa alle andre Dele af hans System, med eet Ord, at hun i soie Tid kom til at ligne en Platoniske Idee saa fuldkommen paa Sjel og Legeme, som det er mueligt paa denne Side af de overhimmelste Rum. Var det ikke meget naturligt for den Vise at være stolt af en saadan Discipelinde? Han betragtede hende med samme Vise som en Konsiner, der i sine Værker

ker finder Velbehag i sig selv; og Eleonissa synes at gjøre hans Philosophies Triumph fuldkommen. Sandt er det, det vilde blot kommet an paa ham, ved een og anden Lejlighed at gjøre visse Sagtagelser i hendes smukke Hine, som, uden nogen synderlig lang Nække af Sintninger, kunde have bragt ham par Formodning om, at det maaske ikke var umueligt at humanisere denne Gudinde. Men den gode Plato, som den Gang allerede var over sine trebfindstyre Kar, gjorde ingen saadanne Sagtagelser mere. Eleonissa beholde altsaa sin Anseelse som et levende Devils for den Platoniske Læresætning: At udvortes Skjønhed er et Gjenstik af Sjælens intellektuelle Skjønhed. Fordommen om hendes Dyd holdt det Indtryk, som hendes Skjønhed kunde have gjort, i Tomme; og hun havde den Fortsættelse at kunne tilskrive sic vise Forhold den fuldkomne Ligegyldighed, Dionysius visste for haude, og at erhverve sig berved en ny Fortjeneste hos Forstinderne.

Men! — hvor passelig lader ikke hin Soloniske Sentence: "At man ikke bør prise nogen lykkelig, førend han er død — sig ogsaa anvende paa Hestindernes Dyd! Eleonissa saae Agathon, — og op hørte i dette Bieblik at være Eleonissa! — Dog, nei! dette er ikke det rette Udtryk, skjont det efter den Platoniske Sproghrug synes at være det. Migtigere at tale, hun bevisste, at Forstinderne, hun selv, hendes Gemal, Hosset og den hele Verden

(Den

(Den guddommelige Plato indbesattet) havde taget stor-
sigen fejl, da de holdt den skjonne Cleonissa for at
være andet — end hun var, og hun i den første Time
mødte forekomme enhver af Forbomme ubesnæret
Gagttager (for Exempel Alcibiades) at være.

At forundre sig over saa naturlig en Ting vilde
esther vort Tykke være en stor Synd mod det aldrig
noksom anpræselige NIL ADMIRARI, hvori de phi-
losophiske Adepteers egentlige Hemmelighed (ester den
Mening, erfarte Kendere af de menneskelige Ting
ere af) ligger skjult. Den skjonne Cleonissa var —
et Fruentimmer. Hun havde altsaa faaet sin Part af
de Svagheder, Naturen udelukkende har meddeelt
dette Kjøn, Svagheder, uden hvilke denne følsom-
mere Halvdeel af det menneskelige Kjøn hverken vilde
være stikker til sin Bestemmelse i denne sublenariske
Verden, eller i Grunden være saa elskværdig, som den
er. Sa hvor siden Fortjeneste vilde der blive selv sor-
dens Dyd, om den ikke blev prøvet, luttret og holdt
aarvaagen ved disse Svagheder!

Dette vare nu som det vil, nok, saasnart Cleo-
nissa saae vor Helt, sollte hun noget, der let havde
kunnet forurolige een af de almindelige Døddeliges Dyd.
Men der gives Dyster, som ere saa stærke, at de ikke
ved nogen Ting kunne foruroliges; og af dette Slags
var netop hendes Dyr. Hun overgav sig til de Ind-
trykke, der uden hendes Villies Medvirkning blev
gjorte paa hende, med al den Usorfærdethed, som Be-
vidst-

vidsheden om vor Styrke pleier at give os. Gjens-
 standens Fuldkommenhed retfærdigjorde den overor-
 dentlige Høgtælse, hun havde satte for den. Store
 Sjæle ere næest stikkede til at lade hinanden redersares
 Ret. Denne Egenkjerlighed er saa interresseret derved,
 at de kunne drive deres Partiskhed for hinanden meget
 vidt, uden at gøre sig mistanke for stregne Hensig-
 ter derved. Saa uodel en Misstanke kunde desuden
 ikke falde paa den majestætiske Leonissa. Smidertid
 var dog intet naturligere, end at hun ventede, hun
 vilde opvække i vor Helt den samme, om ikke en større
 Forundring, end hun sollte sig besejet med. Denne
 Forventning forvandlede sig ligesaa naturligen til For-
 undring, blandet med Misfornøjelse, da hun saa sig
 bedrager i den. Og hvad kunde der blive andet af
 denne Forundring end en hestig Begierlighed efter
 at forstasse hendes Egenkjerlighed, der var saa høilic-
 gen blevet fornærmet ved hans Ligegyldighed, en fuld-
 standig Syldestgjørelse? Endog om hun selv havde
 været ligegyldig, havde hun med øje funnet vente,
 at saa fin en Kjender maatte have forstaet at sejonne
 paa hendes Værd og sjælne en Leonissa fra de mindre
 Stjerner, som det kun var tilladt at tindre i hendes
 Braværelse. Hvor høilig fornærmet maatte hun alt-
 saa ikke ansee sig, da hun var iset ham i Mode med
 den ødle Enthusiasme, hvormed privilegerede Sjæle
 sætte sig ud over de smaa Betænkelsaheder, der opstaae
 hos almindelige Folk, og ikke havde anset det for-
 nubent

nsdent at tilbageholde Beviserne paa sin sympathetiske Høiagelse, til hun var blevet overbevist om hans!

Da det kun hærde paa hendes Egenkærlighed at bestemme Størrelsen af hendes Foruretselsse efter Holelsen af hendes eget Vær, saa var den Hævn, hun foresatte sig at tage over vor Helt, den grusomste, der nogensinde kan opkomme i et fornemmet Fruentimmers Hjerte. Hun vilde anvende alle sine Sæls, og Legeimfaldkommensheders hele Mage, forstærket ved alle de Kongrebs, det fineste Coquetterie (hvoraf saa stort et Genie som hendes i det mindste dog maa besidde Theorien) kunde tilbyde hende, for at nøde sin Utnæmmelige til at kaste sig for hendes Hædder, og derefter, — naar hun omfider ved en uophærlig Afsverling af Krygt og Haab havde bragt ham i saa unkelig en Tillstand, at han, liig en Sladon, fortærede sig selv af Længsel og Kjerskæhed, og længe nok havde forlystet sig ved det Skuespil, hans Sukke, Taarer, Klager, Udraab og alle andre Udbryd af Kjærlighedens Eværmerie skulde berede hende, — vilde hun med eet lade ham føle hele Vægten af den koldindigste Foragt.

Saa vel udænk som denne Hævn var, saa ivrig og med saa megen Hijnhed blevе Udstalterne dertil satte i Værk; og dersom Udsalbet af et Projekt allene berede paa dets gode Udførelse, ja anmaatte den kjonne Eleonissa opnaaet den suidkommeste

nest Triumph, der nogensinde har været opnæaret over et gjenstridigt Hjertes Trodsighed.

Om denne Dame, hvis Agathon havde ladt sig fange i hendes Garn, havde været i Stand til at drive sin Hævn saa vidt, som hun havde foresat sig, — det er et Spørgsmaal, hvis Besvarelse, om det havde været Tilfældet, maa ske vilde have sat hende selv i Forlegenhed. Men Agathon lod det ikke komme dertil. Han aflagde en ny Prøve paa, at det kun var medgivet en Dame at finde hans Hjertes svage Side. Leonissa havde allerede forsøkt Halvdelen af sine Konster, inden han endog blev vaer, at der var noget Anslag imod ham i Verk; og saasnart han blev det vaer, steg hans Koldlindighed i samme Forhold, som hendes Bestrebelser fordobbledede sig, til en saadan Grad, eller (for at tale tydeliger) den Contrast, der var imellem hendes Konstgrib og hendes majestatiske Dyd og den Høihed, hun affecterede i sin Tænkes maade, gjorde saa ufordeelagtig en Virkning paa ham, at den skjonne Leonissa omsider saae sig nedsaget til aldeles at opgive Haabet om den Triumph, hendes Forsøngelighed havde smigret sig med. Den Sorbitrelse, dette satte hende i, forvandlede sig nu til et fuldkomment Hæd; dog forstod hun saa færdigen at skjule denne Lidenskabs Bevægelser, at hverken Høfset eller Agathon selv blev vaer, hvor utgaale

utaalmodig hun hiaede efter en Leilighed til at lade
ham sole dens hele Energie.

Femte Capitel.

En Hofcomedie.

Gaaledes stod der til med Tingene, da Dionysius,
kjaed af sin stadige Besiddelse af den altid foerlige Bac-
chidion og hendes Dang, for første Gang i sit Liv
falde paa at gjore den Jagttagelse, at Leonissa var
smuk. Aldrig saa nu harde han med nogen Opmerk-
somhed betractet hende, forend det forekom ham, som
han aldrig havde seet Lige til hendes Skjonhed, og
nu begyndte han at salde i Forundring over, hvad der
kunde være Aarsag til, at han ikke før havde gjort
denne Jagttagelse. Efter nogen Betenkning erindrede
han sig, at den gode Dame bestandig havde udmaerket
sig ved en meget tilbagestødende Dyd og en aabenbar
Hengivenhed for Metaphysiken; og fra nu af tvivlede
han ikke mere paa, at det maatte have været disse Oms-
taendigheder, der havde hinbret ham fra allerede før
at lade hendes Skjonhed vedersares Net. Et Slags
mechanisk Erbbaahed for Dyden, som maatte for-
nemmeligst var grundet paa hans Magelighed og hans
Frygt for de Vanfreligheder, der vilde være ved at
overvinde den, vilde maatte og denne Gang have
holdt ham inden for den uwirksomme Beundrings
Grænder, dersom ikke eet af hine smaa Tilfælde, som
saa ofte blive en Aarsag til de største Begivenheder,
havde

harde med'eet forvandlet hans naturlige Dørsched til den utaalmodigste Lidenskab. Da dette Tilfælde astid er sorblevet en hemmelig Anecdote, saa kunne vi ikke sige med Visshed, om det maaske har været af det Slægts Tilfælde, hvørved i de nyere Tider den berømte Hertug af Marlboroughs Søster skal have lagt den første Grundvold til sin Families overordentlige Lykke,*). Imidlertid er dog dette afgjort, at Førstens Lidenskab og Hensigter fra denne hemmelige Begivenhed of, koge et Svind, der satte den skiatne Cleonissa i en ikke lidet Forlegenhed for at udhinde, hvorledes hun skulde forene; hvad hendes Dyd var sig selv skyldig, med hendes Pligter mod sin Første og Herre. Dionysius var saa utaalmodig, saa u forsigtig; og hun, som i ethvert andet Fruentimmer saae en Medbeiserinde, ved ethvert Skridt blev bevogtet af hundrede Stinslyge. Dine, der vare beredte til ved ligesaa mange Bidner at blæse den hele Verden hendes mindste Fejlstrin i Dreet: — hvor mange Omstændigheder havde ikke hun at tage i Betragtning! Paa den ene Side: en Første for sine Fodder, som brændende af Kjærlighed higede efter at hærtgive en grændseløs Magt, for den mindste Gunstbevisning af hende; paa den anden: Besommelsen for en Dyd, som endnu ingen Dødsdig havde fordrivet sig til at trøe om, den kunde seile, Førsternes Tillid og hendes Gemals Høiagtelse! Man

mas

*). Man see Grev Hamiltons Memoires du Comte de Grammont.

maatte tilstaae, at neppe een af tusinde af hendes Kjøn vilde
 have vidst noget Raad, naar de befandt sig mellem to
 fæd' saa forskjellige Sider virkende Kræster. Men
 Eleonissa fandt, uagter det var første Gang, hun
 saae sig i denne Knibe, saa let derpaa, at den hele
 Plan for hendes Forhold vel neppe kostede hende en
 eneste sponlss Nat. Hun saae ved første Diekast,
 hvor vrigige de Hordelæ vare, hun i disse Omstændig-
 heder tunde trække af sin Dyd. Det samme Middel,
 hvorved hun kunde sætte sin Versmelle i Sikkerhed,
 og betrygge sig om Førstindernes vedvarende Beskyttelse,
 var uimodsigeligen og det bequemmeste til for stedse at
 holde den ubestandige Dionysius, ved en forsigtig An-
 vendelse af de fornuftne Ødmuntringer, for bestandig i
 hendes Lænker. Hun gik altsaa hans Erklæringer,
 Lovter, Bonner, Trusler (thi til at besejre sig af
 sinere Besinærelser var han hverken om eller sin nok)
 i Mode med en Dyd, som ved sin Haardnakkenhed
 nødvendigen moatte have beratget ham Daglighedigheden,
 som hun ikke af Medlidenhed tillige havde draget
 Omsorg for at lindre hans Pine ved alle de sinna Pallia-
 rier, som i Grunden kunne ansees for et Slags Gunst-
 bevisninger, udén at Dyden dog hos en Elster som
 Dionysius derved shnes at give for meget af sit Værd
 til Priis. Hendes Hjertes folgende Omhed, den Bold,
 hun maatte gjøre på sig for at imodstaas saa elskerdig
 en Første, den stiltende Tilstaaelse af hendes Svaghed,
 som, i det samme hun gjorde ham den kjækreste Mod-
 stand,

stand, usprivilligen undfoer hendes smukke Varm, —
o, dydige Eleonissa! hvor god en Skuespillerinde
var Du ikke! — Og hvad havde Dionysius maat-
tet være, dersom han, saadanne Tegn uagtede, havde op-
givet Haabet om engang om sider at blive lykkelig hos Dig!

I midlertid var Hørstens Kjærlighed og hans Gud-
indes uovervindelige Dyd, uagtet al den Forsigtighed,
Philistos's Gemalinde iagttog, en Hemmelighed, som
var det hele Hof bekjendt, endført man dog ikke lod
sig mærke med, at man havde Dine og Dren. Hun
havde drevet sin Forsigtighed saa vidt, at hun fra det
Øieblik, hun ikke mere kunde tvivle paa Hørstens
Kjærlighed, havde gjort hans egne Søstre til sine For-
trolige. Prindsesserne havdeaabendarst hans Ge-
malinde det, og denne havde isjen meddreelt hans Mo-
der Esterretning derom. Hørstinderne, som hidindtil
bestandig forgjerves havde sukket over hans Udsvoevler,
og især havde satter et Dag til den arme Bacchidion,
som ikke havde anden Grund end den, der maatte ses
i deres egensindige Lune, vare nu inderlig glade
over, at hans Tilbøjelighed endelig var falden paa en
dydig Gjenstand. Den sjonne Eleonissa's bekjendte
Klogstab gav dem Haab om, at det vi de lykkes hende
uformært at føre ham paa den rette Vej. Hun aflagde
dem bestandig en trolig Beretning om alt, hvad der var fo-
regaaet mellem hende og hendes Tilbeder, eller — i
det mindste dog — om alt, hvad Hørstinderne behøvede
at vide deraf. Alle Neglerne for hendes Forhold mod

ham bleve aftalte og fastsatte i Dronningens Cabinet, og denne gode Dame — som havde det Uheld at føle sin Gemals Koldindighed mere levende, end det var tjenligt for hendes Rolighed — gjorde sig al muelig Umage for at understøtte den dydige Cleonissa's Bestræbeller. Alt dette udgjorde et Slags hemmelig Intrigue, som, uden at falde i Vinene, satte det hele Høf i en a mindelig Bevægelse. Kun Philistos, uagtet han meest havde Marsag til at være opmærksom, vidste intet af alt, hvad de andre vidste, eller robede i det mindste saa besynderlig en Sikkerhed i sit hele Forhold, at vi, om ikke den overordentlige Tillid, han havde Marsag til at have til sin Gemalindes Dyd, var os bekjendt, næsten uundgaaeligen maatte falde paa den Miss tanke, at han med denne Opsætning kunde have havt visse Hensigter, som kun vilde gjort enhver andens Character i den Gre, men i hans allene vilde været en Plet mere, end den allerede havde.

Altting gik, som det skulle gaae. Dionysius fortsatte Beleiringen med den yderste Haardnakkenhed og med Forhaabninger, som den vise Cleonissa's tappre Modstand gjorde meget usikkre. Kjerligheden syntes endnu fun at have opnaaet siden Fordeel over hendes Dyd; men dog begyndte denne efterhaanden at lade sin Majestæt synke lidet og give tilkjende, — at den ikke var ganse utilbgselig til under tilstrækkelig Sikkerhed at indlade sig i en hemmelig Forstaelse, naar den ikkin gik ud paa blot Sjeletjelighed. Forstenderne

Inderne saae, med den fuldkomneste Tillsid til deres Ven
indes kydste Undigheder, Stykkets Udvikling i Msde,
og Philistos robede en Foieslighed, en Tjenstsærdighed,
en Indolence, som man aldrig havde seet Mage til,
da Agathon, til Ulykke for ham og Sicilien, af en
Midkjerhed, der neppe var at undskyde hos en Stats-
mand af saa megen Indsigt, lod sig forlede til ved en
utidig Mellemkomst at forstyrre de forkiellige Hensig-
ter, Dionysius, Eleonissa, Forstinderne og maaskee
ogsaa Philistos allerede troede sig saa nær ved at opnaae.

Sjette Capitel.

Agathon begaer en stor Forscelse mod Hofsløgstaaben:
Folger deraf.

Den Fortrolighed, Dionysius var vant til at leve i
med sine Undlinger, og den naturlige Fornødenhed, det
er for enhver, der er esser, at have nogen, som
han kan fortroe sine Lidelser eller sin Lyksalighed, havde
ikke tilladt ham at gjøre nogen Hemmelighed af sin nye
Kjærlighed for Agathon. Denne drev i Forstningen
sin Hostelighed saa vist, at han lod den snakkelystneste
Ester, der nogensinde har levet, foraarsage ham med
sit Hjertes Anliggender mangen en kjedsmelig Time.
Uden just ligefrem at misbillige hans Valg (thi hvad
Held kunde han vel have lovet sig deraf?), lod han sig

nsie med at skildre ham de Vankeligheder, der vilde
møde ham hos en Dame af saa stræng og systematisk
en Dyd, med saa frygtelige Farver, at han haabede
derved at afskække ham fra et Forsøg, som, i det
mindste ejer al Sandsynlighed, maatte trække sig i
forstørrelig Langdrag. Men da han saae, at Dio-
nysius, istedet for at kjedes ved den Modstand han
sændt, fra Dag til Dag fattede mere Haab om engang
med Eiden ved gjentagne haardnakkede Anfald at gjøre
denne besværlige Dyd mat, saa troede han ikke at forurette
den sjonne Cleonissa, om han havde hende mistænkt
for et affecteret Forhold, der vidste at opflamme
Førstens Lidenkab, i det samme hun syntes at forbyde
ham alt Haab. Jo skarvere han saae hende paa Fingre,
des flere Omstændigheder opdagede han, som bestyrkede
ham i denne Mistanke; og da hans naturlige Mod-
bydelighed for de majestætiske Øyder ogsaa bidrog Sit
dertil, saa holdt han sig nu fuldkommen overbevist om,
at den vise og dydige Cleonissa hverken var mere eller
mindre end en Bedrageresse, som ved en studret Mod-
stand havde i Sunde at gjøre sig berømt for sin Uover-
vindelighed, i det samme hun derved des fastere indvik-
lede den lettroende Dionysius i sine Garn.

Nu begyndte han at befrage Sagen fra en als
vorlig Side, og at ansee sig saavel af Pligt mod
Førsten, hvilken han virkelig med alle hans Svaghed-
der sollte et Slags Tilbvielighed for, som af Omsorg
for Staten, forbunden til at modsætte sig med Ester-
tryk

kryk en Forstaelse, der kunde have meget stemme Kla-
 ger for dem begge. Bacchidion forekom ham formes-
 delst hendes Hjerte — eller, rigtigere sagt, formedelst
 hendes lykkelige Organisation — uagtet den almin-
 delige og besviede Fordom imod hendes Stand, at være,
 i Sammenligning med denne dydige Dame, en meget
 agraværdig Person. Og da hun i den Urolighed, hvori
 Forstens idelig tiltagende Koldindighed begyndte at
 sætte hende, tog sin Tilsigt til ham, saa gjorde han sig
 saa meget desmindre Betenkning over at antage sig
 hendes Sag med nogen mere Alvorlighed, end hans
 Character maaske ellers vilde have tilladt ham. Dio-
 nysius elskede hende ikke mere, men alligevel tilegnede
 han sig endnu saadan Rettigheder hos hende, som, i
 hendes tanker, ikun Kjærligheden kunde gjøre ham besviet
 til. Den skjonne Bacchidion mærkede, at hun blot i
 hans Arme skulde intage sin Medbeilerindes Sted,
 og endskjont hun var en Danserinde, ansaae hun
 sig dog for god til en saadan Post. Hun foresatte sig
 altsaa og paa sin Side at spille den Grusommes Nolle,
 og gjøre Forsøg paa, om hun ikke vilde udrette mere
 ved en tilbageholden og egenfindig Adfærd, blandet med
 en tilstrækkelig Dosis Coquetterie, end ved omme Kla-
 ger og fordoblet Venlighed. Dette Konstgreb gjorde
 saa god en Virkning, at Agathon, som for tidlig holdt
 sig forvisset om Seieren, nu troede at have fundet det
 befeilige Dieblik tilaabenhertigen at tilstaae Diony-
 sius,

sius, hvor siden Agtelse han havde for den skjonne Eleonissa's udbasunede Dyd.

Men Folgerne af den Samtale under fire Dine, de havde med hinanden om denne Materie, svarede ikke til vor Helts Forventning. Alt, hvad Agathon kunde sige Forsten til Skade for hans nye Gudinde, beviste i det høieste, at hun ikke fortjente saa stor en Haagtelse, som han havde troet, men formindskede ikke hans Begejrligheder. Det var jo saa meget desbedre for hans Hensigter, om hun ikke var saa dydig! Disse ødle Tanker lod han sig vel ikke mærke med for sin Yndling; men Leonissa gav han des tydeligere Prøver derpaa. Han havde aldrig saasnart faaet dette Nys om, at denne Dames Dyd kun var et Skinbillede, førend han skyndte sig, alt hvad han kunde, med at føre sig denne Opdagelse til Nyhete, og satte hende i høieste Forundring ved et Forhold, der paa en høist fornærmelig Maade contrasterede med det, han forhen havde sagttaget, og endnu mere med hendes majestatiske Caracter. Han troede vel at have gaaet meget fint tilværks, da han ikke ligefrem sagde, hvad for Begreber man havde bibragt ham om hende; men hans Ofsæsel mod hende sagde hende det dog saa tydeligt, at hun ikke kunde twivle paa, der maatte nogen have spillet hende en stem Streg hos ham. Denne Omstændighed satte hende ikke i siden Forlægenhed for at udfinde, hvorledes hun skulde bære sig ad for at tage sin fornærmede Caracter i Forsvar med

med den Alsorlighed, hun skyldte den, uden at borte
kyse en saadan Tilbeder af Vigtighed ved en alt for
vidt dreven Strænghed. Men et Hoved, som hen-
des, veed dog altid at rede sig ud af den vanskeligste
Forsartning. Kort, Dionysus forlod hende mere
overbevist end før om, at hun var Dyden selv, og
at hun blot ved Styrken af den Sympathie, hvore-
med hendes for første Gang rørte Sjel blev hen-
trukken til hans, kunde disponeres til omsider en-
gang at opfylde de Forhaabninger, som hun hver-
ken tillod ham eller aldeles forbød ham.

Fra denne Tid af tog hans Lidenskab og
denne Dames Anseelse Dag for Dag til. Den
skjonne Bacchidion blev formeligen astakket; og Agas-
thon vilde have funnet læse i sin Herres Hine, om
han ikke havde ersetret af hans Mund, hvor meget
Haab han havde om at modtage med det første den
døende Dyds sidste Suk af den omme og kun endnu
svagt stridende Leonissa's Læber.

Nu troede han, at det var den høieste Tid til
at gjøre et Skridt, der blot kunde forsvares med
den yderste Nødvendighed, men, i hans Tanker, var
det eneste Middel til endnu i Tide at gjøre Ende
paa denne farlige Intrigue. Han lod Philistos hente,
og fortalte ham med al den Fortrolighed, en
ærlig Mand kan tale med, naar han troer at tale med
en ærlig Mand, den overhængende Fare, hans Ere
og hans Gemalindes Dyd sovvede i. Vel nabenba-
rede

rede han den ædle Philistos intet andet end — hvad han allerede vidste længe før. Men Philistos anstilte sig dog ikke desmindre høist forundret, tækkede ham med den inderligste Følelse for saa umiskjendeligt et Beviis paa hans Vensteb, og forsikrede, at han vilde se til at finde paa et passeligt Middel til at sætte sin Gemalinde, som han i øvrigt havde de bedste Tanker af Verden om, i Sikkerhed for alle Utmors Efterstræbelsær.

Man har Foie til at indprænte os ved alle Lejligheder den Verdom: "At man maa gjøre sig Folk forbindelig paa deres og ikke paa sin Viis." Agathon troede, at han ikke havde gjort sig lidet fortjent af Philistos, men vilde ikke være blevet lidet forundret, om han havde hørt de Apostropher, denne verdige Minister henvendte sig med til ham, saas snart han blev allene igjen. Det var naturligt, at han maatte blive orbragt over at see sig ved Agathons saa utidige Omsorg for hans Ære berøvet med eet alle Fordelene af hans hidindtil iagttagne Mandgæl paa Opmærksomhed. Imidlertid kunde han nu ikke andet end anstille sig Skinsyg, om han ikke vilde gjøre sig foragtelig i Agathons Dine. Comedien sikerved paa nogle Dage et meget tragisk Sving. Hvor megen Moie havde ikke Hovedpersonerne i denne Farce Kunnet forskaane sig for, om de havde villt aftage Massen og vise sig for hinanden i deres naturlige Stukkeise! Men dette Slags Mennesker iagttager saa

saa noie Velanstændigheden! — Og fortjene de ikke at roses dorför? Det beviser dog altid, at de næmme sig ved deres sande Skikkelse og stiltiende erkjende, at det er en Pligt at være noget bedre, end de ere. Leonissa retfærdiggjorde sig altsaa for sin Gemal ved at beraabe sig paa Førstinderne som usorkestelige Vidner paa hendes Forholds ulastelige Uskyldighed. En sublimere og mere majestætisk Prøve paa Veltalenheden end den Tale, hvori hun foreholdt ham hans Mistankes Ubillighed, har aldrig været hørt. Den gode Mand vidste til sidst ikke at gribe til andet for at undskyde sig, end at nævne den Ven, der havde sat ham dette lille Anstød af Skinsyge, som han nu fuldkommen erkendte høist unsdsvendigt og strafverdigt, i Hovedet.

Det stormende Havs Raserie, den ræsende Arrighed, man beskriver hos en Hornhvepse, som man har tirret til Hævngjerrighed, eller en Lovinde, som man har frataget dens Unger, — ere Billeder, hvilke selv en episk Digter, for at male Arrigheden, med Ere kunde betjene sig af, men af den Forbitrelse, der besvændte Leonissa's dydige Barm ved her at høre Agathons Navn nævnes, er alt dette dog kun et ganske utilstrækkeligt Billede. Virkeligen kunde intet lignes ved den — uden allene den Vellyst, hvormed den Tanke berusede hende, at hun nu endeligen havde det i sin Magt at tage den i lang Tid onskede Hævn over den utaknemmelige Foragter af hen-

des Tilskelser. Hun vedblev at mishandle Dionysius, som hun krævede til Regnskab for de utealelige Hornærmelser, hun havde maattet udstaae af sin Gemal, med saadan en Grusomhed, at han tilsidst saae sig nedsaget til at aabenbare hende, hvor siden Mars sag hun havde til at være Agathon forbunden for hans gode Tanker om hende. Nu oploste, som hun sagde, den hele Hemmelighed sig; "og virkelig maatte hun nu forundre sig over, at hun kunde have været saa eenvoldig at vente sig andet af en Mand, hvis Hævn hun naturligvis burde have spaet sig det allervørste af."

Maar Dionysius studsede ved disse Ord, saa han man forestille sig, hvad for en Mine han maa have gjort, da hun, til sin astvungne Næfærdiggjørelse, omstændelig aabenbaredes ham, at Agathons Had havde sin Oprindelse allene derfra, at hun ikke havde fundet for godt at gjengjælde hans Kjærlighed. Dette var vel ikke overensstemmende med den strænge Sandhed. Men da hun nu saae sig sat i den Knibe at maatte forsvare sig selv, saa begriber man let, at hun hellere gjorde det paa dens Bekostning, der var hende forhadt, end hun gjorde det paa sin egen. Vist er det, at hun derved mere end alt for vel opnaaede sin Hensigt. Dionysius blev betagen af saa heftigt et Anfald af Skinsyge over sin uværdige Nidling, — at Cleonissa, af Frygt for at et pludselige Udbrud skulde give Anledning til ubehag

hagelige Oplysninger, maatte gjøre Beug af al sin Magt over ham, for at bringe ham til Koldindighed igjen. Hun bevisste ham, hvor nødvendigt det var, at behandle en Mand, der ulykkeligvis var Nationens Afgrund, med Forsigtighed. Dionysius fulgte Styrken i dette Bevis, og fattede saa meget des herteligere et Had til Agathon. Forstinderne blandede sig ogsaa deri. De lagde vor Helts det meget til Last, at han, istedet for at holde Forsten fra Udsævelser, havde taget et Creatur, som Bacchidion, med saa megen Izver i Beskyttelse. Man stammede sig end ikke for at tilskrive denne Izver en hemmelig Bevæggrund; og Philistos opstøvede under Haanden Vidner, som i Forstens Cabinet forklarede adstillelige Omstændigheder, der syntes at sætte vor Helts Rydighed og den skjonne Bacchidions Trostab i et tverydigt Lys. Den fine Hofmand sondt sin Herres Håleiser for Cleonissa, hans dydige Gemalinde, saarene og uskyldige, at det vilde være latterligt og ansindeligt af ham, at være skinlig over det Vensteb, han beærede hende med. En daglig Korøgelse i den Kongelige Kunst retsfærdiggjorde og belønnede saa ødelsmodig en Tonkemaade. Ogsaa Timocrates fik ved disse Omstændigheder Leilighed til at erhverve sig Forstens Fortrolighed igjen; og begge forenede de sig nu med den triumpherende Cleonissa om des ivrigere at befordre vor Helts Fald, jo mere de overste ham med Forsikringer om deres Vensteb.

Syvende Capitel.

En mærkværdig Samtale mellem Agathon og Aristippus. Den forsøes Beslutninger med Grundene for og imod den.

Vi have i de forestaaende to Capitler seet et mærkværdigt Exempel paa (og Gud give, saadanne Exempler ikke for kom os saa ofte i Livet selv!), hvor let det er at give en lastefuld Charakter Anstrøg af Dyd. Men Agathon erfoer nu, at det og er lige saa let at overstryge den reneste Dyd med de hæstligste Farver. Dette havde han allerede haft Erfaring af i Athenen. Men ved den Sammenvinding, han anstilte mellem hin Erfaring og den, han havde nu, forekom hans Fiender i Athenen ham ved Siden af de foragtelige Skabninger, som han nu med et saae sig opofret for, at være lige saa hvide, som de forhen vare forekomne ham sorte. Formodentlig blev hans Dom over denne Punct lidet forfalsket af hans nærværende syrige Følelse. Thi virkelig synes den hele Forstjel mellem Republikksalsheden og Høffsalsheden at bestaae deri, at man i Republikeerne er nedsaget til at antage den hele udvortes Form af dydige Sæder; istedet for man ved Hofferne har gjort nok, naar man blot giver de Laster, Forstens Exempel adler eller hvorved hans Hensigter blive besvordrede, dydige Ulavne. Men i Grunden er det ikke mod-

mobbydeligere at høre en hoppende, smigrende, krybende, forgylt Skurk, uagtet han er sig fuldkommen vel bevidst, at han aldrig har have nogen Ære eller i det samme Dieblik, han, om han havde nogen, staaer i Begreb med at forspilde den — at tale om sin Æres Pligter, end at see en alvorlia, afholden, klodset og grævitetist Skurk, under Beskyttelse af sin Afholdenhed, Erbarhed og nojagtige Jagtagelse af alle Religionens og Lovenes udvortes Formaliteter, at fremstaae som en usorsonlig Fiende af alle dem, der tænke anderledes end han, eller ikke ville byde Haand til at fremme alle hans Hensigter, og ikke gjøre sig mindste Betænkning over, saasnart hans Convenience fordrer det, at imodsette sig en god Ding eller undersøtte en ond med sin hele Anseelse. Upartist betragtet, er denne et slettere Menske endnu end hin; thi han er en egenlig Hykler, istedet for at den anden blot er en Comediant, der ikke forlanger, man skal ansee ham for det, han giver sig ud for at være, men er fuldkommen tilfreds, naar hans Medspillere og Tilskuere gjøre det samme, uden at det falder ham ind at undersøge, om det er deres Alvor eller ikke.

Agathon havde nu Lejlighed nok til at anstille saadanne Betragtninger; thi hans Anseelse og Indsydelse toge viensyndigen af. Udvores syntes vel alt endnu at være, som det havde været. Dionysius og det hele Hof gjorde endnu ligesaa meget af ham som tilforn. Selv Eleonissa lod til at ansee det uværdigt for sig at lade

lade sig forstaae for ham med, at hun var fornærmel.
 Men des mere Missfornæmelse blev der paa hønliges Snig-
 veie voldet ham. Han maatte see paa, hvorledes hans
 bessie Anordninger og Foranstaltninger efterhaanden
 under tusinde falske og intetgænde Paaskud, s. Ex. at de
 være slet udtænkte, overslodige eller skadelige, bleve opfæ-
 vede eller ved andre gjorte unyttige — hvorledes de saa af
 hans Tilsængere, der virkelig havde Fortjenester,
 bleve stafede af Veien, — hvorledes alle alle hans
 Hensigter blevne en vrong Fortolkning, alle hans
 Handlinger bedrøvne fra en falsk Synspunkt, og alle
 hans Fuldkommenheder eller Fortjenester gjorte latterlige.
 Æ det samme man opløftede hans Dyder og Talenter,
 behandlede man ham, som om han var aldeles blotset
 for begge Dele. Man lod vel endnu af politiske Hens-
 sigter (som man pleier at kalde det), som man handlede
 efter de samme Grundsynninger, som han i sin Stats-
 forvaltning havde fulgt, men i sig selv stede i ethvert
 forekommende Tilsælde det ganske Modsatte af hvad
 han vilde have gjort. Kort, Dionysius hensaldt igjen
 til sin gamle Handlemaade, og blev atter en Bold for
 de meest fordærvede Mennesker i hele Sicilien.

Her vilde det have været Tid til at gjøre den Bes-
 tingelße gjeldende, som han havde forbeholdt sig ved sin
 Forening med Dionysius: — at trække sig til-
 bage, da han nu ikke mere kunde twivle paa, at
 han ikke var til nogen Nutte ved denne Forstes
 Hof, og dette Raad fil han ogsaa af den eneste af
hans

Hans Hofvenner, der forblev ham tro, nemlig Philosophen Aristippus. "Du skulde — sagde han til ham i en fortrolig Samtale om Tingenes davaerende Gang — Du skulde enten aldrig besattet Dig med en Dionysius, eller lempet Dine moraliske Vægreber, eller i det mindste Dine Handlinger, paa den Plads, Du havde indtaget — efter Omstændighederne. Paa denne Skueplads for Forstillelse, Bedragerie, Intriger, Smæger og Forräderie — hvor Dyd og Pligt ere blotte Regnepenge og alle Ansigtene ere Massquer — fort, ved et Hof gjelder der ingen andre Negler end Conveniencen, ingen anden Politik, end at forene enhver Omstændighed, saa gode som man kan, med sine egne Hensigter. I øvrigt er det maa- ske et Spørgsmaal, om Du har gjort vel i for saa ubetydelig en Aarsags Skyld at legge Dig ud med Dionysius. Jeg tilstaar, at Danserinden Bacchidion er i en Philosophs Vine en meget aagtvaerdigere Person end denne majestætske Eleonissa, som dog, med al sin Metaphysik og Dyd, hverken er mere eller mindre end et fælt, onde og herskeshyge Fruentimer. Bacchidion har ikke tilføjet Staten nogen Skade; Eleonissa vil der anrette uendelig meget Onde."

— Blok af denne Aarsag (afbrød Agathon ham) er det, jeg har erklæret mig for hin og mod dens ne. — "Og dog var det let at forudsee, at Eleonissa vilde gaae af med Seieren," sagde Aristippus. — Men en retskosken Mand, Aristippus! er

Elærer sig ikke for det Partie, der vil seire, men
 for det, der har Net eller dog har mindst Uret. —
 ”O, Agathon! hvor tungt er det for en retkaffen
 Mand, der vil leve ved et Hof, at vandre om uden at
 komme til Skade mellem de Klipper, han er omrin-
 get af. Men, siig mig, er det ikke Skade, at alt
 det Gode, Du endnu vilde have udrettet, skal være
 forspildt, allene fordi Du ikke vilde forstaae en smuk
 Kone, som saa tydeligen lod sig mærke med, at det
 var hendes afgjorte Villie, hun vilde elskes? Men
 denne Forseelse kunde maaske have ladet sig oprette
 igjen, naar Du dog i det mindste havde været føle-
 lig nok til at besordre hendes Speculationer paa
 Dionysius. Og vilde Du eiheller dette, var det
 da forsinket at modsætte Dig hende? Hvad Skade
 vilde der have flydt veraf, om Du var forbleven
 neutral? Den lille Bacchidion havde ophørt at danse,
 og Cleonissa havde nydt den Ære at besette hendes
 Plads, til han engang var blevet fjed af hende lis-
 gesom af saa mange andre. Dette havde været alt.
 Og antaget endog, Du havde maattet dele Herres
 Dommet over ham med hende, saa vilde Du dog i
 det mindste have balanceret hende, og beholdt An-
 seelse nok til endda at udrette meget Godt. Ved at
 lade som Du stod i god Forstaelse med hende, vilde
 Din Post og Din Fortrolighed med Forsten have
 givet Dig rusinde Leiligheder til, saasnart hendes
 Venligheder havde tabt Nyhedens Tilskuelesse, paa den
 bedste

bedste Maade af Verden at rydde hende af Veien
igjen. Men jeg känner Dig for godt, Agathon! Du er ikke skabt til at nedlade Dig til Forstillelse
og Rænker. Dit Hjerte er for ædelt, og (om jeg
maa sige det) Din Indbildungskraft for varm til,
at Du nogensinde kan vænne Dig til det Slags
Klogstab, uden hvilket det er umueligt synderlig
længe at holde sig i de Stores Gunst. Alt dette
havde jeg omtrent funnet forudsige Dig, da jeg gjorde
Mit til at overtale Dig til at indlade Dig med
Dionysius; men det var bedre, at Din egen Erfas-
ring overbeviste Dig derom. Træk Dig nu tilbage,
inden det Uveir, jeg seer at opstige, bryder ud over
Dig. Dionysius fortjener ingen Ven som Du. Hvor
meget havde Du ikke bedraget Dig,ow Du nogens-
sinde havde troet, at han var Høiagtelse for Dig!
Hvorfra skulde han have faaet Evne til det? Selv
den Tib, da han sterkest var indtagen i Dig, elskede
han Dig ikke af anden Marsag, end han elsker sine
Aber og Papegsier, — fordi Du forkortede ham
Tiden. Hans Bevaagenhed kunde ligesaa let falde
paa en anden Fremmed, der havde spillet Eithar be-
dre end Du. Nei, Agathon! Du er ikke skabt til
at leve med saadanne Folk. Træk Dig tilbage! Du
har gjort nok for Din Eres Skyld. Den nye
Statsforvaltnings Daarlighed vil være det bedste Bes-
viis paa Dins Viisdom. Dine Handlinger, Dine
Dyder og et heelt Folk, der ønsker sig Dine Tider

tilbage og velsigner Dig, ville forsvare Dig bedst mod alle Beskyldninger, Bagtaesser og taabelige Bebrejdelser af et hof, som vrangler af Daarer og nedrigte Slaver, hvis Had gjør Dig mere Ære end deres Bisald vilde det. Du besindrer Dig i saadanne Omstændigheder, at Du kan leve med Hæder i en uasshængig Privatstand. Dine Venner i Tarent ville modtage Dig med aabne Arme. Jeg igjentager det, Agathon! forlad en Første, der er sine Slaver, og Slaver, der ere en saadan Første værdige; og tænk nu kun paa, hvorledes Du selv skal kunne nyde Livet, efterat Du har forsøgt, hvor tungt, hvor farligt og hvor forgjeves det er at arbeide for andres Lykke."

Saaledes talede Aristippus; og Agathon vilde have gjort vel, om han havde fulgt hans Raad. Men vi igjentage det, hvor er det muligt, at den, der selv spiller en Hovedrolle i et Stykke, skal kunne dømme saa koldhåndig derom som en blot Tilskuer? Agathon saae Sagen fra en ganste anden Synspunct. Han ansaaoe sig for en Mand, der havde paalagt sig selv den Forbindelighed at befordre Siciliens Bel. Hvorfor kom jeg til Syracus? — sagde han til sig selv — og hvad Hensigter havde jeg med at paataage mig at være denne Thrans Ven og Raads giver? Gjorde jeg det, for at være en Træl for hans Lidenskaber eller et Nedskab for en egenmægtig Negtering? Havde jeg ikke et stort og retsindigt Formaal?

maal? Vilde jeg nogensinde have besattet mig med
ham, om han ikke havde givet mig Haab om, at
Dyden omsider vilde faae overhaand over hans Las-
ter? Han har bedraget mig. Den Kundskab, jeg
har om hans Tænkemaade, overbeviser mig om, at
han er usorbederlig. Men vilde det være ædelt hand-
let af mig, at give et Folk, hvis Velfærds Besor-
dring var Formaalet for mine Bestraebelser, et Folk,
der betragter mig som sin Welgjører, og sætter sin
hele Lid til mig, at give et saadant Folk til Prism
for en grusom og velystig Forstes Luner og hans
Slavers og Smigreres Nøvgjerrighed? Hvad for Plig-
ter skylder jeg ham, som ikke hans utaknemmelige
og nedrige Forhold imod mig har lost mig fra og
tilintetgjort? Eller, om jeg endnu skylder ham no-
get, ere da ikke de Pligter, der bindte mig til et
Land, som ester mit eget Valg og formedesst de Tje-
nestter, jeg har gjort det, er blevet mit andet Fædres-
land, uendelig mange Gange helligere end det?
Hvo er denne Dionysius? Hvad Met har han til
den høieste Magt, han tilegner sig? Hvem andre
end Agathon har han at takke for den eneste Met,
som han med nogen Grund kan beraabe sig paa?
Er det ikke først fra den Tid, jeg ved en retfærdig
og velgjorende Regierung tilvendte ham Folkets
Kjærlighed, at han af en Tyran, som den hele Ver-
den bar Afsky for, er blevet en Konge? Han lod
mig arbeide, skulte sine Laster under mit retskafne:

Førhold, tillegnebe sig mine Fortjenester og mod Frugterne deraf, den Utaknemmelige! — Og nu, da han troer sig sterk nok til at kunne undvære mig, overgiver han sig igjen til sin egen Caracter og tilintetgjør alt det Gode, jeg har gjort i hans Navn, — omrent som om han skammede sig ved, en Tid lang ikke at have lignet sig selv, som om han ikke kunde hæste nok med at vise den helse Verden, at det har været Agathon, ikke Dionysius, der har aabnet Sicilianerne Udsigt til en bedre Tids Morgenrøde, og givet dem Haab om at komme paa Fode igjen efter en Rakke slette Regenteres Mishandlinger. Hvad vilde jeg altsaa være, om jeg trakte paa at forlade dem i saadanne Omstændigheder, hvor de mere end nogensinde trænge til mig? — Nei, Dionysius har aflagt Prover nok paa, at han er usorbederlig; at han ved Overbærenhed med hans Laster kun bliver bestyrket i den latterlige Indbildung, at man skylder dem Erbødighed. Det er paa Tide at gjøre Ende på Comedien og anvise denne lille Theaterkonge den Plads, hans personlige Egenstæber bestemme ham!

Man seer af denne Prove paa, den Samtale, Agathon havde i Centrum med sig selv, hvor langt han endnu var fra at være bleven Herre over det enthusiastiske Sving hos hans Sjel, der hidindtil bestandig havde været Kilden saavel til hans Forseelser som til hans skjønneste Handlinger. Vi have ingen Grund til at bære nogen Tvivl om hans Oprigtighed.

hed mod sig selv. Vi kunne altsaa antage for en Vished, at han troede sig drevet til den Beslutning, at arbeide paa en Opstand mod Dionysius af ligesaa dydige Hensigter, som femten Aar derefter opmunstrede Timoleon af Corinth, een af de ædleste Dodelige, der nogensinde have levet paa Jorden, til at foretage sig at befrie Sicilien. Men det er derfor ikke mindre sandsynligt, at en levende Følelse af den personlige Uret, der blev ham tilføjet, hans Værelse over Dionyses Utaknemmelighed og hans Forbittrelse over at see sig opofret for en foragtelig Frille, have bidraget en stor Deel til Antændelsen af den heroiske Sild, der nu brændte i hans Sjel. I Grunden indskrankede hans Pligter mod Sicilianerne sig blot til dem, der var en Folge af hans Forening med Dionysius; de ophørte altsaa, i Folge denne Forening, saasnart Førsten fandt for godt, ikke mere at benytte sig af ham. Syraeus var ikke hans Fædreland. Dionysius havde ved den stiltiende Sids rommelse af Arvesølgen, i Kraft af hvilken han efter sin Faders Død havde beseglet Tronen, opnaaet et Slags Ret dertil. Agathon vilde ikke selv traadt i Ejendomme hos ham, dersom han ikke havde anset ham for en retimæssig Første. De samme Grunde, som den Sild havde bevirget ham til at indrømme Monarchiet Førtron for Republikken, og i Folge deraf at modsette sig Dions Hensigter, vare endnu fuldkommen usværlige. Det var meget uvist, om en Opstand imod Dionysius

nysius vilde gjøre Sicilianernes Tilstand lykkeligere end
 der kun give dem en anden, maaßke endnu verre, Bes-
 herter, da de allerede ved saa mange Exempler havde
 viist, at de ikke kunde taale at unde deres Frihed.
 Desuden havde Tyrannen Magt nok til at gjøre det
 vanskeligt at assatte ham; og de eneste visse Folger,
 man kunde forudsee af saa fortvivlet et Foretagende,
 var de forestaaende fordaelige Folger af en Borger-
 krig. Alle disse Betragninger vilde ikke have tynget
 lidet paa det kolde upartiske Overlegs Vægtskaal, og
 formodentlig oppeiet de derimod stridende Gruns-
 de. Men Agathon var hverken kold eller upartisk; han
 var et Menneske, hvis Egenkjerlighed var bleven kræn-
 ket paa det folgomste Sted. Den Affect, dette maatte
 sætte ham i, gav Gjenstandene en anden Farve. Dis-
 nysius, hvis Laster han tilforn med venskabelige Dine
 havde betragtet som Skrøbeligheder, viste sig nu i
 en Tyrans vederstyggelige Skikkelse for ham. Jo bes-
 dre tanker han forhen havde haft om Philistos, des
 affælighere fandt han nu denne Ministers Caracter,
 ejer at han havde haft saadanne Præsver paa hans
 Falsthed og Nederdrægtighed; der kunde ikke gives no-
 get saa ondt og skjændigt, som han ikke tilstrode en saa-
 dan Mand. Hans indtagende Billeder af Siciliens
 Lyksalighed under en velgjørende Statsforvaltning gav
 den Missornsielse, Forestillingen om deres Tilintet-
 gjørelse voldte ham, en des større Magt over hans Ind-
 bildningskraft. Det var ham utaaleligt at lade Folk,

der kun vare hans Fiender, fordi he vare Fiender af alt Godt, af Dyden og den offentlige Lyksalighed, gaae af med en saadan Seier. Han ansaae det for en Pligt mod det Offentlige at modsætte sig deres Planer; og den Post, han i henved to Aar havde beklædt i Sicilien, gjorde det i hans Tanker upaatvivleligt, at det paalaae ham, i Særdeleshed under de nærværende Omstændigheder, at udøve denne Pligt. Alle disse Betragtninger havde foruden den Styrke, der laae i dem selv, tillige hans Hjerte og Indbildningskraft paa deres Side. Maatte de ikke altsaa nedvendigen overveie alt, hvad Blogstaben funde indvende derimod?

Ottende Capitel.

Agathon tager Deel i et Anslag mod Tyrannen og bliver sat i Arrest.

Saaasnart Agathon havde fattet sin Beslutning, behyndte han strax at arbeide paa at udføre den. Dion, som paa denne Tid befandt sig i Athenen, havde en betydelig Mængde Tilhængere i Sicilien, ved hvilke der hidindtil var gjort alle mulige Bevægelser for at formaae Forsten til at tilbagekalde ham. Især havde han, saasnart han havde faaet at vide, hvor stor en Anseelse Agathon stod i hos Forsten, henvendt sig til ham

ham derom. Men Neathon havde ikke den Tid saa fordeelagtige Tanker som Academiet i Athenen om Dions Caracter. En Dyd, der var blandet med Stolthed, Stivhed og Haardhed, forekom ham, om ikke misstænklig, saa dog kun lidet elseværdig. Han frygtede med nogen Sandsynlighed for, at denne Prindses Tænkemaade ingeninde vilde lade ham blive rolig, og at han, sine republicanske Grundsetninger uagtede, vilde være lige saa utilbøjelig til at dele den høieste Anseelse i Staten med nogen, som at leve uden Anseelse. Han havde altsaa, istedet for at befordre hans Tilbagekaldelse, kun gjort lidet eller intet for at betage Dionysius den store Ulyss, han havde til at opfylde Dions Ønske, og ved dette Forhold havde han gjort Dions Venner, Chvoraf de fleste optogte ham det ligesaa ilde, at han ikke gjorde noget for denne Prinds, som om han havde modsat sig hans Tilbagekaldelse) noget misfornøjede med ham.

Men fra den Tid hans egen Erfaring begyndte at retsærdiggjøre det Vørste, Dionyses Fiender kunde tænke om ham, blev ogsaa hans Tanker om Dion ganske forandrede. Denne Prinds, som unegteligen besad store Egenstæber, viste sig nu for ham som en retskaffsen Mand, hos hvilken det vedvarende Syn af den almindelige Elendighed under en usorbederlig Regjering, og hans bestandig frugtesløse Bestræbelser for at standse Fordærvelsens rivende Strom, havde opvakt en vedvarende befriet Misfornøjelse, der, uagtet

sig udvortes Anstreng af Harme og Forbittrelse, i Grunden var et Foster af den ædleste Menneskelighed. Han besluttede altsaa at gjøre folkes Sag med ham, og aabenbaredes til den Ende Dions Venner den Forandrige, der var foregaen i hans Tænkemaade. Glade over at have faaet en Mand paa deres Side, som ved sine Talenter og den Kunst, han stod i hos Folket, var i Stand til at give deres Partie Overvægten, aabenbaredes disse ham igjen Dions Sagers hele Bestandskraft, hvor mange Tilhængere han havde, og de hemmelige Anstalter, der, i Forventning af eet eller andet gunstigt Tilsælde, vare paa rede Hænder til hans Tilbagekomst til Sicilien. Og faaledes blev Agathon inden føle Tid af Dionyses Ven og første Minister Hos vedmanden for en Sammensværgelse mod ham, i hvilken alle de toge Deel, der af øde eller egennytige Aarsager vare utilfreds med den daværende Statsforfatning. Han forfattede en Plan, som det Hele skulde rette sig efter, og dette indvilkede ham i en hemmelig Brevvexling med Dion, hvorved de bedre Tanker, de havde begyndt at satte om hinanden, blev mere og mere besættede.

Fordybet i Forlystelser og Bellyster, glemte han at set alle Farer, og befordrede den hemmelige Sammensværgelses Fremgang ved en Ligegyldighed, der syntes saa unaturlig, at de Sammensvorne begrindte at blive urolige derover. De fordobbede nu deres Aarvaage hed, og Hvad der ved Foretagender af dette Slags er

det forunderligste, men dog er meget almindeligt) uagtet der var saa stor en Mængde, som var vidende om Hemmeligheden, blev dog alt holdt saa dulgt, at man ikke ingen var falden paa nogen Mistanke, idersom ikke visse Omstændigheder omsider havde gjort Philistos, som desuden af Natur var mistroiss, opmærksom. Paa den ene Side sandt han det alt for usandsynligt, at Agathon skulde see saa ligegeyldig paa sit Fal, som det lod til, at han gjorde det. Paa den anden side han Mys om visse Tilberedelser af Dion, som robede en meget alvorlig Hensigt. Den Tanke: hvad, om Agathon og Dion gjorde følles Sag! var her for naturlig til ikke at opstaae hos ham, og for frygtelig til ikke hoiligen at forurolige ham. Fra dette Øieblik bleve Agathon og Dions bekjendteste Venner bevogtede paa det stærkeste af tunde lønlige Speidere, til det endelig lyktes Philistos at bemægtige sig en Slave, der var kommen fra Athenen med Breve til Agathon.

Af disse Breve, som forklarede Aarsagerne, hvorfor Dion ikke kunde lande saasnart i Sicilien, som det var aftalt mellem dem, saaes der nu, at Agathon og Dions andre Venner vare deltagtige i dennes Forsæt, uden Tilladelse at komme tilbage igjen. Men om noget Anslag mod Regjeringen og Tyrannens Person var der, naor man undtog nogle ubestemte Udtrykke, som syntes at sigte til en Hemmelighed, intet deri.

Denne Opdagelse foraarsagede store Bevægelser i Dionyses Cabinet. Man var sig Aarsager nok bevidst til

til at befriugte det værste. Men just dersor holdt Philestos det for raadelig at behandle Sagen som en Stats-hemmelighed. Agathon blev, under Paaskud af adskillige Forbrydelser, som han, medens han havde forsvaltet Statens Sager, skulde have begaet, paalagt Arrest, uden at Publicum sit noget bestemt decansa-gaaende, mindst den sande Aarsag dertil, at vide. Man sandt det bedre at sætte Dions Partie, som man i sin Skræf forestilte sig større end det var, i Forlegenhed, end at drive det til Fortvivelse; og imedens man lod sig usie med paa det skarpeste at holde Die med dem, vandt Man Tid til at berede sig paa et Overfald.

Vi ere allerede vante til at see vor Hest først i Ulykke. Beredt paa det værste, han kunne vente sig af sine Fiender, foresatte han sig, ikke at overlade dem den Triumph at have fornudret Agathon til noget, der stred imod hans Ere. Han vægrede sig aldeles for at give Philistos og Timocrates, som varer udnævnte til at undersøge de Forbrydelser, man paadigtede ham, noget Svar. Han forlangte at høres af Forsten selv, og beraabte sig paa den Forening, der var indgaact mellem dem. Men Dionysius havde ikke Mod nok til at udholde nogen hemmelig Samtale med sin forrige Undling. Man gjorde Forsøg paa at tokke Agathons Standhaftighed ved Trusler og en haard Medfart; ja den kjonne Cleonissa vilde have givet sin Stemme til den strængeste Dom, dersom Tyrannens Trygtsomhed og hans Ministeres Kloglæb havde tilstædt

det dem at følge hendes Indstydesser. Hun maatte altsaa lade sig niste med det sjeerne Haab, at den forhadte Agathon skulde blive et offentligt Offer for hendes ester Hævn tørstende Dyd, saasnart man paa een eller anden Maade havde støffet sig Dion af Halsen.

Niende Capitel.

Vor Helts døværende Sindstilstand.

Da vi have gjort os det til en Lov, ikke allene at underholde Læserne af denne Historie med vor Helts Begivenheder og Handlinger, men ogsaa at meddele dem al den Underretning om, hvad der ved de vigtigste Oprør i hans Liv foregik i hans Inderste, som de Kilder, vi ose af, give os Lejlighed til, saa har man Rose til at vente, at vi mindst ville tilfidesætte denne Pligt, da vi nu ved Enden af den mærkværdigste Epope i hans Liv see ham allerede anden Gang skuffet af store Forventninget og pludseligen borttrykket fra en hædersuld Løbebane, see ham — for fort siden endnu, i Besiddelse af sin selvvalgte Førstes uindskrankede Fætrolighed og næsten forgudet af Folket for den Lykkelighed, det nod under hans Statsforvaltning, som den første Mand i Sicilien — med eet i en Forsatning, hvori hverken hans Fortjenester eller den Neenhed,

hed, han tilstroede sine Hensigter, uden een eller anden hjelphom Genius's Mellemkomst, ville beskytte han med hans Fienders Anslag og Folgerne af hans egen Uforsigtighed.

Naturligvis kan man vente, at en Mand, der fra sin tidligste Ungdom havde været vant til at leve mere i sig selv, i sin egen Ideeverden, end uden for sig selv, maa nu have svært sat sig saa meget opmærksommere med Beskuelsen af den hele Stække nye Erfaringer, han i saa kort en Tid havde haft, og de Reflexioner over sig selv, der i hans Fængseis Stilhed og Eensomhed maatte paanøde sig ham, som han hverken behovede at grunde paa, hvorledes han skulde retsærdigsgøre eller besmykke begaade Misgjerninger, eller folte den mindste Kristelse hos sig til at synse paa Midler og Veie til et forsones tigen med Tyrannen, eller det mindste at opnaae sin Frihed paa anden Maade end ved en offentlig Erklærelse af hans Uskyldighed.

Man erindrer sig maaske endnu, at Agathon, da han fremtraadte ved Hosset i Syracus, langt fra ikke havde saa høje tanker om den menneskelige Natur som i Delphi, hvor han, endnu kun lidet bekendt med de virkelige Mennesker, havde tilbragt sin første Ungdom blandt Billedstøtter af Guder og Halvguder. Athenen og Smyrna havde uformært forflyttet han ned til en lavere Standpunkt; men efterat han ved noiere Bekjendtskab med de Store og Hosstater i Syracus havde beriget de Jagtageler, han havde samlet

sig paa begge disse Steder, sank hans Forestilling om den menneskelige Naturs Skønhed og Adel saa dybt, at han undertiden sollte sig fristet til at ansee alt det Høje og Herlige, den guddommelige Plato havde sagt og skrevet om den, for noget, der ikke var sunnerlig bedre end et ødlere Slags Milesiske Opdigts-ser. Uformært begyndte de Begreber, Hippias nogle Mar forud havde søgt at bibringe ham, ikke mere at forekomme ham saa uhyre, som den Gang, da han, siddende i Maanestin i denne vellystige Sophistes Haus ge, tænkte sig sin elskede Psyche ved sin Side, og anstilte Betragtninger over Sjelens Tilstand, naar den har forladt Legemet. To flere Erfaringer han fik, des mindre urimelige forekom disse Begreber ham; ja han sandt dem endog, efterat han nu havde lært at Ejende Menneskene omkring ham noget nsiere, sandsynligc nok til at kunne forestille sig, hvorledes en Mand, der ikke i sit eget Hjerte sande noget, der nødede ham til at satte ødlere Tanker om sin Natur, ved lang Omgang med Verden kunde bevæges til at overtide sig fuldkommen om deres Sandhed.

Men eiengang derved allene forblev det, efterat han ved saa foragtelige Mennesker og paa saa uværdig en Maade saae sig, uden mindste Brøde paa sin Side, stilt ved Dionyses Forklighed, som han (i Følge den Overbevisning han troede at have) af de reneste Begrænde, ved de uskyldigste Midler og i den ødeste Henfigt havde søgt at forstørre sig. Den Tanke, at han

han skulle see sine **M**ignonner forhaabninger formedesse
 saadanne Menneskers Daarlighed eller Ondskab for-
 svinde for sine **D**ine, opvakte en Missfornsielse hos
 ham, som efterhaanden gjorde det hele menneskelige
 Kjøn til sin Gjenstand; og nu indstilte der sig Dieblikke,
 hvori denne avindsyge Sjælsstemning syntes at gjøre
 ham tilbøelig til at overbevise sig selv om Rigtigheden
 af den Hippiaske Theorie. "Mei, tenkte han i saa-
 danne Dieblikke, Menneskene ere ikke det, jeg ansaae
 dem for, da jeg bedomte dem efter mig selv, og mig
 selv efter et følelsesslidt vesterkende Hjertes Ungdoms-
 stæller og min endnu uprøvede Ustyrldighed. Mine
 Erfaringer stadsæste det værste, Hippias nogensinde
 sagde om dem. Og naar de nu virkelig ikke ere bes-
 dre, hvad Marsag har jeg da til at besvære mig over,
 at de ikke lade sig behandle efter Grundsætninger, som
 ikke staar i noget overensstemmende forhold med deres
 Natur? Heilen laae hos mig, der vilde skabe dem til
 noget bedre, end de kunne være, der vilde gjøre dem
 lykkeligere, end de selv kunne at være. Dette er nu
 allerede anden Gang, at Philistos, en øgte Tilhænger
 af min Sovhists System, er gaaen af med Seieren
 over Viisdom og Dyd. Havde han funnet det, dersom
 ikke Uredelighed, Egennyte, Feighed, Letsindig-
 hed, dyrisk Sandselighed, fort alle de utallige blott de
 Sider, som det svage Menneske tilbyder det onde, det
 ubetænksomme det listige, det nedrigre det ørgjerrige,
 næsten i ethvert Menneske, som han fastede sine **D**ine

paa, havde labet ham finde et Nedskab, som af sig selv eller dog for een eller anden Priis vilde vise sig villig til at fremme hans Planer? Behoves der uogen ny Erfaring til at overbevise mig om, at han ligesaa vist vilde seire over en anden Plato eller en anden Agathon? Hvor meget formildede jeg ikke mine strænge Grundsætninger, hvor dybt nedstemte jeg ikke mig selv, da jeg saae, hvor umueligt det var, at drage dem, jeg havde at gjøre med, op til mig? Men hvortil hjalp det mig? Jeg kunde ikke overtale mig til at handle nesdrigt, til at blive en Smigrer, en Kobler, en Forræder mod Landets og Forstens sande Interesse, og ders over forspilde jeg den sidstees Kunst og med den tilsige den eneste Belønning, jeg forlangte for mit Arbeide, de Fordeler, dette Land begyndte at høste af min Forvaltning; ja, fordi jeg ikke kunde overtale mig til at finde alt, hvad der nytter, ret og anstændigt, — forspilde jeg den! — O, Hippias! Dine Begreber, Dine Marimer, Din Moral, Din Statskonst grunde sig sandeligen paa alle Tidcalderes Erfaring! Maar have nogensinde Mennestene agtet Dyden, uden de behovede dens Tjeneste? Maar har den ikke været dem forhadt, saasnart den modsatte sig deres Lidenskabers Etsfredsstillelse?"

Det er let at begribe, at disse Betragtninger, som Agathon allerede fra den Tid, han forudsaae sit Fal ved Høfset, mere end hans Sind kunde taale, overgav sig til, under hans Arrest indstilte sig med fordobblet

Styrke,

Styrke, og formedelst den Ligegyldighed, hvormed Gys
 racusanerne syntes at see paa de Mishandlinger, man
 tillod sig mod en Mand, der havde saa stor en Fer-
 dring paa deres Kjærlighed og Taknemmelighed, med
 enhver Dag og ved enhver fornyet Krænkelse, hans
 Blænder tilfoiede ham, trængte sig dybere og smertelis-
 gere ind i hans Sjel. Havde det været ham saa piin-
 sig en Følelse at see sig tvungen til at opgive sine gode
 Tanker om den skjonne og saa inderlig elskede Dame,
 som dog kun var en enkelt Person: hvor martrende
 maatte det da ikke være ham, naar han tænkte paa, at
 han havde bedraget sig i sine Tanker om det hele men-
 neskelige Kjøn, som han havde elsket saa hestigen af
 sit hele Hjerte! Det var intet Under, om hin cosmo-
 politiske Enthusiasme, som ved hans Flugt fra Smyrna
 opslammede hans hele Sjel, syntes udslukket til den
 sidste ulmende Gnist! Hvad for Tilsokkelse kunde Tan-
 ken om at arbeide for det menneskelige Kjøns Lyksalig-
 hed have for den, der ikke i Menneskene saae noget
 ædlere end en Blok halv fornustige Dyr, hvoraf den
 største Deel indskrænkede det sidste Formaal for alle sine
 Bestræbelser til sine legemlige Fornodenheder, satte
 sin høieste Mydelse i deres Tilsredsstillelse, og dertil endnu
 — dum nok til at underkaste sig fejghjortet et lidet An-
 tal af de Verste af dens Art — gjorde det til en Mod-
 vendighed for sig at tryggle endog om denne ualeste My-
 delse under de haardeste Betingelser og i det knappeste
 Maal? — Dyret søger sin Fode, graver sig en Hule

eller bygger sig en Nede, tringes af en blind Drift til
at vedligeholde sin Art, sover og dør. Hvad mere
end dette gør den største Deel af Menneskene? Det
betydeligste, der påligger dem fremfor de øvrige Dyr,
er at sørge for deres legemlige Bedækning, hvilken
Hornsdenhed allene mange Millioner Hænder paa Jord-
en arbeide for. Og jeg, sagde Agathon i een af disse
mørke Timer til sig selv, jeg skulde oposre mine For-
nuisler, mine Kræster, min Tilværelse, min Omsorg
for at berede een eller anden Flok af disse ølle Creature
Lejlighed til at spise og drikke bedre, boe begvemmere,
formere sig sterkere, klæde sig prættigere og ligge blo-
dere end tilsorn! Er det ikke det, de ønske? Og bes-
høve de maaskee mig dertil? Eller, om det end var saa,
hvad skulde bevæge mig til at erhverve mig denne For-
tjeneste af dem? Er der maaskee endog kun en eneste
håndt dem, som ved alt, hvad han foretager sig, har
noget ædlere Diemærke end sin egen Tilsfædestillelse?
Skylder jeg dem nogen Tak for, at de arbeide for mine
Hornsdenheder eller min Hornsielse? Jeg er pligtig
til at betale dem deraf. Dette er alt, hvad de at-
traae, alt, hvad de kunne fordre af mig. — Saar-
snart det var kommet saa vidt med Agathon, at han
tænkte forærelig om den Art, han selv hørte til, kunde
det vel ikke være andet, end at han til sidst ogsaa måtte
blive forvildet i sine tanker om sig selv, og at det
maatte øystaae en stærk Twivl hos ham om, at det maas-
kee kunde være blot Forblændelse af en overdriven Selv-
kjer-

Ejerskab, der bevægede ham til at have et høiere Bes-
greb om sin egen Natur, end der synes at kunne bes-
taae med det, han sollte sig nedsaget til at have om
den menneskelige Natur. Efter skulde han måske holde
sig selv for et høiere Væsen, for een af de gode Dæ-
moner, som fra de renes Elementer i de himmels-
ke Rum ere nedsendte i menneskelige Legemer, for
esterhaanden ved deres velgjørende Indflydelse at oplosse
Menneskene fra den dyriske Stand, der synes at være
deres naturlige Tilstand, til Mang med fornuftige
Væsener? — Denne Hypothese, som en Beboer af
de delphiske Lund maaske kunde have gjort sig sanda-
synlig nok, havde for usikker en Grund til, at en
Mand, hvis Phantasie var bleven fjolet under Statsa-
forretninger og Hofadspredelsen, havde funnet berolige-
sig ved den. Hvad blev der altsaa tilovers for ham,
uden den Tanke, at de Fortrin, han var sig bevidst
for den store Hob, uden Twivl ikke kunde være andet
end blotte Blomster af en finere Organisation og Frug-
ter af en højere Cultur, som ved et gunstigt Sammens-
ståd af udvortes Omstændigheder var bleven ham til
Deel? "Held ham og andre, at han derved var
bleven i Stand til at nyde Livet sjønnere, fuldkom-
nere og i større Omsfang! Men hvorfor skulde han fors-
tære sig selv med ligesaa utaknemmelige som frugtesløse
Bestræbeller for at gjøre andre bedre og lykkeligere end
de vilde være? Hvorfor med Oprind af sin Frihed og
Rolighed forestage sig umuelige Ting, vase Morer hvide

og fylde Danaidernes Fod? Hvor stor en Tilløkelse de idealiske Planer, han havde haabet at udføre i Sicilien, end havde haft for ham, hvor meget de end havde fortjent alle hans Kræfers Anstrengelser og alle Livets mindre Glæders Oprofrelse: varé disse Planer dog derfor mindre chimairiske? Havde han ikke gjort alt, hvad der var muligt for at udføre dem heldigen? Kunde han gjøre mere, om han — selv ved al den Kundskab, Erfaringen havde forstillet ham om Aarsagerne, hvorfør de vare slæede ham feil, — vilde begynde paa ny at arbeide derpaa? Vare de ikke gaaede overstyr for saa viis en Mand som han? — Og desværre disse Anlag paa at ophale nogle Millioner Mennesker til en højere Grad Lyksalighed, end de ere i Stand til at nyde, vare blotte poetiske Drømme: hvad Forestilling skulde han da gjøre sig om de Drivesjedre og Bevæggrunde, der havde forledet ham til at ville realisere disse sværmeriske Phantasier? Monne ikke eg Bestræbelsen for at bringe det til en mere end menneskelig Sjælsskyrkje, Storhed og Høihed skulde være blot Blænde værk, subtile Gjøglerie af en Capisme, der trægtede efter at forgude sig selv? Hvorledes, Agathon! om Hippias og endeligen heri beholdte Det, og denne idealiske Dyd, som Du allerede har haat saa mangt et Offer, selv var den største, være sig end tillige den skjonneste, af alle Chimairer?"

Vi kunne ikke negte, at disse og andre saadanne Tanker opstæge i tungindige Timer i vor Helt; og desom

som de havde været mere end blot Desharmonie i en Sjel, som besoiet Misfornøjelse og opvakt Kortrydelse havde forstørret, dersom de endog vare stegne til Grundsætninger, saa vilde han have svært paa den yderste Bredde af den Alsgrund, der ligger mellem Viisdom og Dyd paa den ene og det Zippiaste System paa den anden Side, og da hande hans Fiender opnaaet den alvorligste frygtelige Seier over ham, at de ikke alene havde formaaet at nedstyrtte ham fra Lykkens Pynt i Syracus, men endog fra det høje moraliske Trin, hvorfra de kun visste sig som næppe synlige Overge. Men denne Triumph var dem ikke bestemt; thi den gode Genius, der vaagede over hans Dyd, fremkaldte just, da hans Sindstilstand syntes at gjøre en ny Probe, farligere end nogensinde for hans i sine Grundvolde rykkede Rettskaffenhed, et Tilfælde, der netop gjorde det, der kunde have besordret dens Ubergang, til et Middel for den til at opnaae den Overvegt igjen, som den under alle hans Svagheder og Bildsfarelser hidindtil bestandig havde holdt sig lykkelig i Besiddelse af.

Tiende Capitel.

Agathon faaer et meget uventet Besøg og bliver sat på en ny Probe.

Endskjont Agathons Fiender ikke havde forsømt at bruge al den Forsigtighed, der var fornøden til at gjøre det

det umueligt for ham at undvige hemmeligheden eller for hans Tilhængere at befrie ham med Magt, havde man dog, da den stærkeste Undersøgelse ikke havde formaaet at udfinde det mindste, der kunde retsædiggjøre en usædvanlig Strenghed mod ham, og Tyrannens første Forbitrelse havde lagt sig igjen, efter nogle Ugers Forløb fundet det raadeligst at behandle ham lemfældigere. Som en Folge deraf indskrænkedes man ham nu ikke mere saa meget, at man gjorde det vanskeligt for een og anden af hans forrige Bekjendtere, som man ikke kunde have mistonkt for nogen hemmelig Forståelse med ham eller Dion, især dem, der henhørte til den lærde Stand, at face ham i Tale og læste hans tvungne Ensomhed for ham.

Under dette Navn havde han allerede haft adskillige Besøg af sin Ven Aristippus, og denne var det og, han formodede, da hans Kammerdør blev aabnet og — istedet for Aristippus — hvem mener man? — Hippias, — som han saa Minuter forud, da han troede ham mere end hundrede Mile borte fra Syracus, havde apostropheret saa levende, og til hvis Antiplatoniiske Philosophie han allerede med saa sterk en Overbevisning syntes at have begyndt at omvende sig — trægde ind.

Bjerge komme ikke sammen, men Mennesker, siger en ældgammel Erfaring, ere, hvor langt der end maatte være mellem dem, aldrig sikre paa, at de ikke uventet kunde støde paa hinanden eller saae hinanden igjen at see. Hippias

plads var, efter at han, som han pleiede, havde biværet de Olympiske Lege (hvilke netop indfaldt i dette Aar), enten det nu var skeet af Nysgjerrighed eller for at benytte sig af Beiligheden til at spille en lille Rolle, kommen over til Syracus; og endstjort han havde ventet at finde vor Helt i en ganske anden Forfatning, syntes det dog ikke at sætte ham i Forundring, da han hørte, at Agathon var falden i Unaade og at han endnu var, fordi man formodede ham i en hemmelig Forstaelse med Tyrannens Eviger, var sat i Arrest. Men for imidlertid ikke at negte sig den Hornvielse, at gotte sine Dine med Synet af denne faldne politiske Icarus, som der, i hans Tanker, ikke var modt andet, end hvad han for sin Ulærlighed og den Formaetelighed, at vove sig med Sværmeriets Vorvinger op i Hossets og Berstegunstens blændende Sphærer, mere end alt for vel havde forsyldt, ilede han, saasuart han efter nogle Dages Forløb havde indhentet den fornødne Kundskab om Agathons Omstændigheder, under Navn af en gammel Bekjendter at lade sig indsøre hos ham.

Efter den Stemning at domme, hoori vi, saa Minuter førend Sophisten trædte ind, have forlædt vor Helt, skulde man vel med Grund kunne vente, at dette saa ganske uventede Syn af en Mand, med hvis Tænkemaade han syntes at være blevet saa vel forsonet, snarere maatte have været ham behageligt end noelkommet. Men alligevel viste det Modsatte sig paa en Maade, der ikke var meget smigrende for Hippias, saa snart

snart denne ham velbekendte Skikkelse ved Ørens
 Abning faldt ham i Øjnene. Paa hans blege Kins-
 der udbredte der sig en pludselig Rødme; han traadte
 studende og næsten beskyttet tilbage, og alle hans Ans-
 sigterstræk robede en saadan Forlegenhed, som man pleier
 at settes i, naar man uventet seer sig overrumplet af
 et Menneske, som man ikke er for at have til Vidne
 paa sine Tanker, og for hvis Starve Syn man dog ikke
 troer sig sikker. Hippias, som, hvor skarpseende end
 hans Skalkeste var, umueligen kunde udspeide den
 sande Aarsag til denne Forlegenhed, tilkrev den en For-
 viring, som, i hans Tanker, var meget naturlig i
 Agathons Forfatning, og nærmeste sig ham derfor saa me-
 get des ringgere med alle de Tegn paa Fortrolighed,
 som man pleier at ytre, naar man holder sig berettiget
 til en venlig Modtagelse. Agathon sandt sig hers-
 ved saa meget mere fornærret, som han troede at fikte
 en lumis Glæde og Triumph at fremstraale under Sophis-
 stens tykke Dienbryn. Alle de Forhold, der i sin Tid
 havde været imellem dem, og alle de Scener, hvori
 Hippias havde viist sig for ham som en Øjenstand for
 den dybeste Foragt og den inderligste Afsky, fremstilte
 sig nu pudselig med de livagtigste Farver for hans Sjel;
 det forekom ham, som det var en ond Genius, han
 saae staende for sig, og denne besynderlige Følelse fors-
 vandlede ham igjen med eet til den sande Agathon. So-
 phistens Theorie tabte ved det umiddelbare Syn af hans
 forhadte Person alt det Blændende, Agathons egen for-
 stemte

stemte Phantasie paa en sole Tid havde medbeest den; da saasnart han i den Mand, han saae for sig, fandt den hele livagtige Hippias saaledes igjen, som han havde forladt ham i Smyrna, folte han og i sig igjen den hele Agathon.

Vor Sophist var, al sin Stolthed uagtet, ikke til Sinds at lade sig stede for Hovedet af en uhoffig Modtagelse. Ei, ei, raabte han i en Tone, der robede en ironisk Forundring: hvad er det! Jeg kommer til Syracus for at være et Dievidne til min Ven Agathons glimrende Lykke og berømmelige Statsforvaltning, og jeg finder ham i et Hængsel! Hvorledes gaaer det til, Agathon? Skulde maaske Din Platonisme ogsaa ved Dionyses Hof have spillet Dig een af sine gamle Streger? Jeg haabede det bedste af den Skole, Du gik igennem i Smyrna; og jeg beklager meget, at jeg, kommen til Sicilien for at glæde mig over Dint Lykke, maaske ikke i den Forfatning, jeg finder Dig i, kan tjene Dig med ander end en frugteslos Medlidshed.

"Forstaan Dig ogsaa for den, Hippias! svarede Agathon med et Diekast, der udtrykte den koldeste Foragt: Aler, dersom Du er saa god at ville tjene mig med noget, der vil være mig kærere end Din Medlidshed, saa sog Dig et Selskab, som Du er bedre tilfættet for, og overlad mig mit eget."

Kjæreste Agathon! svarede Hippias, uden at robe den mindste Fornærrelse over saa uvenstabelig en Modtagelse:

tagelse: jeg kan begribe, at man med saa fin en Hølelse, som Du har, ikke altid i en saadan Forsatning kan være i godt Lune. Vi sjænde hverandre, og mellem gamle Venner kommer det ikke an paa en stur Mine mere elser mindre. Jeg er ikke kommen for at spotte Dig i Din Ulykke —

"Virkeligen ikke?" falst Agathon ham med en bitter Smil i Ordet.

Det er dog ikke saa længe siden, vedblev Hippias, at Du skulde kunne have glemt, paa hvad for en God vi levede sammen i Smyrna; at jeg fra det første Dier blik, Hændelsen lod os støde paa hinanden, fættede Godhed for Dig; og at det ikke var min Skyld, om Du ikke blev eet af de lykkeligste Mennesker, den Joniske Coel nogensinde har stinnet paa. Men Du vilde helle vandre Din egen Vei. Jeg sagde Dig forud, hvor Den vilde føre Dig hen; men Du hørte mig ikke, og jeg maatte finde mig deri. Da jeg altid forbliver mig selv og mine Grundsætninger tro — (det maa ikke falde Dig tuugt, tænkte Agathon robmende) — saa vedblev jeg endog at være Din Ven —

"Du, min Ven? — Hippias, Agathons Ven?"

Hvorsor ikke det, saafremt ellers den er vor Ven, der mener det vel med os, og selv i en Ulykke, som vi ved vor egen Skyld have ført os i, iles til for at bryde os Haanden?

"Jeg er ikke ulykkelig, Hippias! men om jeg var det, hvad skulde da det, Du kalder Dit Venstabs, kunne hjælpe mig?"

O saare

O saare meget, dersom Du ikke, saa tidlig ends nu, er ganste uforbederlig.

"Uforbederlig? — Dog, jo! forsad Dig vas, at jeg er det, og slaae Din forbedrende Haand af mig? Jo for jo heller! Du vilde kun spilde Din Tid og Moeie. Jeg er virkelig uforbederlig!"

Det kan og vil jeg ikke troe, Agathon! Du er i ondt Lune, Du er fortrædelig; alting forekommer Dig nu brugnuist, fordi der er gaaet lidet Galde over i Dit Blod. Men — vi ere Mænd! Du er Agathon og jeg er Hippias: — hvorfor skulde vi ikke kunne lade hinanden vedersares Ret?

"O, den lader jeg vist Hippias vedersares," sagde Agathon, i det han gjorde et soragteligt Øjeblik til ham, og derpaa saae hent til Døren.

Hør, Agathen! svarede den vise Hippias med den hele usforkrænkelige Sovialitet, som han bestandigen havde i sin Magt, i det han tillige kastede sig med samme Magelighed paa en udstoppet Stoel, sem om han havde været hjemme hos sig selv: jeg haaber at give Dig et Beviis paa, at jeg veed at lade den Mand vedersares Ret, der havde Tryllekraft nok til, om det skulde være, at tæmme een af de Tigere, der trakke Dionysos's Vogn, den Mand, der vilde have bragt den gyldne Alder tilbage til Sicilien, dersom ikke Menneskene havde været — hvad jeg allerede i Smyrna sagde Dig, at de varo, og hvad de ville vedblyve at være, saalænge de ikke have,

andet end et Par finere organiserede Forbeen og Gave til at tale forud for de øvrige Dyr.

Agathon begyndte nu at betragte sig selv som et Menneske, der tilfældig er kommen paa en Postvogn i et ubehagelige Selskab, som han maa tage til Talte med og saa godt han kan finde sig i, hvor meget han end længes efter at blive skilt igjen ved det. Han trak paa Skuldrene og lod Sophisten tale.

Visseligen er det ikke Din Skyld, vedblev Hippias smilende, om Dionysius ikke er den dydigste og viseste af alle Tyranner, hans Hof ikke et Tempel for alle Muserne, hans Raad og Tjenere ikke alle ligesaa uegennytlige soip Du selv, hans Folk ikke det lykkeligste Folk under Solen, og — selv den lille Bacchidion ikke den uskydigste af alle de unge Piger, der nogensinde have danset sig ind i en Konges Arme.

Agathon rodmøde atten, slog Pinene ned og vedblev at tie. Hvad skulde han og have sagt? Hippias havde ham i sin Bold; og det har al sin Tid været en udefukkende Nettighed for Folk af dette Slags at gjøre gode Mennesker skamrøde, ikke blot over det, de ere sig selv bevidste, men østere endnu over det, hine synes at tænke om dem.

Ufeilbarlig, vedblev Hippias, kom Du med saa danne Hensigter til Syracus; ufeilbarlig havde Du udkastet Dig den skjonneste Plan af Verden til dette Dæk, og gjort Dig al muelig Umage for at iværksætte

sætte den. Hvoraf kom det da, Agathon! at det ikke lyktes Dig bedre at udføre den?

"Formodentlig deraf, at man ikke kan alt, hvad man vil," svarede Agathon; men Du vilde vel helle lere høre mig sige: Fordi jeg ikke var klog nok til at gjøre Brug af Grundsætningerne i den hemmelige Philosophie, hvis Mysterier Du havde verdiget mig at indvie mig i?"

Min kjære Agathon! svarede Sophisten, i det han med en skalkagtig Mine trak medlidende paa Smilen: man kan alt, hvad man vil, naar man kun ikke vil andet, end hvad man kan; og hvad den anden Punet angaaer, saa skulde jeg næsten selv troe, at Du med mine Marimer vel ligeså lidet vilde have gjort som foretaget Dig at gjøre de Underværker, Du vilde udført her; men derimod vilde Du efter den høieste Sandsynlighed endnu i denne Time være Dionyses Undling, og have haft den Fornielse at see Philistosserne og Timocraterne, ja den majestatiske Cleonissa selv at danse efter enhver Melodie, det havde behaget Dig at spille for dem.

"Uden Trods, tog Agathon Ordet, vilde den vise Hippias have håndlet ganske anderledes i mit Sted end jeg. Han' vilde have fundet Midler til at spænde Dionysos's Tigere med litter Rosenkrænker for sin egen Vogn; Philistosserne, Timocraterne, og hvem der ellers havde været suedig nok til at gjøre sig fortjent af ham til at tage Deel i det almindelige

delige Ghyte, vilde have lader sig finde villige til at hjelpe ham at udføre sin Plan, og ved Leisighed beskyttet deres Bestyter; denne skjonne Harmonie vilde have vedvaret, saalænge de alle havde fundet deres Regning ved deres stiftiende Overeenskomst om at lade sig bedrage af hinanden; og da havde ingen staaret sig ilde ved deres Enighed uden Staten og det Almindelige i Sicilien og det lille Amtal ærlige Folk, hvis Tilværelse var undgaet deres Opmærksomhed. Ikke sandt?

O. Agathon, Agathon! raahte Sorhisten i den deelstagende Tone, der summer en Mand, som seer sin øste advarede Ven fremturende at folge en Vel, der fører ham til Hordøvelsen: — saa skulle da ogsaa disse nye Erfaringer, som Du har samlet Dig paa Din egen Bekostning, og desværre maaßke vil komme til at betale alt for dyrt, saa skulle da ogsaa disse være frugtesløse for Dia! — Men lader os nu forbigaas det, jeg vilde have gjort i Dit Sted, for at blive staaende ved det, Du har gjort. Endeligst det Skete ikke mere lader sig forandre, kan dog Erkendelsen af Dine Forseelser forstaane Dig for dem i Fremtiden. Som sagt, jeg haaber at overbevise Dig om, at jeg er Din Ven; thi jeg vil holde et Speil for Dia, som ikke skal smigre Dig. Maak Agathon seer sin herlige Plan forstyrret, sic Formaal forseilet, sic Arbeide spilt og sine Fortjenester belonnede med Utaknemmelighed, saa kan han ikke give andre

andre end — sig selv Skylden bør for. Erkend i
 dette Træk Venstabet, det Vensteb, der ikke afholder
 sig fra at krænke en Ven til hans Bedste og domme hans
 strængere, end han selv gjør det. Jeg vil forbigeaae
 at tale om den Formaestelighed, Du begik, da Du
 vovede Dig til et Værk, hvortil Du netop manglede
 den eneste Horsdeshed, uden hvilken det ikke kunde
 lykkes, til et Foretagende, som selv den vise Platos
 ikke havde formaet at drive igjennew! Fattig paa
 Bekjendtskab med Verden, men des rigere paa Idealer,
 troede Du ligesaa let af en Dionyses Regjering at
 kunne gjøre et Mønster paa et fuldkomment Mon-
 archie, som det havde været Dig i Smyrna i et
 Huus, hvor Du havde at sige over alt og hvor Du
 forefandt, at hvad Du ønskede, at realisere enhver
 behagelig poetisk Drem, som Din Phantasie til den
 skjonne Danaes Forlystelse var saa rig paa. Uden
 i egen Person at kjende Tyrannens og hans Under-
 lingers Caracterer, end sige at have udspiedet dem længe
 og skarpt nok til at vide, hvor meget en Mand af
 Din Tankemaade havde at haabe af hin og frygte
 af disse, foretog Du Dig, hvad ingen Mand af Ere-
 faring nogensinde ville have foretaget sig — at om-
 skabe hin til en god Første og forsage disse fra ham
 og betage dem Evnen til at gjøre mere Skade. At
 skabe en god Første af Dionysius! Det er det sam-
 me, som om Alcamenes havde villet skære sin Aphrodis
 bite af et knortet Stykke Figentræ! At betage en

Phis

Philistos Evne til at skade! For at gjøre giftige
 Orme uskadelige, maa man udrydde dem! At tiltroe
 Dig selv Magt til at gjøre saadanne Underværker, var
 unegtseligen en stor Formaestelighed; imidlertid tjene dog
 her Din Plans Skjønhed, saa berømmelsesværdigt et Fo-
 retagendes Tillokkelse, og Dit Ubekjendtskab med den gans-
 ke nye Verden, Du kom i, med Hosset, Dig uogenledes til
 Undskyldning. Men at Du ikke kendte Dit eget
 Hjerte bedre; at Du for at vinde Tyrannens Gunst
 eller (om Du hellere vil kalde det saaledes) hans
 Tillid, var saa sotelig at fornugte en Deel af Dig
 selv; at Du opofrede saa meget af Dine Grundset-
 ninger, som Du haabede at vinde for Dit For-
 maal; at Du fornedrede Dig til et vancende Fors-
 lig med det, Du selv kalder Laster; at Du haabede
 ved Overbærenhed med visse Lidenskaber hos Tyrant-
 nen at blive Herre over de øvrige, og tog en Bac-
 chidion i Din Besværelse for at fortrænge ved hende
 en Eleonissa; — og at Du dog med al Din Halvo-
 hed ikke, som naturligt, formaaede at udføre Din
 Plan; at alle disse udstredelige Opofrelser tilsidst
 vare gjorte forgjeves; at Du gav Dine fiender det
 ene Baaben efter det andet i Hænderne mod Dig,
 og ikke saae noget til den Grav, Dine egne Lidens-
 kabrer maatte styrte Dig i; at Du forandrede Dine
 Domme over de Mennesker, hvis Lyhebane gjennem-
 krydsede Din, saa øste som deres tilfældige Forhold
 til Dig forandrede sig; at Du med den samme Dion,

som

som Du kært forud rolig gav til Priis for sine Fiender, gjorde fælles Sag mod en Første, der havde oversæt Dig med Gunstbevisninger, og som Du havde givet saa mange Aarsager til at holde Dig for sin Ven: — dette, Agathon! er Afvigeller fra Dine egne Grundsætninger, som Du med Høste maa anklage Dig hos Dig selv for, og som endog fortjene saa megen mere Daddel, da de stode ligesaa meget imod Klogstabens Love, som imod høint høie Ideal af Dyden, som Du i Dine sværmeriske Timer var beredt til at oposre alt for. At Du hverken havde Mod til at forblive Dine Grundsætninger ganske tro, eller, naar Erfaring og tiltagende Menneskelundstab overbeviste Dig om Mines Rigtighed, at lade Dig ubetinget lede af disse, det er det, der har bragt Dig til dette Sted, og maaske til sidst, for alle Dine velmeente Beskræbelser for at bringe Themis's og Cronos's Rige tilbage til Sicilien, vil gjøre Dig til et Offer for Dine Fiender, uden at Du beholder endog kun den Trost, Dit eget Bisfalde vilde berede Dig, den Ret, at kunne see Dine Dommere og den hele Verden i Hænene med den skolte Bevidsthed, at Du bestandig var forbbleven Dig selv ligz. Alle disse Krænkelsler uden fra og inden fra havde Du kunnet skægne Dig selv for, min gode Agathon! dersom Du, da Du vovede at betræde den allerslibrigste Bane i Verden, havde villet erindre Dig hinc Theorie, som jeg i faa Timer med en Aabenhjertighed og Velvillighed, der havde fortjent en bedre Tag,

meddeleste Dig som et Resultat af mine Erfaringer os
Hagttagelser i et Liv, der havde været saare rige paa Verdens
venheder og Lykkens Forandringer. Din egen Erfaring
er nu den sikreste Prøve paa min Regnings Rigtighed;
og jeg kan saa meget bedre overlade Anvendelsen af mine
Maximer i de forskellige Omstandigheder. Du har her
funderet Dig i; siden Du forlod Smyrna, til Dine egne
Betrægtninger, som jeg er vis paa, at de end ikke ville
vise Dig en eneste af de Horselser, Du har begaaret,
som Du ikke ved at folge disse Maximer vilde være ble-
ven besvaret for.

Her tang Hippias, som om han vilde give sin
(som det lod) i Tanker forbybede Tilhører Did til at
legge hvad han havde sagt paa Hjertet. Men det
være sig nu, at han enten var kommen i den Hensigt
at sige mere endnu, eller at hans foreige Godhed for
vor Helt opvagnede igjen i dette Diblik, opvagnedes
t det han saa een af de elskværdigste og fuldkomneste
Dodelige, efter Udseende, saa ydmiget for sig, — nol-
medens denne endnu stod, med Dine hestede paa Jord-
den, i dyb Tænkhed for ham, tog han Ordet igjen
og sagde, i det han reiste sig og tog Agathon, hvis
Dine nu igjen hestede sig paa ham, ved Haanden, med
en Tone og en Stemme, der syntes at komme fra Hjer-
tet: Tilgiv mig, Agathon! om jeg har mættet Dig
mere end jeg havde i Sinde! Jeg er kommen til Dig
i en meget god Hensigt; og endskjnt jeg maaske, om
jeg vilde tilbagekalde adskillige Ting i min Erindring,
burde

burde væste fortørnet paa Dig, er det mig dog lange behageligere at overgive mig til de Følelser, der fra det første Dileblik, vi blev vedkendte, bestandig have trukket mig til Dig. Giv mit Dig i Modé kommende Venstebab et venligt Svar, og oltning er for evig glemt; jeg giver Dig mit hele Hjerte for en Deel i Dit! Du vender tilbage med mig til Smyrna; Din Omgang forsynes mig mine ørige Levedage; alt, hvad jeg ejer, deler Du med mig, og naar jeg forlader Livet, er Du eneste Arving til mine Talenter og mit hele Esterdag Venstebab.

Hippias havde aften ved den sidste Deel af denne Tale grebet Agathons hale vægredte Haand, grebet den med en Varme, der hjalp hans ubrykksfulde Mine at bekraeftse, at han meente, hvad han sagde. Lad ikke forstede han til, Contrassen mellem mit Tilbud og Din nærværende Forsætning forundre Dig. Jeg er, som Du vel allerede har mærket, bekjendt med alle Omstændighederne i Dit hidtil sorte Liv, og veed remmelig noie, hvorvidt Dine Fiender tor vove at gaae. Men jeg har Aarsag til at troe, at jeg formaaer saa meget hos Forsten og selv hos den dydige Cleonissa (som, mens lem os sagt, engang i sin Tid har været een af mine lærligste Skolarinder), ja i al Fald, hos det hele Syracusaniske Folk, at det kun vil koste mig siden Mote at forsone Dig med Dionysius og forskaffe Dig Din Frihed igjen.

Mere ørt af denne saa aldeles uventede Vending, dette Besøg havde taget, end han vilde tilstaae sig selv, trak Agathon kun langsomt sin (af to meget forskjelsige Bevægelsler i to Slags Retninger trukne) Haand ud af Sophistens stærke Haand, og bad ham med et Dækast, der trængte sig igennem to store Zaarer, som stodé ham bærende i Dinene, at sætte sig igjen, og nu ogsaa paa sin Side at høre, hvad han af sit fulde Hjerte vilde svare ham.

Hippias, der troede at have gjort Agathon et Tilshud, som i hans Forsatning ingen uden ~~er~~ assindigt Menneske kunde afslaae, begyndte kun at løve sig lidet Gode assdet, den høitidelige Alvorlighed, han saae i Agathons Hie, syntes at forudsige ham: han beed sig taus i Overlæben, slap pludselig Agathons langsomt tilbagetrukne Haand, tog sin forrige Plads igjen, og ventede med en forstilt Absprebelse paa at høre, hvad den egensindige Sværmer kunde have at indvende imod et Forslag, hvorved han troede at have gjort sig berettiget til hans varmeste Taknemmelighed.

Ellevte Capitel.

Agathons Forsvar for sig selv og Erklæring paa Hippias's Tilshud

Før det første, Hippias! (tog Agathon Ordet) indrømmer jeg Dig af mit ganste Hjerte, at jeg havde de
Hen-

Hensigter, Du tilslægger mig, da jeg sattebe den Ver-
slutning, at hellige Dionysius mit Liv. Hvor sværmerisk
end den Plan maa synes i Dine Hine, jeg bragte med
mig til Syracus, saa var det dog min; og virkeligen
behovedes der ingen mindre til at svække den Fortryl-
lelse, der endnu; da jeg flygtede fra Smyrna, trak
mig med en næsten uimodstaaelig Mægt tilbage til de
Ioniske Bredder; der behovedes her til det hele Sving,
min And i dette farlige Dieblik sit ved Tanken om at see
en ny Lohebane for sig til det ødlestede Maal for dens
alt for lange i yppig Dorskhed nedsjunkne Kræster. Læg
det ikke ud til Hovmod, Hippias! naar jeg siger: Hvo
kunde i den Alder, hvor det unge Menneske taber sig
i Manden, være sig saadanne Kræster bevidst, og endda,
ved en saadan Tanke, ved saa skjont og store et Fore-
tagende, sjælve for Vanskeligheder eller Øengstelig ud-
regne det ham selv ubekjendte Omsang af hans Styke?
Dersom Forsængelighed, Vergjerrighed eller nogen an-
den urenere Drivesjæder den Gang havde nogen Deel
i mine Planer for Fremtiden, saa var det imig selv
uvisidende: mine Hensigter vare rene, mit Formaal det
ødlesteste, et menneskeligt Væsen kan vælge sig for sine
Bestræbelser; thi det eneste, jeg havde, ellers (som dog
hos Mennesker maa gjælde for det samme) det eneste,
jeg erkendte i mig, var at udrette alt det Gode, der
nogensinde var mig muligt, i den hele Virkekreds, der aab-
nedde sig for mine Forhaabninger. For Udsfaldet kunde
hverken min Willis eller min Forstand være mig Borgen, og
at

at sydæ mig et saadant Udsald, vilde; oss det end den
 Gudz havde været muligt, snarere røber Heighed end
 Følsomhed. Den, der arbeider med rene Hensigter
 og en ubetinget Veredvillighed til enhver Opfrelse af
 sin egen Hornbirke eller Fordeel for det almindelige Beda-
 ste, vil næppe, høre sørhens Virkreds end er, gjøre
 andre end sig selv støgen Skade med deres Forfeelser, han
 maaest begaae. At undslabe at gjøre nogen Uret og be-
 standig at hæs det, vha de nærværende Omstændigheder
 erkende for det hvieſt mulige Gode, til vort Formaal,
 staar ganske til os; holdig at seile heri, er mere end
 Det kan forlangebas nogen Dodelig. Uden Twyl har
 jeg i mit offentlige Stue Syracus begaet mangen en
 Forfeelse af dette Styre; maaske også mangen en, som
 en visere og mere erfaren Mand end jeg vilde have unde-
 gaaet. Langt været det fra mig at indbilde mig, jeg
 blev været fælſri, eller du ville anslieunig bedre i andres
 Huse; end jeg er. Men en Gremme, hvis alvorlige
 Ette jeg kender for vel til nogenslade at forbyde den
 ands Egenskærlighedens smigrende Toner, strikender mig
 i min Hjertes. Underste for at have gjort mig holdig t
 nogen uredelig Hensigt eller nogen strafverdig Esterla-
 denhed; og er ikke selv den Omstændighed allese, at
 jesper her, et Bevis paa min Uskyldighed? — Mere
 Dabielighed til Din Theorie af Viisdommen i dette Liv
 vilde, figer Du, have forstaanet mig for de Felskridt,
 der have bragt mig hid. O, det er rigtigt! Men kun
 fordi den havde gjort mig til deres Medskyldige, der

lyn bleve mine Blender, fordi de ikke havde nogen Lust til at hjelpe mig med deres egne Fordelers Opostring at befordre det Gode, og jeg hverken vilde være deres Medhjelper eller deres Nedskab til deres onde Hensigters Udsørelse.

Dog, netop i denne Henseende, troer Du, jeg har ladet mig bedrage af mit Hjertes uerksomme Svaghed. Jeg havde ikke Mod nok, siger Du, til at forsørive mine Grundsgnninger tro; jeg svævede ustadig mellem den Retkassenhed, jeg havde gjort mig selv til Maxime, og den Bløgstab, hvori den Vises Dad efter Din Theorie bestaaer. Dette skalde være Karsagen til den Overberenhed med Tyrannens Udsøvelser. Du giver mig Skyld for; dette Karsagen til den H. Iw. Hed og det vanderende Forlig med det, jeg selv kalder Laster, som jeg skal have fornødret mig til. — Virkelig er det ilde sat med mig, Hippias! om jeg, uden at være mig det selv bevidst, har sortjent disse Bebreidelseser, og Du har i dette Kald bevisst mig den allerstørste Tjeneste ved Dit Kojne og ved at have vaktet min Samvittighed af saa farlig en Fortrollessessvn. Du vilde jeg ikke fortjene længere at undskydes, om jeg vedblev at føre mig selv bag Eufet. Men hvor meget jeg end ønskender den uegenyttige Venstabstjeneste, Du som min Ven vil bevisse mig, saa vent dog ikke, at jeg mod min egen Bevidsthed belijender mig skyldig i nogen Besde, som den indvortes Dommer i min Varm strikjender mig for. Da jeg — i Knibe mellem

Bal-

Valget af at overgås ve mīn hele Plan, eller bequæmme mig til
 nogen Overbærenhed med de forðærvede Mønnesker, jeg
 maatte have at gjøre med — gav efter for den Tanke, at
 det ikke var umuligt at forene Klogstabenis Maad med Rea-
 staffenhedens Fordringer, troede jeg at være mig bevidst,
 at den Umulighed, jeg følte det var at udføre min Plan
 uden denne Overbærenhed, var min eneste Bevæggrund;
 og tillad mig her at erindre Dig om, at det var en
 Plan, ved hvilken min Privatinteresse aldeles ikke
 var tagen i Betragtning. Jeg beroligede mig ved
 den Forestilling, at det ikke var i Henseende til mig selv
 men i Henseende til andre jeg saae lidet igjennem
 Hingre med mine Grundstæningers strænge Krav, og
 at jeg ikke gjorde det mere, end der syntes uundgaaeligt,
 om jeg ikke vilde kyse dem aldeles bort fra den
 gode Vej, jeg haabede at lede dem ud paa, en Vej,
 som de vare komne alt for langt bort fra til at lade
 mig kunne bringe dem hen paa den igjen, uden at følge
 een og anden Krumming og Tværti med dem. Dette alle-
 ne, Hippias! var Martsagen til den Galohed, Du med
 mere Strenghed end Billighed beskyldte mig for.
 At jeg ved et saadant Forhold maatte give mine Fien-
 der Leilighed til at angribe mig, var, som jeg nu
 seer med foldere Blod, uundgaaeligt; men imidlertid
 beder jeg Dig, ikke at glemme, at jeg ikke havde
 eller kunne have andre Fiender end Fienderne af der
 Gode, jeg vilde udrette, og som stred imod deres
 Videnskabers Fordringer. Til at undgaae at give
 dem

hem denne Leilighed, gaves der kun to Midler; en-
 ten at forlade Højet, eller sat spille den Rolle ved
 det, som Hippias i mit Sted vilde have spillet. Det
 første vilde jeg ikke, fordi jeg ikke vilde for tidligens
 opgive Haabet om Mueligheden at udrette det Gode,
 jeg havde føresat mig; det sidste kunde jeg ikke,
 fordi jeg ikke kunde ophøre at være Agathon. —
 Dog, der gaves endnu et tredie Middel, siger Du;
 jeg burde have haft Mod nok til at forblive mine
 Grundætninger ganske tro og opføre alt for Dy-
 dens Ideal. Dersom jeg forstaaer Dig ret, saa vil
 dette sige: Jeg skulde have anset min Virkekreds
 ved Dionyses Hof for en Rampplads, hvor det
 gjalt om Liv eller Død; jeg skulde allene lagt an paa
 dette, og ikke givet mig tilfreds, førend jeg under
 Udførelsen af min Plan enten selv havde ladet Lin-
 vet eller havde lagt mine Modstandere livløse for
 mine Fodder. Men dette, min vise Hippias! var
 mere end den strænge Plato selv havde troet sig
 forbnaden til; det var noget, som ikke den endnu
 strængere Dion greb til, førend han udsordret med
 de smerteligste Hornørmlæser, ansaae Magten for det
 eneste Middel til at redde Sicilien, og — forstaffe
 sig selv Hyldestgjørelse. Dersom Du er nysgjerrig
 nok til at sage Oplysninger om alle de Omstændig-
 heder, under hvilke jeg kom i Bekjendtskab med Dio-
 nysius og hans Hof — hvortil de forbindelser, Du
 her staaer i, synes at give Dig oversvædlig Leilighed —

sa

saa vil Dilfinde, at den Tanke, at optræde som en
 Athlet, og angribe dem med Hænder og Hodder,
 som jeg endnu kunde haabe at vinde, var ikke un-
 der hine Omstændigheder naturlig, og kunde ikke op-
 staae hos en reiskaffen Mand, der tillige gjorde For-
 dring paa Mavn af en formstig Mand, forend han
 sendt forgesves havde forsøgt alle tilsædigerne Mid-
 ler til at gjøre Tyrannen og hans Maadgivere, og
 Udlinger saa uskadelige, som enhver, der som jeg,
 endnu ikke af Erfaringen var overbevist om det
 Modsatte, kunde have Haab om. At jeg, efterat
 denne store Læremester, der lader os saa dyrt betale
 vor Undervisning af den, endeligen havde overbo-
 vist mig om hvert tilsædigeres Middels Utilstrække-
 lighed, — lac jeg da greb til den Partie, som jeg (i
 Dine Tanker) burde fra først of have grebet til, det er til-
 sjent kun tilsædigen — Skyldt, at jeg befinner mig her
 mit Anslag mislyktes; men for mit Forchavende og min
 Hensigt derved gør ikke mit Hjerte mig de Gebredelser,
 Hippias gjør mig. Om jeg foranrede mine Tanker om
 Dion, elb; rigtigere sagt, om jeg indlod mig med
 ham i en Forbindelse, som jeg forhen havde undve-
 get, saa kom det ikke deraf, at hans tilsædige For-
 hold til mig varre bleve andre, end de havde været,
 men deraf, at Omstændighedsene, hande forandret
 sig saaledes, at det forekom mig, der ikke var noget
 ander Middel tilovers til at redde Staten fra dens
 Undergang, end at forene mig med Dion for osse-
 ligen

ligen at angribe Dionyses Forsørere, ikke ham-selv.
Den, der efter uforandrede Grundætninger og i selv-
samme Hensigt, under forandrede Omstændigheder, blot-
forandrer sin Fremgangsmåde og sine Midler, kan
ligesaa lidet beskyldes for Foranderlighed, som dem, der
søger at berigte sin Dom om Personer og Ting
ester den Tilvext, hans paa Erfaring, Estetiske og
bedre Oplysning grundede Kunstdæk om dem har fået.

Den gode Stemning, Du er kommen i til mig,
vis formodentlig, Hippias! lade Dig finde det me-
get naturligt, at jeg ikke gjerne vil forekomme. Dig
slettere end jeg er; men endnu mindre vil jeg fo-
rekommme mig selv bedre, end jeg virkelig er. Heraf
til har Dit uventede Besøg været mig mere behjel-
elige, end Du formodentlig selv har visset, i det
mindste har det det fra en ganske anden Side, end Du
har attræet, det skulde været det. Det forekom mig,
da Du trædte ind, som jeg ved første Øiefest saae
min onde Dæmon komme mig i Møde. Men hvor-
wegen bedrog jeg mig ikke! Nu sører jeg mig hvorts
imod tilbørlig til at troe, at min gode Genius har
antaget Din Skikkelse for at bestrie mig fra en far-
lig Forblændelse, som Egenkierligheden havde begyndt
at indhylle mit bedre Væsen i. Det var alt for-
sandt, Hippias! at ingen, som Du sagde, med ee-
hjerte som mit, burde vove sig ud paa Hoffets tilb-
rigte Vane. Jeg erkiender nu alt for vel, at det
var en Daarlighed, at ville med en Cithar i Haan:

Den være en Dionyses Mentor. Mit Formaals Skjøns-
 hed, Høihed og Velgivrenhed hencæv mig: jeg kjendte
 Menneskene for lidet og tiltroede mig selv for meget.
 Jeg blev ikke vær, hvor megen Deel en alt for levende
 Følelse af mit eget Verd havde i det ugrundede Haab,
 jeg havde om; enten at vinde høitsfordærvede Meanes-
 ster ved mine Talenter, mine Talegaver og mit Erem-
 pel, eller — hvorfor skulde jeg ikke tilstaae Dig Sand-
 heden? — overvælde dem ved min Genius's Over-
 legenhed. Jeg blev ikke vær, hvor overvægtige de For-
 dese være, som netop denne, af en smilende Yderside
 bedækkede, Lustefuldhed gav dem over mig, og hvor-
 lidet min Oprigtighed, min Høimodighed, og den
 Vane, bestandig at tale og handle med Hjertet
 svævende paa Tungen, funde i Tidens Længde
 holde Strand mod deres Snedighed, deres For-
 stillelseskunst, deres Rænker, deres glatte Tunge og des-
 res fuldkomne Følesloshed for al Forstjel mellem Det
 og Uret. Kort, jeg blev ikke vær, at et Menneske
 som jeg vil bestandig ved en Dionyses Hof være den
 Bedragne, og at det meget snarere træffer, at han (som
 Du desværre alt for rigtig har anmæret) formedelst
 den Nødvendighed, det er, bestandig at nedstemme sig
 til de andre, uformørkt taber noget af sin egen Carac-
 teers indvortes Gehalt, end at det lykkes ham at om-
 stabe deres Grundstof. Besynderligt nok er det, at
 det skulde være Hippias, der skulde vække min i den bes-
 øvende Hoslust uformørkt indslumrede Aarvaagenhed,

og aabne mine Øine for de Farer, som jeg, of alt for
 stor Tillid til mit Hjertes Uskyldighed, enten oversaae
 eller foragtede! I dette Hieblif soler jeg forst, hvor
 megen Fordeel Fienden allerede maatte have vundet over
 mig, da jeg hverken kan eller vil skjule for mig selv, at
 Vanen allerede begyndte at gjøre saadanne Mennes-
 ker taaelige, ja næsten behagelige for mig, som jeg i
 Smyrna, medens jeg befandt mig fortrollet af det sos-
 deste Sværmerie og af — den skjonne Danae, havde
 fundet uudstaaelige. Mit Øie, mit Øre, min Smag
 gjorde sig uformerket skyldig i en Eftergivenhed eller i
 det mindste i en Tolerance, som jeg saa Aar forud vilde
 have rodmek over. Hvor skulde det været muligt, at
 den Nodvendighed, det var mig, ved alle Leiligheder
 at afstaae fra noget af det Gode, jeg vilde udrette, for
 ikke at nødes til at give Slip paa alt — den Nodven-
 dighed, at overse med det mindre Onde for at spærre
 et Storre Deten — den Nodvendighed, at skjule ved
 tusinde Leiligheder, der ikke forekom mig synderlig
 vigtige, mine sande Tilbøjeligheder, at indhylle mit
 Mishag i en evungen Smit eller at rose med Koldsin-
 dighed, hvad jeg, om ingen Betragtninger havde bun-
 det min Tunge, vilde have lastet med Varme, — hvor
 var det muligt, at denne saa hyppig tilbagevendende
 Tvang, som jeg maatte paalægge min Tenkemaade, min
 Følelse, min Frihed, ikke til sidst ogsaa skulde have
 angrebet mine Grundsatninger?

Du seer," Hippias! at jeg saa lidet i Dine
 Hane som i mine egne søger at gjøre mig til et større og
 bedre Mæneste, end jeg er; og den Alabenhjertighed, der
 stager i denne frivillige Tilstætelse, kunde tillige være
 Dig Borgen for min Oprigtighed i alt, hvad jeg har
 sagt til min Retfærdigisrolse, om ikke Sagen selv
 allerede talede for tydeligen for mig. Thj'vist er det,
 at der ikke behoves noget andet Bevis paa, at jeg al-
 drig med mit Bidende har fornædret mig til et vanarende
 Forlig med Læsterne, end den Skjebne, jeg paasarte
 mig allete ved ikke at ville fornædre mig til et saadant
 Forlig. Gjældtekid vil jeg, da jeg har begyndt at gjøre
 mine Bekjendelser, tilstæte Dig, Hippias! mere
 endnu; jeg vil tilstæte Dig, at min bittere Følelse af
 den Utrukommelighed, Dionysius lovnede mit Venstab-
 dg (som jeg vel kan sige uden at smigre mig selv) mine
 Fortjenester af ham med; at min Ergrelse over at have
 bedraget mig saa stammeligt i mine ale for gode tanker
 om ham, og ses alle mine skjønne Planer ved nedrige
 Hosfryberes Mænker pludselige springe som farvede Sæ-
 bebobler; — at mine Betragninger over disse Gjen-
 stande i den Eensomhed, min uventede Endspærring
 satte mig i, betog mig med en Tungsindighed, som i
 de mørkeste Timer endog formørkede min Hornst, og
 bragte min Tro paa en almündelig, efter den høieste Vil-
 doms Love ordnet, Negjering i Verden til arvakt.
 Dette kunde waaske undskyldes med den nærmestelige
 Naturs Svaghed, og vilde ikke hos et usordævet Hjerte
 have

have hørt sildere Holger. Men har denne Tungsindighed, endelig dog henrestrede sig mit Hjerte, at det hører mig, jeg havde gjort saa meget for Menneskene, hvilte i denne Forstyring i min indvortes Bands, sejle bort mig overdiget til saa mange Opfrydinger og saa mange Bekliringer for deres Wel, at det gik saa vidt, at jeg endog begyndte hos mig selv at give Hippias Ret, eg alle rede betragtede hans egoistiske Levnedshilosophie, grundet paa den almadelige Erfaring; i et gunstigere Lys, dette overbeviser mig om, hvad det fordebrøede Hofs forgyldede Dunstkræbs allerede, endskjont ang selv uafvendende, måtte have angrebet min Guds Mundhed, og at jeg allerede var alt for nær utsat for den Far at blive fælt ved Menneskernes sidste og højeste Gode, ved det eneste der kan troste det over Tabet af alt andet i Verden. I en saadan Time var det, Hippias! at Dit usormodelige Hejd, Din ironiske Medlidenhed, Din strænge Dædel, den Skarphed, hvormed Du velede mit Forhold ved dette Hof mod mine egne Grundsetninger, og, Hvad der satte Kroppen paa Dit Værk, Dit ædelmodige Tilbud — af hvilts Untagelse tillige mit Beslutlse op (ester Din Minning) en misundelsesværdig Lykkesal: Dere afhængig — frembragte en Forandrings i min Sjældertilstand, som gør Dig, stiget imod Din virkelige Hensigt, til min støtte Velgøren. Dig Mærværelse satte pludseligen vore sande Forhold i Kraft igjen, Høg solte, jeg især er den samme, som jeg var da Du i Dit Hus i Smyrna forsød mig først at astole

den

den Plan med den skjonne Danae, som dog ikke mere end halvt lykkes Eder. Din, selv i sin Strenghed, snoede Daddel (tilgiv mig dette Udtryk!) virkede mere, end Du ønskede, og blev mig dobbelt gavnlig. Den opvakte den sunde Overbeviisning hos mig, at min Vilste bestandig har været redelig og mit Formaal bestandig ubesmittet; men i det jeg af alle Kræfter bestræbte mig for at forsvarer mit hele Liv i Syracus imod Din Anklagelse, aabnede mine Dine sig for de fine usynlige Snarer, som Førsangeliigheden, den alt for sikre Tillid til min egen Styrke og det overdrevne Værd, jeg tillagde mig selv, havde lagt for mig og hvori min Uskyldighed usorsigtigen havde indriklet sig; og i det min Samvirkelighed gav mig det Vidnesbyrd, at jeg aldrig havde været saa svag, som Du beskyldte mig for, sagde tillige denne indvortes Stemme mig, at jeg heller ikke havde været saa skyldfri, som Egenkjerligheden havde smigret mig med.

Og nu, min kæreste Hippias! efterat Du har haft Taalmodighed til at høre mig saa længe, hør nu også min sidste, faste og urekkelige Erklæring. Dit Tilbud fortjener, for saavidt som det synes at komme af et velvilligt Hjerte, min varmeste Taknemmelighed: men antage det kan jeg ikke. Der er et Svælg imellem os, der vil skille os fra hinanden, saalange hver af os er, hvad han er. Du seer, at selv mine Erfaringer, mine Vildeforelsser, mine Feilstrin, naar alt er kommet til alt, ikun have tjent til at luctre min

Tænkemaade, bestyrke mig i mine Grundsætninger, og udbrede mere og mere Lys for mig over det, der anstaaer min Natur og min Tilværelse blev mig oiven for. Ingens sinde følte jeg indertigere end i dette Øieblik, at stadtig og uegenyttig Hengivenhed for det, der evindelig er sandt, ret og godt, er den eneste Fornødenhed og Interesse for mit ødle usynlige Jeg, det Væsen, som dette synlige Jeg med alle dets Fornødenheder, Tilbøjeligheder, Lidenstaber, Ønsker og Forhaabninger stedse maa være undergivne, om det skal staae vel til i mig, eller, som er det samme, om jeg ønsker i dette store Universum, hvori det er vor Bestemmelse at virke til Besordringen af dets almindelige Formaal, at være det, jeg skal være. Kun i det jeg aabnede mit Øre for den frænkede Egenkærlighed i den synlige Agathon, som, i sin Vrede over at see sit Værk af formastelige Hænder forstyrret, vilde hævne denne Formastelse paa den hele Menneskehed, sank mit bedre Jeg for et Øieblik ned under sig selv og glemte, at det var dens Natur, bestandig at ville og giøre det Gode, ubekymret over, om det erskendes eller miskjendes, belønnes med Taknemmelighed eller Utaknemmelighed, med Hæder eller Skam, og ligeaa ubekymret over, hvad det frugter, hvor længe det vil bestaae og af hvem det kunde blive forstyrret igjen. Dette er det, Hippias! jeg kalder Dyd, og denne Dyd tilsværger jeg her paa ny i Din Nærværelse en ubrødelig Troststab, med den faste Bestudning, at betræde modigen enhver ny Löshbane, den vil aabne for mig, om

end det, der ventet mig ved Enden af den, skulde være
 angst værre end alt, hvad der til denne Time er overgaet
 mig. Endnu engang, Hippias! jeg erkender den Vels-
 villighed, Dit Tilbud bærer Præg af, med en Taknemmes-
 lighedsfølelse, som jeg, da jeg ikke er i Stand til at modta-
 ge Din Velgjerning, heller ikke voer at overgive mig gan-
 ske til. Hvorledes min Skjebne vil blive, veed jeg ikke,
 endstikt jeg dog har en temmelig sikker Gisning om,
 hvad Hensigter mine Fiender have med mig. Men en
 hviere Magt byder haade over dem og mig. S øvrigt
 mangler jeg ikke Venner, som ville arbeide paa min
 Bescielse; og jeg tiltroer Dig. Hippias! den Øbels-
 modighed, at Du, ukrænket af min Oprigtighed, sno-
 rere vil staae dem bi heri end modsette Dig dem. Imid-
 lertid vil jeg hverken skynde, utiladelige Midler eller Tyr-
 rannens Maade Takk'en for min Frihed. Hvor langt
 jeg end har været under det, jeg burde og kunde været,
 saa kunne dog Sicilianerne, Dionysius og hans Hof
 ikke beklage sig over, at jeg har tilføjet dem nogen Wræt;
 og med denne Overbevisning om min Ustyrlighed seer jeg
 med Rolighed min Skjebne i Mode.

Her ophørte Agathon at tale. Hippias, som, snart
 mere, snart mindre opmærksom havde hørt paa ham,
 uden som det lod at føle sig fornærmet, reiste sig nu og
 sagde i den jovialiske Tone, der var ham egen: Det
 er altsaa ingen Forening at tænke paa mellem os, Aga-
 thon! — Jeg saaer at finde mig deri, siden det er Din
 Billie. Hvor-underlig end denne sværmeriske Foreskil-
 lingss-

singesmaade er i mine Hine, saa synes den bog at
 være bleven Dig til anden Natur: jeg agter Din
 Oprigtighed og forlader Dig uden Fortrydelighed.
 Mit Ophold i Syracus vil ikke være ret længe; thi
 jeg elsker Tyrannerne ligesaa lidet som Du, og jeg
 er lykkelig nok til ikke at traenge tis dem: — skulde
 jeg imidlertid nogensinde finde Lejlighed til at give
 Dig Beviser paa min Belvillighed, saa skal det Svælg-
 ver ligger imellem os, ikke hindre mig fra at handle
 overeensstemmende med den Følelse, der bevægede mig
 til at gjøre Dig det Tilbud, Du har asslaaet. Med
 disse Ord tog han Agathons fremrakte Haand, ry-
 stede den med et sagte Tryk, og forlod ham, efter
 Udseende, ligesaa fornæret og vel til Mode, som han
 var kommen. At gjette, hvad der, efter at Hippias
 havde taget Assled, foregik i vor nu igjen til sig selv
 overladte Helts Sjel, overlade vi saa meget roligere til vore
 Læseres egen Divinationsgave, som vi jo have fort dem paa
 den Vei, hvor de ikke kunne forseile det. Alt, hvad vi
 ville fige derom, er: At han ikke i lang Tid havde
 følt sit Hjerte saa let som nu, og at alle de Bes-
 trægtninger, denne saa uventede og for ham saa vigs-
 tige Scene foranledigede hos ham, bestyrkede ham i
 den ødle Stemning og Beslutning, hvormed han for-
 stedse havde befriet sig fra Hippias's Tristelser.

Solvte Capitel.

Agathon bliver sat i Frihed igjen og forlader Sicilien.

I midlertid vare Agathons Venner i saa meget des større Forlegenhed for at redde ham, da der fra alle Kanter blev givet saa noie Agt paa dem, at de ikke i Syracus selv kunde foretage sig noget. Thi endssjønt man kunde gjøre sig temmelig sikker Regning paa Folkets Kjerlighed til ham, var dog Udsigten til at oprække nogen Opstand til hans Fordeel usikker, og ved et mislykket Forsøg vilde det Værste, de besrygtede af hans Fienders Ondskab og den velystige Tyrans Svaghed, blevet befordret og gjort uundgaaeligt. Man havde endog Marsag til at troe, at Hosset — som fra den Tid, Agathon var blevet hestet, havde robet en usædvanlig Marsvaagenhed, og i Stilhed havde soiet adskillige Anstalter til sin Sikkerhed — snarere ønskede end frygtede for et Skridt, der i Verdens Dine vilde have berettiget det til den største Strænghed.

I denne betenkelige Horsætning besluttede Dion sig af sig selv til et Skridt, som man lovede sig alle Ting af, og som paa hans Side var saa meget des ædelmodigere, jo færre personlige Bevæggrunde han havde til at holde sig den faldne Ondling særdeles forbunden. Han sendte et meget indstændigt Brev til Dionysius, hvori han forpligtede sig til usortsøvet

at

at astække sine Krigsfolk, og vente sin Tilbagefaldelse som en blot Maade af Førstens Velvillighed, saafremt han vilde frisinde Agathon, hvis eneste Forbrydelse bestod i, at han havde taget sig af hans Tilbagefaldelse til hans Hædreneland. Hvor ødel denne Handling af Dion end var, saa vilde den dog maastee ikke have gjort den forhaabede Virkning, dersom ikke Agathons Venner i Italien havde ilet med at forelægge Tyrannen en endnu mere talende Bevæggrund. Men paa samme Tid, som Dions Skrivelse indløb, ankom der og Gesandte fra Tarent, som vare befuldmaegtigede til i Archytas's og Republikens Navn paa det alvorligste at forslange hans Ven lssladt. De vare paalagte i Nedsfald at erklære, at Republikken vilde see sig nedsaget til at understøtte Dions Partie med sin hele Magt, saafremt Dionysius længere vægredede sig for at lade saavel denne Prinds som den ligesaa uskyldige Agathon vedersares fuldkommen Diele færdighed. Dionysius kjendte alt for vel Archytas's Caracter til i mindste Maade at twivle om, at denne Trussel, som nødvendig maatte være ham frygtelig, var hans ramme Alvor. Han haabede altså at trække sig bedst ud af Sagen, naar han, med Forsikring om, at han ikke skulde være utilbøjelig til at forsone sig med sin Svoger, gav sit Minde til Agathons Løsladelse. Men Agathon erklærede, at han hverken vilde modtage sin Frihed som en Maade eller have sine Venners Forbøn allene, at tække for den. Han forsangte

længte, man skulde erkære, hvad Forbrydelsen han var
 blevet hestet for, høre hans Metfærdiggjørelse, i Over-
 værelse af Dionysius, de Tarentiniske Gesandter og
 de Hornemste i Syracuse, undersøge offentlig, om
 Beskyldningerne mod ham varer grundede, og derpaa
 efter Lovene afsluge hans Dom. Men bertil torde
 Leonissa, Philistos og Tyrannen selv ikke lade det
 komme; eg da Tarentinerne ikke gave dem Tid til
 at trække Sagen i Langdrag, saae man sig endelig
 nedsaget til offentlig at erkære: At en stærk For-
 modning om, at Agathon havde indladt sig i en
 Sammensværgelse mod Staten, havde været den ene-
 ste Aarsag til hans Hestelse; men da der ingen til-
 strækkelige Beviser derom varer forefundne, saa var
 man villig til at sætte ham paa fri God igjen, saa-
 snart han, under Tarentinernes Caution, ved et ha-
 tideligt Lovte om, at han ikke vilde foretage sig no-
 get til Dionysius Skade, havde besyjet sig fra denne
 Mistanke. Den Beredvillighed, hvormed Gesandtene
 fra Tarent erkærede sig tilfreds med dette Tilbud,
 beviste tilstrækkelig, at det blot var Michyas om Agas-
 thons Losladelse at gjøre; og vi ville siden saae Kors-
 sage nat se, hvorfør denne Forstander for en Republik,
 der ikke var umiddelbar indviklet i Sagen, tog sig
 med saa overordentlig en Iver af vor Hest, som ends-
 nu af Person var ham ubekjendt. Men Agathon
 funde langt fra ikke overtale sig til at give en Es-
 flæring, der syntes at være et Slags Tilstaelse om,

at

at han var blevet utro imod sit Partie. Smidlets
 tid maatte dog denne Betænkelighed, som med Hen-
 syn til Omstændighederne maastee var alt for stor,
 om sider vige for den Betragtning: at han ved at
 afflaae saa billigt et Horlig vilde sætte sig selv i den
 storste Fare, uden at forstaae sit Partie nogen Hor-
 del berved, da Dionysius vel meget snarere vilde sam-
 tykke i at lade ham hemmeligen rydde af Beien, end
 tilstæde, at han, med saa mange Optimuntringer til at
 soge Haevn, skulde opnae Frihed til at give Dions
 Faktion Styrke og Liv paa ny og forene sig med
 denne Prinds til hans Undergang. De behagelige
 Skildringer, Tarentinerne gjorde ham af det lykke-
 lige Liv, der i deres Fædrelands Skjod og hans
 der værende Venners Selskab ventede paa ham, fuld-
 endte endeligen den Virkning, som den voldsomme
 Tilstand, han allerede en Tidlang havde befundet sig
 i, maatte gjøre paa et Sind som hans, hvortil der
 endnu kom dette, at disse Skildringer tillige indgjod
 ham paa ny den store Modbydelighed, som han efter
 sin Fortvilsning fra Athenen havde fasset for Stats-
 mandens Stand, og igjen oppalte hans inderlige Lust til
 at trække sig bort fra Verden og at leve i Selskab
 med sig selv og gode Mennesker, hvilket, efter hans
 Tro, nu var saa meget nødvendigere for ham, da
 han onskede at rense sin Tankemaade endog fra den
 mindste Misstplet, som det Syracusanse Hofliv kunde
 have esterladt sig deri. Han begavemmede sig altsaa

om-

omsider til et Skride, der af Dions Venner blev udlagt til en feighjertig Aftaaelse fra den gode Sag, uagter det dog var det eneste, Fornuftens til sagde ham i hans Forfatning at give Forrinent. Men hvor mange kummerfulde Timer vilde han ikke have beskriet sig selv for, og hvor mange Bekymringer og hvor megen Maie havde ikke hans Venner seet sig forstaanede for, om han nogle Maaneder før havde fulgt den vise Aristippus Raad.

Det er uimodsigelig een af de sjeldneste og tilsvarende foradeligste Beviser paa en Ministers Mistaffenhed, naar han vender fattigere eller i det høieste ikke rigere tilbage til sin Hytte, end han var, da han blev fremtrækket paa det offentlige Livs Skueplads. Agathon havde under sine Bekymringer for Siciliens Velserd glemt sig selv saa aldeles, at han vilde have forladt Syracuse ligesaa fattig, som han faa har forud drog bort fra Athenen, saafremt ikke en Deel af hans sædrene Formue, soie Lid efter at han var bleven opfojet til en Verdighed, som ikke satte ham i en lidet Anseelse i alle de Græske Stater, usormaldigentlig var tilfalden ham igjen. Athenienserne, som netop den Lid trængte til Dionyses Vensteb for at drive visse Handelsplaner igennem, fandt for godt, førend de hen vendte sig til Agathon om hans Mægling, at oversende ham et Decret, i Folge hvilket hans Forvisningsdom var ophevet, den hele Proces, hvorefter han var blevet bortset sic Arvegods, er

klæret ugyldig, og den uretsfærdige Besidder af det sidste paalagt aldeles at østrække ham det. Agathon havde været ædelmodig nok til kun at modtage Halydelen deraf, hvilken vel ikke vilde være tilstrækkelig til en Alciblades's eller Hippias's Hornødenheder, men dog ubgjorde langt mere end en viis Mand behøver for at leve sorgfri og uafhængig, — og saa meget var nok for en Agathon.

Bor Helt forblev ikke, efter at han havde faaet sin Frihed igjen, længere i Syracus, end der var forsondent for at tage Afsked med sine Venner. Dionysius, der (som vi vide) besad den Ærgjerrighed, at ville gjøre alt, hvad han foretog sig, paa en glimrende Maade, forlangte paa Grund deraf, at Agathon skulde tage Afsked med ham i hele Høffets Mærværelse. Han overøste ved denne Lejlighed sin forrige Yndling med Berommelser og Forsikringer om sin Kjærlighed, og indsbildte sig, at han spillede den fineste Statemands Rolle, naar han anstilte sig, som om det kostede ham Overvindelse at samtykke i hans Vorreise, og som om de kildes fra hinanden som de bedste Venner af Verden. Agathon tog saa meget mindre i Betænkning at gjøre Sit til Udsorellen af dette sidste Oprin af Comedien, som det formodentlig var den sidste Frejlighed af dette Slogs, han nogensinde mere vilde see sig nødsaget at nedlade sig til. Og saaledes forlod han nu, — bedømt af enhver, lastet af mange, ubekjendt for de fleste, selv for dem, der havde gunstige Tanker om ham, men sanset

net og øste onsket tilbage igjen af alle Nædelsige og Re-
findige — i Selskab med Gesandtene fra Tarent, en
Stad og et Land, hvor han til sin Tilfredsstillelse
var overbevist om, at have opreist sig mange Min-
desmærker paa sin berømmelige, endskjonte fun forte
Statsforvaltning, og fra hvilke han ikke medtog andet
end en Række Erfaringer, der besyrkede ham i den roe-
værdige Beslutning, aldrig mere uden den høieste Næd-
vendighed at samle sig flere af dette Slags.

Trettende Bog.

Agathon kommer til Tarent, bliver indsort i Archytas's familie, opdager i den gimensundne Psyche sin Søster, og finder usformodentlig den sionne Danae igjen.

Første Capitel.

Archytas og Tarentinerne. En sjeldens Statsmands
Caracter.

Archytas af Tarent, ved hvil's eftertrykkelige Mægling Agathon i Syracus var blevet reven ud af sine Henders Hænder, havde i forrige Tider været en forstrolig Ven af hans Fader, Stratonicus, og begge disse Familier havde fra aldgamle Tider været ved Gjestefriheden's Haand sammenknyttede med hinanden. Den udskredte Personimelse, den Vise af Tarent, som den Verdigste af Pythagoras's Eftersolgere, som en stor Kjen-

Rjender af Naturens og Konstens Hemmeligheder, som en klog Statsmand, som en ferm og lykkelig Heldherre og, hvad der sætter Kronen paa alle disse Fortrin, som en retkaffen Mand i dette Ords fuldkomneste Besydnning, havde indlaat sig, havde for længe siden indtaget Agathon med Ærbydighed for hans Mavn. Hertil kom endnu, at hans yngste Son, Critolaos, mens vor Held var i sin største Unseelse i Athenen, havde tilbragt to Aar i hans Huus og, overost med alle muelige Venstabsbevisninger, havde satset en Tilbøjelighed til ham af det Slags, som i Nionne Sjele ikke op hører førend med dette Liv. Dette Venstab var vel ved adskillige tilfældige Omstændigheder en Tidlang blevet afbrudt; men aldrig saasnart havde Agathon besluttet at hellige Dionysius sit Liv, førend det var een af hans første Bestræbeler at fornye denne Forbindelse igjen. Han havde under sin Statsforvaltning ofte forespurgt sig om Raad hos Archytas's Erfarenhed, og de Forhold, der vare imellem Tarentinerne og Syracusauerne, havde ofte givet ham Veilighed til at gjøre sig forsigtent af de første. Af alle disse Omstændigheder er det let at see, at han i sin nærværende Fortsatning saa meget mindre funde modsette sig sin Ven Critolaos's indstændige Indbydelse, da endog den Erkjendtlighed, han skyldte sin Bestrier, syntes at betage ham Friheden til at tage andre Bevæggrunde i Betragtening ved Valget af sit Opholdssted.

Virkeligen havde han ikke funnet valge sig noget
bequemmere Sted end Tarent efter de Hensigter, han
havde paa denne Tid. Denne Republik var den Gang
nerop i den Tilstand, hvori enhver patriotisk Republi-
caner maa ønske at kunne see sin. Den var for lidet til at
lægge ørgjerrige Planer, for stor til at behøve at frygte for
 sine Naboers Ørgjerrighed og Erobringssyge, for svag
til at finde sin Fordeel ved andre Foretagender end Fred-
dens Konster, men stærk nok til at forsøre sin For-
satning mod enhver ikke alt for overlegen Fiende, —
og nogen saadan Fiende havde den ikke den Tid endnu.
Archytas havde i et Tidsrum af mere end tredive Aar
(hvori han syv Gange havde været øverste Befalings-
mand) gjort den saa vant til de vise Love, han havde
givet den, at den lod til mere at regieres ved Sæder-
nes Magt end ved Lovenes Anseelse. I Fabricans-
ter og Handelsmænd bestod den største Deel af Tarentis-
nerne. Videnskaberne og de fløjne Konster stode der-
for ikke i nogen særdeles Anseelse hos dem, men de
vare dog desuagtet ikke foragtede. Denne Ligegyl-
dighed bestiermede Tarentinerne for Atheniensernes
Fejl og Udsvævelser, da enhver hos dette sidste Folk,
indtil Garvere og Skomagere, vilde være Philosoph og
Taler, Kjender og et vittigt Hoved. Tarentinerne vare
et godt Folk, ligesremt i Sæder, flittigt, arbeidsomt,
ordentligt, Fiender af Pragt og Ødselhed, venligt og
gjestfrit mod Fremmede, Habere af Evang, Haarklis-
verie og Overdrivelse i alle Ting, og af samme Aar-

sag Ekkere af det Naturlige og Grundige, ee Folk, som ved alle Leiligheder brsd sig mere om Materien end om Formen, og som ikke kunde begribe, at en prægtig udarbeidet Skaal af Corinthiske Metal skulde være bedre end en slet og ret Skaal af Sølv, eller en Mar være elstværdigere, fordi han vidste Levemaade. De elskede deres Frihed som en Egtesælle, ikke som en Frille — uden Lidenskab og uden Skinsyge. De nærede en besoiet Tillid til dem, de betroede Formynderskabet over Staten, men de fordrerde ogsaa, man skulde fortjene denne Tillid. Den Flittighedsaand, der besejlede dette agtværdige og lykkelige Folk — den uskyldigste og meest velgjørende Aand af alle de sublunariske Aander, vi kende, — havde det Gode til Folge, at man i Tarent belymrede sig mindre om andre, end man ellers i de fleste middelmaadtige Stæder pleier at gjøre. For saavidt som man ikke ved noget lovstridigt foretagende eller nogen fornærmelig Overtrædelse af deres Sæder voldte dem Horargelse, kunde enhver leve, som han selv sandt for godt. Alt dette sammentaget udgjorde, efter vort Tykke, en meget god republicanse Caracter; og Agathon vilde ikke letteligen fundet nogen Kristian, der kunde været mere stikket til at formindsk den Modhydelighed, han havde satte for dem. Uden Tivoli havde Tarentinerne, ligesom alle Jordens Beboere, ogsaa deres Fejl. Men den vise Archytas, under hvem deres Nationalcaracter først havde faaet en fast og fast Skikselse, vidste at behandle sit Folks Temperamentsfeil

med

med saa megen Klogskab, at de ved Blandingen med dets Dyder næsten ophørte at være Feil: — en nødvendig og maastke den største Ronsfør Lovgiveren, men hvis næiere Undersøgelse vi ville anbefale dem, der føle Kald hos sig til at arbeide paa Oplosningen af den tunge Opgave, hvilken Lovgivning der under givne Bestingelser er den bedste?

Det første, der mødte vor Hæts Dine, da han steg i Land, var hans Ven Eritolaos, som med et Følge af de ødleste unge Mennesker fra Tarent var kommen ned til Hævreden, for at modtage ham med aabne Arme og føre ham i venfabelig Triumph ind i en Stad, der regnede sig det til en Ære at blive valgt for andre af en Mand som Agathon til Opholdssted. Synet af eet af de smukkeste Lande under Solen og Modtagelsen af en Ven, som han var indeligen elsket af, udsettede i et eneste Hieblik Erindringen hos ham om alle de Gjenvordigheder, han i Sicilien og i sit hele Liv havde udstaaet. En glad Ahnelse om den Lyksalighed, der ventede paa ham i dette første Gang betraadte Land, udbredte en ubekrivelig Tilfredshed i hans hele Voesen. Den ubestemte Bellsyst, der syntes paa eengang at bemestre sig alle hans Hornemmelleskræfter, var forsikringslig fra den selsomme fortryllende Følelse, hvormed Naturens Skønheder og Hornemellet af dens reneste Drivter i hans Ungdom havde gjennemtrængt ham. Denne blomstrende Følelse, denne rørende Sympathie med alt, hvad der lever eller synes at leve, den glæs-

dende

dende Xande, der fra alle Gjenstande strømme os i Mode, den magiske Fernis, der bedækker dem, og som ved et Syn, der ti Aar længere hen i Tiden neppe en gang gjor et flygtigt Indtryk vaa vor Sjel, forsæter os i en stille Henrykkelse — dette misundelsesværdige Fortrin, som Kun er blevet den første Ungdom til Deel, taber sig usformært med Alrene og kan ikke siden findes igjen. Men det var dog noget som, sin Forskjellighed berafra uagtet, havde nogen Lighed ders med. Hans Sjel syntes derved at blive renset fra alle de formorkede Pletter, dens umiddelbar forudgaaende Tilstand havde efterladt sig i den, og forberedt til de Hjonne Indtrykke, der i denne nye Periode af hans Liv skulde blive den til Deel.

Een af de lykseligste Timer deraf (som han siden øste vleiede at forsikre) var den, hvori han personlig blev bekjendt med Archytas. Denne ørværdige Olding skyldte Naturen og en Maadelighed, der fra hans Ungdom havde været et ud nærkende Træk i hans Caracter, Takk'en for, at han endnu besad alle sine Kræfter i en sprigere Grad, end der ellers har Sted i hans Alder, men som dog hos de gamle Grækerne langt fra ikke var saa sjeldan, som hos de fleste Europæiske Folkeslag i vores Tider. Hvor kold end vor Helts Indbildningskraft var bleven, var det dog umueligt andet, end at han maatte føle noget Idealst i den Blanding af Majestæt og Indtagenhed, der udbredte sig over denne elskværdige Oldings hele Person, ja at han maatte føle

sole det des stærkere, jo mere dette Syn overgik alt det,
 hans Dine i rum Tid havde maatte vænne sig til at
 see. — „Og hvorsor var det umueligt andet? — Det
 var det af en ganske simpel Aarsag, nemlig af den, at
 dette Ideal ikke laae i hans Hjerne, men i Øjenstans-
 den selv. Man forestille sig en stor anseelig Mand, hvis
 Udseende ved første Dækast forkynder, at han er stæbt
 til at regjere, og som, sine solvgraa Haar uags-
 tede, endnu rober ved sin Mine, at han for halvtreds
 sindstyve Aar siden maatte have været en meget smuk
 Mand. Fortmodentlig gives der kun saa blandt vore
 Læsere, som ikke, i det mindste eengang i deres hele Liv,
 have stødt paa en saadan Mand. Men nu forestille
 man sig tillige, at denne Mand fra sin tidligste Ungdom
 havde været en dydig Mand, at hans Dyd var et
 nække af mange Aar modnet til Viisdom, at hans
 Mandsskysfrie Munterhed, hans Hjertes Nolighed,
 den almindelige Godhed, det var besjelet af, den stille
 Bevidsthed om et Skyldfrit og med gode Handlinger til-
 bragt Liv stode malede i hans Dine og hans hele Asyn
 med et Præg af Sandhed, med et Udtryk af blid Sje-
 leadel og Majestæt, hvis Magt var ganske uimodstaaelig.
 — Dette har man maaske endnu ikke set, dette er vist
 et af de sjeldneste Syn, der gives under Solen, og
 dette var det, Agathon blev saa heftigen rort af. Han
 havde nu endeligen fundet, hvad han saa ofte havde
 ønsket og endnu aldrig havde troet at have fundet, uden
 paa een eller anden Maade siden efter at være bles-

ven overbevist om sin Heiltagesse, — en virkelig viis Mand, en Mand, der ikke vilde synes at være andet end hvad han var, og hos hvilken end ikke det Farpestes Die kunde opdage noget, som man havde funnet onse anderledes end det var. Naturen syntes at have havt i Sinde at bevise i ham, at Viisdommen ligesaa vel er en Gave af den som Geniet, og om det end ikke er umueligt for Philosophen at forbedre et slet Natur, ja maaske endog af en Silen (om Himmelten vil) at gjore en Socrates, at det dog kun tilkommer Naturen alleene at frembringe den lykkelige Temperatur i Menneskehedens Elementer, som under et Sammensæd af ligesaa lykkelige Omstændigheder endelig kan stige til hin fuldkomne Harmonie mellem alle Menneskets Kræfter og Bevægelser, hvori Viisdom og Dyd smelte sammen til eet. Hverken havde Archytas nogensinde havt nogen brændende Indbildningskraft eller nogen hestige Lidenskaber. En vis Styrke, der røbede hans Hoveds og hans Hjertes Mechanisme, havde fra hans Ungdom af modereret Gjenstandenes Indtrykke paa hans Sjel. Disse Indtrykke vare tydelige og stærke nok til at opfylde hans Forstand med sande Billeder og forebygge den Forvirring, der pleier at herske i deres Hjerne, hvis alt for slappe Spænding ikke tillade Gjenstandene at efterlade sig uden svage og matte Indtrykke. Men de vare dog ikke saa hestige og heller ikke ledsgagede af saa stærke Bevægelser, som hos dem, der, bestemte, formedelst deres fine Organer og irritable Sandser, til

Miu*

Musernes entusiastiske Konster, alt for dyrt maae beslale det uafgjorte Fortrin, at eie en fortryllende Inds-
bildningskraft og et uendelig følsomt Hjerte. Archytas
maatte takke Manglen paa dette ligesaa glimrende som
lidet misundelsesværdige Fortrin for, at det kun kostede
ham siden Musie at haandhæve Orden og Molighed i
hans indvortes Forsatning, at han, istedet for at be-
herskes af sine Følelser og Forestillinger, altid beholdt
Herredømmet over dem, og ikke uden af andres Erfarins-
ger var bekjendt med de Vildfarelser hos Hjertet og For-
standen, som de gode sværmeriske Helte, Digttere og
Virtuoser vide af Erfaring at tale om. Deraf kom
det og, at den Pythagoræiske Philosophie, i hvis
Grund sætninger han var bleven opdragen — den Phi-
losophie, der i saa mange andres Hjerne blev til en co-
misk Blanding af Sandhed og Drømmerie — udvik-
lede sig ved Estertanke og Erfaring i hans til et Sys-
tem af ligesaa simple som frugtbærende og praktiske
Begreber, til et System, der synes at komme Sand-
heden nærmere end noget andet, der forædler den mens-
neskelige Natur uden at opblæse den, og aabner den Uds-
sigter til bedre Verdener, uden at gjøre den fremmed
og ubrugbar i den nærværende, — et System, som ved
at bibringe os det høieste og bedste Begreb, vi ere i
Stand til at gjøre os om Gud, Verden og vor egen
Natur og Bestemmelse, luttret vore Lidenstaber, for-
skjønner vort Hjerte og (hvad der er det vigtigste,) be-
srier os fra at beherskes tyrant af hine påbelagtige

Begreber, der vanskabe Sjelen, gjøre den nedrig, frygtsom, forsagt, falst og slavist, afstrækker og quæsler enhver ædel og høi Tanke, og dog alligevel blive ivrigen vedligeholdte af politiske og religieuse Demagoger (af Hensigter, som disse Herrer med god Grund gjorte en Hemmelighed af) hos den største Deel af det menneskelige Kjøn.

Ester vort Lykke er den moraliske Caracter, som de Gamles eenestemmige Vidnesbyrd tillægge den vise Archytas, den tilforladeligste Prove paa hans Philosophies Godhed og Værd. Sandt er det, denne Prove vilde være skuffende hos et System af blotte metaphysiske Speculationer; men Archytas's Philosophie var aldeles practisk. Det Exempel, han saae i saa mange store Lande, som havde strandet med deres Bestræbelser for at gaae uden for den menneskelige Forskands Grænser, havde maastee ikke gjort ham i denne Henseende klogere, dersom han havde besiddet mere Forskens gelighed og mindre koldt Blod. Men saaledes som han var, overlod han dette Slags Speculationer til sin Ven Plato, og indskrankede sine egne Undersøgelser over de intellectuelle Gjenstande ene og allene til hine simple Sandheder, som den almindelige Folke kan omfatte, som Fornuften bekræfter, og hvis velgjorende Indfindelse saavel paa vort Privatvel som paa det almindelige Vedste allerede er nok til at bevise deres Værd. Fra en saadan Mands Levned kan man ganske sikkert slutte sig til hans Tænkemaades Godhed. Archytas forenede

nede alle hunslige og børgerlige Dyder med hin Stjonne
nest og guddommeligste Dyd, der ikke er hvigt paa an-
det Forhold end det almindelige Baand, hvormed
Naturen sammenknytter alle Væsener. Han nod
den hiedne Lykke, at hans offentlige og private Livs
Udstelighed og Neenhed, den Beskedenhed, hvorved
han vidste at gjøre Glandsen af saa mange Fortjenester
taaelig for Øjet, og den Moderation, hvormed han
betjente sig af sin Anseelse, omsider gjorde Misundelsen
selv vaabenlos, og indtoge hans Medborgeres Hjerter
saa aldeles for ham, at han, uagtet han formedest sin
hje Alder havde trukket sig tilbage fra Statens Forret-
ninger, indtil sin Død blev anset for Sjelen i Staten
og en Fader for sit Fædreneland. Virkelig manglede
der ham ikke andet til at være Konge end de udvortes
Tegn paa denne Værdighed. Mere uindskrænket har al-
drig nogen Despot hersket over sine Slavers Legemer,
end denne ørværdige Olding herskede over et frie Folks
Hjerter, immere er ingensinde den bedste Fader blevet
elsket af sine Børn, end Archytas blev det af Tarenti-
nerne.

Lykkelige Folk, der blev regjeret af en Archytas,
og forstod saa vel at stjonne paa denne Lykkes hele Værd!
Og endnu lykkeligere Agathon, der i en saadan Mand
fandt en Beskytter, en Ven og en anden Fader!

Andet Capitel.

En uventet Opdagelse.

Archytas havde to Sønner, der ved at kappes med hinanden i Dydens Udvælelse, gjorde den sjeldne og forsøjente Lyksalighed fuldkommen, han nod i sin Alderdom. Denne elskværdige Familie levede sammen i en Harmonie, hvorfra Synet forsøgte vor Helt til den gyldne Albers salige Farvelighed og Uskyldighed. Ingensinde havde han set saa skøn en Orden, saa fuldkommen en Enighed, og saa regelmæssigt og skønt et Prospect i det hele, som den vise Archytas's Familie tilbød ham. Alle dem, der hørte til hans Huus, indtil de ringeste Tjenestethynde, vare en saadan Huussader værdige. Enhver syntes netop skabt for den Plads, han havde dertil. Archytas havde ingen Slaver. Hans Thendes frie, men sædelige Anstand, den Munterhed, Moiagtighed og Kappelyst, hvormed de opfyldte deres Pligter, og den Tillid, man visste at have til dem, beviste tilfulde, at han havde fundet Middel til endog at indgynde disse udannede Sjæle Hølelse for Dyd og Ere. Den Maade, de tjente paa, og den Maade, de blev behandlede paa, syntes at udslette det Ydmigende, der er forbundet med deres Stand. De vare stolte af at tjene saa fortrosselig en Herre, og der var ikke en Eneste, der havde modtaget Uafhængighed, end ikke under de fordeleagtigste Betingelser, naar han skulde have opgivet den Lyksalighed at befinde sig i Huse med Archytas.

Ulfredsheden med deres Tilstand lyste enhver ud af
 Hinen, men intet Spor var der af hin forsængelige
 Hovmod, der almindeligen præger den orkestløse Thender-
 hob i store Huse. Alle vare i Bevægelse, men uden
 hin larmende Tummel, der ellers er forbunden med
 Machinens tunge Gang. Archytas's Huus lignede det
 animaliske Legemes indvortes Oeconomie, hvori alt er
 i utrætteligt Arbeide, uden at man mørker nogen Bes-
 vægelse, nær de udvortes Dele ere rolige.

Agathon befandt sig endnu i den behagelige Fors-
 undring, der i de første Timer, han opholdt sig i saa
 ualmindeligt et Huus, med ethvert Dileblik maatte for-
 mere sig, da han med eet blev overraastet af en Opda-
 gelse, der næstendeels havde bragt ham til at holde alt,
 hvad han saae, for en Drøm.

Gynæceonet eller den inderste Deel af Huset, der
 blev beboet af de Fruentimmere, som hørte til Famis-
 tien, var almindeligen (som man veed) hos Grækerne
 ligesaa utilgjængeligt for en Fremmed, der aflagde sit
 Besøg i Huset, som Morgenlændernes Zarems ere det.
 Men Agathon blev ikke i Archytas's Huus behandlet som
 en Fremmed. Den elskværdige Olding førte ham alt-
 saa, efterat de en Tidlang havde underholdt sig med
 hinanden; i Selskab med begge sine Sønner ind i des-
 res Gynæcon, for, som han sagde, ikke længere at
 berøve sine Døtre en Fornsielse, som de allerede saa
 lange havde glædet sig i Haabet om. Man forestille
 sig, hvad for en henrykende Bestyrkelse der betog ham,

da den første, han ved sin Indtræbelse fik Die paa,
var — hans Psyche.

Dieblikke som dette kunne bedre males end beskrives. Denne Sammenkomst var for uventet til, at han ikke skulde have troet sig klusset ved denne unge Dames Lighed med hans ejere Psyche. Han studsede, han betrakte hende paa ny, og om han nu end ikke havde villet troe sine Øine, saa lod dog det, der foregik i hans Hjerte, ham ingen Twivl mere tilovers. Og dog forekom det ham saa lidet trøligt, at han skulde være lykkelig nok til, efter saa lang en Kraværelse og ved saa siden en Udsigt til nogensinde at see Psyche mere, at finde hende igjen i sine Venners Huus i Tarent!

En anden Tanke, som i disse Omstændigheder var meget naturlig, forøgede hans Forvirring og afholdt ham fra at overgive sig til den Glæde, som et saadant ligesaa ønskelige som uventet Syn betog hans Sjel med. Det lod ikke, efter Psyches Udsende til, at hun var Slavinde i dette Huus. Hvor kunde han altsaa falde paa andet, end at hun maatte være givet med een af Archytas's Sonner? Sandt er det vel, det kunde ligesaa let faldet ham ind, at Psyche var en Datter af ham, som han havde fundet igjen. Men i saadanne Omstændigheder indbilder man sig snarest det, man frugter meest for. Han gjettede og virkelig første Gang ret. Psyche var nogle Maanedet forud bleven hans Vens, Critolaos's Gemalinde.

Vore Læsere see ved første Diekast, hvad for en
Kjøn Leilighed til ørende Beskrivelser og tragiske Op-
trin denne lille Omstændighed kunde give os. Hvilken
Situation! At finde Gjenstanden for sit Hjertes oms-
meste Tilhørelighed, for sin første Kjærlighed, efter
en lang smertelig Skilsimse, usformodentlig igjen, men
kun at finde den igjen, for at see den i en andens,
i (hvad der endog forbød ham at lette sit Sind ved at
klage, ærgre sig og fnyse Hævn) sin kjerreste Vens Arme.

Til al Lykke for vor Helt og hans Historie Skriver
varc de Personer, der i dette Dieblik vare Vidner til
hans Bestyrtelelse, ikke saa store Elskere af lidenskabelige
Optrin, at de, blot for at forlyste sig ved hans frug-
tesløse Qualer, kunde være grusomme nok, til at spille
en Tragedie med ham, hvor glædelig end Udviklingen
ved Stykkets Ende maatte blive. Den ømme Psyche
forblev et Par Diebliske Tilskuerinde af hans Forvir-
ring, men længere kunde hun ikke udholde det. Hun
flio ham med aabne Arme i Msde, og i det hendes
Glædestaarer trillede ned over hendes blussende Pinder,
hørte han sig nævne med et Navn, som retfærdiggjorde
hendes ømme Kjærlighedsyttringer endog i hendes
egen Gemals Overværelse.

Havde den Kjærlighed, hun havde oppaakt hos ham
i Lunzen i Delphi, været mindre reen og dydig, saa
vilde den Opdagelse, at Gjenstanden for hans Hjertes
Tilhædelse var hans Søster, ikke været ham saa glædelig
som den var. Men man erindrer sig formodentlig endnu,

at denne Kierlighed altid havde haft mere Eighed med den, Naturen indpræger Sødkende af overeensstemmende Tænkemaade til hinanden, end med den almindelige Lidenskab, der grunder sig paa Behageligheden i et andet Instinct. Denne var altid forbleven fri fra den sidstes feberagtige Symptomer. De havde bestaardig fundet en besynderlig Hornsielse i at indbilde sig, at i det mindste deres Sjæle vare Sødkendesjæle, da de ikke, hvor meget de end ønskede det, havde Grund nok til at tilskrive Blodets Sympathie den uskyldige Velbehag, de følte med hinanden. Agathon befandt sig altsaa lykkeligere end han nogensinde havde tordet haabe, da han, efter de Oplysninger, der blev ham meddeleste, aldeles ikke kunde twivle paa, at han i Psyche saae den Søster, som han, efter sin Faders Fortælling i sin Tid, havde holdt for at være død, og at han ved hende blev et Lem af en Familie, som hans Hjerte allerede var saa indtaget af, at endog Tanken om nogensinde igjen at skilles fra den vilde været ham uudstaaelig.

Og nu, mine førende Læserinder! hvad fattedes der ham nu for at være saa lykkelig som Dodelige kunne være det, — uden blot at Archytas skulde havt en elseværdig Datter eller Søster eller Broderdatter, som vi kunde give ham til Ægte? — Men uhedigviis for den arme Agathon havde Archytas ingen Dottre; og havde han nogen Sødkendebørn af Fruentimmerkjønnet (hvilket vi ikke kunne sige med Visched), saa vare de enten allerede givne eller ikke saaledes udrustede af Naturen,

at de kunde udslette Missedet af den skjonne Dame, og med det de Erindringer om hans Lyksalighed i hendes Selskab, som nu med enhver Dag, der gik, blev mere og mere levende i hans Sjel.

Disse tilbagekaldte Forestillinger havde allerede i Syracus begyndt i mørke Timer igjen at tiltage sig noget Herredomme over hans Hjerte. Den Græmmelse, der ofte i den sidste Periode af hans Høstlv aldeles omtaagede og nedtrykte hans Sjel, bevægede ham til at anstille Sammenligninger mellem hans forrige og hans daværende Tilstand, hvilke Sammenligninger nødvendigen mante falde ud til den førstes Fordeel. Han gjorde sig selv Bebreidelser for, at han havde forladt den allerelkverdigste Skabning paa Jordens — af saa slette Aarsager — nemlig allene efter en Anklagelse af saa foragtligt et Menneske som Hippias, en Anklagelse, for hvilken hun maaskee, om han havde hørt hende, havde formaet fuldkommen at retfærdiggjøre sig. Denne Handling, som han den Gang — da han ansaae den for en fortræffelig Seier over den uædlere Halvdeel af sit Jeg, for et stort Forsoningsoffer, som han bragte den forsærmede Dyd — brystede sig hos sig selv saa meget af, forekom ham nu som en utaknemmelig og nedrig Handling. Det smertede ham, naar han tænkte paa, hvor lykkelig han havde funnet blive ved sin Skjebnes Forbindelse med hendes; og han blev saa meget mere utilfreds med sig selv, naar han tillige erindrede sig, ved hvad for chimastriske Forestillinger og Forhaabninger hans

hans da herstende Sværmerie havde skilt ham ved saa stor en Lyksalighed. Men den Tanke, at han ved saa uoverlagt et Forhold havde trouget den skjonne Danae til at foragte ham, hade ham og tænke sig sin Kjerlighed til ham allene som en ulykkelig Svaghed, hvorom Erindringen maatte betage hende med Grømmelse og Fortrydelse, — denne Tanke var ham udstaaeligt af alle. Hvor grovelig han end havde fornermet Danae, kunde hun dog umuelig afføve ham i den Grad, som han i saadanne Timer, hvor disse Forestillinger overvældede hans Hornust, affskyede sig selv.

Men disse Timer forgik endelig igjen; og hvor var det og mueligt andet, end at den lykkelige Forandrings, som hans Modtagelse i den elskværdigste Hamisliesses Skjod, der maaske nogensinde har levet paa Jordens, frembragte i hans Omstændigheder, maatte have forandret hans Indbildungskrafts Fostere og formildet de Bebreidelses, han gjorde sig selv? Havde han ikke forladt Danae, saa vilde han hverken have fundet sin Søster eller være bleven personlig bekjendt med den vise Archytas. Maatte ikke disse Folger af hans dydige Utroskab gjøre det umueligt for ham at ønske, han ikke havde begaact den? Men derimod besordrede de et andet Ønske, som i hans døværende Forfatning var meget naturligt. Den blide Mølighed, som inden foie Tid vendte tilbage igjen i hans desuden til Glæde stemte Sind, hans Besvielse for alle Forretninger og Bekymringer, hans Nydelse af Alt, hvad Venstabet kan

kan besejle et falende Hjerte med, hans Overværelse af den Lyksalighed, hans Ven, Critolaos nsd, og som i Besiddelsen af den elskværdige Psyche med enhver Dag syntes at tiltage, hans Mangel paa Adspredelser, hvor ved hans Sjel kunde hindres fra at lade sig indrage af sine behageligste Ideer og Hølelser, og den naturlige Folge deraf, at disse Ideer og Hølelser maatte tiltage i Hyrigthed, alt dette forenede sig for Tid efter anden at bringe ham i en Sindstemning, der igjen tilbagekaldte de ommeeste Erindringer om hans i sin Tid saa højt ønskede Danae, og opvakte med Tiden i ham et Slags fød Melancholie, hvori hans Hjerte uden Modstand lod sig trække tilbage igjen til hine fortryllende Glæder og Elskovsscener, som — af Aarsager, hvilke vi overlade til Psychologerne at udvikle — havde, ved den i hans Sjel foregaaede Revolution, tabt ulige mindre af deres Indtagenhed, end de mere abstracte og blot intellectuelle Gjenstande for hans forrige Enthusiasme. Kunne vi forstå ham, om han i saadanne Timer ønskede at finde den skjonne Danae uskyldig? om han ønskede dette saa ofte og saa inderlig, at han omsider overtaalede sig selv til at holde hende for uskyldig? og om den Uvwuelighed det var igjen at opnaae en Skat, som han selv, saa leottoende og paa saa forhadet en Maade, havde skilt sig ved, under tiden betog ham i en Sorgs modighed, der forbittrede ham Mydelsen af hans nærværende Lyksalighed, og slog saa meget des dybere Nodsider i hans Sind, da han ikke kunde beslutte sig til at

betroe dem sit Anliggende, som han ellers (paa denne eneste Krog nær) pleiede ataabne sin Sjels Indreste for?

„Hvor mon denne Forberedelse skal føre os hen? — ville maastre nogle af vores critiske Læsere tenke. Uden Twivl vil man — esterat den gode Psyche, uden at vi vide hvorledes, ved et virkelig Slag med Tryllestaven, fra den gamle Archytas's Gynæcon er kommen springende os i Mode — ogsaa lade een eller anden tjenstfærdig Storm føre Danae hid.“

Og hvorfor ikke, da vi jo vide, hvor lykkelig vi kunde gjøre vor Ven Agathon derved?

„Men hvot bliver da den Overraskelse af, som andre Forfattere med saa wegen Konst og Movie vide at fornise deres Læsere med?“

Den kommer ikke; og dersom Diderot (som os synes) har Ret, saa er der kun lidet eller intet tabt derved. Imidlertid er det os fjert, at det er blevet fortalt i Erindring, at vi skyldte nogen Esterretning om, hvorledes Psyche, som vi havde forladt, forklædt til en Ganymed, i en Sorvers Hænder, er kommen til at blive Eritolaos's Gemalinde og Agathons Søster. Et fort Udtog af den Veretning, som deels Agathons Søster selv, deels hendes Pleiemoder meddelelte ham, vil være tilstrækkelig til i denne Punct at tilfredsstille Læserens Videbegjerlighed.

Tredie Capitel.

Psȳches Tildragelser.

En stærk Storm er et meget ulykkeligt Tilfælde for Folk, der, midt paa den aabne Sø, ikkun ved en Planke finde sig skilte fra en vaad Død. Men for Hæltene og Hæltindernes Historiekskrivere er det næsten det allerlykkeligste Tilfælde, der kan optænkes, til at rede dem ud af en Forlegenhed.

Det var altsaa en Storm (og vi haabe, ingen vil kunne besvære sig derover, da det, saavidt vi vide, er den første i denne Historie) der reddede den elskværdige Psyche af en forelsket Sorvers frygtelige Hænder. Skibet strandede paa de Italienske Kyster nogle Mile fra Capua, og Psyche var, beskyttet af Nørreiderne eller Elskovsguderne, den eneste Person paa Skibet, der, formodentlig paa et Brædt, blev ført af Zephyrerne uden Skade i Land. Dog vilde Zephyrerne allene maaske ikke været tilstrækkelige hertil; men ved Hjelp af nogle Fiskere, som til Lykke vare ved Haanden, havde Sagen ingen Vanskælheder.

Alt dette var nu meget lykkeligt; men det var dog intet i Sammenligning med det siden Følgende. En af Fiskerne, som til Lykke besad et meget medlidende Hjerte, bar den forklædte Psyche, der fremfor alle ester den overstaade Besværlighed trængte til at tørres og vederqvæges, hjem i sin Hytte til sin Kone. Denne (ee gode trinde Menneske paa omrent syrgetyve Aar) yttrede

ual-

ualmindelig Medblidenhed med denne saa indtagende unge Herres Ulykke, pleiede han saa godt som det nos gendinde var hende muligt, og kunde ikke seet nok paa ham. Det forekom hende bestandig, saaede hun, som hun havde seet et saadant Ansigt som hans tilforn, og hun kunde neppe give sig til Taals, til den smukke Fremmede vilde blive i Stand til, efter indført Skik og Brug, at fortælle sin Historie. Den Psyche trængte til Rosighed; hun blev altsaa bragt i Seng, og ved denne Leilighed opdagede Histerens opmærksomme Kone, at den formeente unge Mandsperson var en overnaade smuk Pige, endskjont ikke mere fuldt saa smuk som i sine Mandsklæder.

Det var naturligt, at der i det første Drieblik maatte opstaae en lidet Misforståelse over denne Forvandling hos hende; men denne lille forbisvævende Sky veeg kort derestor for den inderligste og ommeeste Glæde. — Thi, kort, man orbagede, at Histerinden Clonarion var den skjonne Psyches forrige Almoe, hvilken Psyche (ved Hjælp af dette Navn) kjendte ligesaa let igjen, som Clonarion af Psyches Ansigtstræk, af hendes Lig-hed med hendes Moder Musarion, — men især af et lidet Tegn, som hun havde under det venstre Bryst — kjendte sin ejere Pleiedatter igjen.

Clonarion havde været vor Heltindes Moders fortroligste Slavinde, og den lille Psyche (eller Phis loclea, som hun egentlig hedte) blev efter hendes Dod bstroet til Clonarions Forsorg. Navnet Psyche var

Kun et Kjelenavn, som hendes Amme af Kjærlighed til
 hende havde aaret hende, og som den lille Philoclea,
 der aldrig havde haft sig kært andet end Psyche eller
 Psycharion, siden den Tid havde beholdt som sit vir-
 kelige Navn. Stratonicus havde overleveret den gode
 Elonation sin da endnu spæde Psyche i d en tilstræk-
 kelig Sum i Guld, og besalet hende, at opføde hende
 i Marheden af Corinth, da han der havde den bedste
 Lejlighed til af og til ukjendt at see hende. Den unge
 Psyche, den samme Ammes Glede og Stolthed, tilstog
 saaledes i Skjønhed, at man ikke funde see noget Else-
 værdigere. Haabet om at løse en god Sum for hende
 fristede endeligen nogle flotte Mennesker til, da hun
 omrent var fem til sex Aar gammel, hemmelig at stjæle
 hende, og sælge hende til Prestinden i Delphi. En
 Halsmykke, hvori der hang et lidet Portrait af hens
 des Moder, og som den unge Psyche altid pleiede at
 være prydet med, blev ogsaa solgt med hende, og tjente
 siden til Bis paa, at hun virkelig var Stratonis-
 cus's gjenfundne Dotter. Elonation rykkede en god
 Deel af sine Haar af Hovedet, da hun savnede sin Psy-
 che, og efter at hun havde tilbragt en temmelig Tid
 med at søge hende allevegne uden der, hvor hun var,
 vidste hun intet andet Midde til at befrie sig for sin
 Herres Bræidelser for en strafværdig Esterladenhed,
 end at foregive, at hun var død, hvilken Opdiatelse
 det var saa meget lettere at føre Stratonicus bag Lyset
 med, som han just den Gana var indviklet i Forretnings-

ger, der hindrede ham i lang Tid fra at komme til Corinth.

I midlertid fristede den arme Elionarion allevegne en Mængde besynderlige Hændelser, som omviser endte sig dermed, at hun ægtede en Fisker fra Egnen om Capua, som allerede var temmelig til Karen, og i hvis Hine hunden Gang i det mindste var ligesaa smuk som Thetis og Galatea. Hun havde beholdt sin faders Pleiedatter i saa om en Grindring, at hun, for aldrig at glemme hende, havde givet en Datter, som hun selv var bleven Møder til, Navnet Psyche. Men dette Barns Dad, hvilken indtraf næsten i samme Alder, som hendes Pleiedatter var i, da hun blev stjaalen, oprev det gamle Saar igjen; og da den unge Psyches Billedes altid formedelst disse Omstændigheder forblev hende i Tankerne, saa saldt det hende saa meget lettere at hjælde hende igjen, uagtet dog fjorten eller femten Aar maatte have gjort nogen Forandring i hendes Ansigtssærf.

Bor Heltinde forsøgte altsaa nu den gamle Fiskers lille Familie. Denne forandrede noget efter sit Opholdssted og drog til Egnen om Tarent, hvor han gav den smukke Psyche ud for sin Datter. Psyche sandt sig saa vel i de maadelige Omstændigheder, hun maatte leve i hos sin Pleiemoder, som om hun aldrig havde besunt sig i bedre, og gjorde sig al muelig Umage for at hjælpe hende ved flittigt Arbeide at fortjene Livets Op-hold.

Ende

Endelig træf det sig af en Hændelse, at den unge Critolaos kom til at see vor Heltinde, som i sin reenslige Bondedragt, pyntet med friske Blomster, snarere maatte forekomme den, der mødte hende i en Lund, som een af Dianes Legesøstre end som en fattig Fiskerbatter. Den unge Mand fattede den hestigste Lidenskab for hende. Da hans Kjærlighed var ligesaa dydig som underlig, saa bragte han snart den medlidne Elionation paa sin Side; og da nu ogsaa Psyche var blevet vidende om, at Agathon var hendes Broder, saa var der intet, der havde funnet gjøre hende følesløs for et saa elsværdigt ungt Menneskes Tilbelsighed. I Grunden var Critolaos i adskillige Henseender den anden Agathon. Men Omstændighederne levnede kun saa lidet Haab om, at en Forbindelse mellem dem nogensinde kunde blive mulig, at Psyche holdt sig forbundet til at skjule lige saa omhyggeligen, hvad der foregik til hans Fordeel i hendes Hjerte, som han med Fasthed syntes at have føresat sig at opofre alle andre Betragtninger for sin Kjærlighed.

Endeligen vidste han ikke andet Middel at gribe til, end at gjøre den deelagtig i sit Hjertes Hemmelighed, hvis Bisald dermed han mindst kunde gjøre sig noget Haab om. Den beselede Kjærligheds hele Bestalenhed vilde kun have formaet lidet hos en Achtyas, om Critolaos ikke havde fortalt ham saa meget Overordentligt om sin elskede Psyches Dyd og Forstand, at hans Fader endeligen begyndte at blive opmærksom.

Archytas havde aldri provet Kjærlighedens Dømons Magt, men han var menneskekjærlig, god og lange ophøjet over de Fordomme og Betænkeligheder, der ellers ere sædvanlige ved saadanne Leiligheder. En smuk og dydig Pige var i hans Huse en meget ædel og fornemt Skabning, hvis Værd Ringhedens og Fattigdommens Skygge endog tjente til end mere at ophøie.

Neppe mærkede den unge Eritolaos, at hans Fader begyndte at blive uenig med sig selv, førend han vovede at aabenbare ham den smukke Psyches Herkomst, hvilken Hemmelighed Elionarion, uden densnes Vidende, havde beroet ham. Archytas, som endnu erindrede at have hørt af Stratonicus's egen Mund den hele Historie om hans Kjærlighed til Musation, blev ikke lidet glad over denne Opdagelse. Han ønskede intet hellere, end at den, hans Son var saa heftig indtagen af, maatte være hans ejereste Bens Datter. Men han vilde have Vished om, at hun var det; og hertil forekom det blotte Vidnesbyrd af en Fiskers Kone ham for lidet. Han soiede Usstalt til at faae Psyche selv og hendes saakaldte Amme at see. I den førstes Ansigt troede han at kunne opdage nogle Træk af hendes Fader. En Samtale med hende befæstede det forbeelagtige Indtryk, han havde fået ved at see hende. Han hørte hendes Historie med alle Omstændighederne, og sandt flere og flere Harsager til ikke at tvivle om det, hans Son, uden

uden mindste Undersøgelse, holdt for en afgjort Sandhed. Det Halsmykke, Psyche havde maattet esterlade sig i Pythia's Hænder, forekom ham allene endnu at sattes for at være fuldkommen overbevist. Han sendte dersor een af sine Fortrolige til Delphi; og da Pythia saa, at en Mand af saadan Vigtighed tog sig af hendes forrige Slavindes Skæbne, gjorde hun ingen Indvendinger imod at udlevere dette Kjendeteign paa hendes Herkomst. Nu troede Archytas at være berettiget til at ansee Psyche for en Datter af en Ven, hvis Minde var ham dyresbart, og saa nu af var der ham intet vigtigere eud at see hende jo før jo hellere indlemmet i sin Famili. Hun blev altsaa Critolaos's Gemalinde, og denne Forbindelse var naturligvis en ny Bevæggrund for ham til at tage sig med saa megen Sver af Agathon's Besrielse, som vi foran have seet.

Fjerde Capitel.

Noget, man kunde forudsæe.

Agathon havde vel begyndt meget tidligere at leve, end man ellers pleier; men han var dog endnu langt fra ikke gammel nok til ganske at undrage sig Verden. Imidlertid troede han at være berettiget til,

efters

esterat han allerede to Gange havde spillet en ikke uanselig Rolle paa det offentlige Livs Skueplads, og, af en ung Mand at være, havde spillet den temmelig godt, — saalænge han ikke fik noget serdeles Kald til at tjene sin Nation, elier saalænge den ikke uundgaaeligt behøvede hans Dienste — at trække sig tilbage til det private Livs Grændser; og heri stemte den vise Archytas's Grundsetninger fuldkommen overeens med hans Tankemaade. En Mand af mere end sædvanslige Ævner har, sagde Archytas, nok at gjøre med at arbeide paa sin egen Forbedring og Fuldkommengjørelse. Han er næst stikket til denne Forretning, esterat han ved en Næppe vigtige Erfaringer har begyndt at lære at kjende Verden og sig selv; og i det han arbeider saaledes paa sig selv, arbeider han tillige for Verden. Han bliver derved saa meget mere stikket til at gavne sine Venner, sit Fædreneland og Menneskene overhovedet, og paa ethvert Vink af sin Pligt — det være i en større eller mindre Kreds, offentlig eller privat, med mere eller mindre Glimmer — at medvirke til det hele Almindeliges Bedste og Fremme.

I Følge denne Maxime sysselsatte Agathon sig, esterat han havde begyndt at betragte Tarent som sit Hjem, fornemmeligen med de mathematiske Videnskaber, med at grandste efter de naturlige Tings Kræfter og Egenskaber, med Astronomien, fort, med den Deel af den speculative Philosophie, der fører os

paa Sagtagessens Vej til en tilforladelig, skjent ikke fuldkommen Kunckab om Naturen og dens majestætiske simple, vise og velgjørende Lov. Med dette høie Studium, hvor Archytas's Veiledning fornemmelig kom ham til hjælp, forenede han Læsningen af de bedste Skribenter af alle Classer (især Historiekræfterne) og Studeringen af Oldtiden og Sproget, da han ansaae dette Studium for eet af de allerædleste eller eet af de allerunyttigste i Verden, estersomhelst det drives enten paa en philosophisk eller en blot mechanisk Maade. Ikke sjeldent tilsidesatte han disse anstrengende Studeringer, for, som han sagde, at spøge med Muserne; og det naturlige Sving, hans Genie havde, gjorde ham dette Slags Sindssorlystelser saa behageligt, at det ofte falde ham tungt igjen at rive sig los deraf. Ogsaa Musiken, Digttekonstens Soster, og de dannende Konster, hvis holere Theorie endelig taber sig i Philosophiens hemmelighedesfulde Dyb, nøde Deel i hans Timer, og hjalp ham at undvige det alt for Eensformige i hans Aands Sysselsættelse, og afvende de skadelige Folger, dens Indskräckning til et eneste Slags Gjenstande vilde have draget efter sig.

De hyppige Samtaler, han havde med den vise Archytas, bidroge meget, maaske det meste til at bessjerme hans Aand ved dens dybsindige Forskning ester de oversandselige Gjenstandes Natur for at komme paa Afveie. Agathon, som i forrige Tider, med dens

dens alt blev til Følelse i hans Sjel, lod sig alt for let afsløke sit Bisald, fandt derimod nu, da han philosopherede med koldere Blod, næsten altid underkastet Trivl. Tallet på de menneskelige Begres ber og Meninger, der udholdt en rolig, koldindig og usiagrig Prove, blev med hver Dag mindre for ham; de dogmatiske Vises Systemer forsvandt esterhaanden og oploste sig for den provende Hornusts Straaler, ligesom de Lustcasteller og fortryllede Hauger, vi mangen en Sommermorgen troe at see i dusrende Skyer, oplose sig for den opstaaende Soel.

Den vise Archytas billigede vel sin Vens beskedne Scepticismus; dog bestjernede han ham — ved at føre ham tilbage fra hans alt for dristige Reiser i Ideernes Land til de saa simple men des mere uskatteelige Sandheder, der synes at være den Ledetraad, hvorved Væsenernes almindelige Fader vil føre os sikkert igennem Livets Labyrinther, — tillige for hin fuldkomne Uvished i Alanden, som formedelst Villiens Forsagthed og Raadvildhed bliver saa farlig for vort Livs Mølighed og Lyksalighed, at den meest fortryllede Enthusiast's Tilland synes at fortjene Fortrin for den, hine Vise, som af litter Frygt for at tage fejl, om sider aldeles ikke mere fordriste sig til at sige Ja eller Nei, befunde sig i. Virkelia ligner Hornusten i denne Henseende lidet Doctor Peter Rezio af Aguero. Den har saa meget at indvende imod alt, hvad vor Sjel skal
fødes

sødes med, at denne ligesaa vel omsider maatte omkomme af Ignanition, som de ulykkelige Statholdere paa Den Barataria ved den Diet, deres alt for betenkommende Livlæges forenede Stav fordømte dem til. Det Bedste i dette Fald er at hjelpe sig som Sancho. Den almindelige Menneskesands, huin mindst bedras gelige Følesse af det Sande og Gode, og huin inds vortes Bevidsthed om, hvad der er ret og altsaa Pligt for fornustige Væsener, som Naturen har meddeelt alle Mennesker, kunne bedst sige os, hvad vi skulle holde os til; og dertil maae de største Aander, tidligere eller sildigere, komme tilbage, dersom de ikke ville have samme Skjebne som Oldefader Noachs Due, at streife allevegne om og ingensteds finde Ro.

Femte Capitel.

Agathon bliver forvildet paa Jagten og stoder i et gammelt Slot paa en meget uventet Gjenstand.

Uagtet alle de mange forskjellige Horretninger, hvormed vor Helt til sin egen Fordeel tilbragte sin Tid, beholdt han dog mange Timer tilovers, som han helslignede Venstabet og den fælles Hornsielse, og for sin Rolighed alt for mange, hvori et Slags sød nimmerstaaelig Tungsindighed sorte hans Sjel tilbage til de fortryllende Egne, som vi allerede i det andet Capitel af denne Bog have talet om.

Si en saadan Sindsforsatning er man fornemmeligen for at op holde sig paa Landet, hvor man har Leisighed til at overgive sig mere uforstyrret til sine Tan ker end under det selstabeligere Kjøbstedslivs Adspredelse og Korretninger. Agathon besogte herfor ofte et Landgods, som hans Groger, Crito lass, eiede noale Mile borte fra Tarent, og hvor han i hans Selskab undertiden forlystede sig med at gaae paa Jagt.

Her træf det engang, at de blev overrasket af et Uveir, der i det mindste var ligesaa stærkt som det, der efter eo Gudinders Foranstaltening kysede Eneas og Dido sammen i een og samme Hule. Men her viste der sig ingensteds nogen beboelig Hule, som til lod dem deri at søge Ly for Uveiret. Det værste var endnu, at de vare komne bort fra deres Folk, og en Tidlang vare uvidende em, hvor de befandt sig: — et Tilfælde, hvori der i og for sig kun var lidet overordentligt, men der, som man strax vil saae at see, desv uagtet foranledigede en Tildragelse, som var een af de lykkeligste, vor Helt nogensinde havde oplevet.

Efterat de endeligen havde fundet ud af Skoven, kjendte Crito lass Egnen igjen; men tillige saae han, at de befandt sig nogle Mile borte fra deres Hjem. Uveiret rasede uophørlig endnu, og det nærmeste Sted, der sandtes, hvor de kunde tye hen, var et eensomt Lands sted, som havde været beboet i noget over et Aar af en fremmed Dame af en meget besynderlig Caracteer. Man formodeede af nogle Omstændigheder, at det maatte være

være en Enke efter en anseelig og formuende Mand, men det havde hidindtil været umuligt at faae hendes Navn og hendes forrige Opholdssted at vide, eller komme efter, hvad der kunde have bevæget hende til at forandre det og leve aldeles frit fra den øvrige Verden. Agtet løftede hendes Skønhed op til Skyerne; dog var der ingen, som kunde rose sig af at have set hende. Overhovedet havde man en Tidlang talet meget om hende, ja endog saa meget mere, jo mindre man vidste. Men da hun syntes at have føresat sig fuldt og fast, ikke at bryde sig derom, saa havde man endeligen ophoert med eet at tale om hende, og fundet det bedst at overslade det til Tiden at oplyse den Hemmelighed, der maatte ligge skjult under denne Dame og den besynderlige Liv, hun forte. Maafsee, sagde Eritolaos, det er en anden Artemisia, som, for at kunne uforstyrret overgive sig til sin Kummer, har besluttet at begrave sig levende i denne Ørken. Jeg har allerede længe været begjerlig efter at faae hende at see. Dette Uveir skal, haaber jeg, stasse os Lejlighed dertil. Hun kan ikke negte os Tilflugt i hendes Huns; og naar vi først ere komne over Ørtrinet, skulle vi nok finde Middel til at faae hende i Tale, sjont dog denne Lykke endnu ikke er h even nogen i denne Ean til Deel.

Man kan let forestille sig, at Agathon, hvorlig gelydigt end det hele Kjøn havde været ham, siden han forlod den skjonne Danae, dog maatte blive begjerlig efter at lære at kjende saa overordentlig en Person. De ankom

ankom til den yderste Port paa en Gaard, der staaere saae ud som et fortryllet Slot, end som en landlig Boelig i Ionisk eller Corinthisk Smag. Formedesst det sætte Beirlig, deres indstændige Bon, og mansee og formedesst deres gode Anstand blev det dem tilladt at komme ind. Nogle gamle Slaver førte dem ind i en Sal, hvor man med megen Venlighed nodede dem at modtage alle de smaa Tjenester, de behøvede i den Tilstand, de vare i.

De Fremmedes Figur syntes at sætte Folkene i Husset i Forundring og at opvække det Begreb om dem, at det magtte være Folk af Betydenhed. Nogle Malerier, som Salen var prydet med, tiltrak sig strax Agathons Opmærksomhed i saadan Grad, at han derover ikke blev vaer, at en Slavinde, som var nærværende, betraktede ham med endnu storre Opmærksomhed. Denne Slavinde saae ud som et Menneske, der ikke veed, om det skal eller ikke skal troe sine egne Hine; og efterat hun havde stirret i nogle Minuter med den største Forundring paa ham, forsvandt hun med eet af Salen.

Hun løb saa hastig for at komme ind til sin Beskerinde, at hun blev ganske aandelos. "Hvem mener De vel, min Beskerinde! (sagde hun anpussten) der er nede i Salen? Har ikke Deres Hjerte alerede sagt Dem det? Diana være mig naadig! Hvad er det for en Hendelse! Hvo skulde endog i Drømme have kunnet indbilde sig det? Jeg veed ikke af Forundring, hvor jeg selv er."

”Geg troer virkelig, Du ikke er ved Dig selv, saa
rede Damen lidet bestyrtet: hvem er der da i Salen?

”O, ved Gudinderne! det var nær ved, jeg ikke
havde troet mine egne Øyne. Men jeg kjennte ham dog
ved første Øiekaft, endskjont han er bleven lidet fôrere,
end han var. Der er intet vissere i Verden; det er
ham, det er sandelig ham.

Plag mig ikke længere med Dit hemmeligheds-
fulde Todserie, raabte Damen med tiltagende Bestyr-
telse. Tal, Tosse! hvem er det?

”Men De kan dog heller ikke gjette nogen Ting,
naadige Fruel! Hvem det er? — Jeg siger Dem jo,
at Agathon er nede i Salen! — Ja, Agathon! der
kan ingen Ting være vissere end det! Han selv eller
hans Gjensærb, een af dem er det. Thi denn, der
fôdte ham til Verden, kan ikke kjenne ham bedre, end
jeg kjennte ham, saasnart han kastede den Kappe fra
sig, han var indsvrobt i, da han kom.”

Den gode Pige vilde vist vedblevet længere endnu
at lade Munden løbe i denne Tone (thi hendes Hjarte
flod over af Glæde), dersom hun ikke pludselig var bles-
ven vær, at hendes Beherberinde var sjunken besvi-
met tilbage paa sin Sopha. Hun bestræbte sig i nogen
Tid forgjeves for at bringe hende til sig selv. Endes-
lig fik den skjonne Dame sin Bevidshed igjen, men
kun for at ørgre sig over sig selv, fordi hun sandt sig
saas følsom endnu.

"De gjør jo os ganske bange for Dem, raaakte Slavinden. Naar De falder i Besvimelse allene ved at høre hans Navn, hvorledes vil det da gaae, naar De seer ham selv? Skal jeg gaae og strax bringe ham op?"

Bringe ham op? svarede Damen: nei, jeg vil ikke see ham!

"De vil ikke see ham? Hvad er det for et Indsald! Men det kan ikke være Deres Alvor. O, De skulle kun see ham! Han er saa smuk, han er, synes mig, smukkere end han nogensinde har været. De maa see ham! — Det vilde være usorsvarligt, om De lod ham gaae igjen, uden at han havde seet Dem. Hvorfor havde De ellers —"

Tie! Ikke et Ord mere! (raabte Damen). Gaa bort fra mig! Men understaae Dig ikke at lade Dig see mere nede i Salen. Dersom det er ham, saa vil jeg ikke, han skal kjende Dig. Jeg haaber dog ikke, Du allerede har forraadt mig?

Nei, naadige Frue! svarede hendes Fortrolige: han har endnu ikke seet mig; thi han syntes ganske fordybet i Betragtning af Malerierne, og det saa refou mig, jeg horte ham een eller to Gange at sukke. Formodentlig"

Du er ikke klog (falde Damen hende i Ordet). Gaa, siger jeg: jeg vil ikke see ham, og han skal heller ikke vide, i hvis Huus han er. Dersom han kommer ester det, saa — har Du mistet Din Veninde!

Slav-

Slovinden gif altsaa hort, i Haab om, at hendes Beherskerinde vel vilde betenke sig, og — den skjonne Danae blev allene.

Til at fortælle alt, hvad der foregik i hendes Hjerte, vilde der behoves nogle Aar, endført det et engang varede i fulde sex Minuter. Hvilk en Maadvildhed! hvilken en Tammel af med hinanden stridende Bevægelser! Hun havde til dette Øieblik elsket ham saa smt, og troede dog nu at føle, at hun hadede ham. Hun frysgete for at see ham, og længedes dog inderlig derefter. Hvad havde hun ikke en Time forud givet for at see denne Agathon, som, sin Utknemmelighed, sin Utrostand uagtet, beherskede hendes hele Sjel! hvis Vorreise havde gjort al den Lyksalighed, hun nad i sin forrige Tilstand, hendes Ophold i Smyrna, hendes Venner, hendes Rigdomme utaalelige for hende! hvis Billedet med hendes fortryllende Erinbring om hendes forrige Lyksalighed var det eneste, der endnu havde noget Værd i hendes Hine! Men nu, — da hun vidste, det stod til hende, om hun vilde see ham eller ikke — nn vaagnede med eet hendes hele Stolthed og syntes ikke at kunne beslutte sig til at tilgive ham. Om end Kjerligheden for et Øieblik fik overhaand, saa satte dog Frygten for at finde ham usolsom hende strax igjen i hendes forrige Forlegenhed.

Til alt dette kom endnu en anden Betragtning, som maaske kunde synes alt for delicate for en Danae,

næ, dersom vi ikke kunde sige til hendes Netsærs
 diagørelse, at vor Helts Fluge, Opdagelsen af de
 Tæsager, der havde drevet ham til denne ulykkelige
 Beslutning, og Tanken om, at det var hendes egne
 Fejlrin, der havde gjort hende foragtelig hos den
 eneste Mand, hun nogensinde havde elsket — havde
 foraarsaget en mærkværdig Revolution i hendes hele
 Tænkemaade. Danae lod sig ikke af de Gebreides-
 ser, hun havde at giøre sig selv og hvoraaf maaske
 en god Deel kom paa hendes Omstændigheders Neg-
 nina, afskrække fra det øgle Forsæt at hellige sig
 til Dyden i en Alder, hvor dette Forsæt endnu var
 nogen Fortjeneste. Vi ville ikke negte, at et Slags
 forelæst Fortvivelse havde den største Deel i det
 overordentlige Skridt, at forvise sig selv fra en Ver-
 den, hvori hun blev tilbedet, til en Ørken, hvor den
 Frihed, hun havde til at underholde sig med sine
 Højelser, var den eneste Fornøjelse, der kunde gjøre
 hende stadesløs for saa store Offere. Men der hørte
 dog ingen almindelig Sjel til i de glimrende Om-
 stændigheder, hun var vant til at leve i, at kunne
 overgive sig til en saadan Fortvivelse og vedblive
 et Forsæt, som enhver svagere Sjel snart maatte
 bukket under for. Havde hun i Smyrna eller no-
 get andet Sted kunnet manglende Letlighed til at er-
 statte sig Tabet af en Elster, naar det blot havde
 været hende om en Elster at gjøre? Men hendes
 Kjærlighed til Agathon var af en ædlere Natur, var

saa nær beslægtet med Kjærligheden til Dyden selv, at vi have Marsag til at formode, at huin i den fulds komme Skilsmisse fra Verden, vor Heltinde levede i, om sider vilde have tabt sig ganske i denne. Og just fordi hendes Kjærlighed til Dyden var oprigtig, gjorde hun sig en besviet Betenkning over at udsætte sig, ved Bevidstheden om sit Hjertes usfrivillige Svaghed for den alt for elskværdige Agathon, for den Fare at blive henreven med ham, om hans forrige Følelse (som jo var alt for mueligt) skulde vaagne igjen i ham. En Tanke, der let, uden nogen overdreven Menning om sine Undigheders Magt, kund opstaae i hende, og som den Mistro til sig selv, den sande Dyd altid er parret med, ikke maatte give en lidet Vægt hos hende.

Saaledes stred nu Kjærlighed, Stolthed og Dyd i hendes raadvilde Hjerte baade for og imod hendes Begjærlighed efter at see Agathon. Hrad Udfaldet blev, er det let at gjette. Kjærligheden maatte ikke være Kjærlighed, dersom den ikke havde fundet Middel til om sider at bringe Stoltheden og Dyden selv paa sin Side. Kjærligheden opvakte Begjærlighed hos huin om at see, hvorledes Agathon vilde forholde sig, naat han saa pludselig og uventet kom Danae, den i forrige Tider saa hoit elskede og saa grusomit fornærmede Danae, for Nine, og opmuntrede denne til at tiltere sig selv Styrke nok til ikke at blive for meget ørt af den Henrykkelse, dette Syn maaskee vilde sætte ham i. Kort, Resultatet af denne indvortes Strid blev endelig, at hun just

flod i Begreb med at kalde sin Fortrolige (den eneste, hun havde taget med sig ved sin Vorreise fra Smyrna) ind igjen, for at give hende de fornødne Forholdsorskres, da denne Slavinde traadte ind af sig selv for at meide sin Beherskerinde: At begge de Fremmede indstændigen høde om Tilladelse til at blive fremstillet for Eierinden af dette Huus.

En ny Forlegenhed, hvilken ingen, som kjender det quindelige Hjerte, vil forundre sig over. Den gode Danaes bankede virkelig i dette Øieblik saa stærkt, at hun trængte til at berolige sig noget, inden hun var vove at underkaste sig saa haard en Probe.

Sjette Capitel.

Et Studium for Sjælmaserne.

Medens hun arbeidte paa at blive enig med sig selv om, hvad hun skal beslutte sig til og hvorledes hun skal forholde sig ved saa inderlig en onsket og saa høilig en frygtet Sammenkomst, vende vi et Øieblik tilbage til vor Helt i Salen.

Jo mere Agathon betragtede de Malerier, Væggen der vare behængte med, des mere levende indbildede han sig, at han havde seet dem i — Danaes Landhuus i Smyrna. Men han kunde saa lidet forestille sig, ved hvad for et Tilsælde hun skulle være kommen hid fra det sidstrældte Land, at han endog holdt det for mindre umuligt,

ligt, at hans Indbildningskraft bedrog ham. Tilsmed kunde jo den samme Mester have gjort adskillige Copier af sine Stykker. Men naar han igjen heftede sine Øine paa en Luna, der betragtede den sovende Endymion med Kjærlighedens Øine, saa troede han med saadan Vished at gjenkjende dette Stykke for det samme, for hvilket han i en Haugesal hos Danae ofte havde staet hele Hjerdeodel Timer fordybet i beundrende Henrykelse, at det var ham umueligt at fornegte sin Overbesvisning. Den Forvirring, han derved blev sat i, er ubeskrivelig. "Skulde Danae — men hvor kunde det være mueligt?" — Og dog syntes alt det Besynderlige, Critolaos havde sagt ham om Beboerinden af dette Huus, at bestyrke den Tanke, der nu opsteg i ham og som han neppe dristede sig til at tænke sig til Ende. Den skjonne Danae maatte have været tilfreds, om hun havde seet, hvad der foregik i hans Hjerte. Han vilde ikke været mere forfærdet for at træde frem for en fortørnet Guddoms Rasyn, end han var det for Tanken om at vise sig for denne Danae, som han paatrum Tid havde vant sig til igjen at tænke sig ligesaa uskyldig, som hun forekom ham foragtelig og forhadt, da han forlod hende. Imidlertid undertrykte Længselen efter at see hende omsider alle de andre Hølelser, der satte hans Hjerte i Bewægelse. Hans Urolighed var saa synlig, at Critolaos tydelig kunde mærke den. Agathon vilde have gjort bedre i, om han havde aabenbaret ham Aarsagen dertil. Men han gjorde de

ikke, han hjslv sig med den alminndelige Udsflugt, at han ikke befandt sig vel. Desuagtet robede han saa utaalmodig en Begjærighed efter at see Husets Beboerne, at hans Ven af alt, hvad han saae og hørte, besyndte at formode, at der maatte være een eller anden Hemmelighed skjult derunder, hvis Udvikling han ventede begjærlig efter. Imidlertid kom den S'ave, de havde assendt, tilbage med Svar: At hgn havde Besfaling at føre dem ind til hende.

Her føle vi os mere end nogensinde fristede til at ønske, at denne Bog ikke maatte blive læst af nogen, som ikke troer, der gives skjonne Sjæle. Den Situation, man om saa Øieblikke vil see vor Helt i, er uimodsigelig een af de betænkeligste, man nogensinde i sit Liv kan komme i. Om det end var phantaserede Caracterer, vi skildrede, vilde vi neppe finde os i mindre Forlegenhed, end Agathon befandt sig i, da han med bankende Hjerte og et beklemt Bryst fulgte med Slasven ind i et Korgemak for i Øieblikket at see en Ubekjendt, som han næsten med lige megen Hestighed ønskede og frugtede for at see Danae i. Men da Agathon og Danae ligesaa velere historiske Personer, som Brutus, Porcius og hundrede andre, som, uagtet de ikke tænkte og handlede som sædvanlige Folk, dog ikke desmindre afgjort have eksisteret i Verden, saa bryde vi os kun lidet om, hvorledes een og anden af dem, der følde en gunstig eller ugunstig Dom om denne Bog, overeensstemmende med deres moralske Begreber,

ber, maatte forbre, at denne Agathon og denne Danae skulde have handlet ellers formode, de vilde have handlet, om de ikke havde været, hvad de varer. Det er vor Skyldighed at fortælle, ikke at digte, og det er ikke vor Skyld, om Agathon ikke ved denne Leilighed forholder sig viis og heltemodig nok, ellers om Danae ikke skulde lade den quindelige Stoitheds Rettigheder forblive saa uforkrænke, som mange andre — der takke Himmelnen for, at de ikke ere Danaer — i hendes Sted vilde have formaet det.

Den skjonne Danae ventede, siddende i en Sopha, med saa megen Styrke paa dette Besøg, som en quindelig Sjel, der tillige er saa folsom og syrig, som en saadan Sjel kan være det, nogensinde er i Stand til at beholde. Men hvad der foregik i hendes Hjerte, maae de af vore Læserinder, der formaet at sætte sig i hendes Sted, læse dem til i deres eget. Hun vidste, at der var en anden Mand med Agathon. Denne Omstændighed kom hende til hjælp; men Agathon besandt sig kun lidet lettert derved. Daren til Førgemakket blev af Slavinden aabnet for dem. Han kjendte sit Hjertes Beherberindes Fortrolige ved første Øiefast igjen, og nu kunde han ikke mere tvivle paa, at den Dame, han om saa Dieblikke skulde see, var Danae. Han samlede hele sit Mod, i det han skjelvende fulgte med ustadiige Skridt bag efter sin Ven Eritolaos. Han saae hende — vilde ile hen til hende — kunde ikke —

hes-

hestede sine Øine paa hende — og sank, overvælbet af sine alt for heftige Følelser, om i sin Vens Arme.

Med cet glemte den skjonne Danae alle de store Beslutninger om at forholde sig rolig og kold som det havde kostet hende saa megen Moie at fatte. Hun sprang hen til ham med viensynlig Omhed og Beskyttelse, tog ham i sine Arme og gav sin heftige Følelse frit Løs, uden at tænke paa, at der var et Vidne tilstæde, som nødvendig maatte falde i Forundring over alt, hvad han saae og hørte.

Men Eritolaos's gode Hjerte og den Sympathie, hvorved skjonne Sjæle i faa Øieblikke blive fortrolige med hinanden, nøddede ham til at forholde sig i en Forsatning, han var saa usorberedt paa, i alle Maader, som om han i mange Aar havde været fortrolig med deres Kjærlighed. Han bar sin Ven hen paa Sosphaen, hvor Danae kastede sig ved Siden af ham; og da han nu allerede vidste nok til at see, at han ikke her mere var til nogen Nutte, saa trak han sig uformært langt nok bort til at befrie vore Elkendte fra at underkaste sig en Tilbageholdenhed, der, i saa overordentlige Øieblikke, er en større Mater, end ufølsomme Folk formaae at forstille sig.

Esterhaanden begyndte Agathon siddende ved den følelsesfulde Danaes Side og omslynget af een af hendes smukke Arme, igjen at kunne trække Veiret. Hans Ansigt hvilede paa hendes Bryst og de udvældende Taaer, hvormed hun følte, det begyndte at rades, var det

det første, der tilkendegav hende, at han igjen kom til sig selv. Den første Bevægelse, hun yttrede var en Bestræbelse for at trække sig fra ham; men hendes Hjerte negtede hende Kraft dertil. Det sagde hende, hvad der foregik i hans; og hun følte sig for svag til at berøve ham en Lindring, som han syntes så meget at trænge til og som han virkelig ogsaa trængte til. Det varede ikke længe, førend den Bebreidelse opstod i ham, at han var uverdig til saa stor en Godhed. Han reiste sig, kastede sig for hendes Hænder, omfavnede hendes Kne, forsøgte at se paa hende og sank, da han ikke kunde udholde hendes Ansyn, med Ansigtet, oversvømmet med Tårer, ned i hendes Skjod. Danae kunde nu ikke tvivle paa, at han elskede hende, og det kostede hende en utrolig Anstrengelse at blive Herre over den Henrykelse, denne Bished satte hende i. Men det var fornødnet at gjøre Ende paa denne alt for rorende Scene.

Agathon kunde endnu ikke tale. Og hvad skulde han og have sagt? — Jeg er tilfreds, Agathon! sagde hun med en Stemme, der imod hendes Villie røbede, hvor tungt det faldt hende at holde sine Tårer tilbage, — jeg er tilfreds! Du seer en Veninde igjen; og jeg haaber, at Du i Fremtiden vil finde hende mindre uverdig til Din Agtelse end tilforn. Ingen Undskyldninger, min Ven! — thi Agathon vilde frembragt noget, der lod til at skulle være en Undskyldning, som han, i den heftige Bevægelse han var i, vel neppe vilde

haves

have skilt sig fra til sin Fordeel — thi Du skal ikke høre nogen Bebreidelse af mig. Vi ville kun erindre os det Fortbigangne for at nyde en des renere Hornsielse over at see hverandre saa usformodentlig igjen. — Edelmodige, guddommelige Danae! raahte Agathon, henrykt af Taknemmelighed og Kjærlighed. — Heller ingen Verommerer, Agathon! (asbrod hun ham,) intet Sværmerie! Du er alt for rort. Sæt Dit Sind! Der bliver Tid nok for os til at gjøre hinanden Regnskab for alt, hvad der er foregaaet, siden vi sidst saae hinanden. Lad mig ublandet nyde min Hornsielse over at have fundet Dig igjen! Det er den første, der siden vor Skilsmisse er bleven mig til Deel.

Med disse Ord — (hvorfra hun virkelig gjerne kunde sparet de sidste, dersom det altid var mueligt at være Herte over sit Hjerte) — reiste hun sig, nærmede sig Critolaos og gav den mere end nogensinde fortryllende Agathon Tid til at bringe sit Sind i en roligere Tilstand.

Hvad denne rorende Scene maatte have for Folger, er det let at forudsee. Danae og Critolaos blev snart fortrolige Venner. Denne unge Mand tilstod sig selv, at han, paa sin Psyche nær, ikke havde seet noget Fuldkommere end Danae; og Danae hørte med megen Hornsielse, at Critolaos var den smukke Psyche's Gemal, og at Psyche var Agathons gjenfundne Søster. Det kostede hende ikke megen Moje

at overtale sine Gjester til at modtage Mattely i hens des Huus. Hun fortalte sin Ven, at hun, ved sin Tilbagekomst til Smyrna, snart var kommen efter Aarsagen til hans hemmelige Voratreise. Hun dulgte ikke for ham, at hendes Smerte over at have mistet ham havde bevæget hende til den besynderlige Beslutning at forlade Verden, og i een eller anden afdiggende Ørken at straffe sig selv for sine Svagheder og Feilerin i sit foregaaende Liv. Dog, foiede hun til, haabede hun, at han, naar hun engang sit Leilighed til at meddele ham en fuldkommen oprigtig og omstændelig Beretning om hendes Hjertes Historie, til den Tid hans Omgang, saa at sige, havde givet hendes Sjel et nyt Væsen, — vilde finde Aarsag til, om ikke altid at undskynde hende, saa dog til mere at beklage hende end fordomme hende.

Frygten før at opvække den Tanke hos hende, at hun ved det, der i forrige Tider var forefaldet mellem dem, skulde have tabt noget af hans Hviagelse, evang vor Helt til en Tidlang at indslutte sine heftige Høleller i sit Hjerte. Danae blev imidlertid gjort bekjendt med Archytas's Familie, esterat der forud var blevet aftalt mellem Agathon og Critolaos, at det forrige Forhold, som Critolaos var bleven viddende om at have været mellem Agathon og Danae, for det første skulde forblive en Hemmelighed. Man var nedlaget til at elste hende, saasnart man saae hende, og jo bedre man lært at kjende hende, des mere

mere vandt hun. Det var desuden een af hendes Fuldkommenheder, at hun vidste meget let og uden allermindste Evang at rette sig efter alle Personer og Omstændigheder, og finde sig i hvad Slags Oms gang det end var. Hvor kunde det altsaa være ander, end at hun inde fra Tid maatte blive ved de ømmeste Venstabsbaand forbunden med en saadan Familie! Endog den vise Archytas faaet Behag i hendes Selskab, og Danae gjorde sig en Hornselsse af at bidrage ved sin behagelige Omgang til at lette en Olding af saa sjeldne Fortjenester de smaa Besværligheder, der fulgte med hans Alderdom. Men intet var at ligne ved den Tilbørlighed, Psyche og Danae indgjøde hinanden. Aldrig har der maaske hersket et saa fuldkomment Venstskab mellem to Fruentimmere, der vare saa skikkede til at være Rivalinder.

Man vil let forestille sig, om Agathon tabte noget derved. Han saae hver Dag den skjonne Danae; han nød alle de Rettigheder, en Broder tilkommer, hos hende: men — hvor skulle det været muligt, at han altid kunde lade sig nose med dem?

Syvende Capitel.

Forberedelse til Danaes Historie.

Naar vi holde alt, hvad der i det andet Capitel af denne Bog er sagt om vor Helts Disposition i Henseende

seende til den skjonne Danae, ved Siden af de Ind, trykke, som deres uformodentlige Sammenkomst og den daglige Omgang, der nu igjen fandt Sted i mellem dem, maatte gjøre paa hans Hjerte og formodentlig ogsaa paa hans Sandser, naar vi desuden overveie, at Kjærligheden var et Slags Fornødenhed for en Sjel af saa megen Følelse, som hans, i den Frihed og ledige Tilstand, hvori han levede i Tarent, saa ville vi finde det meget begribeligt, at det ganske stod til Danae at gjøre af ham alt, hvad hun fandt for godt.

Dette forudsat, vil der maaske kun være sat, som ikke ville vente, at hun anvendte den Magt, hun igjen havde opnaaet over ham, til at stabe sig en Gemal af ham: en Formodning, som mange Omstændigheder gjøre sandsynlig, og som næsten stiger til Bished, naar vi føie den Omstændighed til, at hun havde fast besluttet, ikke mere i en vis Forstand at være Danae for sin Ven.

Denne sidste Omstændighed opvækker Formodning om, at hun maatte have haft Anledning til at satte een for vor Helt saa utilfredsstillende Beslutning, og dette fører os naturligen paa den Tanke, at Agathon maatte have gjort Forsøg paa at gjøre sine Rettigheder som favoriseret Tilbeder gjeldende igjen hos hende. Imidlertid vilde dog en saadan Tanke gjøre ham Uret. Ikke vil dette sige, at der jo i visse svage Øieblikke fattedes ham det Herredomme over hans Villie, som, efter Sæderernes Dom, er mere mekanisk end frivilligt, og af den vise Natur sun er os medgivet for at advare os om

fore

forestaende Farer og opfordre os til Modstand. Men den Hviagtelse, hans smukke Venindes hele Forhold indgjod ham, den Opreisning han var hende skyldig, den Frygt, han havde for, at hun snarere skulde ansec saadanne Friheder, som Venstabet's Fortrolighed ellers kunde retsordiggjøre, for et Forbud for undmygende Friheder end for Beviser på hans Følelse, alt dette gjorde hans Omgang med hende i alle Maader saa tilbageholden som den første Kjerlighed. Men paa den anden Side gjorde alt dette ham i Dicblifke, hvor den nærværende Følelse, forstørret ved Erindringen om det Forbigangne, rørte hendes Hjerte, des farligere for hende; og det var mere mod sig selv, end imod ham, at Dass næ væbnede sig ved Beslutninger, hvis Standhaftighed hun maaßee ligesaa meget skyldte hans Tilbageholdenhed som sin egen Dyd Takken for.

Intet er vel vissere, end at hun maatte have forholdt sig netop saaledes, om hun havde haft den forbemeldte Hensigt; dog er det desvagtlig ligesaa vist, at hun blot forholdt sig saaledes, fordi hun ikke havde denne Hensigt, men, trods alle sin Elskers Bestræbelser og alle sit eget Hjertes Fristelser, fast havde besluttet, ikke at gjøre noget Brag af hans Svaghed.

Vi have forgjeves gjort os Umage for at finde Aarsagen til saa overordentlig en Beslutning i een eller anden egennyttig Tilhørlighed eller Lidenstab. Hun elskede Agathon, hun blev elsket højere igjen, end hun nogensinde havde været elsket af ham, og Archytas's hele

Huus var indtaget af hende. Hendes Historie var ubeskjendt i Tarent; og hvo kunde falde paa, at hun selv skulde været troskyldig nok til at fortælle den? Agathon anvendte al Kjærlighedens Veltalenhed, alle Sympathiets smme Forsøelser, han anvendte ølt, hvad der kan føre en Støn Sjel i Kristelse og gjøre et halvt overvundet Hjerte aldeles vaabenløst, for at rokke hendes Beslutning. Med hvilken Besselelse stildrede han hende den af Dyden helligede Kjærligheds Saligheder, stildrede han hende den Salighed, de kunde love sig af en Kjærlighed som deres! Hvor tunge faldt det hende i saadanne Timer, ellers, rettere, hvor var det hende muligt i saadanne Dieblikke at staae sig for den Ild, han talede med, den Henrykelse, der yttrede sig i alle hans Træk, den Følelse, der øste, midt i hans Beskræbber for at overtale hende, qualte Ordene raa hans Læber og foraarsagede en Taushed, hvis stumme Veltalenhed sagde et medførende Hjerte uudsigelige Ting! Hvad kunde der vel, for Elskovsgudernes Skyld, bevæge hende til at gjøre Modstand, hvad kunde der gjøre hende i Stand til at forblive standhaftig? — "Egensindighed?.. — Antaget endog, at det er rigtigt, at de vigtigste af de Skjonnes Beslutninger som øftest ikke have nogen anden Drivesjeder, saa kunde det dog vel ikke her være blot Egensindighed. Men alligevel see vi os nødsagede til enten at tage vor Tilflugt til denne skjulre Qualitet eller at tilstaae, at det var en Kjærlighed af en højere Natur, at det var lidenskabelig

Dyd,

Dyd, der gav hende Kraft til at gjøre ham saa heltemodig en Modstand. — Men hvilke nye Banskeligheder møde der os ikke her! — En Danaes Dyd! Hvo kan ester de Prøver, vi have seet paa en Præstindes og en Platonist Discipelindes Dyd, sætte nogen Lid til en Danaes Dyd? Kunne vi vente, at denne Videnskab, som vi forudsætte en Hippias's lævillige Skolarinde besjelet af, vil blive anset for noget bedre end en Gudinde fra en Sky af malet Lærred?

Jor saavidt som en Fordom kan kaldes besøjet, tilstaae vi, at intet er mere besøjet end den Fordom, der er imod den skjonne Danae. Men desvagter vilde det være meget ubbilligt, om vi vilde gjøre hende til Offer for en almindelig Sætning, der uimodsigeligen taaler nogen Undtagelse. En smuk Sjel, som Naturen har indpræget (ester Cicero's Udtryk) Dydens Lineamenter, og begavet med den fineste Høelse for det Skjonne og Gode og medfødt Lethed til at udøve enhver selftærlig Dyd, kan vel ved et Sammenstød af ugunstige Tilfælde blive hindret i sin Udvikling eller betaget sit oprindelige behagelige Udsænde. Dens Tilbøjeligheder kunne antage et falskt Sving. Forsørelsen kan under Kjerlighedens indtagende Skikkelse paanøde sig dens Uersarenhed til Beviser. Mangel og Ringhed kunne quæle den ødle Stolthed i den, der saa ofte er det sidste Ørygstørn for Dyden. Opdragelsen og Exempllet kunne lukke dens Nine for dens sande Bestemmelse. Hjertets uskyldigste, ja endog ødlestev Bevirgeller, Høielighed,

Taknemmelighed, Edelmodighed, kunne i visse Omstændigheder blive Snarer for den. Naar den en gang har betroet sig til Elfsousguderne, Glæden og Forlystelsen, naar den har valgt sig dem til Ledsagere paa Hornselsens blomsterrige Vei, hvore kan den da see, hvor den jævne Bakke vil føre den hen paa denne forlystende Vei, især om Gratiern og Muserne selv forsene sig med den glade Skare og den sophistiske Vittighed, indhyllet i Philosophiens Kappe, oploster Følelser til Grundsetninger og Konsten at nyde til Viisdom ! En lang Række behagelige Bildfarelser kan være Folgen af det første Skridt, den har gjort paa en Vei, der forekom dens fortryllede Øie som en lige Sti til Lyksalighedens Tempel. — Men hvorfør skulle den ikke kunne forlade den vildfarende Vei ? Omstændighederne kunne ligesaa vel være fordeelagtige som skadelige for Dyden. Dens Nine kunneaabnes. Erfaring og Tilfredsstillelse kunne lære den at domme anderledes om de Gjens stande, i hvis Nydelse den tilforn har sat sin Lyksalighed. Andre Begreber føde andre Tilbueligheder, ellers, tydeligere at tale, rigtige Begreber give ogsaa Tilbuelighederne et rigtigt Sving. Sjelens Grundtræk forblive uforanderlige. En ejen Sjel kan forvildes, kan lade sig skuffe af Blændeværk, men den kan ikke opøre at være en ejen Sjel. Lad den magiske Taage fordele sig, lad den lære at kjende Dydens Guddom ! Dette er det Dieblik, hvori den lærer at kjende sig selv, hvori den føler, at Dyden ikke er noget comt Navn, ingen

Skabning af Indbildningen, ingen skuffende Ordin-
desse, — at den er et tænkende Væsens Bestemmelse,
Pligt, Belyst, Hæder og høieste Gode. Kjerligheden
til Dydens, Begjærigheden efter at danne sig selv efter
dette guddommelige Ideal af den moralske Skønhed,
hemøgtriger sig nu alle dens Tilbøjeligheder; det bliver
til Lidenstab; i denne Tilstand, mere end i nogen an-
det, er det, man kan sige, at der boer en Guddom i
Sjelen: og hvilken Præve er saa tung, hvilket Offer
saas stort, at huun er for tung, dette for stort for Dydens
Enthusiasmus?

Om dette ikke ganske egentlig var Tilsældet med
den skønne Danae, det ville vore Læsere selv kunne
domme om, saasnart de have hørt hendes Historie af
hendes egen Mund. Danae fandt sig nødsaget til at
fortælle den, fordi Agathon ikke levnede hende noget
andet Middel til at forsvare sin standhaftige Bæring for
at indgaae en Forbindelse, som intet syntes at være i
Betjen for, i Archytas's Families og Agathons egne
Dine. Mod hendes Sandbrudhed lader det ikke til, vi have
nogen Marsag at nære nogen Twivl. I det mindste
var det hendes Hensigt at sige Sandheden endog på
hendes Egenkjerligheds Bekostning. Rigtig nok er
Egenkjerligheden en ret fortræffelig Maler, naar vi i
Maleriet af vor egen kjere Person komme til de Dele,
som vi havde Marsag til at anbringe i de mørkeste Skyg-
ger. Den besidder en ret egen Færdighed i at nuancere
og oplyse disse Dele saaledes, at de, om de ikke ganske
kunne

Funne forbigaes, i det mindste gjøre det Hele den mindste
muelige Skade, ja den finder vel endog Middel til at
ophøie de skjønnere Dile ved disse, og at bevæge os til
at troe, at det Hele vinder ved saadanne Heil. Das-
nae maatte have været mere end andre Dødelige, for
ogsaa bestandig at være paa sin Post imod den ukjendes
lige Trykning af denne første Hjer i den menneskelige
Natur. Men det forekommer os, man kan være tils
freds med den Grad Troværdighed, der finder Sted,
naar den, der fortæller sin egen Historie, vil holde sig
til Sandheden.

Lader os altsaa høre, hvad hun vil sige os om en
Gjenstand, som hun kunde tale om med den fuldkom-
neste Kundskab, og som hun, med al sin Oprigtighed,
dog vist ikke vil gjøre nogen Uret.

Fjortende Bog.

Danaes hemmelige Historie.

Første Capitel.

Danae begynder at fortælle sin hemmelige Historie.

Bi overlade det til Læserne selv åt forestille sig den Scene efter eget Tykke, hvor den skjonne Danae meddelelte sin Ven sin hemmelige Levnedshistorie. Det staar til dem at tænke sig den paa en Sopha, i en Lysbytte eller i Skyggen af en hoi Cyppresse ved Bredden af en rislende Bæk: det er for Hovedsagen — Dog nei! jeg tager Feil: Scenen er ingenfinde ved en saadan Fortælling (og overhovedet ved hvad Slags Handsling det end er) ligegyldig. Havde Danae haft noget lønligt Anslag paa vor Helts Sandser eller Hjerte, saa vilde hun formodentligen sogt at mage det saaledes, at hun tilfældig havde befundet sig enten i en behagelig Boudoir (thi Grækernes havde ogsaa deres Boudoirs) eller

eller i en yndig Skyggende Lovhytte lige over for ham. Men da hun aldeles ingen Bihensfigter nærede, saa er en magelig Græsbenk, i Skyggen af et fritstaende Træ, i Naturens ærværdige Vaasyn — en saadan Plads som den, hvor Socrates philosopherede med den smukke Phædrus over det væsentlige Skjonne — unegteligens allerpasseligst.

Det var altsaa en smuk Sommeraften: Himmelnen var klar; kun hist og her svævede der en tynd Sky, baaren af en sagte Vind. Danae, smuk og rorende som Naturen, hvis Beskuelse udbredte Molighed og almindelig Tilsfredshed i hendes Sjel; dog modererede nogle alvorlige Træk Glæden i hendes Asyn, og en blid Rosme, der udbredte sig over hendes Kinder, i det hun hestede de smukkeste Dine, der nogensinde have været til, paa sin forventningsfulde Ven, syntes at forkynde Indholdet af hendes Fortælling. Agathon lige for hende, hans hele med hendes Beskuelse sysselsatte Sjel beredt til, saasnart hun vildeaabne sine Læber, at blive Luther Dre! — En Apelles eller Raphael vilde jeg ønske mig at være for at male dette Malerie, og derpaa hænge Polet og Pensel for evigen paa Gratiernes Altar.

Danae taler — og Tanken om hendes sode Stemme, som jeg ikke har funnet male, om det Udtryk, der hvert Dæklik under hendes Tale udbredte i hendes Ansigt nye Undigheder, som overgik min Pensels Kræfter, denne Tanke trøster mig igjen over, at jeg hverken er Apelles eller Raphael.

Saa tungt det end falder mig at meddele Dig,
 min kjære Agathon! sagde hun, et usortilt Skilderie
 af mit forbiganne Levned, saa lidet staer det dog i
 min Magt at undstaae mig for denne Ydmygelse. Der
 var en Tid, da Du havde for gode Tanker om mig;
 og den Gang var det maaske tilgiveligt, om jeg ikke
 havde Mod til at drage Dig ud af en sød Bildfarelse,
 der gjorde os begge lykkelige. Hippias paatog sig denne
 Tjeneste; men det er mere end sandsynligt, at det var
 hans Villie ciengang at lade mig vederfares Ret. Og
 om det end havde været det, hvad vilde jeg have vun-
 det derved? Han kjendte kun Danae halv,— og var ikke
 i Stand til at kunne kjende hende mere. Din pludselige
 Flugt fra Smyrna forklarede mig alt, hvad han kunde
 have sagt Dig. Hvor dybt maatte jeg være sjunken i
 Din Menning om mig! Min Bevidsthed om, at jeg
 ikke fortjente, Du havde saa flotte Tanker om mig, var
 mig den Gang kun en svag Trost! Skjebnen har paa-
 taget sig at berede mig Hævn over Dig,— om jeg kan
 udtrykke mig saaledes; thi jeg elsker ikke denne Fores-
 stilling. Jeg tilstaar Dig uden Betenkning, at der
 ikke gives nogen Lyksalighed for mig, naar ikke Agas-
 thon er lykkelig. — Fra den Tid vi soa uventet sandt
 hinanden igjen, har Dit hele Forhold været mig den
 fuldkomneste Hyldestgjørelse. Det er kun et Hjerte som
 Dit medgivet at iagttagte saa ødelmodigt et Forhold,
 at nære saa fin en Følelse, at træffe saa skøn en Mid-
 delvei mellem en Frihed og en Tilbageholdenhed, der

i lige

i lige Grad vilde have fornædret mig. Fra denne Side
 har Du ikke levnet mig noget at ønske. Himmelten give,
 for Dit og mit Hjertes Rosighed, at Agathon — hvis
 Vensteb det er min Egenkjerligheds høieste Ønske at
 fortjene — havde funnet lade sig noie med at være rets-
 færdig mod sin Veninde! Jeg kalder ikke Guderne til.
 Bidne paa dette Ønskes Oprigtighed: min hele Sjæl
 ligger blottet for Dig, og ingen Bevægelse, der endnu
 er mig selv bevidst, skal blive nogen Hemmelighed for
 Dig. Selv i det jeg ønsker, at Du maatte elske mig
 mindre, begriber jeg, at jeg ønsker en Ummelighed,
 saa længe Du ikke tilfulde kjender den Danae, Du el-
 sker. Jeg har fuldkommen overvejet, hvad jeg staaer
 i Begreb med at gjøre. Hvad, jeg selv taber derved,
 er det mindste. Men jeg tilstaaer Dig, Agathon! det
 kostet mig Overvindelse at vække Dig af Din skønne
 Drøm. Dit Hjertes Danae og den Danae, Du her-
 seer for Dig, ere ikke een Person. Betragtelsen af en
 Bildfarelse, som Du elsker, kan ikke andet end vere
 smertelig. Men den er fornæden for Din Rosighed,
 den er det for Dit tilkommende Livs Hæder. Hør mig
 altsaa, kjæreste Agathon!

Andet Capitel.

Danaes første Ungdom, til hun kom i Bekjendtskab med
Alcibiades.

Min Herkomst er ringe, og de, der skjendte mig Livet, kjendte aldrig noget til Bequemmelighed, Overflodighed og Anseelse. Min første Ovdragelse stemte overeens med disse Omstændigheder; Naturen maatte gjøre alt. Og i Sandhed — det vilde være Utmennelighed, ikke at ville tilstaae — at den havde gjort saa meget for den lille Myris (saaledes kaldte man mig den Tid), at det maaßke var bedst at overlade den alt. Den lille Myris havde en Figur, som man gjorde sig store Forhaabninger af; og allerede den Tid, naar hun hoppede om med andre Born af hendes Morder, pleiede man at kalde hende Gratien. Den lille Myris havde ogsaa et Hjerte, men det brød ingen sig om. Hendes Morder var Fløjtespillerinde. Hun havde maaßke bygt Haabet om sin Lykke paa de Gaver, der udviklede sig i den unge Pige. Thi det var hendes eneste Bestrebelse at danne fra hendes syvende eller ottende Jar en Person af hende, som skulde være bestemt til den offentlige Fornoicelse. Alle mine smaa Evner blev dyrkede saa godt, som Omstændighederne tillode det, og saa vidt som min Moders egen, formodentlig meget indskrænkede, Færdighed og Kundskab strakte sig. Man fandt, at jeg i Musiken og Dansekunsten snaré oversteg den Underviisning og det Exempel, hun kunde give

give mig. Nu dannede jeg mig selv saa godt som jeg formaade; thi jeg fande i mig noget, — uden at vide eller bekymre mig om, hvad det var — der hverken lod mig være tilfreds med det, jeg saae om mig, eller med mig selv og det Bisald, jeg usd. Naturen havde tegnet Ideen om det Skjonne i min Sjel: endnu saae jeg det blot igjennem en Taage; men selv det Liset, jeg skimtede deraf, gjorde sin Virkning.

En Omstændighed, der med alt dette bliver min Moder til Ere, kan jeg, formedelst dens Vigtighed, ikke her forbigaae. Om hun, som jeg allerede har sagt, end ikke gjorde noget for at danne mit Hjerte, saa foretog hun sig dog og kun lidet eller intet for at fordrive det. Hun syntes, saavidt jeg kan erindre mig hende, aldeles ubekymret i denne Henseende. Hendes Omsorg strakte sig blot til den legemlige Halvdeel af min Person, til Vedligeholdelsen af min fine Huud og min smukke Ansigtssarve, til Udviklingen af alle de Skjonheder, hun troede at see hos mig og hvori hun var saa meget mere forelsket, jo mindre hun selv nogensinde havde funnet gjore Fordringer fra denne Side. Hun brystede sig meget af en Mængde smaa cosmetiske Hemmeligheder, som hun forsikrede udelukkende at være i Besiddelse af; og jeg er vis paa, at den unge Myris skyldte denne gode Kones overordenelige Omsorg Takken for den Noes, man i desenere Tider tillaagde hendes Handers og Hosders Skjonhed, og det, man kaldte hendes Legemestobnings Elegance.

Blande

Blandt de Hunsguder, hun lærte mig at henvende min Andagt til, var en Venus, der bliver pyntet af Gratierne, den fornemste Gjenstand for hendes egen. Hun bad denne Gudinde om Skjønhed og Gaver til at behage for sin Datter. I hendes Tanker var det bedste, hun kunde udbede mig af de Udsadelige, indbefattet under disse to Egenskaber; i det mindste gjorde hun alt, hvad hun kunde, for at opvække denne Foreskilling i mig.

Denne Venus og disse Gratier, som jeg hver Morgen maatte bekrandse med friske Roser og Myrtegren, vare gjorte af en meget maadelig Billedhugger, og intet mindre end skikkede til at opvække nogen Idee om guddommelig Fuldkommenhed i en ung Sjel. I den unge Myris opstod ofte denne Betragtning, naar hun sammenlignede sig selv med disse Billeder, og var altid ledsaget af et Ønske om, at see Guds inden for Skjønheden og Gratierne i deres sande Skikkelse. Med dette Ønske fulgte der ofte Bestræbeler af Indbildningskraften for at skabe sig selv et værdigere Billede af dem, og disse Bestræbeler syntes undertiden at blive favoriserede af Gudinderne. En Hendelse gjorde hende engang ved at høre en Sanger fra Theben bekjendt med Pindars høie Sang om Gratierne. En Straale af et himmelsk Lys syntes hende at udbrede sig i hendes Sjel. Det forekom hende, som der blev trukket et lat Elser fra hendes Pine, og nu saae hun disse

disse Gratier *), hvorfra alt det Undige og Behagerlige udstræmmer til de Dødeltge, under hvis Indflydelse den Vise, den Dydige, Helten og Elskeren af det Skjonne donne sig; disse himmelstke Gratier, uden hvilke Guderne selv ikke kende nogen Glæde og gjennem hvis Hænder alt, hvad der stær i Himmelten, passerer, som, tronende ved Siden af den Pythiske Apollo, aldrig ophøre at tilbede den Olympiske Faders usorgjengelige Majestæt. Fra dette Dieblik blev det guddommelige Billedet indpræget min Sjel. Jeg kunde ikke forklare mig selv, hvad det var, jeg følte derved; men jeg tilførte Gratierne en hellig Ged at vælge dem i alt, hvad jeg foretog mig, til mine Veilederinder. Som Du seer, Agathon! havde den unge Myris et fint Anlæg til det samme Skjonne Sværmerie, som i de Delphiske Sale og Laurbærlunde gav Din Sjel sit første Sving. Omstændighederne gjorde den hele Forstjel. Opdraget i Delphi, vilde der blevet en Psyche af hende.

Jeg var nu omrent tretten Aar, da min Moder besluttede at bringe mig til en gammel Høster i Athenen, det eneste Sted i Verden, hvor hun troede, at

Taa

* Danae gjentager her i Originalen dette Vers af Pinдар (af den niende Olympiske Ode) med hans egne Ord. Vor Mangel paa Evne til at åbne efter en vindue har nødet os til en Omstyrning, hvorved Originalen maastee taber mindre end ved en ordret Oversættelse deraf.

Talenter, Ungdom og Skjønhed funde oprette Lykken
Uretfærdighed. Der haabede hun at indhøste Frugterne
af en Opdragelse, ved hvilken hun troede at have
gjort sig særdeles fortjent af mig. Men Skjebnen havs
de ikke forbeholdt hende denne Glæde. Hun døde, og
jeg blev nu tagen i Beskyttelse af en Broder, hvis vigtigste
Bestræbelse det var at opfylde vor døende Moders
Ønske mig angaaende, for jo før jo heller at befrie sig
fra at sørge for mig.

Jeg kom altsaa til Athenen, som nu, ophøjet af
Pericles til Sædet for Konsterne og Muserne, funde
fortjene Navn af Hovedstaden i Grækenland. De
Slægtninger, man bragte mig til, syntes meget glade
over den Arvepart, min Moder havde efterladt dem i
min lille Person. De bygte det samme Haab paa mine
Gaver, som hun, og gjorde sig al muelig Ullage for
at lære mig, hvorledes jeg skulde bære mig ad for at
befordre min Lykke ved dem. Vittighed og en vis Hjæl-
hed i Henseende til Sæder, Smag og Sprog ere i
Athenen endog de ringeste Classer af Folket egne.
Uagtet min nye Pletemoder kun var en Urtehandlers
inde, gav hun mig dog Lærdomme, der end ikke vilde
være et Skolarinde, som Aspasia selv havde indviet i
det lisiigste Coquetteries Hemmeligheder, uværdige.
Men en indvortes Modstand, der var mig selv ubes-
kjendt, gjorde mig tungnemmet ved hendes Undervis-
ning. Mit Hjerte syntes at sige mig, at jeg var skabt
til en ødlere Bestemmelse, men naar jeg spurgte det om
mere,

mere, forblev det taust. Hvor meget jeg end elstede Danskonsten i og for sig, blev det mig dog uteaaleligt, at see mig nedsaget til at gjøre Profession som Danserinde af den; men denne Modbydelighed tog dog usformært af, jo mere Synet af saa mange Gjenstande, der endnu vare ganske nye for mig, og den ukjendelige Smitte af den Letindigheds- og Uppighedsaand, der beherskede Folket i Athenen, yttrede deres Indsynelidelse paa mig. Den Uskyldighed, jeg havde brage med mig fra min usle Hædrenehytte, kom nu idelig i storre Fare, ligesom den Uvidenhed, der havde beskyttet den, mere og mere fordeelte sig. En smuk Vaaning, en prægtig Paaklædning, et glimrende Folge, et undeligt Tafsel, Malerier, Billedstøtter, Persiske Tapeter og Senge og tusinde andre Hornsdenheder for Mageligheden og Vellysten begyndte at saae Tilsløkkelse for min Indbildningskraft og gjøre mig Savnet deraf til en Oval; og nu kom der Hieblikke, hvori Længselen efter en Lyksalighed, der i mine Dine var saa misundelsesværdig, syntes at gjøre mig beredvillig til alt, hvad der kunde blive noget Middel dertil.

Den gamle Crobyle var til min Ulykke ikke et Fruentimmer, der kunde lære mig at tænke rigtigere. Hendes egne Begreber om Lyksalighed gik ikke uden for den grovere Sandseligheds Grænser; og det faldt hende aldeles ikke ind, at der var Skam i noget andet end Hartigdom og Mangsel. Hun vedligeholdt mig altsaa i en Tummel, som hun haabede selv at drage store Forsdele

dele af. Det Held, hvormed jeg gjorde mine første Forsøg i den pantomimiske Dansekunst, bragte vor Forblændelse paa begge Sider til det høieste. Med Vellyst insugesede den ubetænksomme Pige Hornsels over et Bisald, der burde have ydmyget hende; den gjerige Crobyle gjorde både Dag og Nat Overslag over de Skatte, min Skabning og mit Talent kunde indbringe hende. Uvant til nogensinde at see sig i Besiddelse af nogen større Sum end en Haandsuld-Oboler, forvandlede alting om hende sig ved Synet af ligesaa mange Drachmer til Guld og Sølv. Vor Levemaaſde blev nu ufortøvet indrettet efter vore Forhaabninger.

Men et lidet Tilfælde, som den unge Myris, hvor almindeligt det end var, ikke, formedelst sin store Uersarenhed havde kunnet forudsee, trak hende snart igjen saa langt bort, som hun nogensinde havde været, fra Maalat for hendes Ønsker. Hun var vel en Elserinde af Hornsels, og vilde gjerne behage og besundres, men dog vilde hun ikke lade sig behandle saaledes af den fornemme Ungdom i de Huse, hvor hun for at vise sin Konſt blev henkaldt, som man ellers pleier at behandle unge Nymphær af hendes Stand. I hendes lille Hjerte opsvuldnede der en vis Stolthed, der opviede alle de ubefindige Ønsker, hendes Ungdoms Horsængelighed oppakte i hende. De unge Mennesker, der henhørte til Theseernes og Alkmæonernes Stamme, fandt det latterligt, at en lille Danserinde kunde finde sig

sig fornærmet ved de Friheder, de vilde tiltage sig; og den lille Danserinde sollte en Sjel opvaagne i sig, der fandt Tanken om at tjene disse Heltesønner til Legetvi undstaaelig.

Den oeconomiske Crobyle var paa Veie at gaae fra Sands og Samling over saa uridig en Delicatessen; men Myris tænkte paa den Eed, hun havde sooret Gratierns, og forblev ubevægelig. Zekke vil dette sige, at hun ikke allerede havde begyndt at føle, at hendes Hjerte havde sine egne Hornodenheder; thi de smaa halv fortiede Tilstaaelser, det gjorde hende, meddeelte hende stedse mere og mere Oplysning om denne Punct. Hun sollte Ævner i sig, der stræbte efter at blive udviklede, og et Forraad af Følelser, som hun ikke vidste, hvad hun skulle foretage sig med. Hendes Sjel fordybede sig i en sod Tungsindigheds Dromme; hun gav sine Ønsker legemlige Figurer, og forsøgte hos sig selv at danne Gjenstande, i hvis Beskuelse hun fandt en Forståelse, der formaade at udstætte de forhadte Indtrykke af dem, hun saae sig omgiven af. Men alle disse Bestræbelser tjente dog kun til at gjøre hende Følelsen af sin nærværende Tilstand utsaalelig. Hendes Omstændigheder; de satte hende i et falskt Lys; alt, hvad Gratiern og Gudinden for Skønheden havde gjort for hende, tabte derved sit Værd: og hvor kunde hun haabe, at Amor vilde erstatte dette Tab? Hvor kunde en Skabsning, der maatte fortfene sic Ophold med at fornsie

de Pige i Athenen med forlystende Danse ved deres Gjesterbud, salde paa at drømme om, at hun nogensinde vilde blive en Gjenstand for en øm Lidenskab? Den arme Myris udmattede sig forgives med at gruble paa, hvorledes hun skulle bære sig ad for at give sin Skjebne, hvis Vorde blev hende Dag for Dag besværligere, en anden Stikkelse: imidlertid foresatte hun sig dog endnu fastere, at hun ikke mere vilde danse ved Atheniensernes Gjesterbud.

Den gamle Crobyle, som aldeles ikke fandt sin Regning derved, udvintte nu sin hele Weltalenhed for at bringe hende paa andre Tanker; og da den egensindige Pige blev ubevægelig ved sin Beslutning, erklærtes hun hende endelig med rene Ord, at hun enten maatte være föreligere eller selv sørge for sin Underholdning. Den ulykkelige Pige havde ikke, da det blev Alvor, Mod nok til at tage sat paa Spinderokken. Hun bequemmede sig altsaa endelig til, endskjont imod sin Villie, at give efter for et Tilbud af Maleren Aglaophon om at tjene ham til Model for en Zebe, der var bestilt for Alcibiades.

Maleren syntes overmaade vel tilfreds med sin Model. Jeg veed ikke, hvorledes det gif til, men hans Hebe blev saa smuk, at den unge Myris saae sig i Kare for, ligesom Digternes Narcissus, at blive forelsket i sit eget Billedet.

Alcibiades blev (som han siden sagte at indhilde hende) som han var forstenet ved Synet af dette Maserie.

serie. Han forlangte at vide, hvem den Dødelige var, der havde givet Maleren Grundtrækene til saa skønt et Ideal. Aglaophon forsikrede, at det blot var en Skabning af hans Indbildungskraft. Med dette Foregivende havde han virkelig sine egne Hensigter, thi det var gaaet ham med hans Hebe, ligesom Pygmalion med sin Billedstøtte, og endskønt den Statue, han brændte for, allerede havde faaet Liv, saa fandt han dog, at det maaske ikke vilde koste ham mindre Moje at besjæle den for ham: han sollte dersor saa men mindre Tilhørelighed hos sig til at sætte den til Skue for en Alcibiades.

Midlertid bestilte Alcibiades en Danae hos ham, der skulde tjene Hebe til Sidestykke, og Myris maatte altsaa etter finde sig i at være Originalen til den. Hens des Forsængelighed, opslammet af den Lykke, hun ved sit første Forsøg havde gjort — en Ungdomsdaarligshed, som jeg ikke vil undskynde med, at den i hendes Omstændigheder var naturlig — hjalp hende at overvinde de Betenkeligheder, der opstege i hende derved. Ogsaa var det langt fra, at hun endnu kjendte den Rosse, hun paatog sig, i dens hele Styrke. For Konstneren, hvis Nine begyndte at blive mistænkelige, beskyttede den gamle Erobyle, der temmeligen saae ud som en Drage, der er sat til Vægter over en fortyslet Skat, hende ved sin Mærværelse; og desuden havde og Aglaophon maattet sværge vaag, at han, saalænge Fristellen varede, vilde vars Luther Nine. Desvagtet voldtes

det

det en heftig Strid, da den nye Danae skulde begivenisse sig til at kaste et Klædemon, der syntes at indrømme Maleren en alt for stor Fordeel over hende. Aglaophon anførte til Gund for sig, at det var for Alcibiades, han malede, altsaa for en Kjender, der ikke vilde tilgive ham det, om han opfrede sit Stykkes Huldkommunehed for Betænkeligheder, som han tog sig den Frihed at finde overdrevne. Den Gamle, der allerede var kommen overeens med ham om Prisen, og kun sollte lidt Lust hos sig til at skaane sin Undergivones sincere Tænkemaade, understøttede ham med sin hele Anseelse. I midlertid vilde maastee alt dette endba været utilstrekkeligt, dersom ikke en Tanke, det opsteg i den unge Myris's egen Barm, havde overvundet hendes Egensindighed. Den barnagtige Daare begyndte at frygte for, at Konstneren — thi i øvrigt var Aglaophon intet for hende — skulde tilskrive hendes Væring en Mistillid til sig selv, som hun vidste sig fri for. Hun overbevise sig om, at det vilde være uaknemmeligt, at undsaae sig for, at gjøre Naturen Ere, og samtykke derfor omsider i, siden hun dog skulde være Danae, at være det ganske. Men desuagtet paastod dog Alcibiades, som uden Malerens Vidende havde sneget sig til at være Tilskuer ved denne Scene, at hun mere lignede en Gratie, der leger med en Amor, end den, hun havde skulde forestille.

Denne unge Mand, som blev behersket i lige saa høj Grad af Sandselighedens som af Uergjerrighedens

Nas

Maserie, havde ladel sig i Malerens Huus indrette et lidet Cabinet, blot for, saa ofte det falst ham ind, at tage Malerens Modeller hemmelig i Diesyn og undersøge sig deriblandt, hvad der behagede ham. Indsiderfor var det, at Aglaophon havde foregivet, at han havde gjort sin Hebe uden Model. Men Alcibiades var en alt for sunn Kjender til at lade sig binde noget paa Armet. Han troede i denne Hebe at see Undigheder, som man ikke kan stjæle uden hos Naturen; og det var blot for at komme til Bished om sin Formodning, at han bestilte en Danae. Det Indtryk, Modellen for den, gjorde paa ham, var for sterk til, at en forkjælet Undling af Lykken og Naturen, som ikke vidste, hvad det var at undervinge en Begjerlighed, skulde ved noget Slags Betenkelsighed have ladel sig holde fra at gisere sig synlig og afbryde den bestyrkede Maler midt i hans beskuende Forskning efter Naturen.

— „Du kan gjerne vase Din Pensel, min Ven Aglaophon! sagde han til ham: Din Danae — vilde vel blive et ret smukt Billede, men — ingen Danae. Overlad det først til mig at danne det indtagende Model dertil! Saashart det bliver Tid, vil jeg lade Dig kalde: da skal Du male, om Du ellers ved Synet af det vil være i Stand til at holde en Pensel i Haanden.“

Den unge Myris's Forvirring ved saa uventet et Besøg vilde været endnu vanskeligere at male end det, Alcibiades savnede hos hende i en fuldkommen Danae.

Hun havde ikke i de første Døblekke funnet gjøre sig selv noget Negnstab for de oprørste Bevægelser, der bestormede hendes Hjerte. Men endelig trængte Forlæssen af det Overmod, den unge Herres Forhold robede, førenet med Følelsen af hendes Fornedrelse, sig frem for alle de andre, og trang den krenkede Pige til at bryste i Graad. Alcibiades var ikke om nok til at blive roet deraf, men for høstig til ikke ved en pludselig Forandring i sit Forhold at stille hende tilfreds igjen. Ingeninde besad nogen Dodelig starre Gaver til at gaae med Lethed over fra den ene Tone til den anden, og uden at have forberedt sig at spille de allerstridigste Røller. Han undskyldte sin Ankomst med saa megen Hünhed, sagde den lille Myris saa mange Artigheder, og sagde hende dem i saa oprigtig en Tone og med saa aaben-en Mine, at det var hende umuligt at forblive fortørnet paa ham. Hvad, der mest udsonede hende med ham, var, at han nu behandlede hende med en Agtelse, der neppe kunde være større; om hun havde været af lige Stand med ham. Af en Mand, der i Henseende til sin adelige Herkomst og sine personlige Egenskaber ikke saae nogen over sig, som ved sine Rigdomme blev sat i Stand til at leve som en Første, og som Athenen, fortrykket af ham, uden selv ret at mærke det, indrømmede en vindskæuet Beherskers Nettigheder, var en saadan Adfærd velsigelig mere, end en ung Skabning som den arme Myris kunde fordré af sin Forsængelighed, den skulde blive hold

kold ved. Hun tilsgav ham ikke assene hos sig selv, men den uersarde Pige saae endog paa ham med et Par Øyne, der vel kun skulde udtrykke Taknemmelighed, men som dog havde Ild nok til af en Mand, hvis Indbildninger om sig selv intet i Verden kunde sættes i Ligning med, at blive optaget for noget endnu mere smigrende for ham. Hun forsyner at kjendes af Alspasia, sagde han, i det han vendte sig med en indtagende Belevenhed, der var ham egen, til Aglaophon og Crebyle. Men — Moris hedder hun, sige G! — hvilket et Navn for saa mange Skjønheder! Fra nu af skal hun hedde Danae! Alspasia skal i denne Aften endnu lære at kjende sin nye Veninde under dette Navn! — Et Ord, min gode Kone! — og nu trak han den Gamle til Side, talede med hende, trokte hende fortrolig i Haanden, fæt hen til os igjen, kyssede min Haand og forsvandt.

Tredie Capitel.

Aleibiades gjor den unge Danae bekjendt med Alspasia.

Jeg er, som Du seer, kommen til en Tidspunkt i min Historie, der havde en afslørende Indskuelelse paa mit hele ørige Liv, og saa anseer mig saa meget mere forbunden til at afslægge Dig noiere Bekjendtighed deraf, som det Cuagtet denne Tilstaaelse gjor mig uværdia til

Din Kjærlighed endnu i denne Time er mig umueligt uden Hornvisse at tænke paa den Alcibiades, ved hvem jeg blev Danae. Vent ikke, kjæreste Agathon! at jeg har i Sinde at retsærdiggjøre mig! Jeg vilde forsøge det, om jeg kunde have nogen anden Hensigt end at overtyde Dig om, at Danae ikke kan modtage den Ere, Du har tilstænt hende. Det er hende nok, om hun ikke er uværdig til at være Agathons Veninde. Men hun er endog for stolt til at ville tilsnige sig denne Ere ved Undskyldninger, og en tro Beretning om hendes Historie er den hele Apologie, hun nogensinde vil gjøre for sine Svagheder.

Efter alle de Tilstætter, jeg har aflagt Dig om min Herkomst, Opdragelse og øvrige Omstændigheder, vil Du, mener jeg, finde det meget begribeligt, at en Mand som Alcibiades maatte gjøre et overordentligt Indtryk paa saa uersarten, raa og forsomt en Skabning, som jeg var. Det vilde den Tid faldet mig tungt at sige, om mine Sandser, om mit Hjerte elser om min Indbildung' var meest indtager. Nu, da jeg seer tilbage paa mine Ungdomstildragelser med holdere Blod og mere Kundskab om Hjertets Beskaffenhed, troer jeg at kunne sige med temmelig Tryghed, at mine Sandser og min Indbildung havde den største Deel i mit Hjertes Vildfarelse.

Jeg har i mit hele Liv kun set en eneste Mand, der i Henseende til Skabning, Anstand og mandig Gratiæ kunde have gjort ham Fortrinet stridige. Hans

Nands-

Håndsgaver vare ligesaa glimrende som hans Udvortes.
 Intet var mere spillende end hans Vittighed, intet
 mere overtalende end hans Talegaver, intet mere fors-
 fært end hans Omgang. Alle Hjerter stode aabne
 for ham. Uimodstaaelig, naar han vilde behage,
 tapper som en Theseus, gavmild, som om han havde
 havt et Kongerige at uddele, stolt som en Halvgud, i
 alt, hvad han foretog sig, forskjellig fra og ophøjet
 over de andre Mennesker, og (hvad der gjorde ham
 farligst) endog ved sine Laster forstod han at gjøre sig
 elskværdig, at hentive alt med et Slags Almagt, som
 han var sig selv alt for vel bevidst. Han kjendte intet
 til Modstand, thi han havde aldrig prøvet nogen; og
 det Overmod, der formedelst denne Omstændighed
 rodfæstede sig i ham, bidrog ikke lidet til at befordre
 hans Sejervindinger og gjøre dem end mere glim-
 rende. Til Ulykke for enhver, der blev trukken ind i
 hans Hvirvel, var denne Mand, hvor megen Kjer-
 lighed han end opvakte, ikke selv i Stand til at else.
 Han legede Kun med den Mængde Hjerter, han trak
 til sig fra alle Sider; thi ingeninde har nogen Mand for-
 enet syrigere Sandser og større Gave til baade at skuffe
 sig selv og (naar han vilde) ogsaa andre i denne Henseende
 med en Foldere Sjel for Kjærlighedens Følelser. Til
 han Die paa noget nyt Ansigt eller paa en Figur, der
 behagede hans Phantasie, saa maatte den hele Verden
 af hans Adfærd have sluttet, at Amor med alle sine
 Quir havde taget Sæde i hans Barm. Han troede

det

det undertiden selv. Men hans Vilbsarelse varede kun saalænge, som der var noget at ønske for ham. Fra det Dieblik, Knuden blev overhugget og der intet mere var at gjette for hans Indbildning, forsvandt Fortryllelsen; og da havde Forraderen et engang Taalmordighed til at gjøre Brug af sine Skuespillergaver og ved forstilt Omhed at forlænge den söde Drøm, den arme bedragne Skabning lære i.

Saaledes var den Mand, min Skjehne havde bestemt til at trække mig fra en Forfatning, der saa lidet stente overeens med det, Naturen havde taft mig til, ind i en Kreds, hvor jeg maaske har glemt mere, end jeg nu burde ønske, men som jeg dog, efter mit Tykke, nødvendig maatte gaae igjennem, for at kunne blive, hvad jeg er.

Den gamle Crobyle fandt ikke for godt at aabenbare sin Pleiedatter, til hvor hoi en Priis hun havde folgt Alcibiades de Rettigheder, hun tilegnede sig overhende. Hun saade hende intet andet af den hele Forening, end at hun skulde berede sig til samme Aften endnu at vise sig for Aspasia.

Den overordentlige store Anseelse, denne Dame, som ved Pericles's Død kun havde taft lidet eller intet af sin Indflydelse i Athenen, endnu stod i, bragte den unge Danae til at sjælve ved den blotte Tanke om et saadant Besøg. I midlertid blev dog ethvert Dieblik anvendt til at sætte hendes lille Person i et Lys, der maatte gjøre det første Dækast af saa berømt

en Kjenderinde fordeelagtigt for hende. Næsten føler jeg mig fristet til at sige, at hun, ligesom Socrates, havde et Slags Genius, der ved saadanne Lejligheder sagde hende, hvad hun ikke skulde gjøre ^{*)}). Crotyle, som Alcibiades's Cassé stod til Tjeneste, var af den Mening, at hendes Skønhed maatte ved en glimrende Pynt opvække Opmærksomhed hos saa stor en Dame som Aspasia. Men Danae forstod bedre, hvad der var hende til Fordeel. Intet kunde være simpelere og mere konstløst end hendes Hovedpynt og hendes hele Paaklædning; men heller ikke kunde den være mere indtagende, om Gratierne selv havde været hendes Kammerpiger.

Ingeninde i mit Liv har mit Hjerte banket saa stærkt, som i det Øieblik, da jeg af en ung indtagende Slavinde blev ført igennem Gemakker, der behudede et Opholdssted for en Dronning, ind til Aspasia. Blændet af den Glands, der fra alle Kanter straaledes mit frygtssomme Øie i Msde, troede jeg, da jeg endelig vovede at heste det paa hende, at det var en Gudinde, jeg saae for mig. Hun sad paa en Persisk Loibank og

syntes

*

^{*)} Socrates's Genius (som til denne Dag har været et Problem for de Værde) sagde ham aldrig, hvad han skulle gjøre: thi dertil har Gud givet os nem Sandser og Kornust, sagde Socrates. Men der gives Omstændigheder, hvori disse Beiledere og Maad. i vere overslade os til Urvisheden eller endog føre os vildt; og i saadanne Omstændigheder er det en rykte at have en Genius, der advaret os siger os: „Giv det ikke!“

syntes med forskende Dine at 'forslyste sig' over min Forsvring. Men i hendes Asyn, som udtrykkeligen var støbt for den Modestæt, hendes Figur robede, laaer der noget saa uimodstaaeligt indtagende; og dette forskende Diekast blev formildet af saa indtagende en Smil, at det var umueligt at see paa hende uden at elste hende. Hvad, der i disse Dieblitke foregik i min Sjel, er virstelig over al Beskrivelse. Jeg følte et nyt Væsen, et andet fuldkommere Slags Lilværelse, lig Forslysetningen til Elysium eller til Gudernes Bolig. Min ved Bestuelsen af en Gjenstand, der udslættede alt, hvad min Phantasie havde drømt sig, nu fuldkommen tilfredsstilte Sjel følte sig svømmende i en Ether af Kjerlighed og Vellyst. Jeg kastede mig for hendes Fodder og saae op paa hende med et Asyn, hvori der, saavidt jeg troer, var udtrykt alt, hvad jeg følte, med Dine, der glindede af den sødeste Følelse's Taarer.

Aspasia vedblev endnu i nogle Dieblitke at nyde den sympathetiske Vellyst, min Henrykelse ydede hende; men endeligen kastede hun sine smukke Arme om mit Liv, løftede mig op, trykte mig til sin Barm og sagde: Eskærige Pige! denne Følelse har i Aspasia erhvervet Dig en Veninde med en Moders hele Omhed.

Hvad, jeg svarede hende, gjetter Agathon selv. Ikke et Ord — jeg havde ingen, og Ord vilde ei helstler formaaet at udtrykke, hvad jeg følte, — men hun var tilfreds med mig. Og nu maatte jeg sætte mig paa Stihænken ved Siden af hende.

Hvilken en Forandring i min Tilstand havde disse
saa Minuter frembragt! Hvor skulde en Datter af
en fattig Flotespillerinde fra Chios, en Pleiedatter af
den gamle Crobyle, en Pige, der for saa Dieblikke
siden var nedsaget til at lade sig bruge af Maleren
Aglaophon som en bevægelig Statue, have ordet
dromme om, at hun allerede nu skulde sidde ved Aspas-
sia's Side og blive overost af hende med de ommeeste
Tegn paa hendes Kjærighed? Men hvor ulykkelig
vilde hun ikke og have følt sig, om hun efter saa salig
en Tilstand skulde have vendt tilbage igjen til den gamle
Crobyles Hytte og maattet sige sig selv, at altting kun
havde været en henrykkende Drøm! Den blotte Tanke
herom vilde have skyret den lykkelige Danae lige ned
fra Gudernes Sæde til Tartarus. Men hendes hele
Sjel var fordybet i Beskuelsen af det Nærværende:
hun kunde ikke nu tenke paa noget Tilkommende.

Den hoimodige Aspasia afholdt sig fra alt, hvad
der havde funnet vække den arme Pige af hendes Hen-
rykkelse. Hun forespurgte sig ikke om hendes forrige
Omstændigheder, og lod hende eiheller mærke, at hun
var underrettet deroin. Hun talede eiengang om hen-
des Tolenter; og for endog at forekomme Frygten for
at hendes Lykke ikke skulde være af nogen Varighed,
stod hun lidet derefter op og førte hende ind i et meget
smukt Gemak, hvis Cabinet stodte umiddelbar til hen-
des eget Sovekammer. Dette, min kjæreste Danae!
sagde hun, er Dit Værelse og skal blive det, saa længe
det

det behager Dig og Du vedbliver at esse Aspasia
hosit nok til ikke uden Smerte at kunne forlade
hende. — Saa kommer det til evig at blive mit,
traabte den henrykte Danae.

Fjerde Capitel.

Alcibiades's Caracter, Sildret af Aspasia. Hvorledes
den unge Danae bliver opdragen i Aspasia's Huus.

Sirax derefter kom Alcibiades. Han lod ikke som
han k僕ndte mig, og forskaanedte mig derved for ved-
blivende at marrtes af den Forlegenhed og Undseelse,
jeg blev betagen af, da han traadte ind. Hans
Opsor sel imod mig var tilbageholden og røbede den
utvungne Urbaniter, der udmarker Athenienserne li-
gesaa meget fra de øvrige Grækere, som Grækerne
overhovedet overgaae alle andre Folkeslag i For-
stand og Levemaade. Samtalen mellem ham
og Aspasia var inunter, og mig forekom den saa
ny, at jeg var lutter Dre og Dje derved. Han
talede om Statsager og Kjerslighedsforbindelser i een
og samme muntre Tone og med den Letfindighed,
hvis forsørskede Indtagenhed gjorde ham ligesaa far-
lig for hans Fædrenelands som for det quindelige
Hjertes Rølighed. Ester et lidet Ophold reiste han
sig, undstykke sig for, at han ikke kunde tilbringe

Af-

Aftenen i hendes Selskab, og foregav til Marsag,
at han skulde bivaane en Forlystelse, der var fors-
anstaltet af ham og nogle unge Herrer af hans Be-
kjendtskab. Den smukke Spartanerinde kommer
ogsaa, saaledes han til, i det han forstende skottede til
mig; og derpaa forsvandt han.

Det er det letindigste, viktigste, forvonneste,
men elskværdigste Menneske, Solen nogensinde har
fæstet sine Straaler paa! — sagde Alspassz, efterat
han var gaaen. Jeg veed ingen Dyd, ingen Fulds-
kommenhed, som han ikke antager Skin af eller
virkelig besidder; men han, han allene har fundet
Midlet til at forene alle de Laster, den menneskelige
Nature kan tillade, med alt, hvad der formaaer at
gjøre en Mand agtværdig og indtagende. Pericles,
hvis Pleieson han var, har ikke i sit hele Liv be-
gaaet nogen Fejl, som han fortjener saa stor Bes-
breidelse for, som for den alt for stire Overbæren-
hed, der har gjort ham til det indbildiske, letindige
og lidenskabelige Menneske, han nu er. Men det
hele Athenen, endog den vise Socrates selv fortje-
ner den samme Besbreidelse. Han blev fra sin Barn-
dom af vænt til at være den hele Verdens almindel-
lige Vandling. Alt, hvad han gjorde, behagede,
hans Hartigheder gjalt for indtagende Manerhed
og Beleverhed, hans Vildskab for Udbrud af en
syrig Hættessel, hans store Kaadheder og Overgiven-
heder for vittige Indfald og Puringer af et mun-
tert,

tert, harmløst og uskyldigt Hjerte. Han havde al-
 tid den Lykke eller, rettere, den Ulykke, at man
 undskyldte hans Udyder, eller endog regnede ham
 dem til Fortjeneste formedelst den smukke Form,
 han vidste at give dem. Han udøvede sine over-
 givne og letindige Streger paa saa fin en Maade,
 og gav sine Laster saa behagelig en Vending og saa
 egen en Gratie, at man selv der, hvor han for-
 tjente at lastes og straffes, bestandig fandt ham
 esseværdig. Ting, som man aldrig havde tilgivet
 en anden, blev hos ham beundrede eller i det
 mindste billigede og opmunstrede ved den Latter,
 man lod det blive ved. Nu, det er for silde, bes-
 gynde først Athenienserne at blive vaer, at det har
 været en Forseelse af dem. Men hans Genius over-
 vinder dem endog imod deres bedre Overbevisning,
 og deres Fortryllesse vil ikke opøre aldeles, forend
 han har beredt dem deres Undergang. Det gaaer
 ikke dem bedre med ham, end det gaaer vort Kjøn.
 Hans Ubestandighed, hans Trolosshed, hans Overs-
 mod imod det er enhver bekjende. Tusinde adva-
 rende Exempler burde have gjort os kloge. Men
 alt er forgjeves. Enhver, der endnu ikke har prø-
 vet det, iler alt, hvad hun kan, for at forsøge de
 Bedragnes Tal. Enhver smigrer sig med at være
 smukkere, listigere eller i det mindste lykkeligere end
 hendes Forgjængerinder. Man gjør alt for at
 fångse ham, for at beholde ham; han bliver elsket
 med

med den yberste Trostak; intet Offer, han kan for-
dre, er for stort; man troer aldrig at kunne gjøre
for meget for ham; man lukker sine Øine for hans
Utrostak og tilslidst, naar man ikke mere kan tvivle
derpaa, trøster man sig i det mindste med den sode
Tank, at man dog engang har været elsket af Al-
cibiades, og da smigrer enhver sig med, at hun har
været det mere end de andre. Jeg har anseet det
fornødent, Danae! (vedblev hun) at vise Dig dette
farlige Menneske i hans sande Skikkelse; thi Du
vil hver Dag faae ham at see i mit Huis. Jeg
prøver selv den almindelige Skjebne: jeg elsker ham;
dog er den Tid, da han var farlig for mig, alle-
rede for lange siden forbi. Din, min kjære Danae!
vil endnu komme. Jeg maatte advare Dig, fordi
jeg elsker Dig. Men nu overlader jeg Dig til Dit
eget Hjerte. Alt, hvad jeg ønsker at fortjene af
Dig, er, at Du vil gjøre mig til Din Fortrolige,
saasnart Du behøver at have nogen Fortrolig.

Jeg lovede hende det med en Maivitet, som
hun maatte smile af, og føjede til: Min Begjers-
lighed ester at gjøre mig værdig til hendes Kierlig-
hed vilde ikke leve mit Hjerte nogen Tid til at
sysselsætte sig med nogen anden Gjenstand. — Du
har endnu ikke levet lange nok, min Datter! sva-
rede hun, til at kjende Dit Hjerte, og endnu min-
dre til at kjende de Farer, det er omgivet af.
Om faa Nar vil Din egen Erfaring have lære

Dig

Dig mere. I midlertid vil det blot komme an paa
 Dig selv, om Du og til Die Bedste vil betjene
 Dig af min. Et følelsessulde Hjerte er meget at
 beklage, naar det skal lære, paa sin egen Bekostning
 allene, at staae sig mod et Kjøn, som ikke søger an-
 det end sin Tilsfredsstillelse hos os og som vi bes-
 standig blive bedragne af, saalænge vi kun domme
 det efter os selv. — Jeg forsikrede hende med en
 Tone, som mit hele Hjerte havde stemt, at det fra
 nu af skulde være min ivrigste Bestræbelse, at danne
 mig efter hende og folge hendes Lærdommme.

Min Ersaring har lært mig, ejereste Agathon! —
 hvor vigtigt det er for en ung Pige at lære beti-
 mellen ot kjende en Person af hendes eget Kjøn,
 som besidder Huldkommenheder nok til at bemægtige
 sig hendes Hjerte. Haa Timer forud var mit endnu
 ganske opsyldt af den forsørste Alcibiades's Billede.
 Hvor let vilde ikke hans Seier være bleven ham,
 om han den Gang, istedet for at berroe mig til
 Aspasia's Beskæftelse, havde vislet betjene sig af de
 Midler, som han desværre havde Overflodighed af,
 til at lokke mig i sin egen Bold! Men han vilde
 gjøre sig Seieren tung, endkjønt han dog sidst
 mere end eengang sit Morsag til at ønske, at han
 havde forlade sig mindre paa sine Fortjenesters og
 Givers Uimodstaaelighed. Det første Diblik, jeg
 saae Aspasia, syntes at omfabe mig til en anden
 Person. Mit Ønske om at komme til at ligne det

Ideal

Ideal for den quindelige Fuldkommenhed, som jeg troede at see i hende, blev min Sjæls herstende Visdomskab. Det forekom mig, som om mit Hjerte sagde til mig: Denne Gudinde er dog ikke mere, end Du ogsaa kan blive; hun er — dog kun et Fruentimmer. Denne Taske gjorde mig stolt af mit Køn; og hvormed skulde vi, uden denne Stolthed, besevte os mod Edets overmodige Stolthed? Alcibiades forekom mig nu at være en ganske anden Mand, naar jeg saae ham ved Siden af Aspasia. Hendes Glands fordunklede hans; jeg kunde see paa ham uden at blændes. Men mine Dine hestede sig derfor ikke med mindre Hornspiele paa hans Skabning; jeg sollte ikke hans Indtagenhed svagere, men jeg sollte min egens Værd stærkere.

Aspasia pleiede næsten hver Aften at have Selstab, og visse Dage forsamlede alt, hvad der i Athenen udmaerkede sig ved Stand, Skjønhed, Forstand og Talenter, sig i hendes Huus. Hun sagde mig, at derjom jeg hellere vilde være alle ene, skulde nogle af hendes Piger hjelpe mig at tilbringe Aftenen med Hornspiele. Jeg takkede hende for hennes Tilbud. Hun forlod mig med nye Utringer af en Omhed, der gjorde mig over al Beskrivelse lykkesig. Strax derefter traadte tre indtagende unge Piger, hvoraf den ældste neppe var sjorten År, ind til mig. I deres nette og tynde Kjæder lignede de Glæden, hvilken Digherne og Malerne lade

sade i Skikkelse af unge Piger danse om Eskovsgudindens Vogn. Vi blevé snart fortrolige med hinanden; thi de viste sig imod mig, som om vi allerede længe havde været bekjendte med hverandre. Det var Slavinder, som varé fødte i Aspasia's Huus, og som havde robet saa fortrinlige Gaver til Musernes Konster, at de vare blevne opdragne til hendes Fornisielle. Der gaves i dette Huus flere andre Slavinder, som besadde Behageligheder og Færdigheder nok til at kunne have været en Zuur for en Konges Hof; og dette maa nok i en Stad, hvor Comedieskrivernes tuislesløse Frækhed hverken skaunede Dyd eller Talenter, hverken Guder eller Mennesker, have givet Lejlighed til visse Bagvaskelser, der ikke kunne være Dig ubekjendte. Sandt er det, at Friheden i et Huus, som var et Tempel for alle Muserne og alle Glædens Guddomme, syntes at give Aristophanes noget Paaskud. Men for at betage dette Paaskud al Rimelighed behøver man kun at betænke, at Aspasia var den fornemste Grækers Gemalinde, at Socrates troede, han ikke kunde føre sine unge Venner, og de ødlest Atheniensere ikke deres Gemalinder i noget bedre Selskab, og at man maatte have saa fordærvede Sæder som en Aristophanes, for at stildre den laveste Pobel, som hvænken har eller kan have noget Begreb om, hvad det er, ødle Sjæle kalde Glæde, Academiet for Smagen, Philosophien, Weltalenheden og den fineste Læren uuaade

bevmaade som et Lag af Bacchanter og Mænader eller som en Skole for Udsøvelser og Liderlighed.

Allerede denne første Aften lærte mig ved det Bekjendtskab, jeg begyndte at gjøre med Aspasia's indtagende Slavinder, hvor langt jeg endnu var borte fra Fuldkommenheden i den eneste Konst, som jeg havde tiltroet mig nogen Styrke i. Nogle Dage derefter magede Aspasia det saaledes, at det lod, som hun hendelssviis kom ind, da jeg ovrede mig med de ommeldte tre Piger i Pantomimes dans. Hun satte sig hos os, foregav spøgende, at hun blot vilde være vor Konstdommerinde, men blev virkelig vor Læremesterinde. Hun opgav os Fabler af Gudernes Historie og Begivenheder fra Heltetiderne, som vi skulde danse. Mit Nemme og min fine Følelse vante hendes Bisald. Virkelig forstod jeg hendes mindste Vink, og da hun satte en Fornvielse i at fortsætte disse Øvelser, saa opnæede jeg i saie Tid en Færdighed deri, som maas ikke bidrog lidet til at erhverve mig hendes Undest. Thi hun havde selv i sin Tid været anset for den fuldkomneste Danserinde, og endnu elskede hun denne Konst saa høit, at hun, naar hun saa mig udføre en Caracteer eller en Situation ualmindelig vel, glemte for et Øieblik, hvad hun var nu og raabte: Det er, som om jeg saae mig selv igjen i mine unge Dage!

Med disse Dvæller blev alle de andre forenedt, som man hos os Grækere henregner til mit Kjøns fuldkomne Opdragelse. Aspasia, som havde saa mange Varsager til at ansee min for sit eget Værk, syntes at ville gjøre alt, hvad der stod i hendes Magt, for at bringe et Værk, hvori hun beundrede sig selv, til Fuldkommenhed. De Virtuoser i alle Fag, der vare vante til at ansee Pericles's Huus som deres eget, kappedes med hinanden om at gjøre deres til at befordre min ødle Velgjørerindes Hensigt. Enhver af dem syntes at sætte sin største Stolthed i at kunne rose sig af at have bidraget noget til at forskjonne og fuldkomme denne Danae, hvori Aspasia vilde frembringe sig selv igjen. Al den Fortjeneste, jeg kan tilegne mig selv derved, var Lærvillighed og en brændende Begjærlighed efter at behage en Velgjørerinde, der gjorde for mig alt, hvad den ømmestte Moder kan gjøre for sin eneste Datter, og som jeg, endog uden Hensyn til det, jeg var hende skyldig, undsigeligen elskede for hendes egen Skyld. Og var ikke og denne Lærvillighed, denne Enthusiasme for det Skyldne, denne Begjærlighed efter at see en Velgjørerinde, hvis Godhed jeg ikke kunde gengjælde ved noget andet, at opnæge sine Hensigter med mig, — var ikke og dette en blot Gave af Naturen?

Femte Capitel.

Alcibiades's Hensigter med den unge Danae. Han omringes sin Plan med selv gjorte Vanskeligheder og bliver fangen i sin egen Snare.

Alcibiades — til ham maae vi dog vende tilbage igjen; thi han spiller en Hovedrolle i min Historie, og han var og virkelig ikke staabt til, hvor det end var, at spille nogen anden — Alcibiades saae med Fornsielse, hvorledes hans Danae (han gjorde sig fuldkommen Regning paa, at hun var det) med enhver Dag forstjoenne sig under Muses og Gratiernes Hænder. Hvor sterkst det Indtryk end syntes at have været, som hun i Maseren Aglaophons Arbeidsstue havde gjort paa ham, var det dog ikke hans Plan at gjøre noget alvorlige afgjørende Anfaab paa hendes Hjerte, førend hun, under Aspasia's Øine, var bleven aabt, hvad hun kunde blive. Hans Stolthed kunde ikke smigres ved en mindre Seier. De Atheniensiske Skjønnes Føielighed satte ham i Stand til med Magelighed at oppebie denne Tidspunct; og om det end skulde have kostet ham en lidet Overvindelse, saa ansaa han sig dog rigelig skadelosholdt ved at anstille Sagts engelser over saa nyt et Hjerte og gjøre saa mange Forsøg dermed, som han kunde finde for godt.

Den unge Danae kunde ikke, hvor uersaren hun end var, oversee, at der i hendes Tilbeders

Forhold var noget vist, som, enten det nu var naturligt eller forstilt, ikke bibragte hende det fordeles afgigste Begreb om hans Maade at else paa. Hun læste i hans Nine mindre Forsonelse ved at betragte hende, end Begjerslighed efter at læse i hendes Sjel, og hun sporedt i de Diebliske, hvori han syntes ualmindelig rørt, mere Sid end Ømhed hos ham. Hun opdagede Eid efter anden, at det var ham langt mere om at gjøre at overbevise hende om hans Fuldkommenheders Mage end om Virkningerne af hendes, og at den, der var svag nok til at lade sig indtage af ham, vilde finde sin farligste Medbeilerinde i hans Forsængelighed. En ung Pige med et opvakt Hoved og en fin Høelse har selv, især naar hun tiltroer sig en ualmindelig Skjonhed, alt for megen Forsængelighed til at tilgive en Zilsbeder hans. Danae ansaae Alcibiades's Forhold for et Slags Udsordring, og beverbnedt sig med saa faste Forsætter mod ham, som det er en Pige paa semten klar muelige at bevæbne sig med. Men imidlertid vidste den gode Pige ikke selv, og kunde altsaa heller ikke skjule for den erfarte og sharpseende Alcibiades, at hun, dette uagtet, dog var heftig nok indtagen af ham, til ikke at finde noget smukkere end hans Figur, intet behageligere end alt, hvad han sagde eller gjorde, at hun ikke befandt sig nogensteds bedre, end hvor han var, ikke ved nogens Bisald følte sig saa meget smigret som ved hans, og

og endelig at hun interesserede sig saa hertelig for hans Berømmelse og hans Foretagenders Held, at Kilden der til virkelig enten maatte være et meget gammelt Vensteb eller en meget ung Kjerlighed.

Den Fordeel, Alcibiades derved opnaaede over hende, var for stor til, at den skulde funnet undgaae Aspasia's Opmærksomhed; men Danae skuffede sig selv, fordi den Frihed, han lod til at lade hendes Hjerte beholde, gjorde hende tryg. Hun var vant til at forestille sig Kjerligheden i en ganske anden Skikkelse end den, hvori den havde indsneget sig hos hende. At være alvorlig, tankefuld, adspredt og urolig i den elskede Gjenstands Mærværelse og sorgmodig i dens Fraværelse, ikke at glæde sig over noget, som ikke i een eller anden Henseende stod i Forbindelse med den, at soge Eensomheden eller indbilde sig i Selstabber, at man blot har Treør, Klipper og ristlende Kilder til Vidner paa sine Hølelser, at stirre uden at vide paa hvad, at sukke uden at vide hvorfor, — dette var i hendes Tanker Kjerlighedens sande Symptomer; og da hun ikke, medens hun havde været bekjendt med Alcibiades, havde mærket noget af alt dette hos sig, saa faldt det hende aldeles ikke ind at fatte den mindste Mistanke til sit Hjerte. Alcibiades forlystede hende. Hans Fyrighed, hans Luner, hans Vittighed, hans Talent til at udfinde og paa den fineste Maade at drive Spot med det Latterlige hos alle og enhver, hans Færdighed i at fortælle og skildre, den sørdeles Gave, han havde

havde til at gjøre Smaating ved de Vendinger, han gav dem, til underholdende og vigtige Ting, fort, alle disse Egenskaber, der gjorde ham til en Forlystelse for alle Folk af Forstand og til en Skræk for alle Daarer, gjorde ogsaa hans Omgang behagelig for hende. Hun tilstod sig selv den Smag, hun fandt i ham; men hun kunde ikke begribe, hvad der var hos denne Mand, som skulde være saa farligt; og netop dette var det, hans Hensigter gjorde fornødent for ham. Ingen, der ikke kjendte ham noie, skulde nogensinde funnet formode, at han havde Die paa Danae. Hans eneste Bestræbelse syntes at gaae ud paa at fordrive hende Tiden; og han morede hende ofte hele Timer igjennem med Beskrivelser over de Mangler, han fandt hos andre Fruentimmere i Staden, uden at indstrøe et eneste Ord om de Fortrin, hun besad. Vel sagde han hende undertiden meget smigrende Ting, men da gjorde han det med saa frit, med saa oprømt et Væsen, og i saa letfindig og koldfindig en Tone, at han gjerne i denne Tone kunde have gjort hende den rydeligste Kjærlighedserklæring, uden at hun havde anset det fornødent et eneste Dieblik at antage nogen alvorlig Mine derved.

Bed denne Opsørel opnaaede den listige Mand en dobbelt Fordeel: Danae vante sig til ikke at bruge nogen Forsigtighed i hans Selskab; og han blev berettiget til, i fulge hans Rettigheder som Ven, som en nær Paarsrende af Alspasia, som en Mand, der daglig kom

kom i Huset, at tilstage sig abfisslige Smaafrigheder, som formedelst den Fortrolighed, der var imellem dem, ikke syntes at være af nogen Betydenhed. Uformært udvildede han sine Nettigheder, men dette gjorde han dog paa saa fin en Maade og med saa fin en Gradation, at Danae, som hverken var den mindste Mistanke til ham eller til sig selv, ei engang vilde bleven Forandringen vaer, dersom ikke Aspasia (som uden at lade sig mærke dermed havde et vaaget Øje med dem begge) havde aabnet hendes Øine for hans Hensigter og den Fare, hun svævede i.

Tanken om at lade sig fange som en ubesindig tosset Pige krænkede den unge Danaes Stolthed. Hun blev opmærksom. Hun undersøgte sit eget Hjerte og fandt, at hun vilde været i Stand til at elsker den farlige Mand, dersom Naturen, som i alle andre Henseender havde været saa ødsel mod ham, ikke ulykkeligtvis allene havde været en Stedmoder imod hans Hjerte. Men denne Ordagelse bestyrkede hende nu des mere i hendes Forsæt at straffe ham for, at han ikke vidste at gjøre bedre Forstjel mellem hende og en Ærmea. Aspasia, som af sine sørdeles Marsager ikke kunde at see hans Overmod ydmyget, lærté hende, hvorledes hun skulde forholde sig for at lade ham, i det han troede at have fundet det ønskede Øieblik, se sit Haab med des mere Krænkelse tilintetgjort med eet. Der var Fare forbundet dermed, og Aspasia skjulede det ikke for hende; men den Ære at være den første,

der

der skulde hævne sit Kjøn paa dets overmodigste og farligste Forræder, var for stor til ikke at vove alt for den.

Ikke drømmende om, at der var smedet saadanne Anslag mod ham, varede det ikke længe, førend Alcibiades retsærdiggjorde den floge Aßpastia's Formodninger. Han troede at have lagt sine Snarer saa fint som muligt. Alting syntes at fremme hans Forehavende og spaae ham et heldigt Udsald. Danae selv befandt sig i en Stemning, der endog vilde have sat Mod i en mindre forvoven Elster. Hendes Munters hed grændsede til den indtagende Overgivenhed, som i hendes Alder gjør Aurora's og Veneris Gaver saa tillokkende. Hendes Blod syntes at danse i hendes Arær og hendes Fine lovede alt — hvad hun ikke var til Sinds at holde. Alcibiades, hvis Sands for Bellsysterne var alt for fin til, at det kunde falde ham ind at berøve sig ved Overilelse endog den mindste Fornsielse, som kunde forsøge Værdien af hans Seier, havde foresat sig at føre hende til sit Maal ved gradevis tiltagende Forbæredelser, i hvis Theorie og Udvælelse han var stolt af ikke at have nogen over sig. Det var een af hans Negler, at man bør lægge mere an paa at trække Indbildungskraften end Sanderne hos de Skjonne, man har foresat sig at erobre, ind med i Spillet. I Følge denne Grundstætning tog han af en Discours af Socrates om Grændserne for det Skjonne Anledning til at gjøre det til et Spørgermaal:

maal: hvor vidt den pantomimiske Dansekonst torde gaae i Forestillingen af viese Begivenheder af Olymps forærgelige Krønike? Han talede om denne Gjens- stand som en anden Socrates og affecterede (uden Tvivl for at lokke Danae til at modsigte ham) en Strænghed, der maaske i denne vise Mands Mund vilde været ærværdig, men hos en Alcibiades derimod var latterlig. En Ariadne, der lader sig trøste af den skjonne Bacchus, var bleven billigt af Socrates selv *). Saavidt, meente han, kunde det i Ting af dette Slags være Konsten tilladt i det høieste at gaae; men en Leda! — en Leda kunde ikke danses uden at fornærme Gratierne. Forræderen vidste, hvor den unge Person, han havde for sig, havde sin svage Side. Danaes Kærlighed til den pantomimiske Dans gik til Udsværelse. Man tillagde hende deri et mere end alwindeligt Talent.—

„Man havde endog alt for megen Varsag dertil,” sagde Agathon —

Og især opføjede man hendes Delicatesse i Udtynket af Lidenskabernes fineste Grader og Skatteringer. Opstammet af hans Strænghed, som forekom hende overdrevet, maaske og af den Ungdomsforfængelighed at ville aflagge en Konstprøve, hvis Vanstelighed ikke lod sig modsigte, paastod hun: at det ikke var umueligt at hænge de Socratiske Gratiers Glor over den Ledaske Fabel, uden at gjøre Udrykkes

* Man see Xenophons Symposium i Slutningen.

lets Sandhed i Forestillingen noget Afbræk. Alcibiades paastod Umueligheden med en saadan Overbeviisning, at der ikke blev andet Middel tilovers til at gjendrive ham end at lade ham see det. Forvisset om sin Seier paatog hun sig at være Leda, — og dersom Aspasia (som var en usæt Tilskuerinde ved denne hele Scene) ikke smigrede hende, udførte hun sin Rolle saaledes, som hun havde lovet det. Dersom der havde været en Gratic i Stedet for Leda, eller det kunde falder hende ind at forestille en Leda, saa vilde hun netop have gjort det saaledes, sagde Aspasia. Men uagtet Alcibiades foregav at være ganske henrykt af den tosede Piges Dans og af de Undigheder, hun havde lagt for Dagen derved, vilde han dog ikke tilstaae, at der havde været Sandhed i hendes Spil.

Den lille Strid, som derom opkøm imellem dem, blev til sidst hidsig nok til (ester hans Mening) at være et Vink til en anden, hvorved han haabede ufeilbartigen at gaae af med Seieren. Han meente, at det kun var Mangel paa Erfaring, der hindrede hans unge Veninde fra at spille denne Rolle til virkelig Triumph for hendes Konst. Det er umueligt at tilbyde sin Tjeneste med bedre Anstand end han gjorde; og uadvaret vilde det maastee ikke være gaaet den nye Leda bedre end hendes Original. Men Aspasia's Advarsler og Lærdom, og, hvad der unegtselig kom hennes Svaghed mest til Hjælp, hendes Bevidsthed om Aspasia's hemmelige Ørerværelse — gave hende en Styrke,

Syrlæ, som Alcibiades naturligvis ikke havde gjort sig nogen Regning paa. Imidlertid havde dog hendes Modstand for meget tilsløkkende til at blive antagen for Alvor af saa øvet en Helt, som han var. Han fors fulgte altsaa sin formrente Seier; men da han mindst ventede det, smuttede den ulævillige Leda ham ud af Hænderne. Han fjendte Aspasia's Huus alt for vel til ikke at vide, at den Wei, hun tog paa sin Flugt, løb ind til et lidet Cabinet, hvis Indretning var besvæmmere endnu til de Lectioner, han vilde give hende, end det Sted, de befandt sig sammen. Dette syntes at være en Omstændighed, der spaede ham et godt Udsald. Han ansaae sig altsaa i det mindste liger saa vis i sin Sag, da han ilede efter hende, som Apollo, da han fors fulgte den flygtende Daphne til Bredden af Peneus. Men hvor stor blev ikke hans Be styrkelse, da han, ved at træde ind i Cabinettet, saa hende flyve i — Aspasia's Arme, en Person, hvis Mærværelse her var ham ligesaa uventet, som den var ham ubeslelig.

Det Foregaaede havde alt for megen Lighed med en Astale, til at kunne ansees for et Tilfælde; og ingeninde i hans Liv havde det maaske kostet ham saa meget at skjule sin Misfornoelse over at være løben saa ubetænksom i sin egen Snare. Imidlertid var der dog ikke andet for end, eenstemmig med Danae, at gjøre den hele Sag til Spøg og saa godt som han kunde at deelteage i den Latter, begge Damerne brast i

over

over det fejlagne Anslag, som de med al den Attiske Vittigheds Skarphed beskyldte ham for, til han omstider, ejed af den ubehagelige Rolle, han spillede i dette Oprin, trak sig tilbage, meget uenig med sig selv om, hvorledes han skulde tage den Hævn, han i sit Hjerte havde tilsvoret den lille Bedragerinde og hendes utidige Skytegudinde.

Om i svrigt den smukke Aspasia gjorde vel eller ilde i at udsætte en ung Pige, hvis Moder hun havde påtaget sig at være, for en Fare, som det bestandig var umueligt at slippe ganske ubeklædget fra, det kan der vel ikke være noget Spørgsmaal om. Uden Twivl gjorde hun ilde deri; men formodentlig havde het aldrig været hendes Tanker at danne noget fuldsommere af den unge Danae end en anden Aspasia. Maaske hun heller ikke ansaae de Indtrykke, der fra denne Scene kunde blive tilbage i hendes Indbildung, for saa betydelige, at de kunde overvete den Fordeel, hun kunde have af en saadan Øvelse i den Konst at tilintetgjøre List ved List, en Konst, hvori man (efter hendes Forestilling) ikke i Danae's Omstændigheder og med de Gaver, man tillagde hende, uden paa sin Sikkerheds Bekostning kunde taale at være ubehovdret.

Det være nu som det vil, saa er det vist, at Danae ved sit hele Forhold i dette Oprin vandt uensdelig meget i Aspasia's Vine. Fra denne Tid af behandlede hun hende som en Person, som hun kunde betroe

betroe alle sine Hemmeligheder og meddele alle sine Kundskaber. „Du er ståbt til, sagde hun til hende, i det hun indsluttede hende med den største Omhed i sine Arme, at være Aspasia's Efterføgerinde; den Deel, jeg faaer deri, tilfredsstiller noksom min Stosshed til, uden Misundelse, at see mig endog overtruffen af Dig.“ Hun gjorde sig mere Glid end no gensinde for at danne min Forstand, at lære mig at kjende Verden og Menneskene og især at indvie mig i den Konstes Hemmeligheder, der havde gjort en Socrates til hendes Discipel, en Pericles til hendes Gemal, og hende selv, uden noget andet Fortrin end hendes Gaver og Færdigheder, til Sjelen i Grækens lands offentlige Anliggender i hendes Tidsalder.

Danaes egen Tænkemaade tillod hende ikke at føre sig Aspasia's Eksempel og Undervisning saa fuldkommen til Nutte, som hendes Lærerinde syntes at ønske det, da den aldeles lukkede hendes Hjerte for den Tanke, at ville spille nogen stor Rolle paa Verdens Skueplads; men desvagter tilstaaer hun, at hun skylder begge Takken for sin Aands Udvikling, sin Smags Forfinelse og de Kundskaber, hvis Værd Erfaringen først har lært hende ret at indsee. Skal hun tilstaae Dig endnu mere, Agathon? De Samtaler, Aspasia havde med mig eller som det blev mig tilladt som Tilhørerinde at overvære, forekom mig saa vigtige, at jeg var bange for at tage et Ord deraf. Jeg opstreng dem dersor hemmeligen, medens de endnu vare mig

mig i frist Erindring, og jeg sik herved efterhaanden en Samling af denne overordentlige Kones Discourser, som jeg bestandig har anset for min kostbareste Skat. Denne Skat er, som Du vel kan formode, endnu i mine Hænder. Der var en Tid, da jeg betragtede dem som Hemmeligheder, hvilke jeg, saa standhaftig som en Pythagoræerinde skjuler sine, forvarede for mindviede Mine. Men uden engang at tale om, at de Hensigter, jeg kunde have dermed, ikke nu mere finde Sted: hvorfor skulde jeg ville skjule dem for en Ven som Agathon? Du skal altsaa saae dem at see, Agathon! og jeg er forvisset om, at jeg ikke kan gjøre Mindet om min Veninde — den fuldkomneste Dødslige, der nogensinde har hævnet vort Kjøns Hæder paa Dit — nogen større Ere.

Sjette Capitel.

Mye Konstgreh af Alcibiades. En Philippica mod Mandkjonnets som en Preve paa den sjonne Aspasia's Philosophie.

Da det maa være Læseren temmelig ligeegyldigt, hvor ofte Danae, enten af sin Tilhører, naar han fandt noget at sige, eller af andre mellemkomne Omstændigheder, blev afbrudt i sin Fortælling, saa troe vi at gjøre bedst, om vi antage, at hun ingensinde blev afbrudt, og lade hende vedblive at fortælle, saalænge hun

hun finder for godt, dog med Betringelse, at vi ikke blive forbundne til at høre længere paa hende, end hun interesserer os.

Alcibiades (vedblev hun) tog sig det meget nær, ikke juſt fordi hans Anſlag paa den unge Danae, som han ansaae for ſin lovlige Eiendom, var gaaet glip — thi dette, meente han, kunde vel let oprettes igjen — men fornemmelig fordi det var ſteet paa en Maade, der, om han end kunde haabe at undgaae, derved at blive en Gjenſtand for hele Athenens Latter, dog i det mindſte nedſatte ham i hans egne Øine. Han troede ikke at kunne hævne ſig bedre deraf paa Danae, end naar han viste en Ligegyldighed for hende, ſom, i Hald hun nogensinde havde ſmigret ſig med nogen Foreſtilling om at have rørt hans Hjerte, end ikke vilde ſevne hende den mindſte Skygge af en ſaadan Indbildning.

Til den Ende bortførte han ſaa offentlig og med ſaa megen Opsyn, ſom det nogensinde var mueligt at gjøre, en ung Slavinde hos Aspasia, ſom, foruden et fortræffeligt Anlæg til Frækhed, ikke havde det mindſte, der kunde retſardiggjøre den grændſeløſe Li- denſkab, han affecterede for hende, naar man undtaſ ger en meget maadelig Stemme og nogle Anlæg til Pantomimik. Hans Hensigt dermed var at krænke Aspasia og hendes unge Veninde ret hjerteligen ved at gjøre dette lille Creatur til den beundringsværdigſte Person i Grækenland eller i det mindſte indbilde Ver- den

den, at hun var det. Da han allerede længe havde været i Besiddelse af den Met, at angive Tonen i alle Ting, da han var omringet af et heelt Hof af Venner, Smigrere og Parasiter, som inden Betenkning lode sig bruge til blinde Nedskaber for alle hans Indsald, da han for at drive en Hensigt, hvor ubetydelig Gjenstanden derfor end maatte være, igjennem, ikke sandt nogen Moie for stor, ingen Bekostning for overdreven, intet Middel for udsvævende, saa lyktes det ham og, skjønt ikke uden megen Moie, at gjøre den lille Pannychis paa nogle Dieblikke til Atheniens sernes Asgud. Men den Triumph at ydmhge Aspasia og hendes unge Veninde saa meget derved, som han havde smigret sig med, blev ham dog berovet ved den sidstes grændseløse Lærvillighed for den førstes Anvisninger.

For at forblive saa oprigtig, som jeg hidindetil har været i min Fortælling, kan jeg ikke dølge, at den lille overmodige Fornsielse at have spillet Alcibiades et lidet Puds, kom den unge Danae ved de Indtrykke, denne Scene efterlod sig i hendes Hjerne, langt dyrere at staae, end den var værdt. Saasnart hun var bleven allene, stimlede de forsøriske Billeder sammen i hendes Indbildung. En foruroligende Nysgjerrighed gjorde hende begjærlig efter at vide, hvad der vilde have fulgt derpaa, om hun havde viist sig mere lærvillig mod Alcibiades. Hun rodmede for sig selv, da hun sporede et Slags Lyk hos sig til endnu

endnu engang at finde en saadan Leilighed; men det stod ikke i hendes Magt, — og heller ikke anvendte hun i Grunden ret megen Misie for — at undertykke dennes Lyst. Alcibiades's Billeder viste sig fra denne Tid af for hende med saa levende Farver, med saa seirende Tilsløkkelser, at hendes Hjertes Molsighed begyndte at lide derunder. Dom selv, hvor krænkelende det i en saadan Sindsforfatning maatte være hende at see sig foragtet og forladt for en Pannychis. Uden Aspasia's Hjælp vilde hun været meget for svag til at skjule sin Smerte derover for Torræderen selv, især da der sselden forgik nogen Daa, uden at han kom for at martre hende med Viser paa sin fuldkomne Rigegyldighed og Skildringer af hendes Medbeilerindes uendelige Mundigheder og hans Lidenstab for hende.

Men Aspasia, som ikke behøvede den Fortrolighed, hvormed Danae pleiede at aabne sit Indreste for hende, for at see enhver Bevægelse i hendes Sjel, kom hende endnu i rette Tid til Hjertet. Da hun snare opdagede, at hendes unge Venindes Sygdom mere havde sit Sæde i Indbildungen end i Hjertet, saa forekom Euren hende saa meget des letttere; og endssåont Danae ikke gik saa vidt med sin Nabenhjertighed mod hende som imod sig selv, saa troede hun dog at see, at hendes ophidsede Phantasie og det Indtryk, hendes krænkede Egenkærighed havde gjort paa hende vilde tale for enhver elskværdig Mand, der vidste at føre sig Dieblifiket til Nutte og i det mindste give hende

Styrke nok til at mode Alcibiades's Ligegyldighed med saa megen Kold sindighed, som der var fornøden til at bringe ham til Fortvivelse over hans etter seilslagne og saa dyrt kjæbte Forventning.

Ariochus, en ung Mand, som i ingen Betragtning saae nogen anden end Alcibiades over sig, og ei heller gjerne (skjont han var hans Ven) indrømmede ham Fortrinet, denne Ariochus var det, hun haas bede viskest at naae sine Hensigter ved. Han havde fra forkste Gang, han saae Danae, fattet en heftig Kjærlighed til hende, hvilken den Modstand, han havde fundet i hendes Fordom for hans Ven, havde gjort endnu heftigere. En Snes Stykker andre gik det om trent ligesom ham; men Alcibiades havde holdt dem alle i en vis Frastand. Hans Historie med Danerinden Pannychis fornyede deres Fordringer. Tanken om at adsprede den hele Sværml af Nivaler og udstætte Alcibiades selv — som, efter sin gamle Vane, havde srydet af en fuldkommere Seier over Danaes Hjerte, end han havde opnaaet — af hendes Erindring, forekom den smukke Ariochus værdig nok til at formaae ham til at opbyde alle sine Fuldkommenheder, for at fængste den derpaa aldeles uforberedte Danae.

Aspasia, som han var i Familie med, understøttede hans Forhæbninger; og Danae retfærdiggjorde inden sole Tid sin mere grandseende Venindes Formodninger, uden dog tilfulde at kunne forklare sig selv. Hoad der foregik i hendes Hjerte. Skjont hun ikke

fornam det mindst til hine omme Bevægelsler for Ariothus, som allene ere værdige til at bære Navn af Kjærlighed, folte hun sig dog usormerkt slagen af hans personlige Indtagenhed; og endskjont det ikke var hendes Forsat at opinuntre ham, aabnede dog hens des villige Øre sig for hans Forsikringer om sin Kjærlighed og hestede hendes Øie sig med Fornsielse paa hans Person, hvilken og — naar man undtager den uforklarsige Tryllekraft, der var Alcibiades egen — som Statue betragtet, mange saie sig nedsagede til at indromme Forrinet endog for hans. Uden at ville forudsee, hvor denne Mangel paa Arvaagenhed kunde føre hende hen, overgav hun sig til den behagelige og for hende nye Forlystelse, Instinetet og Forfængeligheden, for at troste hende over Tabet af en Tilbeder, hvis Forhold syntes saa høiligen at retfærdigjøre den affyelige Skildring, Alpasia havde meddeelt hende om ham, forenede sig om at berede hende.

Ariothus smigrede sig med den Indbildung, at enhver Dag, der gif, forstakkede ham en ny Fordeel over Danaes Hjerte, og blev, med al sin Kundstab om vort Kjøn (et Studium, som han tilstroede sig at have bragt det vidt i) aldeles ikke vaer, at han ikke havde sig selv, men ene og allene denne Alcibiades, som han troede at have fortrængt, at tække for alle disse Fordele, som han indbildte sig at have opnaaet. Imidlertid vilde maastee dog til sidst den Bildfarelse, den af sig selv bedragne Danae var i, have kronet

hans Forhaabninger, dersom Aspasia ikke atter var fremtraadt som hendes gode Genius. Denne overordentlige Kone vágagede i de samme Øieblikke, hvori hun ledede sin Undergivne ud paa den slibrige Vet, paa hvilken Ufkyldigheden ved ethvert Skridt staar Fare for at glide, over enhver af hendes Bevægelser, og betjente sig af al den Grandseenhed, som en gjenemtrængende Forstand og en stor Kundskab om det menneskelige Hjerte gave hende, for at vogte hende for Heilstrin. — Hvorfor, Agathon! hvorfor skulde dog engang det Øieblik komme, hvori Hjertets, Indbildungens og Sandernes forenede Fristelser gjorde Virkningen af hendes Lærdomme krafteslos!

„Mændene, sagde Aspasia til hende, have paa Grund af en Overvægt, som de eilegne sig, men ikke kunne opgive de mindste Bevæsner for, gjort den uretfærdigste Deling med os, det er mueligt at tænke sig. Ikke eilsreds med at have udelukket os fra alle andre vigtige Forretninger, have de endog eensidigen bemægtiget sig Lovgivningen, indrettet den ganske til deres egen Fordeel, og derimod nødet os tyranst til at abslyde Love, som vi ikke have givet vort Minde til og som næsten beroe os alle de Nettigheder, fornuftige og fribaarne Væsener tilkomme. Efterat have gjort alt, hvad der nogensinde var mueligt at gjøre, for at betage os Evne endog til den blotte Tanke om noget Oprør mod deres ulovlige Herredommme, ere de uædelsmodige nok til oven i Kjøbet at spotte os for en Svaghed,

hed, der er deres eget Værk, at Falde os det svagere Kjøn, at behandle os efter dette Navn, at fordre vor Kjærlighed til Belvning for al den Uret, vi tilføies af dem, at anvende alle optænkelige Forsørrelser for at overtale os til at troe, at de ikke kunne være lykkelige uden den, og endelig at straffe os derfor, naar vi gjøre dem lykkelige. Dog i denne eneste Henseende finder jeg, de handle priseligen. Vi fortjene at straffes, naar vi ere svage nok til at elsker Fienderne af vor Mølighed, Tyrannerne mod vort Liv, Nanerne af vores medfødte Rettigheder. Hvorfor føle vi ikke de Fordele, Naturen har givet os over dem? Hvorfor betjene vi os ikke af dem? Vi skulde være det svagere Kjøn? De det stærkere? Hvilke latterlige Skabninger! Hvor smukt klæder det dem ikke at prale for os med deres Styrke, da det staar til den Svageste af os med et venligt eller suurt Dækast at lægge deres Helte, endog deres indbildte Halvguder for sine Fodder! Vor Svaghed ligger i vort Hjertes Godhed; det er den skjønneste af vores Dyder, de Usørskamnede gjøre os til Hørhrydelse. — De skulde være det stærkere Kjøn? Hvor er her nogen Evne, noget Talent, nogen Konst, nogen Fuldkommenhed, nogen Dyd, hvori de ikke staae langt tilbage for os? I Skjønhed, i Indtagenhed, i sin Hølelse, i Aanæsfrighed og Listighed, i Høimodighed, ja endog i Resolution og Standhaftighed overgaae vi dem unegtelig. — og jeg gad see den Mand, der havde Mod til at gjøre

gjøre eller lide, hvad et Fruentimmer er i Stand til
at gjøre eller lide. Hos hvilket Kjøn finde vi de fleste
og overordentligste Exempler paa Foretagender, som
kun en stor Sjel kan udove? Og alle disse For-
trin — ere dog kun Levningerne af det, de have
frataget os! Versvede, saavidt det har staet til
dem, alle Hjælpemidler til at naae Huldkommenheden,
have vi intet uden det, Tyrannerne ikke have funnet
fratage os, og dette beviser, hvad vi vilde være,
dersom ikke den Opdragelse, de give os, de Fordomme,
de fængsle os med, den Cirkel af Smaating, de ind-
spærre os i, modsatte sig vore Evners Udvikling og
frie Sving? — Men vore Tyranner have fornudret
os til blotte Nedskaber for deres Fornsielse. De seygs-
tede for vore legemlige Huldkommenheders Magt, om
de bleve understøttede af Sjelens Huldkommenheder;
de sollte, at det da vilde være dem umueligt at forsvare
et Herredomme, som de, naar man undtager deres
Limmers Schrke, ikke fremfor os have den mindste
naturlige Ret til. Kort, de have været saa heldige, at
bringe os under Laget; og deres Usurpation er ved
Tidens Længde blevet alt for rodfæstet til, at de saa
af os, der ved eet eller andet gunstigt Tilfælde komme
i Besiddelse af deres naturlige Fortrin, kunde tænke
paa at befrie deres Bjørn. Der bliver altsaa intet
andet tilovers for os, end at enhver af os maa sørge
for sig selv, saa godt som hun kan; og dersom hun
har været lykkelig nok til at bringe det saa vidt som

Aspa-

Auspasia, maa' hun da ikke føle Tilbørelsighed hos sig til at gavne unge Personer af hendes Kjøn, som ved overordentlige Gaver af Naturén ere bestemte til en ædlere Nølle, ved Meddelessen af en Viisdom, der maastee er blevet dyrt nok kjøbt, — især da der ikke er levnet hende noget andet Middel til at gjøre sig forsøjtent af sit Kjøn?"

„Hør mig altsaa, kjereste Danae! vedblev hun, og var forsikkret om, at Din Lykke her i Livet vil være afhængig af det Brug, Du vil gjøre af det, jeg siger Dig.“

„En Person af vort Kjøn, der seer sig begavet med det uvisse Fortrin, at tiltrække sig Mændenes Opmærksomhed ved en mere end almindelig Elskværdighed, maa' lade alle sine Idrætter og Bestrebelses sigte til det dobbelte Maal; — at holde sig selv uafhængig af disse Herrer i Skabelsen, og forstaffe sig saa megen Magt over dem, som det nogensinde er muligt. Til det sidste har Naturen forsynet os med et Slags fortryllende Vaaben, mod hvilke al den Styrke og Viisdom, de indhilde sig at have, ikke formazer at udrette noget. Her er Fordelen ganske paa vor Side. Men ulykkeligvis synes den over sin Onusorg for at bevabne os til Angreb paa vore Modstanderes Hjerter at have glemt tilstrækkelig at forståndse vores egne. Forsvarelsen, kjereste Danae! er vor blinde Side; og her er det, vi mest behøve at forbedre Naturens Fejl ved Konst.“

„Paa

„Paa den ene Side bestaaer vores største Værd i meget irritable Sandser, en varm, bestandig virksom Indbildung, og et Hjerte, opfyldt med sympathetiske samme Følelser, men paa den anden Side giver netop dette os vist til Præts for vores Fienders Esterstræs hilsen. Lad det ikke forundre Dig, at jeg bruger saa haarde et Udtryk: intet er nødvendigere for Dig, end at vænne Dig til at forestille Dig Mændene under dette forhadte Villedede. Et ungt Fruentimmer er desuden formedelst sit eget Hjertes Godhed og Oprigtighed alt for tilhørsagt til at anse enhver, der ytrer sin Kjærlighed til hende, for en Ven. Da hun, i en lykkelig Harmonie med den hele Natur, seer med Blidhed og Velvillighed paa alt, hvad der omgiver hende, hvor skulde hun da i en Skabning, hvis Nærer værelse sætter hendes Hjerte i saa behagelig en Bevægelse, hvis Ord snige sig saa godt ind i hendes Sjel, fors mode en Forstyrre af hendes Lykkelighed? Imidlertid er dog dette et sandt Villedede af den indtagende Bedroger, der, efter at vor taabelige Godhjertighed ikke har levet ham noget mere at ønske, er saa forsejellig fra den Person, han forestilte, da et eneste Dækast, der gav ham et Glimt af Haab, kunde sætte ham i Henryks Kelse, som to Basener af ganske forskellig Art nogensinde kunne være det.“

„De sikreste Midler til at vogte vores Hjertet for deres Forsørelser ere: — at lære at kjende dem saa vel, at de ikke kunne opvække nogen Spørgstelse hos

hos os (thi dette er dog almindelig hen Følelse, under hvil's Beskyttelse de tilsnige sig vor Kjærlighed); — at satte et højt Begreb om vort og et lavt Begreb om deres Kjøns Værd, at ned sætte de Fortrin, de tilegne sig, til deres virkelige Værd, og at lære at indse, at det vilde være den yderste Daarlighed at ville oven i Kjøbet belonne dem for de Fordeler, de drage af vor Undertrykkelse; at være oprigtige nok til, isledet for at lade vo're Dine blændes af deres foregivne Følelser for os, at tilstaae os selv, at det blot er deres Be- gjerligheders eller deres Forsøngeligheds Tilsfredsstillelse, de søger hos os; at lade os selv, uden at begaae den Zaabelighed at flammme os ved Naturen, vederfaves den samme Ret i denne Henseende som dem; at søger ved Arbejde og Adspreddelser at gjøre vor Følsomhed støvere, og endeligen ved paa eengang at udsætte vor Sind for saa mangfoldige og saa mange Slags Indtrykke, som det nogensinde er muligt, at hindre vor Følelse fra at lade sig ganske bemægtige af en eneste Gjenstand."

„Den Hornstølse, at see os ved vort eget værdige Forhold sat i Besiddelse af alle vort Kjøns Hættighed, er en Belønning, der gjør os stadesløse for den Møie, denne Baagen over vort Hjerte kostet os, og erstatter os rigeligen den behagelige Forblændelse, vi børve os ved at frøsige os Kjærligheden. Thi jo mindre Harredomme vi indromme vere Tilbedere over vort Hjerte, des større er det, vi opnaae over deres

Hjerte.

Hjerte. Jeg forudsætter, hvad der forstaaer sig af sig selv, at vi aldrig kunne have for mange legemlige Guldkommenheder og Talenter, aldrig for mange af de Egenfæller, hvorved vi kunne behage, fortrylle, lokke, give os Nyhedens Tilskuelser og ved de mange og store Fordeler, de finde i vor Omgang, gjøre os nundværlige for dem, Den hele Theorie, jeg her fortæller Dig, er kun bleven til for Danaerne og deres Lige. Men uden at tale om, at det falder os usige lettere end Mændene at nære i alle Ting Guldkommenheden, mørne ikke den dobbelte Fordel, vi opnære ved Uleviflingen af vor Land; skulle være i Stand til at hjelpe os at overvinde endog de største Banskeligheder, som kunde være forbundne hermed? Skønheden er en fortræffelig Farnis til at give Landsfuldkommenhederne og Talenterne en højere Glands; men intet er vissere, end at den faaer mere igjen af dem, end den giver dem, og at en forstyrret og ved Smag, Skjonne Videnskaber og Philosophie oplyst og forædlet Land, forenet med en spillende Vittigheds og en behagelig Omgangs Tilskuelser, er tilstrækkelig til at lade den ubetydeligste Figur triumphere over ethvert med Liv begavet Venusbilleder, som mangler denne indvortes Kilde til saa mange aldrig forsvindende Behageligheder. Skønheden gør sin største Virkning ved det første Dækst og taber sin tilstrækkende Kraft i samme Grad, som man bliver bekjendt med den. Desuden gives der Timer, Dage, ja endog hele Perioder i Livet,

hvori

hvori Legems- eller Sindsbestræffenheden, Mattesse —
 onde Luner, — udtomte Livsaander, — Bekymringe
 ger og Sindsurolighed — alvorlige Forretninger eller
 Alderdommens Kulde byder al Skønhedens Fortryl-
 lelse Trods. Det er forgjeves, at den skjonne Circe
 med sin Trylle stav børrer Ulysses, forsynet af Mi-
 nerva med et Middel til at imodstaet hende: Ulysses
 bliver usorandret staende for hende, og Circe er med
 al sin Fortrylelse ikke andet end et almindeligt Fruen-
 timer for ham. Men saasnart Sirenerne, overvæl-
 dende hans Era errighed med vel udtaakt Smiger,
 indbyde ham til Mandens Hornspilser, sige ham,
 at de vide alt, hvad der er stæet og vil skee, — da so-
 ler han en uimodstaelig Drive, taber alt Herredom-
 me over sig selv, og vilde springe ud i Havet for at
 svømme over til disse Sjælebehersterinders Bredder,
 om ikke hans Reisekammerater havde fordoblet de
 Baand, han var bunden til Masten med. Jeg ved
 ikke, om Homer har haft i Sinde at betegne den
 Sandhed, jeg her taler om, ved disse Billeder; men
 vist er det, at de ikke kunde været bedre stikkede hertil,
 om han udtrykkelig havde valgt dem i dette Hjemmed.
 Den Skjonne, der forstaaer at interessere en Tilbeders
 eller — som i Grunden kommer ud paa eet — en
 Vens Forstand, uden dersor at være mindre en
 Gjenstand for behagelige Bøtelser; der ved at gjøre sig
 ved sine Maad, hvor de behoves, ved sin Forstand,
 naar han er i Forlegenhed, ved sin skjentende Mun-
 terhed.

erhed i tungslindige Timer, ved forlystende Talenter; naar han vil forlystes, ved alvorlige Samtaler, naar han ønsker disse, nedvendig for ham; — den Skjonne, der er en Discipelinde og en Veninde af Miserne, og af Charitinderne har faaet Gaver til at udbrede Ynde og Behagelighed over alt, hvad hun siger og gjør. — denne Skjonne, tro mig, Danae! er mere Dronning end den Persiske Despots fornemste Slavinde. Hun hersker over Hjerterne. Alt, hvad der har Fælles og Forstand, hylder hende. Philosopherne, Heltene, Virtuoserne gjøre Cour hos hende. I hendes Hine, af hendes Læber venter enhver Stadsfæstelse paa de Fortrin, han tiltroer sig. Digteren, Konstneren er ikke tilfreds med sit Værk, førend han er blevet forvisset om hendos Bisald; og den Wise selv rodmær ikke over at være bekjendt som en Discipel af hende. Men det er ikke blot over det Skjønnes Rige, hendes Herredomme strækker sig; hendes Indsyndelse paa hem, der sidde ved Statens Noer, gjør hende til den første Drivesfæder for den politiske Verdens Hjul; og østere end det formodes af dem, der ikke formaae at see ind i Maskinernens Snderste, afgjør hun Folkeslagenes onde eller gode Skjebne."

„Vi ere allene, Danae! — hvorsor skulde jeg af en falske Besedenhed lade mig afholde fra at fremstille Dig mig selv til Exempel paa alt dette? Den Skjonne Thargelia, som, efterat hun en lang Tid havde spillet en glimrende Rolle i Jonien, omfider besteg

besteg en Trone i Thessalten, denne Thargelia har
 været mig det samme, som jeg ønsker at være Dig.
 Hendes Undervisning og hendes Tempel dannede
 mig. Den Berømmelse, jeg havde erhvervet mig i
 Milet, banede mig Vejen til Athenen. Et Fruens
 Timmer, der med alt, hvad Mændene søger hos
 vojt Kjøn, forened alle de Egenstæder, som de have
 vant sig til at anse for deres Ejendom, var i Athene
 et Slags Vidunder. Aspasia opvalte almindelig
 Opmærksomhed; inden fåie Tid blev hun en Gjens-
 stand for den enes Beundring og den andens Mis-
 undelse. Man ansaae det for en Forbrydelse, at
 hun ved Fornsielsernes Tilskelæsse trak de ødlest
 og vigtigste Personer i Staten til sit Huus; og
 netop deraf, at det kun stod aabent for Folk af
 første Rang eller de meest udmarkede Fortjenester,
 tog den store Hob, der saae sig udelukket, Anlede-
 ning til at laste hendes Sæder. Men hun fulgte
 uforstyrret sin Wei. Tilfreds med at see de første
 Mænd af Nationen blandt sine Venner, foragtede
 hun Pæbelens Domme og de Ateniensiske Mark-
 Strigerstykkers Spot. Hendes Huus var et Slags
 Academie for de skjønneste Ander og de største
 Konstnere i Græcien. Statsmændene besøgte det
 for at hvile sig i Musernes og Græternes Skjød;
 Anaragoraerne og Socraterne for at opmuntre de-
 res Philosophie; Phidissaerne og Zeurzisserne for at
 samle skjonne Ideer; Digtene for at give deres

Bækker

Værker den sidste Politur, den ødleste Ungdom i Athenen for at danne sig eller i det mindste for at kunne rose sig af at være dannet i Aspasia's Skole. Mange af de første Talere i Grækenland regnede sig det til en Ere at have lart deres Konstes Hemmes ligheder af Aspasia; — og denne Aspasia — som ikke fra først af havde været mere, end Danae var, da den smukke Alcibiades befriede hende fra Maleren Aglaophons Værksted og reddede hende af den gamle Crobyles Kiser — endte om sider med at blive Pericles's Gemalinde og i nogle Aar, uden Diadem, at herske mere uindstrekket i Grækenland, end hendes Kærenvesterinde Thargelia med et Diadem havde hersket i Thessalien."

„Men lad mig nu anden Gang sige Dig, hvad der ikke øste nok kan igentages: Aspasia vilde ikke have spillet denne øble Rosse, vilde i det højest være blevet en Ltemea, en Theodota *), dersom hun havde været mindre Herre over sit Hjerte, mindre forsiktig i sin Opsæsel, og (uagtet en overslagt Foragt for Pøbelens Domme) mindre omhyggelig for at erhverve sig deres Hviagtelse, hvis Visfald er os Borgen for den offentlige. Troer Du, det vilde falder Pericles ind at gjøre hende til sin Gemalinde, dersom han havde fundet Aarsag til at formode, at det vilde være muligt at vinde hende for nogen anden Pris?“

Zeg.

*) Zo ser deres Skønhed beromte Hestær i de Eider-

Jeg har (vedblev Danae efter en siden Pause) ladet mig forlede af Leiligheden og det Indtryk, denne Formaning gjorde paa min Hukommelse, til at give Dig ved dette Udtog deraf en Prøve paa de Samtaler med Aspasia, som jeg har lovet at meddele Dig skriftlig. Hendes Kjærlighed til mig, som daglig tiltog, gik tilsidst saa vidt, at hun betroede mig sin Historie, uden endog at udelade den mindste Deel deraf, at hun betroede mig henn med en Abenhjertighed, der ved Indsletningen af en Mængde fine og læterige Anmærkninger gjorde den uendelig interessant for mig.

Her afsbrod Agathon hende for at forsikre hende, at denne Historie ikke vilde være det mindre for ham, og at han haabede, Danae havde den lis gesom den Kjonne Aspasia's øvrige Samtaler opstres ven. Hendes Svar gav ham noget Haab om, at hun manatee og heri kunde tilfredsstille hans Nyhedsjerrighed, og derpaa fortsatte hun igjen, efter hans Begjering, sin egen Historie.

Femtende Bog.

Hørtællelse og Slutning af Danaes hemmelige
Begivenheder.

Første Capitel.

Aspasia's Død. Den skjonne Danaes første Feiltri.

Danae burde med Rette, da saa fortræffelig en Kone som Pericles's Enke tog sig af hende, blevet en anden Aspasia. Man smigrede hende og siden esier med at give hende dette Navn, et Navn, der i hendes Dine indbefatter alt det Skjonne, Store og Ekværdige, der kan tankes hos noget quindeligt Væsen. Men om hun end hverken ved sine personlige Egenskaber eller ved sit Forhold viste sig en saadan Læremesterinde uværdig, saa er det dog vist, at Naturen havde nedlagt en Kilde til Svaghed i hennes Hjerte, som betog den vise Aspasia's Lærdomme og Advarslor den største Deel af deres Kraft og var en Marsag til, at hun forblev saa lange tilbage for sin kjero og beundrede Original. Det følgende af hendes Historie vil indeholde alt for tydelige Beviser derpå.

Da hun efter hin vigtige Samfale mere end nogensinde før overgav sig til Aspasia's Veileitung, så blev det hende nu saa meget deslettere at forstyrre den smukke Ariochus's Anslag med hende, da de Indtrykke, hon gjorde paa hende, ikke varer stærke nok til at indtrænge sig i hendes Hjerte. Imidlertid opførte hun sig dog, efter Aspasia's eget Raad, saaledes imod ham, at alle og enhver, selv Alcibiades (der, uagtet sin forstilte Ligegyldighed, dog bestandig havde Øie med hende) ansaa ham for lykkeligere, end han var. Ariochus før sin Person havde for store Tanker om sine egne Guldsommenheder, til ikke at fortolke ethveret Øielast, ethvert Ord, ja endog den Strenghed, han blev behandlet med, til sin Fordeel, og ellersaa forstærkede han sin Vens Mistanke og Skinsyge ved de Esterretninger, han i Forrørlighed meddeleste ham om de Progresser, han troede at gjøre. Aldrig saasnart havde Alcibiades sat sig i Hovedet, at en anden var paa Veie at bemægtige sig en Skat, som han end ikke kunde have bequemmet sig til at afstræde Jupiter selv, forend hans Tilsbvielighed vendte tilbage med fordobblet Hestighed. Den lille Pannychis blev oskaffet igjen med ligesaa megen Opsyn, som hun var blevet antagen; og istedet for, at hans første Kjerlighed til Danae havde været mere Smag end Lidenskab, syntes derimod det, han nu sollte eller foregav at føse for hende, at have alle Kjendetechnene paa det Slags Kjerlighed, som af Gudinden i Paphos sendes over dem, som hun vil straffe, fordi de

have foragtet hendes Magt. Om end sand Grumpa-
thic kun havde siden eller ingen Deel i disse Følelser,
er det dog vist, at hans eget Hjerte bedrog ham mere
end det var hans Førstet at ville bedrage. Want til
overhovedet at ville alt, hvad han vilde, med bræn-
dende Utaalmodighed, og i et Dieblik med den største
Lethed at antage Farven af den Gjenstand, han ons-
tede at behage, satte han alle sine Venner og maaskee
sig selv i Forundring ved en Forvandling, som han ansaae
for et Underværk af Kjerligheden, endstjent den, om
nogen Kjerlighed havde Deel dertil, vist kun var et Un-
derværk af hans Egenkjerlighed. Med eet Ord,
Frygten for Ariochus (en Rival, som han netop, fordi
han syntes i Stand til at gjøre ham Fortrinet stridigt,
mindre end nogen anden kunde finde sig i at tilsidese
tes for) drev ham en Tid lang til at forandre sin na-
turlige Coracteer: han blev øm, opmærksom og bestes-
den, han havde ikke Øine uden for sin Danae, ingen
Tanke, som ikke hans Begjærlighed efter at behage
hende oppakte, og (hvad der virkelig næsten var et
Underværk) det syntes, som han havde nedlagt alle sine
store Indbildunger om sig selv for sin Gadindes Fodder.
Til Ulykke for ham lod Aspasia ikke sin unge Veninde
nyde den lille Triumph usørret, som hendes Egen-
kjerlighed satte hende i Hovedet, at hendes Elskværdig-
hed havde opnaae. Hun forklarede hende de sande
Aarsager til alle disse indbildte Sejervindinger med saa
megen Skarpsindighed, at Alcibiades (endstjent han-
des)

Desværet beholdt en sonlig Talsmand i Danaes Hjerte) i det mindste ikke høstebe de Fordele, han ellers havde funnet love sig deraf.

Hør ikke at falde Dig besværlig med en lidet intet bærende Omstændelighed, lader jeg mig noie med at sige, at Aspasia ved sine utrættelige Bestræbeller for at formindské sin Venindes Halsomhed, forstærke hendes Gaekterlighed (dens naturlige Modvægt), forstærke hendes Grædbildning tusinde Aespredisser; og at gjøre hendes Tilbedere, som ved utallige Operationer bestræbte sig for at forstyrre hinandens Planer, til Gjenstande, som hendes ubesvarede Hjerte kunde lade hende bruge til sin Fortostelse, — ot Af. asta, siger jeg, ved alle disse Bestræbeller braaet det dertil, at ingen af de farlige Folk, hendes unge Veninde var omringet af, saalænge hun levede, kunde rose sig af nogen afgjort Fordel over hendes Hjerte. Alcibiades, der aldrig havde haft noget Beareb om, at det var muligt at gjøre ham saa lang en Modstand, gjorde nu — efterat han havde forsøgt alt, hvad der kunde optænkes for at vinde Seier over Aspasia's Indflydelse (thi han saae nu alt for vel, at det var fra denne Stede, Aspasia sit al sin Styrke) — ligesaas meget for at undertrykke en Eidenstab, som formedelst Banskeligheder, der med hver Dag vendte tilbage og forsøgede sig, imod hans Willie var bleven alvorlig. Men alle hans Bestræbeller synles forgi veki. Jo lettere de Skjonne i Athenen gjorde ham det, jo mere de kappedes med hinanden om at

gjore ham stabelslos, des vissere vendte han efter en lidet Utrofæb tilbage iagen til sin Ubevægelige, hvil mindste Gunstbevillinge, fordi de vare alt, hvad han kunde opnæ af hende, havde mere Tilløftelse for ham, end de fuldstændigste Sejervindinger, som han daglig uden Visie kunde opnæ over Personer, der troede i deres Stand og Rang at finde Ret til at lade Driverne hos det, de behagede at kalde deres Hjerte, have frit Raaderum. Om sider endte han med aldsles at opnæ alle sine andre Forbindelser, og med en Regelmæssighed, der satte Aspasia selv i Forundring, at hellige en Kjærlighed, der nu begyndte at blive smit som for den arme Danae, alle de Timer, han kunde unddrage sine Fortænninger. Virkelig var han den Gang saa elskværdig, at jeg — skjont jeg heri maa skee er for variist til at fortjene Tillid — selv nu, efterat min Indbildung i mere end tyve Aar har have Tid nok til at kjsles, ikke begriber, hvor det skulle været muligt, ikke at blive indtagen af ham.

Aspasia — lad mig osre Erindringen om den fuldkomneste Kone, der nogetinde har været til disse Taarer — Aspasia døde paa denne Tid. Emeksten over Tabet af en Beskytterinde af saa uopretteligt et Vord, undertrykte en Tidlang alle andre Følelser i min Sjel. Aleibiades syntes at glemme sig selv, for at delf den Sorg med mig, som min første Smerte efterhaanden oploste sia i. Han havde selv Ingang elsket Aspasia, og endskjont hans uovervindelige Ubestandsdighed

dighed ikke havde tilladt ham at opføre sig saaledes mod hende; som hun foresente, saa beholdt han dog altid en Grad Hsiagelse for hende, som kun en Aspasia kunde indgyde en Mand som han. Den omme, ærbodige Tilbageholdenhed, der efter Aspasias's Dod vedblev at herske i hans Opsørel mod Danae, den Deeltagelse i hendes Sorg, som kom fra hans eget sorte Hjerte, den Hsielighed, hvormed han begavemmede sig til en Tid lang, kun at lade Aspasia udgjøre Indholdet af deres Samtaler, fort en Opsørel, hørte den bestedneste Rjerlighed kun under Beskyttelse af det ommeste Venstebab syntes at bede om Fordragelse, frembragte usormerket et Forhold imellem dem, hvis Folger Danae ikke tænkte paa. Da hun ikke tog i Betænkning at lade ham være Bidne til hendes uden Tilbageholdenhed vttrede Holeser for deres afdøde Veninde, saa blev hun usormerket vant til at lade ham løse i hendes Siel. Fra nu af vandt han daglig mere Rum i hendes Hjerte; og da den Fornødenhed, hun følte til at elste og som ved Aspasias Dod var blevet berovet sin sædvanlige Mæring, kom til, hvor kunde hun da værge sig for områder at blive rort af den Lidenstab, hun sporedes hos en Mand, der i hendes Øine var den Elskværdigste af alle Dødelige?

Det vilde være uvenstabeligt, min kjere Agathon! om jeg vilde underholde Dig med en Beskrivelse over den Lyksalighed, min første Rjerlighed lod mig nyde. Men dog skylder jeg hans Minde at tilstaae, at saa lange

længe vore Hjertet besandt sig i deres sode Bildfarelse — en Bildfarelse, Alcibiades's Hjerte aldrig havde været saalænge i — var min hele Tidværelse et eneste henrykkende Dieblik.

Intet synes at være vissere, end at Ejelen søger efter den Grad Intension, den essker med, at forsvandle sig til Gjenstanden for sin Kierlighed. Dette forekommer det mig, det er, vore Døgtre have villet betegne ved Fabelen om Nymphen Salmacis. Alcibiades aflagde medens hans Kierlighed nærmede sig sin allerhøjest Punct, uformært sin naturlige Caracter, og den ustadicste, overgivneste og utæmmeligste Mand paa Jordens blev rolig, smil og folksam. Men saasnart den første Beruselse af den lykkelige Kierlighed var forbi, vendte han ligesaa uformærkt Trin for Trin tilbage til sin egen Person; og dermed tabte han igjen, hvad han havde vundet ved Danaes Indflydelse paa hans Hjerte.

Den arme Danae, som naturligtvis elskede hestigere end han, maatte altsaa og tage desmere ved hin Virkning af Kierligheden; og hvad hun vant derved var, sjønt jeg ikke vil være saa stræng at negle det alt Værd, dog i enhver Betragtning kun en slet Erstatning. Alcibiades meddelelte hende efterhaanden saa meget af sin letjindiae Munterhed — hvortil han desuden fandt Anlæg nok i hendes Stemning — og med denne tillige saa meget af sin Tænkemaade, at hun uformært kom uden for den Grændselinie, Aspasia ved sin Under

Undervisning havde trukket om hendes moralske Fors hold. Afsigelserne vare smaa; men det var dog altid Afsigeler, hvor ved hun nærværende sig Clemenciaerne og Theodoterne — med hvilke hun dog vilde esdmet over at have set sig sammenlignet — i samme Grad, som hun borttrak sig fra det Monster, hun havde dannet sig efter.

En af de vigtigste Folger af den Utrøstning mod Hendes Læremesterindes Grundsætninger, den indtagende Forsører forledede hende til, var vel den: at hun, ogsaa efterat hun ikke mere funde stjule for sig selv, at alt det Oversandselige var forsvundet aldeles af hans Kjerlighed, endnu blev svag eller lejlendig nok til at lade sig noie med det, der kun vilde være et værdigt Offer for en Clemencia. To Betragtninger kunde maaske have tjent hende til nogen Undskyldning: — den ene, at han nærede Agtelse nok for hende til at formindse det Trapante i sin Opsorcel ved meget fine Gradationer, — den anden, at hendes Tilhørelighed til ham ingensinde havde grundet sig paa virkelig Sympathie, men alleje var Smag, som Omstændighederne gave Skikkelse af Kjerlighed.

Men jeg føler selv alt for meget, ejere Agathon! at Undskyldninger ikke gjøre en ret Ting bedre, til at haabe, jeg skulde kunne drage nogen Fordel af denne. Imidlertid skulder jeg dog Sandheden den Bilkaelse, at denne Vildfarelse ikke varede længe: nok til at gjøre Danae foragtelig i hendes ustadiige Eister & aller

eller (hvad der endnu vilde være værre) i hendes egne Hine. Og ligesom der maa ikke ikke er noget. Onde, som ikke dog er godt for noget, saa tjente den i det mindste til at forberede hende uformært paa det Dieblik, der hos en Ester som Alcibiades nødvendig tidligere eller sildigere maatte komme, og at lade hende se den behagelige Fortrylelse, hun havde besundet sig i, forsvinde med et Slags Ligegyldighed, der vel ikke synshunderlig meget smigrede hendes Troloses Horsængelighed, men dog forstaaede ham for de tragiske Oprin, hvormed Heltinderne i Elstovshistorierne sædvanligens troe at kunne forædle Enden deryga.

Danae var ved Aspasia's Død uden Twivl for tidsligen blevet beroet en Beislederinde, hvis Opsyn og Magt over hendes Hjerte maa ikke havde vogtet hende for de Bildfarelser, hun maa anklage sig selv for. Imidlertid havde dog denne ædelmodige Veninde i det mindste sørget for, at Nøden — den skrækkeligste af alle de Karsager, der kunne føre os paa Afveie — ingen Skyd skulde have, om den unge Danae nogensinde glemte hendes Værdommme; og Alcibiades, som med alle sine Fejl besad et Kongeligt Hjerte, havde på sin Side fundet Middel til at fordoble det Testamenterede paa saa ædel en Maade, at det betog hende al Lejlighed til at aflaue hans Velgjerninger. Derved saae hun sig i Stand til fremdeles at leve paa samme God, som hun var blevet vant til i Aspasia's Huus. Men desvagtet blev det hende fra det Dieblik, den forste

første Kjærligheds Letheiske Kraft ophørte at virke, utaaeligt at forblive paa et Sted, der gjemte Levningerne af hendes hensovede Veninde.

Hendes Løngsel efter at undbrage sig bet Øvers hæng, hun leed af den store Sværer Tilbedere, der med fornypede Forhaabninger indstilte sig igjen, saasnare det blev bekjendt, at Alcibiades havde trukket sig tilbage, var een af de Omstændigheder, der gjorde det nødvenligt for hende jo før jo hellere at udføre den fattede Beslutning at forlade Athenen. Disse Herres Øvsor sel viste hende tydeligen, hvpr meget hun ved sin Svags hed (som hendes egen Usigtsrighed havde gjort hele Athenen til Bidne paa) maatte have tabt i Verdens Dine. Denne Forestilling var hende saa meget utaaeligere, jo mindre hun vor til Sinds at forstørre sin første Brode, som dog i visse Maader kunde kaldes usorsærlig, ved et andet forsærligt Feiltein. Thi nogen tet hendes Forkindelse med Alcibiades ikke fortjente Navn af Kjærlighed i dette Ords ædleste Betydning, saa kunde den dog formedelst alle de særegne Omstændigheder, der havde bidraget dertil, ansees for en Undtagelse fra de Almindelige. Hjertet havde i det mindste havt megen Deel i hendes Vildfarelse, og hendes Overvinders overordentlige Egenkaber undskyldte hende nogenledes i deres Dine, der lade Undskyldninger være gjeldende for saadanne Feiltein. Men hvad havde vel funnet undskyldte hende, dersom hun havde villet forsøge Tallet paa dem, der forudsæs deres Overvindelse, lægge den

den helse Plan for deres Forhold efter dette Dier
meed, og troe at have gjort nok for Belaestendig-
heden, naar de lade som de ikke vide, hvad der
kun kan være en fuldkommen Uersarenhed ubes-
tjendt?

Ikke saa af de fornemste Damer i Athenen bes-
tandt sig den Tid i dette Forhold. Men Danae
erindrede sig alt for levende det Vorste, hun i sin
Ungdom havde gjort Gratierne, og de Cardomme,
Aspasia havde givet hende, til i fremmede Exemplar
at finde noget Middel til at svække sin Foragt for
sig selv.

"Men den Fornødenhed, det var blevet
Hende at elste?" sagde Agathon. Vi tilstaae, det
var lidet haardt af ham at gjøre denne af hendes
egen Mund opsnappede Indvending gjeldende mod
hende, endskjont han dog kun gjorde det med en sagte
Stemme. Ogsaa lod det til, den gode Danae
folte dens hele Grusomhed. Hun tang i nogle
Dieblikke, dog ikke saa lange, at det kunde opvække
Mistanke om, at hun ponsebe paa Udslugter.
Dersom Agathon endnu ikke er kjed af at høre min
Fortsættelse, svarede hun, saa vil Fortsættelsen af
mit Levnedsløb meddele ham Svar paa et Spørgs-
maal, som, hvor naturligt det end er i og for sig,
deg kunde være uventet af en Mens Mund.

Denne Hebrewdelses Styrke sollte Agathon des-
færkere, jo staansommere den var. Han var ikke
læn-

længere' una nok til at ajære sin Sag værre ved Undskyldninger. De rønje begge. En god Stund forsikteder, inden han vovede at see paa Danae. Endelig oploftede han sine Dine til hende, for at bede hende om Forladelse med eet af de Diekast, hvormed den ene Sjel synes at ville se den anden igjennem. Hon saae en Zaare bæve i hendes smukke Dine, og fandt udfigelig rort for hendes Fodder.

Dette var et farligt Dieblit. Danae fulde det og havde Størke nok til ikke at lade det være længere end faa Secunder. Hun stod op, i det hun tillige greb hans Haand. — De befandt sig den Gang juist i en lidet Haugestue, som høio Huske af vilde Laurbær og Mørter udbredte Ekygge og Kjolighed i. — Scenen er i saadanne Omstændigheder (som vi allerede enaang have erindret) ikke ligegyldig. — Kom, Agathon! sagde hun, vi ville opsoae vor Psyche. Vi finde hende uden al Tvivl siddende med sine Born i Blomsterne. Jeg føler, at et saadant Syn er nødvendiat for mig.

Agathon trykte sjelvende hendes Haand til sine Ørber og fulgte stiltiende uden Modstand imed hende.

Andet Capitel.

Danae og Thesus.

Vi have (saade Danae, da hun igjen fandt sig opslag til at fortsætte sin Historie) taat en Mand af Syne, der ikke lod til at træde op alle ene for at forsvinde iagen.

Axiochus havde som Aspasia's Arving og den første af Alcibiades's Venner alt for megen Lejlighed til, osaa efter hendes Død, at vedligeholde det Bekjæfelskab, han havde ajort med Danae i Aspasia's Huus, — og det Haab, han i forrige Tider havde haft om at see sig lykkelig ved hende, var alt for stort til, at han ikke skulde have smigret sig med et Slags Ret til fremfor alle andre at opnaae den Plads, hans Ven havde efterladt sig i hendes Hjerte. De Vankeligheder, der modte hans forsnyede Bestrebelser, fordoblede hans Mod, saa længe han ansaae dem for blot Forstillelse; men da han endelig erkendte dem for Alvor; begyndte han at blive forsigtigere. Han ansaae dem for en Snare, hvorved man haabde at bringe det dertil med ham, som Aspasia havde bræt det til med den store Pericles. Det var naturligt, at han anvendte alt, hvad der kunde optankes, for at tilfredsstille sin Eidenstab for en ringere Priis. Men da Danae med en Forsigtighed, der var Aspasia's Skolarinde værdig, afsljar ham al Lejlighed til med mindste

Skin

Skin af Velanstandighed at gjøre hende andre Forslag, saa stemte han til sidst sit Sprog og sit Forhold i en saadan Tone, at hun vilde have anset det for Uret, om hun ikke i det mindste havde beslaltet ham saa vel, som hans Hensigters Anstandsighed lod til at gjøre ham berettiget til.

Ariochus havde den største Deel af sin Formue i Egnen om Milet, og i den samme Egn lade der et lidet Gods, som Aspasia havde efterladt sin unge Veninde. Danae besluttede under Vestryttelse af en Dame, der havde været en fortrolig Veninde af hendes afdøde Velgjørerinde og som for det meste opholdt sig i Milet, at begive sig derhen. Ariochus, som formodentlig haabede paa een eller anden Maade at drage Fordele deraf, bestyrkede hende i dette Forfat og hjalp hende til jo før jo helslere at udføre det.

Danae var nu i den Alder, hvori hendes Speil stod i saa god Forstaelse med hendes Forfængelighed, at hun fandt sig bevæget til at holde de Lovtaler, man oversatte hendes Skønhed med, for noget mere end Smiger. Virkelig ville jeg, Agathon! forekomme mig selv latterligere end Dig, om jeg vilde forsøge at meddele Dig et Skilderie af det, jeg den Eid var i mine egne Hine. Men smigrede jeg imidlertid mig selv for meget, saa skylder jeg mig da den Nets færdighed at sige, at alle og enhver, der saa mig syntes at have astalt med hinanden at overtale mig til

at troe det Modsatte. Og hvor var det muligt, at et ungt Kvænemmer paa tyve Aar, som, hvor hun hensætbede sine Dine, saae sit eget Billedede snart i Skifte af en Aurora eller Latona, snart af en Diana eller Venus, snart af een af de Nympher, som Jupiter forvandlede sig for, hvor var det muligt for hende i vise Lighed at beholde Vorke nok til ikke at bukke under for sia mange Kristelser til Forsængelighed! Hvor naturligt var det ikke, at hun, naar hun undertiden tænkte paa, hvad en Semiramis, en Rhodope, en Thaxaelia oprindelig havde været, og hvad det var, de havde opsvinædt sig ved til det, der er det højeste Maal for de menneskelige Ønsker — at hun da for-ildede sia i Drømme, der blev til Ønsker, og fra Ønsker ofte blev til Planer! Hvor megen Daarhahed, det end var i alt dette, saa sandte hun dog deri et mægtige Middel til at modstaae de Kristelser, hun var emneiven af, ja endog til at modstaae den Hornodenhed til at elsker, som Du nyligen kaledede om. Denne Hornodenhed maatte være overmaade heftig da i det mindste ikke have sin Grund i Hjertet, dersom den ikke en Tidlang kunde overvindest af Forsængeligheden og Ærgjerrigheden. Jo mere forestede vi ere i os selv, pleiede Aspasia at siye, des mindre formaae vi at elsker noget uden os.

Skjebnen leger undertiden saa underlig med de Dødelige, at Danae siden efter ikke var langt fra at

see det opfyldt, hun selv havde anset for den urimeligste Drom.

Paa den Tid, jeg besluttede at gaae over til Asia, gjorde de Ciliciske og Pisidiske Sorovere, under den Beskyttelse, Kongen af Persiens Statholdere mod en betydelig Deel af deres Bytte forundte dem, de Große Have mere usikke, end de nogensinde havde været. Jeg havde den Ulykke paa min Overreise til Milet at falde een af disse Corsarer i Hænderne. Ariochus, som fulgte med mig, kostede mit Horsvar Livet, og jeg blev solgt som Slavinde i Sardes, hvor Cyrus, den yngre Broder af den store Konge, den Tid opholdt sig.

Denne Prindses overordentlige Egenstaer, hans Anlæg paa at skyte sin Broder fra Tronen og hans ulykkelige Endeligt er Dig bekjendt. Naturen syntes at have udismt sig ved hans Trembringelse. En barsk barisk Orddragelse havde kun gjort lidet til at udvikle hans Venner, og derfor beholdt endog hans Dyder noget Bildt, der ofte gav dem Udseende af Yderslighed. Men hans majestætiske Person, hans overordentlige Legemstørke, hans Færdighed i alle krigerske Øvelser, hans Edelmodighed og Gavmildhed, fortalte Helte-Egenstaer, som Østerlenderne else saa høit hos deres Konger, indtoge de Persiske Folkeslag i sagden Grad for ham, at de ansaae ham allene værdig til at beklæde den Throne, som den Cyrus, hvis Navn han baer, havde esterladt sig.

Denne

Denne Prinds holde efter sit Fædrenelands Skit et talrigt Gynæceum, som Intendanterne for hans Hornsialer sorgede for at forsyne med Skjønhes der fra alle Verdens Kanter. Danae nod den Ære tilligemed dem eller sex andre ungt Græklinder at blive kjøbt for denne Samling. Forandringen af hendes Skjønne var for pludselig og for stor til at udholdes med Ligegyldighed. I midlertid var dog den sjonne Aspasia's Philosophie og (Hvad jeg ikke har glemme) en Tæukemaade, der stemte temmelig vel med den, hende ikke i disse Omstændigheder til en lidet Hjelp.
 „Et smukke Fruentimmer, der kender sin Mage, og forstaar at gjøre den gjeldende, er, baade som Slave, inde og fri, allevegne, hvor hun kommer, Regerende — var, som Du erindrer Dig, den første Grundsetning i hendes System.

Danaes nye Selvstabsstre esser Nivalinder (th. atføde vilde være det sidste, saas tydeligen af deres Forhold) kom ikke fra Aspasia's Skole. De troede at have gjort det fortællige, naar de bestormede deres nye Herres, Sandser med alle deres Hudigheder og Konster paa eengang. Deres Dikast, deres Miner, deres Tone og deres Pynt forklarede ham i det først Minxt, vi blevé forestilte ham, paa saa umiskjendelig en Maade deres Hensigter, at Prinsen intet Pierblik kunde blive i Twyl om, hvad Bestemmelse han kunde gjøre med dem. Danae stod, indsoebt i sit Sloer, bag ved de andre og var den sidste, hans Dine falde

salbt paa; men af hendes Asyn syntes Cyrus at blive slagen. Han betraktede hende en saie Tid med et Slags behagelig Forundring, der hos en østerlandse Vorste, hvis Øine formodentlig havde set sig mæt væg alle Slags Skjønheder, maatte være meget smiærende. Et Vink med Haanden nøddede Rivalinderne til at forsvinde, og Danae befandt sig allene med sin nye Besherster.

Besherster — dette Ord kændte ikke en Discepelinde af Aspasia i sin Ordbog. Ogsaa blev Cyrus snart nok overbevist om, at det vilde være umuelige nogensinde at forsoner hende med dets Betydning. En Skjønhed, der havde noget mere Sjel, end der behøves til at gjøre en Billædstøtte levende, syntes at være en stor Nyhed for ham. — Jeg haaber, Agathon! Du frøtager mig for en nois Omstændelighed i min Fortælling om denne Scene og nogle af de følgende Optrin, som Striden mellem en despotisk Elsters Forbringer og en fribaaren og med de forbemeldte Grundstætninger fortrolig Grækerindes Gjenstridighed nødvendigen maatte foranledige. Ved Gjenstande af denne Natur er det alt for tungt at fortælle sin egen Historie, naar man, for at blive Sandheden tro, maa gjøre sig mistenkt for Partisched mod sig selv. Agathon veed, at jeg er langt opnøjet over den Daarlighed at være indbildst af de Optrin, jeg kunde have Naturen og Lykken at takke for. Og ligesaa lidet er jeg svag nok til at regne mig det til nogen Fortjeneste, at jeg ikke

sporedes noget Kald hos mig til at blive sat i een Classe med de andre ydmyge Medskaber for en yppig Barbars Fornsielse, hvor blandende end hans Herkomst og personlige Fuldkommenheder maatte være. Kort, mit Forhold, noksom besynderlig sammensat af Koldindighed og Venlighed, af tiltrækkende og bortstøttende Kræfter, blev formedelst Udsaldet et nyt Beviis paa Rigtigheden af det qvindelige politiske System, som Aspasia i en vis Forstand kan anses for Opsinder af.

Dersom kun Cyrus havde nydt den Opdragelse, som Pericles og Socrates havde forordt paa den udsyres vende Alcibiades, saa vilde han bleven den bedste af alle Førster. Hans Feil laaer hverken i hans Hoved eller hans Hjerte; det var Feil, som et alt for hidstige Blod, hans Stand, hans Nation og hans slette Opdragelse vare Skyld i, og hvoraaf de sidste endnu ikke vare indgroede nok til ikke at kunne modtage nogen Forbedring, især da hans naturlige Tilbøjelighed hentraf ham til alt, hvad der er sjont, godt og ædelt. Det lyktes altsaa Danae omsider igjen at opslive den halv qualte Spire til omme Holeller, som Naturen havde nedlagt i hans Sjel. Cyrus, som saa længe havde været en blot Bold for sine Sandser, lærte at elsker og blev selv elskværdig.

Fra dette Diblik blev Danae ene i Besiddelse af hans Hjerte; hun formaaede alt hos ham, og delte ikke hans Tilbøjelighed med nogen anden. Man sagde, hun havde gjort dette til usorkrænkelig Betingselse

gelse for hendes Venlighed mod ham. Men de, der sagde eller troede dette, kjendte hende ikke. Hun indfandt sine Fordele alt for vel til at forlange noget, der maatte have kastet Mistanke paa hendes Tilbvielighed til ham. Al den Deel, hun havde i hans Slavinders Afskedigelse fra hans Gyneceum, bestod i, at hun forstod den Hemmelighed, i det samme hun syntes at behandle ham paa det haardeste, at indgybe ham en saadan Hsingtelse, som han endnu ikke havde følt for nogen af hendes Kjøn. Den Sammnligning, han anstilte mellem hende og hendes Rivalinder, faldt ud til disses Skade; og at han stilte sig ved dem, var mere for at befrie sig selv fra besværlige Ojenstande, end for at bringe Danae noget Offer. Disse alt for foerelige Skabninger havde ladet sig noie med den ydmygende Ære at opvarke hans Begjerligheder; Danae derimod levnede ham intet Haab om nogensinde uden at vinde hendes Hjerce at kunne blive lykkelig hos hende. Hine harbe i det høieste kun elset hans Person i ham; Danae overbeviste ham om, at hun søgte at fremme hans Lyksalighed og tage Deel i hans Hæder, og at hun, saasnart hun saae Prinds Cyrus værdig til saa berømmeligt et Navn, vilde være villig til at gjøre alt for ham. Naturligvis maatte hans Kjærighed til hende stige i lige Forhold med denne Overbevisning om hendes Tænkemaade. Og ligesaa naturligt gif det til, at hun, ogsaa esterat hun af Taknemmelighed og Tilbvielighed havde kront hans

Bjerlighed, holdt sig uforandret i Besiddelsen af hans Hjerte. Perserinderne kunde ikke begribe, hvorledes dette uden magiske Midler kunde gaae til. De vidste ikke, at man efter det, der hos dem var den sidste Kunst, endnu kunde have uendelig meget at hortgive. Danae havde af Aspasia (og, for at tilstaae Sandheden, af en endnu større Mester) lært den Konst, som man maaske kunde kalde Bjerlighedens Economie. Hun forstod at give Smacring Værd og at indklæde Forniselsen i saa mange Skikkeler, at den altid havde Olyhedens Tilskuelser. Cyrus sandt i hendes Land, hendes Hjerte, hendes Talenter, ja endog i hendes Luner undommelige Kilder mod Lebe og Kjedsommelighed; men hvad der var det vigtigste, han fulgte, at han forbedrede sig ved hende. Med eet Ord, hun blev for ham, hvad Aspasia havde været for Pericles, og han syntes under denne Forestilling saa vel om sig selv, at han almindeligen ikke kaldte hende andet end sin Aspasia.

Vant til at dele alle sine Hemmeligheder, Plænner og Bekymringer med hende, aabenbarede han hende ogsaa sit Anslag mod sin Broder, Kongen af Persien. Efterat have i lang Tid sogt at raade ham dersra, gav Danae endelig (enten det nu var Ret eller Uret) efter for hans Grundes Styrke. Virkelig kunde hun ikke se Sagerne anderledes i det Lys, de bleve viste hende i. Cyrus havde store Besværinger over Aars tapreres; hans Fodseletsret til Kronen var ligesaa unneg-

unegtelig som hans personlige Fortrin; Folkets Hjertes vare stemte for ham; man haabede at see Cyrus den Førstes lykkelige Tider at vende tilbage igjen under ham; og dertil var Kongens og hans Forbitrelse mod hinanden allerede blevne saa stor, at een af dem nødvendig maatte blive et Offer dersor. *I vist*, hvor skulde og jeg kunne skjule for en Mand, der kender det menneskelige Hjerte saa wile som Agathos, at Partischeden for en Prinds, som jeg agtede, og de Udsigter, hvormed min Egenkærslighed blev smigret ved hans Planer, vare mere end nok til at give hine Betragninger en overveiende Vægt? Hvilet Fruentimmer vilde ikke, om det stod i hendes Magt, gjøre den Mand, hun seer sig tilbedet af, til Monarch over den hele Jordklode?

Danae fulgte nu Cyrus under det Navn, nemlig Aspasia, som han havde tilsagt hende, i dee Heldetog, hvis Udfald gjorde Ende med hans Liv paa alle hendes Forhaabninger. Hans Kærslighed til hende var saa stor, at hun kun med megen Mote kunde bønge ham til at see hende udsat for de Farer og den Uvished, hans egen Skjebne svævede i. Den Tanke, at hun, om det gik ulykkeligt, kunde blive et Bytte for Artaxerxes, som han hadde saa meget, var ham utaaelsig; eiheller opnaaede hun hans Samtykke, førend der var gjort alle mulige Foranstaltninger for hendes Sikkerhed. Hun fulgte med ham i Mandalslæder. Blandt de Fruentimrene, hun havde til sit Schæk,

var der en ung Grækerinde, der lignede hende temmelig i Skabning og desuden var udrustet med Huldkommenheder, som gjorde hende i Stand til i Nodsfald at forestille Prindsens Aspasia i et Persisk Harem. Den ulykkelige Udfald paa det afgjørende Slag ved Kyrara gjorde denne Forsigtighed fuldkommen nødvendig. Danae havde Mod — eller var svag nok til — at overleve en Prinds, som havde elsket hende saa indberlig og var saa værdig til en lykkeligere Skjebne. Maaske dette er den sorteste Plet i hendes Liv; — men (føjede hun til med et Hækast, der vilde være i Stand til at udslætte en endnu sortere Plet) jeg overlader det til Agathon selv at undskyde mig deraf. — At Agathon maa have svaret hende noget herpaa, vil være let at formode; men dette hører ikke til Danaes Historie, og vi kade hende deraf fortsætte sin Fortælling.

Tredie Capitel.

Danae i Smyrna. Slutningen af hendes Historie med den skjonne Seier, hun opnaaede over Agathon.

Det Puds, jeg, ligesaa meget af egen Tilbistelighed som for at tilfredsstille en ulykkelig Prindses elskede Skygge, spillede Artarerres, lyktes mig fuldkommen. Den skjonne Milto, min Fortrolige, gik i mit Sted over i Grevvinderens Hænder, indgjod denne Monarch

den

den hestigste Libenskab og spillede i mange Aar under Navn af Aspasia en Rolle, der kunde leveret Stof nok til en Milesisk Fabel af tyve til tredive Dager. Den sande Danae, som havde et alt for rigtigt Besegreb om det Babyloniske Serails Herligheder til at bortbytte sin Frihed for dem, undkom derimod med den samme besynderlige Lykke, som havde udmærket alle Perioderne i hendes Liv, valgte Smyrna — det behageligste Sted i Verden for en Person, der endnu ikke kunde tænke paa at frasige sig Livets Forbielser — til sit bestandige Opholdssted, og saae sig ved Prinds Cyrus's Horsorg sat i Stand til at leve der under sit eget Navn paa den God, som Agathon selv har været et Drevdne til.

Det Navn, hun var fremtraadte under og som ikke i Smyrna var ubekjendt, forstaanede hende for den Møie at gjøre de Nysgjerrige noiere Regnskab for hendes Person; og det Liv, hun forte, svækrede efterhaanden den Fordom, som hendes Navn kunde have opvakt mod hende. Hvor lette end de Lænker havde været, hun havde baaret, medens hun stod i Forbindelse med Prinds Cyrus, havde de dog været Lænker, hvis Eindring gjorde den Frihed, hun igjen havde opnoaet, ubetalelig for hende. Denne Frihed for at modtage Love af nogen anden end sit eget Herte var i hendes Dine saa stort et Gode, at ingen Lykke i Verden kunde have fristet hende at bortbytte den for samme. Kun den offentlige Angelse visde hun ikke op-

ofre

øfre for denne Frihed; men saa tunge som det maa
stee paa ethvert andet Sted i Verden vilde været at
forene begge med hinanden, saa vel lyktes det hende
i Smyrna, hvor den blideste Himmel udgyder Blid-
hedens og Glædens Hand over et lykkeligt Folk,
som udelukkende bøjdede den Hemmelighed, at kunne
forene Friethed med Fornsielser og personlig Fri-
hed med politisk Orden. Uden at høre til no-
gen sædeles Classe, nod Danae den Hornbielse at
blive erkjendt for den Eneste i sit Slags; og enten
hun havde Grund dertil eller ikke, saa sandt dog
hendes Forsængelighed sig smigret ved denne Forestil-
ling. Om hun antog Aspasia — hvis Datter man
i Smyrna troede, hun var — til sit Monster, saa
gjorde hun det paa en Maade, der bragte hende i
Raab for selv at være uesterlignelig, — ligesom de
fortrinligste Disciple af Socrates uesterlignede deres
Lærer fra saa forskjellige Sidet, at enhver af dem
selv blev en Original.

Eet af hendes første Foretagender, uesterat hun
havde bosat sig i Smyrna, var at bygge Gratierne
et Tempel! — Du hjelder det, Agathon!

Her gjorde den stjonne Danae sig forgjeves
Umage for at undertrykke et Suk, som hendes
Hjerte ved dette sidste Ord sogte at forskaffe sig Let-
telse ved. Agathon saae, hvorledes det uesterhaanden
udspandte hendes smukke Bryst, og sukkede med.
O, hvad for en Epindring! — raahte han, i det
hant

han greb hendes Haand med et Dækast, som helse
benne Erindring var malet i.

Danae — der ikke vilde give nogen Erindring,
der kunde rokke hendes Beslutning, Plads i sin
Havn — var grusom nok til ikke at give ham no-
get Svar paa dette Udraab, og vedblev efter en lic-
den Pause sin Fortælling saa'edes: Men — lader
os hønge Sandheden dette Offer! — de Gratier,
hvis Tjeneste hun som Præstinde helligede sig til,
vare ikke de Vindariske Gratier, ikke den himmeliske
Venus's Legesøstre og Ledsagerrinder, ikke de kyndiske
Gudinder, Din Psyche tjente som Hømfru, Ben-
inde, Hustru og Møder. Danae redmet mindre
over, hvad hun var, end over den Tanke at ville
skjule for sig selv eller sin Ven, hvor langt hun,
selv i den høieste Triumph, man har tillagt hendes
Elsværdighed, var under en Psyche, Leda's Dan-
serinde fornærmede netop Gratiernes Gyldom ved
at ville kaste deres kyndiske Sølv over en saadan Ca-
racter. Saaledes faler jeg det nu; og jeg kan re-
førdiggøre denne Hølelse hos mig selv med saa gode
Grunde, at jeg ikke behøver at frygte for at blive
bedragen af den. Men den Gang svævede der saa
behagelig en Forblændelse for mit Hjerte og min
Indbildung, at jeg tænkte anderledes derom.

Tre eller fire Olympiader kunne, min kjære
Ven! saare meget forandre den Synspunct, hvorsaa
vi ses Tingene. Hvor naturligt er det ikke, at vi,

naar Ungdom og blomstrende Sundhed udbrede Glæde over os og alt, hvad der omgiver os, betragte en hver Ting i et behageligt Lys; at Grændserne for det Falste og Sande, det Gode og Onde ofte flyde sammen i vore Begreber, og at vi endda bryste os meget af den Indbildung, vi staae i, at have sunget den Hemmelighed at forene Viisdommen med Gratierns og Gratierns med Vellysten i en smuk sosterlig Gruppe!

Til alt dette kom endnu den besjælede Kjerlig-
hed til Musernes Konster, den Hornselsse, der var
forbunden med store Banskeligheders Overvindelse,
og den fortryllende Tillokkelse, hvormed et Fuldkom-
menhedsideal, der dog maaske blot er indbildt,
trækker hele vor Sjel til sig. — Tilgis mig, Aga-
thon! om jeg selv i dette Dieblik; da jeg croer at
indsee det Uvaesentlige ved disse behagelige Forblen-
deller, endnu er svag nok til ikke at fortryde, at
jeg var — Danae.

Agathon fandt alt for megen Marsag i sit Hjerte til at tilgive hende denne Svaghed. — Gus-
der! roahee han, at fortryde at have været den el-
verdigste af alle Skabninger! Behovedes der mere
end en eneste Danae paa hvert Sted, hvor der boer
Mennesker, for at forvandle Jorden til et Elysium?

Kjæreste Agathon! svarede hun: i dette Dieblik
bedrager dog vel Din Phantasie Dig siensynligen!
— Endog Archytas, den blideste Vise, jeg nogen-
sinde

finde har seet, vilde finde, at en eneste Danae al-
lerede er for meget, og Du vil, der skulde være
utallige?

Men hvad siger Du, om Du erindrede Dig,
at den Frihed, Danae levede i, er en Undtagelse
fra en Grundlov i Selskabet, som hun ikke var be-
rettiget til at gjøre, uagtet dog Grækernes Sæder
taale saadanne Undtagelser? Jeg vilde raade Dig
et ganske andet Ønske, om Opsyldelsen af et Ønske
nogeninde blev overladt til Dig. Kun en eneste
Familie, som den, Du nu lever i, kun een Ar-
chytas, een Psyche, een Critolaos og, lad mig føje
her til, een Agathon, som, befriet fra Phantasiens
og Følelsens Bildfareiser, er bleven viis nok til
ganske at overgivne sig til det højeste Skjonne, til
Dyden — kun een saadan Familie paa hvært Sted,
hvor der er Mennesker: — da kunde vi loslade
Lycurgerne og Solonerne fra deres Embeder, da
vilde Plato selv ikke være i Stand til at opfinde
Love, der kunde udrette mere godt, end et saadant
Exempel paa Dyd og Lyksalighed.

Og hvorfør, Danae! kan Du være saa uret-
færdig mod Dig selv at udelukke Dig fra denne
Familie? sagde Agathon med Hestighed. Ved Din
Indtrædelse derti vilde den blive fuldkommen. Og
er ikke Danae, omslyngende Dydens Billed-
støtte i en bedende Stilling, den herligste Tri-
umph for Dyden?

Venskabet lader Dig glemme, svarede hun,
 at en Person, der har saa meget at bede Dyden
 om Forladelse for som Dånae, aldrig kan føle sig
 selv værdig til at indlempes i en Archytas's Famili.
 Og kan Du lægge hende det til Last, om hun
 er for stolt til at kunne udholde den Tanke, hvort
 Dieblik at maatte rødme for Personer, som ikke
 have noget at bede den om Forladelse for? Hun
 er endog alt for tilbørlig til at laane Egenkjerlig-
 hedens Undskuldninger mere Dre, end hun maastee
 burde. Vel betragede hun den Gang, da hun ikke
 kændte nogen større Fornøjelse, end at beherske Hjers-
 terne, og, som Homers Jupiter af begge sine Urner,
 at uddele Lykke og Ulykke øster sit Enkle, vel be-
 tragtede hun, siger jeg, den Gang Gjenstandene for
 hendes nærværende Foragt med ganske andre Nine.
 Hun syntes om sig selv i sin behagelige Bildfarel-
 se. Hendes Klygt bygte hende et System, der alt
 for meget smigrede hendes Føleller til ikke at blive
 anseet for sandt. Vel kunde hun ikke skjule for
 sig selv, at den Regel, som hun gjorde en Undtag-
 else fra, ikke i Grunden taaler nogen Undtagelse; men
 hun troede at see sig i den eneste overordentlis-
 ge Stilling, hvor en saadan Undtagelse kunde finde
 Sted. Bevidstheden om de Dyder, hun besad,
 fordi de ikke kostede hende noget, og de gode Hand-
 linger, det derfor faldt hende saa meget deslettere at
 udøve, og som hun og udøvede saa meget des østere,

fordt

fordi hun ikke fændte nogen anden Bevæggrund end
 den farlige Fornøielse til at udøve dem, — denne
 Bevidsthed beroligede hende over den eneste Dyd, hun
 manglede. Ja, hendes Forblændelse gik endog saa vidt,
 at hun enengang tilstod sig selv denne Mangel. „Als
 mindelige Regler ere ingen Regler for store Sjæle,
 sagde hun til sig selv. Er der vel blandt alle disse
 ærbare Skabninger, der fordommer mig, en eneste,
 der ikke vilde være Danae, dersom hun kunde være
 det? De ansee det for en Ørøde af hende, at hun
 omgives af en Sværm af Tilbedere. Kun de glemme,
 at disse Tilbedere ere de fortræffeligste Mænd i Ionien
 eller, om de endnu ikke ere det, dog ville blive det i
 Danaes Selskab. Hvor er det vilde unge Menneske,
 som hun ikke har gjort sædlig? hvor den Mand, der for
 blottet for Fortjenester, ikke besjelet med Begjærlighed
 efter ødle Horetagender har forladt hende? Hvor man-
 ge Fædre skyldte ikke hende Takken for deres Sønners
 Dyd! Hvor mange Koner maae ikke tilstrive hende
 deres Mænds gode Forhold mod dem! Hvor mange
 en god Borger, hvor mangen en stor Mand har hun
 ikke givet deres Fædreland! Kun de Bedste, de
 Fortjenteste, de Huldkomneste have nogensinde funnet
 gjøre sig Haab om at vore hendes Hjerte; og hvor
 mange Forvandlinger, hvor mange moralske Unders-
 værker har ikke dette Haab frembragt! Hvor er der i
 hele Smyna, i hele Athenen nogen ulæstelig Matro-
 ne, nogen kyndig Præstinde hos Danae eller Minerva,

her kunde rose sig af at have gjort Dyden saa store Tjenester?" — Jeg vilde ikke, min kjære Agathon! indestaae for, at alt dette bestandig i strangeste Forstand og uden Undtagelse har været saaledes. Men der var dog altid Sandhed nok derti, til at gjøre de Slutninger, hun uddrog deraf, sandsynlige. Decuden havde hun i Sophisten Hippias en Ven —

O, nævn ikke dette forhadte Navn! raaabte Agathon med Utaalmodighed.

Og dog, svarede hun med ligesaa megen udvortes Koldstandighed, var denne Danae, som Du har saa store Hensigter med, svag nok til at give Hippias Leilighed til at rose sig af en Seier over hendes Hjerte, som han aldrig havde opnaaet.

Den Uforstammede! — raaabte Agathon — og holdt pludselig inde, i det han saae paa Danae med et Par Hine, der syntes at bede hende, at hun end ikke vilde levne ham en Skygge af Mistanke i Henseende til denne Punct.

Jeg forstaar Dig, sagde Danae med en Smil, men tislige med en Rødme, der ikke var noget godt Forvarsel. — Hippias havde ingen Foie til at rose sig af nogen' Seier over mit Hjerte, det er vist, — men —

Hvorledes, Danae? Er det muligt? — raaabte Agathon.

O, min kjæreste Agathon! svarede hun — Du har lært at kjende Menneskene, Du har lært at kjende Dig

Dig selv, og Du veed dog ikke, hvad der er muligt? — Hvad kunne ikke Omstændighederne, hvad kan ikke Gieblíkket gjøre muligt?

Og hvad kunde jeg ikke tilgive Dig, Danae? — sagde Agathon sultende.

For megen Overbærenhed funde ligesaavel være stadelig for mig, som for en anden, svarede Danae i en spogende Tone, der ikke passede sig til hørs. Og dog maa jeg sige Dig, Agathon! at Hippias maaskee ikke er det Værste, Du har at tilgive mig.

„Ikke det Værste?“

Jeg vil sige: ikke det, der gjør Din Veninde mindst Ære. Hippias var en Mand af Talenter og en udbredt Berømmelse, som — naar man undtager hans Grundsetninger — alt andet talede til Fordeel for, som havde Gaver til endog at give disse Grundsetninger det naturligste Anstrøg af Sandhed, og som dessuden allerede længe havde været vant til ikke at blive asviist. En saadan Mand funde efter nogle Aars Omgang meget let være snedig eller lykkelig nok til at finde et Gieblík, der maaskee i hele deres Liv paa begge Sider var det eneste, hvori han funde opnæae ved Overraskelse, hvad han aldrig vilde opnæet af hensides Hjerte. Han havde ingen Grund til at tillægge sig nogen Fortjeneste for en Virkning af et blot Tilfælde; men Danae vilde maaskee ikke være visere end han, om hun vilde gjøre sig flere Bebredeiser for dette,

end

end for Svagheder, som hendes Overleg havde mere Deel i.

„Du har besluttet at drive det til det Yderste med mig, Danae!“

Nei, min gode Agathon: jeg har kun besluttet at bringe Dig til for evig at opgive en Plan, der, som Du seer, var bygt paa false Grunde. Tro ikke andet, end at det jo har kostet mig Overvindelse at være saa oprigtig! Men kunde jeg gjøre mindre, naar det kom an paa at betage en Ven af Dit Verd hans orrange Indbildung? Naar denne Danae, som Du har haft saa gunstige Tanker om og som og (for ikke at være ganske uretfærdig) i Grunden retfærdig gjor i mange Dele Din Menning — naar denne Danae i det Hieblik, hun ved Cyrus's Dod blev fri igjen, havde været saa lykkelig at blive bekjendt med en Familie som Archytas's, naar hun den Gang allerede havde tænkt og levet, som hun nu tænker, og lever: saa havde hun maastee, uden at vove for meget, aabnet sit Øre for Dit og sit Hjertes Stemme! Men — Guderne selv have ingen Magt til at gjore det, der er stæet, usæet. Lad dette være Dig nok, kjæreste Agathon! Forlang ingen omstændeligere Bekjendelser af mig! Underkast Dig med mig en følles Skjebne: og dersom Du nogensinde skulde røvine ved Erindringen om vor Kærlighed, saa husk ogsaa paa, at denne Kærlighed har foranlediget Danaes Omvendelse til Dyden. Uden Dig vilde hun endnu været Danae. —

Menn

Men hvad vilde den Lykke hjelpe hende at have
 kjendt Dig, naar Du ikke vilde være ødelmodig nok
 til at fuldende Din Velgjerning mod hende? — Fra
 dette Øieblik maa aldrig det Navn mere nævnes mel-
 lem os, der vdmøger os begge. Lad Din Veninde
 gjøre sig under det Navn, hun her allene er bekjende
 under, under Navn af Chariclea, værdig til den
 Lykke at være en Archytas's Skolarinde og en Psyches
 Veninde. Og dersom Du elsker hende, saa glæd Dig
 med hende over, at hun har opnaaet denne Lykke i en
 Alder, hvori det Offir, hun gjør Dyden, endnu er
 nogen Fortjeneste!

Den Tone, hvori hun sagde disse sidste Ord,
 rørte vor Hjelts ødle Hjerte. Han troede, han hørte
 en Guddoms Stemme, og folte i dette Øieblik, at
 den bedre Sjel sic Overmagten hos ham. Han far-
 stede sig for hendes Hænder, greb hendes Haand og
 krykte den til sic Hjerte. Den Kjærlighed, hans Sjel
 brændte af i dette Øieblik, var en hellig Sild. Ja,
 raabte han, ved denne Haand sværger jeg, Charis-
 clea! paa, at jeg evig skal forblive den Dyd, Du har
 helliget Dig til og der i dette afgjørende Øieblik af Din
 Mund taler til mig, tro! For den, for den allene
 ere vore Hjarter Skabte! Vi have af Vildefarelse fors-
 ladet den, — men kun for at blive visere, for at vende
 tilbage til den med des mere Overbevisning og for at
 holde os med større Standhaftighed til den. Ja, Cha-
 riclea! jeg sører, at jeg, i det jeg her i Himmelens

Paa syn frasiger mig denne elstede Haand, er lykkelis-
gere ved det, jeg oposrer Dig og Dyd'en, end jeg kunde
blive ved alle mine egennyttige Ønskers Tilsfredsstils-
lse! Ingensinde, ingensinde skal jeg ophøre at elste
Dig, kjereste Chariclea! — men at elste Dig, som
jeg elster Dyden, med en Kjerlighed, der, værdig
Dig, selv er den skjønneste Dyd.

Danae, — eller, for ikke at fornærme hende
med et Navn, som hun nu for evig har frasagt sig —
Chariclea sandt, hvor behagelig end den skjonne Isb,
hun havde antændt i sin Vens Varm, var hendes med-
førende Hjerte, dog ikke for godt i dette Dieblik at un-
derholde den. Hun kendte Farerne ved saadanne Opo-
brugninger, og uden at nære mindste Twivl om hans
Følelsers Oprigtighed, vidste hun dog mere end alt for
vel, at den Eid endnu ikke var kommen, da hun kunde
smigre sig med at blive anset af en Zilbeder for en blot
Sjel. Hun havde nu opnaaet sin Hensigt, og den
Tilsredshed, der lysede hende ud af hendes smukke Øine,
beviste, at vi ikke domte for gunstig om hende, da vi
forsikrede, at hendes Forhold imod vor Hest virkelig
havde været uden alle egennyttige Hensigter.

Sextende Bog.

Slutning.

Første Capitel.

Agathon bestukter at aabenbare sig endnu noiere for Archytas og til den Ende at være sin egen Biograph.

So noiere Agathon blev bekjendt med den fortræffelige Mand, i hvem hans lykkelige Skjebne lod ham finde en anden Fader, des inderligere Begjerslighed sollte han efter at staae i de reneste Forhold med denne Mand. Vel kunde han være temmelig sikker paa, at en Archytas hverken af Overilelse eller af Svaghed vilde gaae for vidt i sine gode Tanker om ham, men han føle dog ikke desmindre, at han ikke kunde være ganske rolig, forend han selv havde viist sig for ham blotket for alt, hvad der maaskee vilde lade ham synes bedre, end han selv var overbeviist om, at han var. Med hver Dag, han levede i hans Huus, bestyrkede han sig i Haabet om ved hans Bistand igjen at ornaas hin blide Sjelero, hin saltige Fred i og med sig selv,

som han uformørkt havde taft i Syrakus, og hvil-
 Kab han vel mangen engang havde følt med Smerte
 og Underlighed i Syracus, men som han dog ikke med
 alle sine Bestræbelser for at befeste sig i sin nye Fore-
 stillingsmaade havde formaet at forskaffe sig igjen.
 Archytas, men ingen anden i Verden kunde befrie
 ham fra den besværlige Mistanke, som han fra hvert
 Tidrum af havde næret til den Orpheiske Theoso-
 phies sublime Læresætninger, som han var bleven op-
 dragen i, og med dem til de saligste Følelser i hans
 Ungdom. Han betragte denne ærværdige Olding
 som en Dødelig, der havde opnaet den allerhøieste
 Fuldkommenhed, noget menneskeligt Væsen kan stræbe
 efter; ja, naar han saa ham, efterat han havde endt
 sit Dagværk, sidende omringet i en fortrolig Kreds
 af Børn og Venner i Førgaarden til sin Vaaning, be-
 skinnet af den nedgaaende Soels Straaler, saa fore-
 kom det ham ofte, som det snarere var et Væsen af en
 højere Art, en Genius, som, Menneskene bevaagten,
 venligent havde nedsvinget sig til disse gode Sjæle, for
 at befeste dem ved sin Nærværelses ukjendelige Ind-
 flydelse i Kjerlighed til Dyb og Viisdom og, derved at
 gjøre dem des aabnere for enhver af de skønneste Glæ-
 der i det menneskelige Liv, end en bosat Borger i denne
 Verden; der her viste sig for ham. Ogsaa han troede
 allene ved at være et Lem af denne guddommelige
 Mandes Huus at befinde sig med enhver Dag bedre og
 hedre i sit Underste; men dessormedelst blev det og
 sat

saa meget des fastere hans Beslutning, ataabne sie Hjerte ganste for ham, og især at gjøre ham det noieste Regnskab for den Forandring, der var foregaaen i hans moraliske Tilstand, medens han opholdt sig i Smyrna; thi hans Hjerte sagde ham, at han siden den Tid snarere havde taget af end til i indvortes Værd. Han kunde og vilde ikke længere lade de Bræk, der den Tid vare komne i Systemet af hans Meninger og Overbevisninger, forblive uistandsatte. Den Strid, der uformørkt var opkommen mellem hans Hoved og Hjerte, maatte nødvendig afgjores; og hvo skulle kunne lede ham saa sikkert i dette for hans Sjels Sundhed og Mølighed saa vigtige Anliggende, hvo hjelpe ham saa vist til at finde lykkeligen ud af den Labyrinth, hans Twivl havde ledet ham ind i, som Archytas?

Dette Forsøet paa den ene Side og paa den anden et Slags Frygt for, at hans Indbildungskraft ved en mundtlig Beretning skulle uformørkt komme i saadan Hede, at han kunde glemme mangen en Omstændighed af Vigtighed, eller mod sin Willie sætte een Ting i et forskonnet Lys og en anden i en alt for mørk Skygge, bragte ham omsider paa den Tanke, at forsatte sin Bekjendelse skriftlig, og fremstille sin Sjels Historie i de forskjellige Epocher, han havde oplevet, saa troligen og levende, som han i sine stille eensomme Timer kunde tilbagekalde den i sin Hukommelse. Han anvendte hers til fornemmelig den tidlige Morgenstund, som hans Ophold paa Landet lod ham beholde fri Mandighed over,

over, og han var allerede blevet færdig med det meste
 deraf, da hans uventede Sammenkomst med den skønne
 Danae, det nye Forhold, hun dannede mellem dem,
 og hans Ønske om at se hende ortagen i Archytas's
 Familie, syntes at gjøre det til Pligt for ham at udar-
 heide den Deel af hans Historie, hvori hun spiller Hos-
 vedrollen, med mere Omhyggelighed, end han i Første-
 ningen, under den Forudsætning, at Heltinden i dette
 erotiske Drama vilde forblive ubekjendt af Person &
 Tarent, havde fundet det nødvendigt. Ikke vil dette
 sige, at han tillod sig i denne Deel af sin Fortælling
 at være Sandheden mindre tro end i alle de andre.
 Thi hos saadanne Folk som Archytas, Critolaos og de
 øvrige Lemmer af denne ædle Familie stod en Charis-
 clea eiheller som Danae nogen Fare for at tage for
 meget ved hendes Biographs Oprigtighed, eftersom sand
 Viisdom altid er retfærdig og sand Dyd bestandig til-
 høelig til at vise store Overbærenhed mod andre end
 mod sig selv. Men det kommer dog altid ved Gjens-
 stande af saa megen Delicatesse saare meget an paa
 Fremstillingen; og hvo skulle kunne lægge ham det til
 Last, om han laante det Slør af Gratiertne, som
 Danae talede om i sin Historie, for med det at bedække
 nogle Dels, der ikke vel kunde undvære en tynd Bes-
 bækning? Paa denne Maade fremkom den af Agas-
 thon selv fortalte hemmelige Historie om hans Hand
 og Hjerte, som efter al Sandhulighed er den første og
 reneste Kilde, hvorfaf de Esterretninger, dette Værk
 indeholder, ere blevne øste.

Det

Det varede ikke længe, førend Agathon saavel i
 det venstabelige Forhold, Cariclea ved ham var kom-
 men i med Archytas's Huus, som i hans egen Følelse
 af, at han vilde behøve en saadan Vens Bistand mod
 sig selv, sandt nye Bevæggrunde til, saasnart som inue-
 ligt, at gjøre det Brug af sit Arbeide, formedelst hvilket
 han havde foretaget sig det. Han sogte altsaa kun en
 bequem Lejlighed, og den gav Archytas ham selv, da
 han i en fortrolig Samtale, hvori Agathon beklagede,
 at han ikke mere var skikket for det skjonne Sværme-
 rie, der i hans Ungdom havde svævet ham i Hovedet,
 yttrede sin Længsel efter at blive nolie underrettet om,
 hvorledes og under hvad for Omstændigheder denne
 høje Tone var bleven nedstemt i hans Sjel. Dit Ønske,
 min Fader! forekommer mit, sagde Agathon: det har
 allerede længe været mig en hjertelig Hornodenhed at
 aabne min Sjels Inderste for Dig. Jeg troede at
 kunne meddele Dig denne Esterretning fuldstændigere
 og troere ved et skriftligt Skilderie af alt, hvad jeg
 fra dens første Udvikling er mig bevidst om de for-
 skellige Forandringer, den hidindtil har gaaet igjen-
 nem, end ved en mundlig Fortælling. Dette Ar-
 beide har allerede i lang Tid fysselsat mig; jeg er for
 fort siden bleven færdig dermed, og jeg har kun ventet
 paa et befeiligt Dieblik til at overlevere Dig det. Du
 kan, svarede Archytas, ikke vente noget bequemmere
 end det nærværende, da jeg netop paa nogle Dage er
 besriet for Forretninger. — Og altsaa ilede Agathon

for

for at hente sin Veretning, leverede sin arværdige Ven den, og forlod ham med samme viensynlige Glæde, som et Menneske, der har revet en besværlig Hemmelighed iss fra sit Hjerte.

Archytas, hvis omme Deeltagelse i vor Hele Skjebne ved Gjennemlæsningen af disse Papirer blev hjerteligere endnu end den allerede var, troede at se deraf at det, for at bringe ham paa den Vej, hvorpaa han ikke kunde forseile det højeste Fuldkommenhedsmaal, Mennesket kan naae, kun kom on paa to Puncter at sætte hans Kærlighed til Chariclea for stedse i Særfærdhed for at forvandler ligjen til Lidenstab for Danae, og ved at grundfæste hans Tank-system over det, der udgjør det moraliske Menneskes væsentligste Anliggende, at bringe hans Hoved for evig i Harmonie med hans Hjerte. Hjent var, i hans Tanker, kun muligt ved en temmelig lang Traværelse, men hvis Modvens highed han af egen Drift maatte salde paa, og hvor ved et fort Formaal maatte holde hans Land i bestandig Virksomhed; til dette haabede Archytas selv saa meget vissere at kunne hjelpe ham, da han troede endnu aldrig at have fundet nogen Ødelsig, der havde forenet saa lys en Sands for Sandheden med saa reen en Kærlighed til det Gode og saa hjertelig en Modbys delighed for Sophisterie og Selvsforblændelse, som Agathon.

Dette sidste var nu fra dette Øieblik hans Hovedsiマーke og foranledigede adskillige Samtaler mellem

lem ham og hans unge Ven, som uden Lovs fortjente at meddeles dem af vore Læsere, som det er mere at gjøre om Undervisning og Forbedring end om Tidens Forkertning, dersom de — endnu vare til. At de ikke ere det, maa allene tilskrives Agathon, som af alle disse Samtaler kun har ført en enest — som formodentlig var ham selv vigtigst — i Vennen, og fojet den østmeldte heimelige Historie, hvis Manuscript (som det synes) i lang Tid forbles i hans Familie, som et Tillæg til samme. Lykkeligvis har den samme gode Genius, som har reddet hin for os, ogsaa antaget sig det sidste og sat os i Stand til at berige dette Værk med en Dialog, som vi ønske at maatte blive alle vores Læsere eller dog nogle eller i al Fald kun een af dem saa nyttig, som den har været vores Hjerte.

Andet Capitel.

En Samtale mellem Agathon og Archyas.

En paradijsisk Sommermorgen fande Agathon den ørværdige Olding, hvori han stedse troede at see sin gode Dæmon, i en Sal, hvis Døre vendte ud imod Haugen og stode aabne for den opstaende Soel, sidende allene paa Knæ med en opslagen Bog, og, som det synes, fordypet i Tanker. Han vilde af Beskedenhed usormarke gaast ham forbi; men Archyas,

som allerede havde ført ham et Stykke borte, reiste sig strax, bad ham at komme nærmere og tilbød sig at gjøre ham Selskab paa hans Spadseretour.

Den Vænning, hvori Archytas pleiede med en Deel af sin Familie at opholde sig om Sommeren, var, uagtet hen kun laae et lidet Stykke borte fra Staden, en egentlig Villa, for største Delen omgiven med Hauger, som paa den ene Side løb i en jævn Skræning ned til Strandbredden og paa den anden hævede sig ligesaa sævt til en Bakke, hvor et lidet Apollos Tempel, prunkende midt i en Laurbærlund, stjekede Diet en behagelig Hvilepunkt. Slangeløbende Gange mellem Hækker af Myrter, hist og her afbrudte af ranke Poppeler og med Vittranker bekrandede Almer og forsynede med blomstrende Lovhytter og Græsbænke til Hvile, løb paa forskellige Sider op til dette Tempel, fra hvis paa Joniske Seuler hvilende Altan man havde et ypperlig Udsigt til Staden Tarent, dens Havn og dens af allehaande Fartsier, Handelsstiber og Fiskers haade vrimplende Havbugte.

Du funde aldrig truffet mig beleiligere, Agathon, sagde Archytas, i det de betrædte een af de Gange, der løb op til Templet: jeg var netop sysselsat med Dig, da et Sted i Din Levnedsbeskrivelse, som jeg nu allerede læser anden Gang, opvakte Længsel hos mig efter paa Stedet at meddele Dig de Tænker, det bragte mig paa. Du erindrer Dig nok, at det har truffet sig mere end eengang, at Du har yttret

Dig

Dig for mig om det skjonne Soermerie i Din Ungdom og bestrevet mig den lykkelige Tilstand, det satte Dig i, som en Ting, hvis uprettelige Tab Du beklagede. Saavidt jeg seer bidrog Din Ferfytning fra de Delphiske Lundes hellige Stilhed til Athenens Tummel og en alt for tidlig Indvikling i politiske Forhold og Forretninger uimodsigeligen noget, men dog i Grunden kun meget lidet til dette Tab: thi de Ulykker, som der styrtede sammen over Dig, syntes endog at have givet Din Sjel det hele forrige Sving igjen. Det var i den skjonne Danaes Huus i Smyrna, at en Fortryllelse, som var ganste nu for Dig, usormaet nedstemte Dit for enhver ond Achnelse beschiede Hjerte til Tonen hos de Personer og Gjenstande, Du var omgiven af. Jeg finder et meget veltrusset Billedet af den Forblændelse, Du den Gang var betagen af, i den Strid mellem Sirenerne og Muserne om at overgaae hinanden, som Danae i den endnu uskyldige Kjærligheds første Dage lod Dig høre og — see. Du troede ved en Muses Song at være bleven forslokt til de himmelste Aphroditters Tempel, og i Grunden var det den farligste af alle Sirenerne, som drog Dig, saengslet ved Die, Dre og Hjerte, uden Dit Vidende ind i sin Klippe. Den Forvanding, der under denne sode Fortryllesse foregik med Dig, var virkelig stor, Agathon! var maastee meget større — end Du selv forestiller Dig. —

Du forstrekker mig, Archytas! — raahte Agathon blegnende, i det han hestede sine Pine med førs

fordobbelte Opmærksomhed og Forventning paa Oldingens alvorlige, men venlige Ansigt.

Her er det Sted, vedblev Archytas. jeg uyligen talede om og som har bragt mig paa denne Formodning. Du bestræbte Dig for at meddele den skjonne Danae — som alt, hvad Du den Gang sagde hende, efter al Sandsynlighed, maa have forekommet meget selsomt og underligt — et Begreb om, hvorledes det harde været muligt, at den Orpheiske Theosophie, som Du i Delphi blev opdragen i, havde funnet bemægtige sig Din Sjel saa aldeles; og dette gjorde Du med Vendinger og Udtrykke, som, i Hald jeg ikke tager meget feil, robede et Slags falsk Undseelse, som om Du frygte rede for at forekomme Din Tilhørerinde, endstjort Du den Gang endnu ikke kjendte hende som Aspasiaes Pleiedatter, latterlig, om Du tillagde henni skjonne Sværnerie, som Du kaldte det, et højere Værd, end det (den Gang i det mindste) kunde have i hændes Hine. Og dog havde Orpheus og Pythagoras selv ikke funnet fremstille og udtrykke det Sande og Høje i hin guddommelige Philosophie stærkere i saa faa Ord, som Du gjorde det paa følgende Sted: — „Hvor velsommen er os ikke i denne Alder en Philosophie, der forsener Hordelen af vor Videlyst med den Tilboielighed til det Underfulde, som er Ungdommen saa egen, besvarer alle vores Spørgsmaale, forklarer os alt det Ubeskrivelige og oploser os alle Opgaver! — En Philosophie, der forviser alt det Døde af Naturen, besætter ethvert

ethvert Atom i Skabelsen med oversandselige Væsener, og udsylder enhver Punct af Tiden med Begivenheder, som modnes for tilkommende Evigheder. — Et System, hvori Skabelsen er ligesaa grændselos som dens Fader, som viser os i Naturens saaladende Forvirring en majestætisk Symmetrie, i den moraliske Verdens Regering en uforanderlig Plan, i alle Væsenernes Classer og Slægter en eneste Stat, i alle Tingenes indvirkede Bevægelser en almindelig Hvilepunkt, i vor Sjel en tilkommende Guddom, i vort Legemes Oplossning Indsættelsen igjen i vor oprindelige Fuldkommenhed, og i Fremtidens mørke Asgrund lyse Udsigter til grændselos Salighed." — Og om en saadan Philosophie kunde Du, Agathon! sige den skjonne Danae: „Lykkelige Erfaringer" — hvad for andre end dem, hun selv havde hjulpet Dig til! — „harde lært Dig at kjende det Sværmeriske og Utilforladelige deri?" —

Endskjont Archytas gjorde sin unge Ven denne i et Spørgsmaal til hans Hjerte indhyllede Bebreidelse med et Øiekaft og i en Tone, der betogte den Halvdelen af dens Strænghed, viste dog Agathon ved sin Rosdmen og sit nedslaaede Øie, at han sollte dens hele Styrke. Det er alt for vist, sagde han, at jeg den Gang befandt mig i en farlig Fortryllelse, der lod mig forbytte mine Erfaringer med de Slutninger, jeg drog deraf, uden at jeg blev vær, hvor megen Deel mine Sandfers Forførelse havde få disse falske Slutninger. At de hemmelige Orpheiske Lærdomme havde taht saa meget af
deres

deres forrige kraftfulde Virkning paa min Sjel, var i Grunden inter Beviis imod deres Tilforladelighed: det var en naturlig Folge af uformært derimod virkende Indsynder, af den daglige Omgang med Danae og hendes Selskab, af den for mig ganste nye Verden, jeg levede i, af det nye Sprog og den nye Forestillingemaade, jeg uformært i den blev vant til, og af den saa Beruselse, som denne i enhver Betragtning saa overordentlige Person's Kjærlighed havde bragt mig i. Endog nu føler jeg mig, jeg veed ikke ved hvilken indvortes Magt nedsaget til at troe, at det gik ligesaa naturligt til dermed, som naar den hele majestætiske Stjernehær, hvis Syn besseler en opmærksom Sjel med saa store Høleller og Ahnelser, fortrænges for vore Dine af den opstigende Soels Almagt. Forblændelsen er i begge Fald een og den samme, endskjont vi dog kunde indestaae med vojt Liv for Rigtheden af det, vi sole derved.

Efterdi det, vi sole, virkeligen er sandt for os, svarede Archytas. Thi Stjernene forblive vel i Solens Narværelse, hvor de ere og vedblive stedse at findre lige levende; men da de ikke mere tindre i vore Dine, ere de ikke til for os. Imidlertid kan der ikke deraf sluttet, at vi havde knust os, da vi saae dem. Snarere kunde der med nogen Rimelighed formodes, at Solen, hvis Lys tilintetgjør den hele Stjernehær i vore Dine, maatte være et mægtigere Væsen end Stjernerne; og dog vilde ogsaa denne Slutning være falsk:

thi

thi den mindste af disse Stjerner vilde ligeledes være i Stand til at gjøre Solen usynlig for vore Øyne, naar den var os nærmere end Solen er det. Ogsaa behøves der just ingen Søel til at slukke den hele himmelske Stjernehær for os: blot saa usæl en Ting som en Begfakkelse formaar dette, naar den er vore Øyne nær nok, — om ikke med sit Skin, saa dog i det mindste med sin Damp. Men vi ville ikke, min kjære Agathon! opgive noget af vor Forestilling om Naturens Høihed. Ogsaa den Gang, da den Fakkelse i Amors Haand, som Dine forryllede Dine ansaae for en Søel, Efter anden udsættede den Orpheiske Theosophies sublime System i Din Sjel, blev der dog endnu noget tilbage, som uden Tvivl, om Du havde været det troere og vilde have betjent Dig af den hele Kraft, det kunde have meddeelt Dig, allerede den Gang vilde have gjort Dig til Herre over Din Lidenskab og sat alting i Dit Indervste igjen i den forrige eller snarere i en endnu bedre Stand.

O, det vilde det visselig, faldt Agathon ham i Ordet: thi endog i det Øieblik, da jeg var svag eller forblændet nok til at smigre den skjonne Danae med saa stor en Seier, var dette Vloget mægtige nok til at astrarne mig den Tilstaaelse; "at jeg følte, at der i hine Ideer — som ikke forekomme det sandelige Menneske bedre end udsvævende Drømme, endstjont deres Overeenstemmelse med vore edleste Eisbærligheder er det øgte Stempel af Sandheden, — at der

selv i hine Drømme ligger mere Virkelighed, mere Underholdning og Opmuntring for vor Aand, en Kilde til renere Glæder og en fastere Grund til Selvtilfredshed, end i alt det Behagelige, Sanderne nogensinde have at tilbyde os.“

Dette sollte Du, min gode Agathon! sagde Urs chytas, — og hvor skulde Du og kunnest undgaae at føle, hvad der er den visseste af alle Sandheder? — Du sollte det endog i Paasyn af den indtagende og med Sværmerie elskede Danae, og bukkede dog under for den Fristelse, at lade denne saa mægtige, saa afgjørende, saa hellige Følelse uafbenyttet fioles igjen? Eller lod Du Dig maastee endog ved een af Videnskab, og Sandselighed bestukken Fornuscs Sophisterier over tale til at ansee det for sværmerisk og utilforladeligt?

Virkelig, svarede Agathon, svævede mit Sind i hvert Tidsrum mellem to modsatte lige mægtige Følelser, og den Uenighed, der af min forandrrede Fore stillingsmaade var opkommen i mit Indreste, vidste jeg tilfødest ikke at bilaage uden ved en tvungen Vaabs henstilstand, der var en blot Folge af begge de stridende Partiers Udmattelse, og som, da Krigens Gjens stand forblev uafgjort, fremdeles lod Leiligheden til en ny Feide blive aaben. Efterat hine sublime Ideer og Grundlærdomme nu engang i den fortryllende Lust, som jeg indaandede i Danaes Huus, havde taet ligesaa meget af deres Magt over min Sjel, som Kjærlighed og Tilfredsstillelse af den fineste Com jeg kan udtrykke

mit

mig saaledes) Håndsandfælighed vandt over den, saa
 var det endog alt for naturligt, at de tilstede værende
 virkelige Hølelsers Almagt ogsaa fordunklede de klareste
 Erindringer af forhen havde Høleler, hvis Øjne
 stande laae uden for denne synlige Verden, og ufor-
 mærkt forstafede den Tonke Rum, at disse Høleler
 enueligen blot kunde have været Hostere af Phantasien,
 Skjonne Drømme og saa Illusioner for en ung endnu
 efter hoi Lyksalighed forstende Sjel. Den elskværdige
 Danaes talrøse Huldkommensheder, de fine Baand,
 hvormed hun havde omviklet mit hele Væsen, selv
 min Kjerlighed, som ester sin Natur var saa inderlig
 indflettet i Kjerligheden til Muserne, i den res-
 neste Velbehag i alt det Skjonne, Natur og Konst nos-
 genfinde formaae at byde den fineste Smag, og som
 endog forenede sig saa godt og behagelig med Hjertets
 ødelæste Drivter og Tilbgsieligheder, med alt det mo-
 ralske Skjonne og Gode, — alt dette gav uformørke-
 den Indbildung mere og mere Sandsynlighed, at jeg
 i Danae virkeligen havde fundet det, som jeg i de
 Delphiske Lunde blot havde haft Ahnelse om, og af
 Uersarenhed havde givet de overjordiske former og Skits-
 keler, som ved de Orpheiske Mysterier vare indbragte
 i min Sjel. Og nu var det let for en af Kjerlighed
 og Hornsielse (som Du sagde) bestukken Hornust, at
 finde en Hippias's Indvendinger imod hine overlands-
 selige Ideers og Læresættingers Realitet, især af en
 Dangels indtagende Ebber, mere og mere rimelige og

tillidst endog uigjendrivelige. Fra nu af forekom intet
 mig mere overbevisende, end at det var Daarlighed at
 ville vide mere om Plato's overhimmelste Egne —
 en Verden, som paa alle Kanter er lukket og utilgjængelig
 for os, — end at vi intet vide om den. Vort største
 Anliggende er (sagde jeg til mig selv) at vide, hvem
 vi selv ere, hvor vi ere og hvad vi ere til for. Heri
 føre vore Sandser os ved Hjelp af vor Fornuft netop
 saa vidt som, men heller ikke et Skridt videre, end
 der er fornødent til at indsee, at vi i dette forte Liv
 ikke kunne bestemme noget højere Maal for vore Øns-
 ker og Bestræbelsær, end selv at være lykkelige, og ud-
 brede saa megen Lykke som muligt rundt omkring os.
 Videre gaaer vor Magt ikke. At ville drage det uigjen-
 nemtrængelige Sloer, der bedækker Naturens Hem-
 meligheder, til Side, vilde være ligesaa forgjeves
 som formasteligt. Jeg skal hverken vide, hvorfra jeg
 er kommen, eller hvorhen jeg skal gaae; jeg skal
 ikke vide, hvorledes og ved hvilken Kraft dette
 grændseløse Hele, hvori jeg er et Solegrans ubetydes-
 lige Beboer, holdes sammen: altsaa vil jeg heller ikke
 vide noget af alt, hvad Naturen netop har skjult for
 mig, fordi jeg ikke skal vide noget deraf! — Dette,
 min ærværdige Ven! var Resultaterne af den Forestil-
 lingsmaade, der, imedens jeg opholdt mig i Smyrna,
 demægtigede sig mit Hoved, uden dog aldeles at kunne
 tilfredsstille mit Hjerte, eller afvende, at der jo Tid
 efter anden vaagnede en hemmelig Stemme i mig imod
 den

hen Ugegylbdighed, hvormed min Hornufte satte saa
snævre Grændser for Bruget af dens væsentligste Kræf-
ter. Hver Gang jeg hørte denne Stemme, foresatte
jeg mig, saasnart jeg igjen funde brinae det til den Ros-
lighed, der er forneden til at forske i vor egent Væsens
Inderste, at anstille en skarp Undersøgelse over mig
selv og ikke at hvile, forend jeg igjen havde bragt det
til en fuldkommen Harmonie mellem mit Hjerte og mit
Hoved. Men den Wirkfreds, jeg i Syraeus tumlede
mig om i, lod mig aldrig bringe det til denne Rosli-
ghed. Jeg levede der i et Element, som, saa at sige,
mere og mere indhyllede min Forestillingsmaade i
Daage; de nye Erfaringer, jeg opnaaede, vare for
gunstige for den Hippiaske Theorie til, at de mod-
satte ikke snarere skulle have taht end vundet derved.
Mit Hjerte forblev vel stedse min eneste Veileder;
men ogsaa det kom ved alt for stor Sikkerhed i Fare
for at skuffe sig selv; og der behovedes virkelig det
usformodentlige Besøg, jeg fik af Hippias i mit
Gængsel, til at vække mig af den fortryllende Slum-
mer, min alt for store Selvfredshed havde dyrket
mig i. Thi dette Besøg bragte mig til at anstille
en Undersøgelse over mit Inderste, hvorfaf Resultatet
var, at jeg vel vilde gaae klogere og mere erfaren,
men ikke bedre bort fra Syraeus, end jeg
var kommen der. Jeg føle nu mere end nogensinde
for Manglen af den Understøttelse, som Dyden saaez
i en indvortes Følelse af vor Forbindelse med den

usynlige Verben; min baværende Forestillingsmaade blev mig mistænklig, og endskjont min Rolighed just ikke blev meget forstyrret derved, var det mig dog undertiden ubehageligt, at jeg ikke saae mig i Stand til paa nogen tilfredsstillende Maade, at besvare de Indvendinger, min Fornuft gjorde imod hine Læresætninger, som mit Hjerte fandt saa megen Behag i. I denne Forfatning, min bedste Archytas! kom jeg hid, saae jeg Dig, Dit Huus, Die Privatliv, Dit offentlige Liv, og var saa lykkelig at komme i sandanne Forhold med Dig, som forstakkede mig Lejlighed til at overbevise mig om, at denne moraliske Fuldkommenhed, der opbærer Dig saa meget over alle almindelige Mennesker, er Frugten af de samme Ideer og Grundsætninger, som jeg endnu i Sophistens Huus i Smyrna blev besejlet af; — dog med den store Forfjel mellem os, at det er Viisdom hos Dig, som neppe hos mig kunde gjelde for mere end et skjønt Sværmerie, efterdi det mere havde sin Grund i Følelse og Phantasie end i fast Overbevisning og tydelig tænkte Begreber, og derfor og stod sig saa slet ved den Prove, som Hippias og Darnæ satte denne indbildte Viisdom paa. Nu, Archytas! har jeg sagt Dig alt, hvad Du maatte vide, for grundigen at dømme om min Tilstand og see (foiede han smilende til), om der endnu er Haab om at bringe mig til en bedre Overensstemmelse med mig selv.

Det bedste Haab, svarede Archytas i en ligesaa
blid Tone, saafremt Grunden til det Onde ikke
ligger i Villien, hvilket jeg dog vel hos Dig kan for-
udsætte med god Grund, at den ikke gjør. — Thi Sje-
lens Sygdomme have dette forud for de legemlige, at
ingen af dem ere usægelige, saafremt kun Patienten
selv vil helbredes.

Under denne Samtale vare de uformadt ankomne
til Apollo's Tempel, i hvis af Laurbærtræer beskyggede
Forsal de satte sig paa en Marmorbænk. Det herlige
Syn af den af Morgensolen bestraaledede Havbugt vilde
paa en anden Tid have utsletter alle andre Billeder i
Agathons Sjel; men i dette Dieblit overstuede han
blot med et flygtigt Diekast denne prægtige Scene, for
at heste sit Die paa den gamle Wises blide alvorlige
Pande og aabne alle sine Sandser for de Resultater,
han ventede fra en Mund, om hvilken man ligesom om
Homers Nestor funde sige:

At Talen sidst ham sôbere fra Tungen end Honning.
Efter en fort Taushed tog Archytas Ordet igjen.
Intet er vissere, Agathon! sagde han, end at det hel-
lige Slor, der bedækker Naturens Hemmelighed, ikke
kan drages til Side af nogen Osdelig, og at det, som
Du siger, vilde være en daarlig Formaestelighed at
gjøre Forsøg derpaa. Men heraf at slutte med Hips-
pias, at det, der er over os, ikke angaaer os,
vilde være en overilet Slutning af en Fornuft, som
fornedret til Sandselighedens Tjeneste, søger at skjule

sin eabte Værdighed for sig selv, og giver Aftald på
 sit ædleste Fortrin. Thi hvo, der er lydig mod hin
 gyldne Regel, som den Delphiske Guddom har anbefa-
 let Mennestene: „Erkjend Dig selv,” kunde vel
 negte, at denne Hornuft, der ophøier os saa meget
 over vores dyriske Halvhedsdre, maa have en ædlere Bes-
 temmelse end den blotte Forstjønnelse af vores animaleiske
 Liv. Uimodsigeligen er Mennestet, i det mindste i
 dennes Periode af sin Tilværelse, uester alle dets Ans-
 læg at slutte, mindre godt til at forske end til at
 handle. Men om det end er og skal forblive skjult for
 det, hvor det kom fra og hvor det gaaer hen (begge
 Dele formodentlig), fordi det er saaledes bedst for
 det selve), saa staarer det dog i dets Magt at vide,
 hvorledes og hvorved det er forbundet med det store
 Hele, hvorfra det selo er en Deel, og hvorledes det
 maa handle for at handle overensstemmende med sin
 Natur og opfyde sin Bestemmelse i Verden. Det
 siger intet, at det kun er en beslebet Atom i en Pla-
 net, der selo kun er en Atom i det Uendelige; den Aand,
 der lever og virker i denne Atom, svinger sig dog med
 sine tanker op over Lid og Rum, og er stærk nok til med
 sin Kraft at byde en Verden, der styrter sammen over den,
 Trods. Dets Sandset sætte, saa at sige, Grændser
 for sig selv og synes at indslutte det i Dyriskhedens
 nævre Kreds: men hvor ere Grændserne for hin
 Aands Kraft og Virksomhed, der har gjort Jord og
 Hav underdanige af det? den Aand, der har viist det

Midi

Midler til i tusinde Tilfælde at oprette den udvortes Sandes Utilstrekkelighed, at berigte dens Wildfarelse, og selv i Omfanget af den synlige Natur, som ved den viser sig uoverskuelig, at komme Tingenes virkelige Beskaffenhed meget nærmere, end den blotte Sande formaaer det?

Dog, lad end være, at det meste i den synlige Verden er Blændeværk for os, at alt der kun viser sig saaledes, lad end være, at vi med vor udvortes Sande ligesaa lidet kunne trænge ind i Tingenes indvortes Væsen, som i Plato's overhimmelste Egn; ligesom der dog ikke en usynlig Verden i os selv, hvis Grændser endnu ingen Dødelig har omreist, til Skue for vor indvortes Sands? Og hvad ligger os nærmere, hvad gaaer os mere an, end denne kun for Aandsens Øje bestuelige Verden for vore egne Hørelser, Tanker, Ahneller, Drivter og Beskræbelser, i Midten af hvilken vort oversandselige Jeg, ligesom en Gud i Chaosset, giver Lore, besaler Lyset at træde frem, adskiller det Forskjellige, samler det Tensartede, forbinder Virkninger med Aarsager, Midler med Formaale, og i det det saaledes, formedelst sin saa at sige guddommelig Natur, er sysselsat med stedse at forbinde det Mangfoldige og Forskjellige til Eet, og sætte det Almindelige over det Specielle, det Nødvendige over det Tilfældige, det Bedre over det Slettere, bliver i Stand til fra Aarsag til Aarsag, fra Formaal til Forsmåls-

maal, ligesom paa een fra Jorden over Skuerne rekende Stige, at opsvinge sig til Ideen om et alt omfattende almindeligt System, til Ideen om en Aand, der meddeler det hele Universum Liv, giver Love for alt, opholder alt og regjerer alt? Her, i denne hellige Kreds, Agathon! ligger vor sande, hoieste, ja, for at tale bestemt, vor eneste Interesse: dette er Kredsen for vor ødleste og frieste Virksomhed; her eller ingensteds maae vi søger den Sandhed, der skal tjene os til en sikker Veileder gjennem denne sandelige Verden, og her er der ingen Forblændelse mulig for den, der oprigtig søger den.

Denne Oprigtighed mod mig selv, denne uafbrudte indvortes Scroben efter at syldestgjøre det, jeg erkjender for at være Formaalet for min Tilværelse, den er det, Din Kjærlighed til mig kun meget uegentlig kalder Fuldkommenhed — thi dette er et Maal, som vi aldrig ville naae, endskjont vi evigen nærme os det. Men det er dog tilstrækkeligt til at retsædiggjøre Din Tillid, og mig selv paalægger det den Pligt at betegne Dig den ganske simple Bei, paa hvilken jeg er kommen til denne Fred med mig selv og den hele Natur, til denne midt i Verdens Tummel stedse bestaaende Sjelsselskabshed, der kun sjeldent er blevet fordunklet af forbisværende Skyer, og til denne Molighed, hvormed jeg seer Enden af et langt og bestandig virksomt Liv i Mode, hvilken Fred, Molighed og Sjelstilsfredshed ere blandt alt, hvad jeg besidder, det eneste, jeg kan kalde

Falde mit og som jeg har at tække for den rene Myrdelse
af ethvert andet Gode i Verden.

Tredie Capitel.

Skilderie af Archytas's Levephilosophie.

Min første Ungdom har dette, Agathon! tilfælles med Din, at jeg blev opdragen i Grundbegreberne og Mattemerne i den Pythagoriske Philosophie, som i Hovedsagen kun er lidet forskjellig fra den Orpheiske. Ved den sidste jeg altsaa for saavidt min første Dannelse, som dens Grundlærdomme foresondt en føregen Modtagelsesøevne i min Sjel, paa hvilken det i øvrigt var tunge at gjøre noget blivende Indtryk. Men desuagtet kan jeg sige, at jeg er kommen paa en ganske practise Ven til Theorien af min Levephilosophie. Oprigtighed og et dædeligt Had til Forstillelse og Usandhed var fra min Barndom det sterkeste Træk i min Caracter. Med dette forenede her sig snart en ligesaa levende og i Natur dermed overeensstemmende Afsky for alt, hvad jeg ansaae for uretsfærdigt og ubilligt, om det endog kun angik et ringeagtet Dyr eller selv en livlig Gjenstand. Denne afgjorte Kjerlighed til Sandhed og Ret, der endnu ikke var formildet ved den Overbærenhed, vi skynde de Feilende, paadrog mig megen Ubehagelighed baade i og uden for min Faders Huus; og

da man ikke hensaae til, at den Varme, hvormed jeg følte enhver Uret, der vederfores andre, næsten var stærkere, end om den var udøvet mod mig selv, saa rodsfæstede der sig uformært den Menning, at der vilde blive et haardhjertet, utjenstfærdigt og hovmodigt Menneske af mig. Jeg havde deraf ei allene ingen Ven blandt de Dreng, der vare i Alder med mig, men man forenede sig endog almindelig ved enhver Leilighed mod mig; og saaledes blev jeg, skjont jeg ikke manglede Tilbøjelighed til Omgang, nødsaget til at trække mig tilbage til mig selv og søger næsten al min Tidsfordriv i den Flittighed, hvormed jeg fornemmeligen lagde mig efter de mathematiske og mechaniske Videnskaber, hvilke jeg, formedelst deres Bevisers Noiagtighed og det Brug, der ved saa mange Slags Forretninger i Livet kan gjøres af dem, foretrak for alle andre, hvis Nytte ikke falder saa meget i Dinxene.

Eigesom jeg tiltog i Forstand og Alder, udviklede ogsaa de forbemeldte Anlæg i min Caracter sig, forniedelst den Opmærksomhed paa mig selv, som jeg saa tidlig havde vant mig til. Min Kjærlighed til Sandheden havde til Følge, at jeg ikke skyede nogen Ding mere end at synes bedre end jeg følte mig selv; min Kjærlighed til Retfærdigheden, at jeg med tiltagende Omhyggelighed vogtede mig for at gjøre andre ved overilede Domme eller for megen Strænghed nogen Uret. Men hvad jeg stærkest skyede, var, at føre mig selv bag Lyset ved nogen alt for smigrende Menning om mit

mit eget Værd; og Hølessen af at have Uret for mig selv blev den besværligste Smerte, jeg kunde betages af. Jeg vilde hellere underkastet mig den smerteligste legemlige Pine end en Gebreidelse af mit eget Hjerte. Til min Lykke har jeg i min Barm en Angiver, hvis Arvaagenhed ikke oversaa det mindste Heilskridt, og en Dommer, der ikke lod sig underkjøbe af nogen Udslyuge eller Undskyldning af Egenkierligheden. Jeg maatte altsaa for at nyde Fred af den beslette mig paa den største Ustraffelighed, her var mulig, og saaledes ubrettede Frygten for mig selv, hvad ingen anden Frygt kan bringe det til hos mangen en anden.

Jeg havde næppe tilbagelagt mit toende År, da en Krig, der udbrød mellem Tarentinerne og et Nabos folk, gjorde det til Vigt for mig at drage i Heldten med andre unge Mennesker af min Alder. Jeg optrjente mig, som vore Love forbred, fra nederst af, og tiltrak mig ved mit Forhold saavel i Leiren som ved alle de farlige Leiligheder, jeg maatte tage Deel i, mine Foresattes Opmærksomhed og Bisald. Den Ærekjærhed, som derved blev opvakt i mig, anspored mig, ledet og indskrænket ved Grunddriakterne i min Caracter, til ualmindelige Anstrengelser. Jeg udmarkede mig, og endskjont den Sild, hvormed jeg mere end éengang, for at redde een eller anden af mine Kammerater, vovede mit eget Liv, syntes at erhverve mig Mængdens Kjærlighed, viste det sig dog ved Leilighed, at kun faa funde tilgive mig den offentlige Noes og

de Hældninger, som jeg af og til havde af vores Foresatte. Men ogsaa blandt de sidste var der nogle, paa hvis Sonner eller Slægtinger, den offentlige Mening om mine Fortrin kastede en Skygge, der frænkede deres Forsængelighed eller maaske var deres Planer til Hins der; og disse esterløde ikke ved enhver Letslighed at give mig Beviser paa deres Misfornøjelse med mig. Man satte mine Handlinger i et falskt Lys, formindskede mine Fortjenester, drog mig til Ansvar for andres Forseelser, fort, man lod intet være u forsøgt, der kunde kjoile min Higen efter Ere og svække og afstørække min Over i min Ejendom. Den Vergrelse, der, ved disse Krenkelser, snart forbirrede min Sjel, snart beslog den med Mismodighed, var saa meget sterkere, da jeg ikke af egen Følelse kjoende noget til Misundelse og ikke kunde forestille mig, hvor edes netop det, der burde erhverve et Menneske Agtelse og Kjerlighed, kunde paadrage ham Had og Forsygelse. Smidertid vidste min gode Genius ogsaa at dreje disse Gjenvor digheder til mit Bedste. Den Begjærighed ester at udmarkke mig, som jeg hidindtil med saa megen Sikkerhed havde overgivet mig til, og som nu saa ofte forsvaragede mig den smerteligste Urolighed, blev fordret for Retten, for at lade sine Fordringers og Besværringers Gyldighed undersøge, og da fandtes det, at den ikke med Rette kunde bestaae. Hvad har andre Menneskers Uretfærdighed med Din Pligt at gjøre? sagde min indvortes Dommer. Hvorledes! Du gør altsaa

altsaa Din Skyldighed som Borger, Du handler ædest og høimodigt som Menneske, for at blive be-
sonnet dersør med fremmed Bisald? Rødm for Dig
selv! Vil du sætte dit Sinds Rosighed i Sikker-
hed for Mleundelsens Vile, saa stræb ester enhver Dyb,
enhver Fortjeneste, fordi det er din Skyldighed.
Gjør ved enhver Opfordring til at handle det bedste,
der er dig muligt, esterdi du ikke kunde gjøre mindre,
uden at fortjene en Bebreidelse af dit eget Hjerte;
og lad dig nse med Bevidstheden om at have gjort
din Pligt, hvad enten andre erkjende det eller ikke!
— Jeg folte denne Doms Sandhed, og Retfærdighed,
og beslittede mig fra dette Dieblik paa at undertrykke ens-
hver Krænkelse over Hornærmelser mod min Egenkjer-
sighed og forbliue ligesaa ligegeyldig mod ufortjent Yd-
mygelse, som beskedten ved fortjent Verstommelse.

Paa denne Maade, ejere Agathon! dannede og
besættes min moraliske Caracter sig, inden jeg endnu
havde trængt ind i mig selv eller fundet mig udenfra
foranlediget til at tenke nsiere ester over de theoretiske
Grundsætninger, hvori jeg var opdragen og ved hvilke
jeg mere hang ved Tro og Følelse end ester videnstabes-
lig Overbevisning. Da mit Fædreland havde faaet
Fred igjen, foretog jeg mig en Reise til Grækenland,
Asia og Egypten. Jeg lod mig iniciere i de Eleusiske
og Samothrakiske Mysterier og i Oais i Isis's og
Osiris's hemmelige Orden, og kom tilfældigvis i Bes-
kjendtskab med adstillinge Philosopher og Sophister af

Profession, hvis Læresætninger afvege meget fra de Pythagoriske og af hvilke nogle ved Subtiliteten i deres Distinctioner i Begreber, hvori jeg ikke fandt mere at adskille, og ved den blandende Styrke, de gave deres Indvendinger mod Sætninger, som jeg altid havde anset for afgjorte, begyndte saa meget mere at foruroslige min forrige Sikkerhed i Henseende til disse Ting, da jeg var ligesaa lidet oplagt til at blive en Antaaonist som en Discipel af disse subtile Haarklovere. Min afgjorte Modbydelsighed for alt, hvad der smagte af Sophisterie, og alle de Speculationer, der ikke forekom mig at have nogen Endflydelse paa det praktiske Liv eller som kun trak Sindet ind i en Labyrinth af Twivl, for derpaa at overlade det til det selv, hvorledes det igjen kunde finde ud deraf, havde stedse afholdt mig fra subtile Grandstæninger over blotte intelligible Gjenstande. Men Ideerne om et almindeligt System af Væsener, om en uendelig Rand, der besseler dette uendelige Verlige, og en usynlig Verden, der er den synliges Typus, om Gud som den høieste Lovgiver for begge disse Verden, om alle Borgernes evige Tilværelse i Guds Stad og om de Trin, paa hvilke Væsenernes forskellige Classer evig nærme sig Fuldkommenhedens uopnæaelige Maal, disse høje Ideer havde stedse været mig vigtige, havde virket stærkt paa mit Sind, og, da de ved den Pythagoriske Opdragelse vare blevne til Trorsarticle holdt mig, havde indflekket sig saaledes i min hele Forestillingsmænde, at det nu, da jeg skulle efterforske deres Sandhed.

hedsgaard, næsten forekom mig, som om man opfordrede mig til at angive Grunden til min egen Bevidsthed. Imidlertid saa jeg skarpsindige og lærde Mænd, som ansaae disse Ideer for at være ubeviislige, andre, som de forekom sværmeriske og chimairiske; og jo mere jeg hørte at kjende Verden, des siensynligere beviste den uhyre Contrast mellem Menneskenes almindelige Horesstillings- og Levemaade og den Forestillings- og Levemaade, der umiddelbar følger af hine Ideer, hvor uenselig lidet et Antal, der maatte gives af dem, der vare overbeviste nof om deres Sandhed til at gjøre dem til Reguiativ for deres Liv. Alligevel syntes vores viseste Lovgivere saavel som Stifterne af vores ærværdigste Mysterier at have antaget dem som noget Afgjort og enten at være udgaaede fra dem eller at være blevne hensørte til dem. Al sin Tid havde de bedste Mennesker troet paa dem og levet efter Maximer, der grundede sig paa denne Tro. Og du, sagde jeg til mig selv, vilde du for nogen Ting i Verden opgive Din? Vilde du ikke anse dig for høist ulukkelig, om det nogensinde funde lykkes en Sophist at overtyde dig om, at den var Blændeværk? Vilde dette være saa, om disse Ideer ikke vare grundede i din Naturs Allerinderste? Og ere de det, skulle det da vel være saa tungt allene ved Hjælp af den almindelige Menneskesforstand at udforske deres Grund?

Zeg besluttede at overbevise mig om denne Muelighed ved Tingens selv.

„Den Sandhed, sagde jeg til mig selv, der er sand for alle og uundværlig for alle, der skal føre Mennesket til dets Bestemmelse, til det, der er det høieste Gode for det, kan ikke ligge nedskænket i Democritus's Brønd, kan ikke være noget Arcanum, hvis Besiddelse Naturen udelukkende har betroet nogle faa, og for hvis Skyld man behøver at reise til Memphis eller Sais eller til Gymnosopherne ved Ganges. Den man ligge os alle nær nok for ved blot Opmærksomhed paa os selv, ved blot Forskning i vor egen Natur, saavide som Lyset i os selv lader Mandens Dierænge sig, at kunne findes.“

„Det første, den paa mig selv hestede Betrægning sagtager i mig, er, at jeg bestaaer af to forskjellige og hinanden modsatte Naturen: en dyrist Natur, der sætter mig i een Linie med alle andre levende Væsener i denne synlige Verden, og en oversandselig, som ved Hornust og fri Selvvirksomhed opfører mig uendelig over hin. Ved hin er jeg paa tusinde Maader afhængig af alt, hvad der er uden for mig, er jeg de Hornodenheder, der ere følles for alle Dyr, underskætet, og selv i den virksomme Uttring af mine Drivster er jeg fængslet til Lovene for Bevægelsen, Organisationen og det animalske Liv ved den samme Nordenighed, som ethvert andet Dyr er undergivet. Ved denne soler jeg mig fri, uafhængig, selvvirksom, og er jeg ikke allene Lovgiver og Konge i en Verden i mig selv, men endog i Stand til at gjøre mig,

Endtil en vis Grad, til Herre over mit Legeme og over alt andet, der ligger inden Grænderne for min Virkefreds."

„Naturligvis har denne forunderlige og mig selv ubegribelige Forening mellem to saa forskellige Naturer til Folge, at den dyriske bliver paa tusinde Maade forædlet, og Sjelenaturen, som i Folge sin Beskaffenhed er Luther Kraft, Lys og Ild, derimod fornedret, formørket, kjolet og, for at betjene mig af et meget passende Platoniske Billede, ved Indviklingen i Dyrets lave Korretninger og Hornsdenheder, som en Flugt, der er blevet hængende ved Liimqvisten, forhindret fra at tage sin naturlige frie Flugt og opsvinge sig i et renere Element til Væsener af lige Art med den.“

„Men da det imidlertid er denne Forening, der gør Mennesket til Menneske; hvori kunde da den høieste Fuldkommenhed, der kan tankes hos Menneskeheden, bestaae, naar det ikke skulde være i en fuldkommen, reen, usortyret Harmonie mellem disse to til een forenede Naturen? — En Fuldkommenhed, som, hvor uopnaaelig den end maas være mig og formodentlig og ethvert andet Menneske, dog, for saa vidt som jeg kan befordre den ved en tro Anvendelse af de Midler, der ligge i mig selv, maas være et stærkt Maal for min alvorligste Bestræbelse.“

Men om en saadan Harmonie under nogen Besingelse kan finde Sted, saa er det vist kun under

den, at den dyriske Deel af mit Væsen bliver regjeret af den intellectuelle, men ikke omvendt den sidste af den første; thi hvad kan være affindigere, end at den Blinde skal lede den Seende og den Forstandige adlyds den Uforstandige? Denne Underordning er saa meget mere besviet, da den dyriske Deel ikke staar nogen Fare ved den fornuftiges Regjering og ikke har det mindste Indgreb i sine retmæssige Fordringer at befrygte af den: thi denne erkjender alt for vel, hvad der kræves til det hele Menneskes almindelige Bedste, til at negte den dyriske Deel noget, som Naturen har gjort til en Bestringelse for dens Opholdelse og Velbesindende. Dersom ved Dyret intet af Aanden høiere Forståenheds-
tier; det er ikke dets Sag, om dets urolige Bestræbelse for at tilfredsstille enhver af dets Begærigheder hindrer Aanden i dens ædlere Forretninger og renere For-
niesser, og det er saa lidet tilbørligt til at lade sætte Maal og Grændser for sine egennyttige Fordringer, at det endog modsetter sig enhver Indstrækning og, saasnart Fornuften falder i Sovn eller ikke holder fast nok paa Tømmen, tilegner sig en Enevælde og et Overherredømme, som ufeilbarligent drager en Forstyrrelse i Mennes-
kets hele indyortes Deconomie efter sig."

„Da nu dette (som Erfaringen viser) er og al sin
Tid synes at have været Tilfældet — om ikke hos alle,
saa dog ufeilbarligent hos mere end den største Deel af
Menneskene paa den hele Jordklode; og da ikke allene
den

hen almindelig erkendte moraliske Fordærvelse, men endog den største Deel af de physiske Onder og Lidelsser, der plague og pine det menneskelige Kjøn, er en nødvendige Folger af dette Herredomme af vor Nuturs dyriske Deel over den fornuftige, og den sjældne Trædom, som Hornusten alt for let beguemmer sig til, naar Lidenstabernes Sirenesang eengang har fundet Indgang til vort Hjerte, saa folger heraf som en Regel, der — uden Hensyn til muelige, men sjeldne Undtagelser — med god Hoie kan gjelde for almindelig: at Hornustens uophørlige Kamp med Sandseligheden eller det intellektuelle Menneskes Kamp med det dyriske er det eneste Middel, hvorved vor Nuturs Fordærvelse og alle de forskjellige Onder, der opstaae deraf, kunne afhjelpes, og at denne inbvortes Krig i ethvert Menneske maan vedvare, til dec til Ejendomme sddte Dyr erkender og har lært villigen at finde sig i Hornustens visse og besigede Herredomme. — En Vetingelse, hvoer til det dyriske Jeg, hvis Virksomhed stedse kun har sin egen Ulfredsstillelse til sit Formaal, neppe vil være at bringe til paa anden Maade, end at det fornuftige ved enhver muelig Forstørrelse af sin Kraft og Energis faar en ganske afgjort Overmagt,

„Naar dette, som jeg føler mig inderlig overbevist om, er Sandhed, saa har jeg fra dette Øieblik intet uopretteligt Unliggende, end at lære at betjene mig til dette Formaal af alle de Kræfter og Hjelpe-

midler i deres fulde Styrke, der ligge i min Aands Natur, og nu begriber jeg først, hvorfor den Delphiske Apollo (i denne Henseende Organet, hvorved den høieste Viisdom taler til alle Mennesker) ikke vidste noget vigtigere at anbefale dem, der gaae ind i hans Tempel, end: Fjend Dig selv. Thi i hvad andet end dette Ubekendtskab med vor Naturs Høihed, med det Usynliges uendelige Ophojelse i os over det Synlige og med den uudtommelige Styrke, vor blot af Mangel paa Brug kun saa lidet formaende Aandskraft besids der, i hvad andet end dette ligger den første Kilde til alt vort Onde? Jeg afholder mig herved fra enhver Undersøgelse, der af Mangel paa fast Grund, som Hornusten kunde føste Fodder paa, vilde tage sig i blotte Hypotheser. Hvoraf det end kommer — det være sig, at Sjelen, som Plato figer, bedøvet ved Falder fra hine overhimmelste Egne (dens forrige Livs Element) til Materien, hvor den bliver fængslet i et jordisk Legeme, kun langsomt og gradevis kan komme til sig selv igjen, eller at Barndomsalderens Svaghed, den langsomme og for det meste meget usfuldstændige Dannelse af det Instrument, af hvis Godhed og rene Stemning dens egen Udvikling for største Delen er afhængig, og de øvrige Omstændigheder, hvis Indflydelse hos de fleste strækker sig til deres hele Liv, er tilstrækkelig til at forklare hin sorgelige Erfaring, — nok. Sagen selv er ganske aabenbar. Kun Uvidenheden om sin egen Natur og sit eget Værd kan sætte Aanden i saa unaturlig

sig en Tilstand, at den, istedet for at herske, beguemmer sig til at tjene; istedet for at losrive sig fra Materien, stedse bliver mere indviklet i den, istedet for at stige høiere og høiere, synker dybere og dybere, istedet for at nære sig med Gudernes Gode, lader sig nære med dyrlige Mydelser eller tomme Skuerætter. Men selv i denne foragtelige Tilstand paatvinges den, mod sin Willie, en lønlig Følelse af sin høiere Natur: det er langt fra, den befinder sig vel i sin Hornedrelse: den gjør sig selv Bebreidelser for enhver den selv uværdig Frielighed mod de Tyranner, hvis Lænker den skams mer sig ved at bære, — og mere end tilstrækkelig bevisser den evige Urolighed i dens Underste, den bestandige Bestræbelse for at overdøve sin egen Bevidsthed, den hyppige Omverkling af Gjenstandene for dens Begjærligheder og Lidenskaber, den evige Længsel efter et ubekjendt Gode, som den ved enhver Forandring forsyves haaber at komme i Besiddelse, af, — hvor lidet Tilsfredsstillelse den finder i sine Mydelser, og at der ikke gives nogen Lyksalighed for den, saa længe den reneste Kilde i dens eget Væsen er skjult og lukket for den."

„Held mig, sagde jeg ved disse Betragtninger til mig selv, at et Sammenstod af gunstigere Omstændigheder, Overdragelse, Undervisning, tidlig Aandsstrængelse og Opmærksomhed paa min gode Dæmons Stemme have beskyttet mig for at gjøre disse ulykkelige Erfaringer hos mig selv! Held mig, at hverken en overdreven Hengivenhed for Sandeligheden eller no-

gen anden egenhættig Lidensskab har undertrykt Kærligs
heden til Sandheden og Bestræbelsen for at fortjene min
indvortes Dammers Bisald i mig! Men tor jeg derfor
smigre mig med, at Fornustens Herredomme nu for stedse
er rodfritet saa fast i mig, at der ingen Forsigtighed behøv
er at anvendes mod den muligen kun forstukne Fiende,
der, netop naat jeg mindst ventede det, kunde bryde
frem fra eet eller andet Baghold og gjøre min ubesin
dige Selvtillid til Skamme? Jeg har neppe begyndte
Livets Löbebane, — Fødsel, Opdragelse, Forhold og
mine Medbørgeres Forventning bestemme mig til mit
Fædrenelands offentlige Tjeneste, — tusinde Leilighes
der, hvor min Retstaffenhed, min Taalmodighed, mit
Herredomme over mig selv, min Bestandighed i det
Gode kunne blive uventet satte paa Prøve, forestante
mig endnu, — mangen en haard Kamp, maaske endog
med en Modstander i min egen Havn, som endnu er
mig ukjendt, eller i det mindste med Lidenstaber,
Bildfarelser og Laster hos andre Mennesker, som mit
Kald i Republikken eller mine Forhold i det borgerlige
Liv ville indvikkle mig med, og — hvad der af alle Gas
ter maaske er den farligste, — med den herstende
Kland i Verden og den usermerkte Smitte af herskende
Eremyler, Vaner og Fordomme! Mon jeg aldrig vil
glide paa saa slydig en Dane? Mon jeg aldrig blande
saa mange Sags Forretninger, Bekymringer og Ad
spredelser, ved saa vidt omsprekendt og deelt en Opmærks
omhed paa Tingene uden for mig, vil tage Opmærksom
heden

Heden paa mit Indersste? Mon jeg aldrig formedelst den
farmende Tummel uden fra vil blive døv for Viisdom-
mens Stemme og min gode Dæmons sagte Aduarsler?
— Det er saa tungt at stige op, saa let at glide ned; og
paa den Bane, jeg har besluttet at følge, kommer man
ved blot at staae stille tilbage! — O, Archytas! du
behøver visseligen enhver muelig Forstørkning, der kan
give din Billie en stedse afgjørende Overmagt, du behø-
ver visseligen et System af Levnedsp hilosophie, der
staaer paa en Grund, som ingen modvirkende Magt
enten udenfra eller indensfra vil være i stand til at rokke!"

„Men hvorfør skulde du føge, hvad du allerede
har fundet? Eller hvorledes vilde du blandt ørkesløse
Grubleres Drømmerier eller i hine snakksomme Sophis-
ters Skoler, der gjøre deres Tænkraft til en gymnas-
stisk Konst og ere stolte af med lige Færdighed og lige
Held at fegte i Dag for Parmenides's Ideer, og i
Morgen for Leucippus's Atomer, hvorledes vilde du
hos dem kunne finde en bedre Norm for din hele ind-
vortes Forfatning, en sikrere Ledetraad gjennem Et-
vets Labyrint, et ædlere Maal for din Tilværelse, en
større Omuntring og Kraft til Dyben og en fastere
Grund til gode Forhaabninger end i hin høje Vitdoms
Hovedlærdommme, som du er blevet opdragten i? Troen
paa, at denne grædselose Verdensbygning, — hvori
Hornuften, saafremt dens rene Syn ikke bliver fors-
dunklet af nogen tilfældig Aarsag, selv i den blotte
Schygge af de væsentlige Ting, som gjennem de-

udvores

udvortes Sandser gjøre Indtryk paa de indvortet, siner saa noie en Forbindelse mellem Aarsag og Virkning, mellem Middel og Formaal, saa skjøn en Simpelhed i den uoverskuelige Mangfoldighed, saa stor en Harmonie i denne evige Strid mellem de forstelligste Elementer og Sammensætninger, saa stor en Eksiformighed i Tingenes evige Omvejling, saa stor en Orden ved al den tilsynelabende Forvirring, og i det Hele saa skjøn en Forening af alle Delene til et eneste fælles Formaal, — ikke et en blind Hendelses Værk eller mechanisk virkende plastiske Former, men en synlig Fremstillelse af en grændseløs Forstands Ideer, en evig Virkning af en evig oversandselig Grundkraft, som alle Kræfter drage deres Væsen af, en eneste ester usforanderlige Love regjeret guddommelig Stad, hvor alle fornustige Væsener ere Borgere, hvor Nætsærligheden og Viisdommen selv ere Lovgiver og Regent, og hvor en fælles Straaben ester Fuldkomne menheden er den evige Grundlov."

„Jo mere jeg søger at gjenneintenke denne store alt omfattende Tanke, des fuldkommere føler jeg mig overbevist om, at min Hånds hele Kraft udtommer sig i den, at den tilfredsstiller alle dens væsentlige Drivker, at jeg med al mulig Anstrengelse ikke kan tænke noget højere, bedre og fuldkommere, — og at dette netop er det stærkeste Bevis paa dens Sandhed. Fra det Bieblik, da denne allerguddommeligste Tanke i den hele Klarhed, hvormed den gjennemstræaler mit

Sjel,

Sjel, viser sig saa vis, som jeg er mig selv min forenufstige Natur bevidst, fra dette Gieblik føler jeg, at jeg er mere end et dydeligt jordiske Væsen, at jeg er uendelig mere end det blot dyriske Menneske, som jeg udvortes synes at være; jeg føler, at jeg ved uoploselige Baand er sammenknyttet med alle Væsener og at min Hands Virksomhed, istedet for at være indskrænket til et halv dyriskt og kun som en Drom varende Liv, er bestemt til en evig Nøkkele højere og højere Oprindelse og renere og renere Beskuelser, til en stigende Kraftsuldbere og videre grændende Anvendelse af den selvsamme Fornuft, som allerede i dette jordiske Liv gjør mig til det ødelæste af alle synlige Væsener.

Fra dette Gieblik føler jeg, at Handen allene kan være mit sande Jeg, at kun dens Forretninger, dens Welbefindende, dens Lyksalighed er min; at det vilde være Ufndighed, om den vilde betragte et Legeme, der er givet den blot som Organ til at udvikle og anvende dens Kraft og til at bringe den i Fællesskab og Forhindelse med de øvrige Væsener, om den vilde betragte dette Legeme, siger jeg, som en virkelig Deel af den selv og behandle det Dyr, der skal tjene den, som sin virkelige Lige; men mere end Ufndighed, ja en Forbrydelse vilde det være mod den helligste af alle Mæturlove, om den vilde indrømme det Herrebommet over sig eller indlade sig i et fornebrende Forbund mod sig selv med det, gjøre et Slags Centaur af sig selv og veders

vederslægge den Ejeneste, Dyret er usagsaget til at gjøre det, ved Gjenfjender, der ere den uværdige.

Fra dette Øieblik, da min Rang i Skabellen, ha den Verdighed som Borger i Guds Stad, der gjor mig til Lem af Tingenes høiere Orden, er afgjort, fra dette Øieblik tilhører jeg ikke mig selv, henhører jeg ikke til en vis Familie, til et særstilt Borgerstift, til en enkelt Art eller udelukkende til den Jordplet, som jeg falder mit Fædreneland, jeg tilhører med alle mine Kræfter det store Hele, hvori min Plads, min Bestemmelse, min Pligt er, anvist mig af den eneste Overherre, jeg maa erkjende over mig. Men netop fordi og Kun fordi det er mit Fædreneland, den mig anviste Post, mit huuslige Selskab, mine Medborgere og mine Medmennesker, der skulle være de nærmeste Gjenstande for min Virksomhed i dette jordiske Liv, erkjender jeg mig forbunden til at gjøre og lide alt, hvad der er mig muligt til disse Gjenstandes Bedste, for saavidt som ingen høiere Pligt bliver tilsidesat derved. Thi fra dette Øieblik er Sandhed, Rettsædighed, Orden, Harmonie og Fuldkommenhed, uden nogen egennytlig Hensyn til mig selv, de højest Gjerstände for min Kjærlighed, er Bestræbelsen efter at samle disse reneste Staaler fra Guddommen i mig og udbrede dem uden for mig mit sidste Formaal, Rettesnoren for alle mine Handlinger, Normen for alle de Love, til hvis Efterlevelse jeg tor forpligte mig. Mit Fædreneland kan altsaa fordre af mig, hvad der ikke

ekte friber mod denne hølleste Pligt; men saasnar bets formeente Interesse fordrer en uretfærdig Handling af mig, ophare fra dette Dieblif alle dets Forbringer paa mig, og om Berøvelse af min Hormue, Landsforviisning, ja Døden selv var fastsat for min Væring, saa vilde Hattigdom, Forviisning og Død være den bedste Deel, jeg kunde vælge."

Kert, Agathon! fra det Dieblif, hin store Tanke har sat sig i Besiddelse af mit Indreste, og er bleven Sjelen i alle mine Tilhøreligheder, Besutninger og Handlinger, forsvinder for stedse enhver Foresstilling, enhver Begjærighed, enhver Lidenstab, der vil stille mit Jeg fra det Hele, det henhører til, isolere min Fordeel og gjøre min Pligt afhængig af min Mytze eller Forbindelse. Nu er ingen Dyd mig for tung, intet Øffer, som jeg bringer den, for stort, ingen Livselsker for dens Skyld mig utaalelige. Det forekommer Dig, siger Du, jeg er mere end et almindeligt Menneske; og dog bestaaer min hele Hemmelighed blot derti, at jeg stedse har søgt at vedligeholde denne Tanke om min gudommelige Oprindelse, min høje Bestemmelse og min umiddelbare Forbindelse med den usynlige Verden og den almindelige Aab, klar, levende og nærværende i mig, og at den med Tidens Længde er blevet til en stedsevarende rolig Spølse. Toler jeg end (som næppe er muligt at undgaae) undertiden Menneskehedens Lod Byrden af det jordiske Aag, der sidder paa vor Handsvinger, formøkes end min Sands og udinnettes end min

min Kraft, — saa behoves der dog kun nogle Dier blikke, hvori jeg igjen vækker i mig den slumrende Tanke om den inderlige Mærværelse, hvormed den alt opfyldende Grundkraft ogsaa omringer og gjennemtrænger mit indvortes Væsen, og da bliver jeg, som om en besejlet Aand med sin Aande puster min Aand i Lue igjen, udbreder Lys igjen i den, meddeler mit Hjerte Varme og gør mig stærk igjen til alt, hvad det er min Pligt at gøre eller lade.

Og et System af Ideer, hvis Tro gør en saadan Virkning, et saadant System skulde endnu behøve noget andet Bevis for sin Sandhed end sin blotte Fremstilling? En Tro, der saa fuldkommen tilfædssstiller Fornuftens, der endog af den selv bliver paansdet mig, og som jeg ikke kan frasige mig uden at frasige mig min Fornuft, en Tro, der paa den ligeste Vej fører mig til den største moraliske Godhed og den næreste Myrdelse af mit Tilværelse, der er muelig i dette jord. Se Liv, en Tro, der saaart den blev almindelig, vilde stoppe Kilderne til alt det moraliske Onde og realisere den skjonne Digterdrøm om den gyldne Alder i dens høieste Fuldkommenhed, — en saadan Tro er, Agathon! Bevis for sig selv, og vi kunne trøstig opfordre alle dens Modstandere til at opgive os en mere med Fornuftens overensstemmende og for den menneskelige Natur passeligere Tro. Kast et Øje paa det, Menneskeheden er uden den — hvad den vilde være, naar der ikke stedse i Lovgivningerne, Religionerne, Mysterierne og de Vises

Sko-

Skoler havde hos Folkeslagene vedligeholdt sig nogle Straaler og Snister af den, — og hvad den kunde blive, hvad den maatte blive, om den nogensinde blev herstende — hvad den allene ved blot Fremgang til dette maakee aldrig opnaaelige Maal vil blive, da ville alle de Twivl og Indvendinger, som Sandselig hedens Vanter og Dialectikens Sophisterie kunne opdrive mod den, ligesaa lidet være i Stand til at forstyrre Dig i Din Overbeviisning, som et Solegran kan løfte en Vægtstaal, der nedtynges af et Centners Overvægt.

Jeg fjender kun en eneste Indvending mod den, som ved første Øje kast har nogen Sandhedslyhed for sig; dette er nemlig, at den er for høi for den store Høi og for reen og fuldkommen for den Tilstand, hvortil Skjebnen har fordømt Menneskeheden paa denne Jord. Men om det, end er alt for sandt, at de fleste af vore Brødre leve i Uvidenhed, Undertrykelse og Slaverie, ere raaendnu og mangle Dånnelse, altsaa befinde sig i en Tilstand, der synes at fordomme dem til et Slags Drisshed, hvori uafvendelige Bekymringer for det anialmeste Livs blotte Opholdelse nedtrykke Manden og ikke lade den komme til Bevidsthed om sin egen Værdighed og sine egne Rettigheder: hvo tor dog vove at give Skjebnen Skyld for denne Menneskehedens Hornedrelse? Maa den ikke aabenbar tilskrives dem, der af hoist strafværdige Bevæggrunde anvende alle optænkelige Midler, for saalænge som muligt at holde den i

denne

denne dyriske Tilsand? — Dog, denne Betragta-
 ning vilde nu føre os for vidt. — Nok, vi, min-
 høre Agathon! vi kjende vor Pligt; aldrig ville vi,
 naar der gives os Magt i Hænderne, bruge den til ans-
 het end saa vidt som muligt til vore Brodres Bedstes
 Besordring; og om vi end ikke formaae noget andet,
 saa ville vi sige, saa meget som det staer til os, at for-
 hjelpe dem til hænt: Kjend Dig selv, som umiddel-
 bar fører dem til det eneste Middel, hvorved Menneskes
 hedens Onde kan afhjelpes fra Grunden af. Vel er
 dette kun gradevis, kun ved en tiltagende Udbredelse af
 det Lys, hvori vi erkjende vor sande Natur og Bestem-
 melse, muligt; men endog ved den langsomste Tiltas-
 gelse vil det, naar det kun tiltager, omsider blive lys
 Dag; thi saglænge det forbliver ubevistligt, at det er
 en Umuelighed, at alle oversandselige Væsener gradevis
 tiltage i Fuldkommenhed, kunne vi med Tilsorladeligh-
 hed ansee hin trøsteløse Cirkel, hvori det menneskelige
 Kjøn, efter nogle Halvvises Menning, evigen skal dreis-
 sig; for en Chimaire. Ved en saadan Menning
 kan vel enkelte sandelige Menneskers Dovenstab finde
 sin Regning; men hverken er den Menneskene i det Hele
 gavnlig, eller kan den forenes med de Begreber, For-
 nisten gjør sig om Mandens Natur, eller med Planen
 eil Skabelsen, hvilken vi ere pligtige til at forestille os,
 som den høieste Vibdoms og Godheds Værk, i den
 absolute høieste Fuldkommenhed, vi kunne nære med vor
 Tankerfra, ja, hvilken vi saa meget mere ere pligtige

til at gjøre os denne Forestilling om, som vi ikke bør twivle paa, at vor Natura's upverstigelige Skræffer, endog ved vor Krafts høieste Anstrengesse, lade os stedse forblive uendelig langt under denne Plans og dens Udførelses virkelige Fuldkommenhed.

Eiheller den Indvending, at Troet paa en Forhindelse mellem vor Land, den usynlige Verden og Tingenes almindelige System alt for let kunde blive Karsag til een af det menneskelige Sinds farligste Sygdomme, til det religieuse eller dæmonistiske Sværmerie, er af nogen sanderlig Vigtighed. Thi det beroer jo blot paa os selv, at sætte Hornusten til Grændse for vor Tilbærlighed til det Underfulde, ikke tillægge Phantasens og de pludselig opstaaende Esleßers Spil noget alt for høit Værd, og ikke ansætte de Billeder; under hvilke de gamle Digtene i Østerlandene have søgt at gjøre deres Gisninger om det Usynlige og Tilkommende sandseligt baade for sig selv og andre, for mere end de ere, for Billeder af oversandselige Ting, altsaa af Ting, som ikke have Billeder. Adskilligt i den Orpheiske Theologie og det Meste, der aabenbares os i Mysterierne, synes at være udflydt fra denne Kilde. Disse behagelige Dromme af Phantasien ere passende for Menneskehedens Barndomsalder, og Østerlandenes Beboere synes og heri, ligesom i alle andet, stedse at ville forblive Born. Men os, hvis Landskræfter undvikles under en mere tempereret Himmel

og under Indflydelsen af den borgerlige Frihed, og ikke fængsles ved Hieroglypher, hellige Bøger og forrestrevne Troessformularer, — os, som det er tilladt ogsaa at ansee Oldtidens ærværdigste Fabler for — Fabler, os paaligger det mere og mere at rense vore Begreber og overhovedet ikke at ville vide mere af alt, hvad der ligger uden for vore Sanders Krebs, end hvad Fornusten selv lærer os at troe deraf og der er tilstrækkeligt for vor moralske Hornsdenhed. Det Sværmerie, der nærer sig i Skyggen af en ørkesliss Eensomhed med sandelige Landsfantomer og Hølelser, lader sig vel ikke noie med saa frugal en Kost; det ønsker at svinge sig op over Naturens Grændser og ved sin indvortes Sandes Overspændelse allerede i dette Liv at kunne sætte sig i en Tilstand, der maaske forestaaer os i en anden; det tager Dromme for Syner, Skygger for Væsener, Ønsker af en brændende Phantasie for Mydelse; det vænner sic Die til et magisk kinnende Mørke, hvori Fornustens fulde Lys Efter anden bliver det utealstligt, og beruser sig i sode Hølelser og Ahnelser, som hører trække Livets sande Formaal fra dets Spnskred, dyse Landens Virksomhed i Sovn, og give det ubevogtede Hjerte værgelost til Pris for ethvert usormodet Anfaerd paa dets Uskyldighed. Mod denne Sjelssyge er vore Pligters Opfyldelse i det borgerslige og huuslige Liv det sikreste Beskjermelsesmiddel; thi inden for disse Skranker er den Løbebane indsluttet,

statuet, der er anvist os her paa Jordens, og det er blot Selvbedrag, naar nogen anseer sig bestemt til at være en Undtagelse fra denne almindelige Lov. Pythagoreernes rene, simple og ganske allene paa vor Hands Fornsynshed grundede Theosophie sætter os umiddelbart paa denne Löbebane; og langt fra at bortdrage os fra Livets Forretninger, underviser og over den os snarere i, hvorledes de bedst besorges og bevæbner den os med moraliske Kræfter, der ikke allene gjøre enhver Dyb, enhver Selvovervindelse, ethvert Offer, vi have at bringe vor Pligt, mulig, men endog let og naturlig for os. Min Erfaring, kæreste Agathon! giver mig Ret til at tale med Tryghed herom. Maar jeg i halvs kredsfindstyve Aar, som have været oposfæde mit Fædrelands offentlige Anliggender, og hvori jeg har passeret alle Trin og fem Gange i Krig og Fred beklædt den høieste Værdighed i vor Republik, ingensinde blev fjed af at opfylde min Skyldighed, hvor hyppig og haardnakket den Modstand end var, jeg havde at stride med; naar jeg med Kolbsindighed underkastede mig enhver Omstiftning af Lykken og Folkets Gunst, og efter enhver Prøve paa min Rettskaffenhed fremgik renere og mere luttret; naar endeligen, som jeg kan sige med et fornisiert Hjerte, mine Medborgeres almindelige Kjerrighed og uindskrænkede Tillid er den enesse, endskjone, i mine Øine den rigeste, Belønning, jeg har vundes med min Tjeneste: saa siger min indvortes Bevidsthed mig, at jeg ikke havde funnet bringe det dertil, om

ikke mine Kræfter stedse ved Troen paa dette oversand-
felige Vaand, der forener mig med en høiere Orden
i Tingene, med Guds almindelige Stad og med Guds-
dommen selv, — var bleven næret, opmuntrer, støt-
tet og i visse Forfatninger endog ophviet over dens al-
mindelige Grændser. Imidlertid maa jeg ikke for-
glemme, at jeg i mit lange Liv her i Verden især er
bleven undersøttet af to Maximer, uden hvilke denne
Tro ikke kunde udvise sin hele Velgjørenhed, men
endog i mange Tilsædte snarere maatte gjøre Skade.
Den første var: ved enhver Opsordning af min Pligt
at seætte mig selv saa lidet og at handle saaledes
overhovedet, som om alt kun kom an paa mine egne
Kræfter, og blot efter den samvittighedsfuldeste Op-
fyldest af denne Betingelse at holde mig forvisset om
en højere Hjælp; den anden: uagtet min Tro paa
vort nuværende Livs Sammenhæng med et Tilkom-
mende, der indeholder Møglen til alt, hvad der i
dette er os umueligt at forklare — dog at betragte mit
nærværende Liv som et fuldstændigt Liv, tillægge det
en ligesaa stor Vigtighed og ligesaa omhyggelig fyldes
gjøre alt, hvad mine nuværende Forhold kræve af
mig, fort, saavidt som mueligt at anvende ethvert
Dioblik deraf ligesaa vel og ligesaa viseligen, som om
min hele Tilværelse var indskrænket til dette jordiske Liv
allene. Du vil ved nogen Eftertanke finde disse Maxi-
mer i Anvendelsen paa de almindelige og daglige Plig-
ter i Livet saa rigtige paa praktisk Nutte, at jeg ikke bes-

hører,

høver, Agathon! at anprise Dig dem som de gavns-
ligste Midler mod et vist subtile Sværmerie, der søger
at gjøre os vor Skyldighed magesigere, send dem
hør være.

Her laang den ærværdige Olding, for at lade sine
endnu ikke dunkel blevne Hine hestt sig paa hans unge
Bens Nasyn, fra hvilket hans hele Sjels rene Bisald
straalede ham stærkere og mere levende i Msde, end
han ved de veltalneste Ord vilde have formaet at ud-
trykke samme. Agathon var paa denne Tid i enhver
Betrægtnings fuldkommen forberedt til at vorde over-
bevist ved et saadant Skilderie af den Orpheiske
Pythagoræiske Troeslære og Levnedspiphilosophie; og om-
der end var bleven een eller anden Twivl tilbage endnu,
saa blev den i de Samtaler, som de efter den Tid ofte
havde med hverandre om denne Gjenstand og nogle
særedne Punkter i det Pythagoræiske System, betaget
ham til saa fuldkommen en Tilfredsstillesse for hans For-
nust, som der i Ting af dette Slags nogensinde kant
forlangtes. Thi saafremt Hjertet ingen sonlige Ind-
vendinger har at gjøre imod en Lære, der paalægger
os saa tunge Pligter, og de Opospringer, den fordrer,
høit vederlagges ved Kordeler og Glæder, som kun et
reente Hjerte formaer at erkjende derfor og er i Stand
til at nyde, saa falder det en sund Forstand saa lidet
rungt at forvitse sig om dens Sandhed, at det endog
er den umueligt, ikke at troe den, eller ved Trips og

Indvendinger, selv om den ikke formaaede ganske at borttrydde dem, at lade sig gjsre usikker og vildfarende.

Fjerde Capitel.

Agathons Historie slutes.

Den forrige Danaes Historie, hendes Forhold med Agathon og hvad der, siden de saa uventet havde faaet hinanden igjen at see, var forefaldet mellem dem, var nu, esterat Agathon havde gjort Archytas bekjendt med alle Omstændighederne i sit Liv, ingen Hemmelighed mere for denne Vise og hans Familie. Hos saadanne Personer som Archytas, Eritolaos og Psyche stod Chariclea ingen Fare for at tage mere ved en saadan Oprigtighed, end hun selv, for ikke at usurpere nogen tilsnegen Agtelse, vilde tage. Sand Wiisdom er stedse retsærdig, og sand Dyd bestandig tilbøelig til at bære mere over med andre end med sig selv. Desuden kan der med god Grund formodes, at Agathon maatte have draget Omsorg for at faste hitt Gratiernes Slør, som Danae i Fortællingen af sin Historie havde børret, over den Deel deraf, der behøvede at bedækkes.

Archytas opmuntrede og bestyrkede, som man let kan begribe, den roesværdige Beslutning, som

Char-

Chariclea havde afnøbet vor Helt; og Psyche gjorde hende stadesløs for det Tab, den voldte hende, ved at fordobble det Venstab, de ved første Dækast havde fættet for hinanden. Chariclea valgte nu Tarent til sit sædranklige Opholdssted. Forenet ved Sympathietz Vaand med den vise Archytas's Familie, syntes hun, inden saie Tid var gaaen, at udgjøre et Lem af den. Hendes behageligste Forretning var at bidrage til at opdrage Agathons tre Søsterdatter, som Gratierné havde udgydet alle deres Gaver over. Hun vante sig usformærke til at ansee disse yndige Born som sine egne. Bornene voxede op i den Tanke, at de havde tvende Mødre, og Psyche fandt den største Fornoielse i at vedligeholde den behagelige Indbilda ning, der gjorde hende og hendes Veninde til een Person i deres unge Hjarter.

Agathon forholdt sig fra denne Tid, trofast mod det Lovte han havde gjort Dyden og Chariclea, saa forsiktig, at ingen — undtagen Archytas allens og magkee Chariclea selv, — kunde mærke, hvor meget den Bold kostede ham, som han derved maatte gjøre paa sig. Men efter nogle Maaneders Forish er foer han, at han havde lovet mere, end han formaade at holde. Der gives besselende Dieblikke, hvori vor Sjel føler Kræfter i sig, som ikke ere dens egne og paa hvis Bedblivelse den gjør sig forgjeves Negning. Traværelse allene kunde redde ham. Den Tanke, at skilles fra sine Venner, fra Psyche og fra Chariclea,

var

var forstørrelig for ham; men fra det Dickeste, da han følte denne Skilsmistes Nødvendighed, var hans Beslutning satet. Archytas billigede den, og Søstrene (saaledes pleiede Psyche og Chariclea at kalde hverandre) elskede deres Broder omst nok til saa meget som muligt at formilde ham en Skilsmisse, hvis sande Bevæggrund de siltjende sluttede sig til.

Agathon gjennemreiste i Selskab med en lerd Ven af den Pythagoræiske Skole og en Maler fra Sicyon alle Provindserne i den daværende bestjendre Verden, hvor man talede eller i det mindste forstod det Græske Sprog. Naturen, Konsten og, hvad der i begge er det vigeigste for Menneskene, Mensnesket selv var e Gjenstandene for hans opmærksomme Jagtagelse.

Han medtog kun saa Fordomme, da han drog bort, og saae sig ogsaa skilt ved disse saa, da han kom tilbage igjen. Da han den hele Tid, han tilbragte paa sin philosophiske Vandring, var en blot Tilskuer paa Verdens Skueplads, saa kunde han des mere upartise domme saavel om Handlingerne som om de handlende Personer.

Hans Jagtagelser fuldendte, hvad Omgangen med Archytas og vedvarende Eftertanke over hans egne Erfaringer havde begyndt: de overbeviste ham om, at Menneskene, i det Hele taget, allevegne ere, som Zippias havde skildret dem, endstjont de burde være saaledes, som Archytas's Exempel fremstælle Mennesket.

Han

Han saae allevegne, — hvad man kan see til denne Dag — at de ikke ere saa gode, som de kunde være, om de vare visere; men han saae ogsaa, at de umueligen kunde blive bedre, inden de blive visere, og at de ikke kunde blive visere, foerend deres Fædre og Modtre, Ammer, Pædagoger, Lærere og Præster, med alle deres øvrige Foresatte paa ethvert Trin, fra Gadesogeden til Kongen, ere blevne saa vise, som enhver, i Forhold til sin Forbindelse og Indflydelse, maatte være for at opfylde sin Pligt og virkelig være nyttig for det menneskelige Selskab.

Han saae altsaa, at sand Oplysning til moralst Forbedring er det Eneste, Haabet om bedre Tider, det er om bedre Mennesker, grunder sig paa. Han saae, at alle Folkeslag, de vildeste Barbarer saavelsom de cultiverede og forsinnde Grækere, agte Dydien, og at intet Selskab, om det end var en Horde Arabiske Røvere, kan bestaae uden nogen Grundstof til Dyd eller, rigtigere sagt, uden noget, der ligner den og indtager dens Plads. Han fandt ethvert Sted, enhver Provinds, enhver Nation, han lærte at kjende, saa meget des lykkeligere, jo bedre Indvaanernes Sæder vare, og han saae uden Undtagelse den meste Fordærvelse der, hvor der herskede den største Fattigdom eller den største Rigdom.

Han sandt hos alle de Folkeslag, han besøgte, Religionen indhyllet i Overtro, misbrugt til Skade for det borgerslige Selskab og forniedret ved Hyklerie eller

eller aabenbar Bold til Medstøb for Bebragerie, Herskæfle, Gjerrighed, Vellyst og Ørkelsoshed. Han saae, at enkelte Mennesker og hele Folkeslag kunne have Religion uden Dyd, og at de derved ere des flermere; men han saae ogsaa uden Undtagelse, at enkelte Mennesker og hele Folkeslag, naar de i sig selv ere gode, blive desbedre ved Gudfrygtighed.

Han saae Lovgivningen, Statsforvaltningen og Politiet allevegne fuldt af Mangler og Lyder; men han saae tillige, at Menneskene uden disse Love, uden Statsforvaltning og uden Politie vilde være langt ulykkeligere end de ere. Han hørte, man allevegne klagede over Misbrug, saae, at enhver vilde vide Verden forbedret, og stodte paa en Mængde Mennesker, der varer beredte til at arbeide paa dens Forbedring og undstommelige paa Forslag dertil, men ikke et eneste Mensnæsse, der vilde lade Forbedringen begynde med det selv, og man kunde deraf ganske naturligen forklare, hvorfor det ingensteds virkelig vilde blive bedre. Han saae Menneskene allevegne beherskede af to hinanden smodsatte Drivter, af Drivten til Lighedens Haandhævelse og af Drivten til vindskrænket at være Herre over andre; og dette overbeviste ham om, at det, saalænge dette Onde ikke er ashjulpet, umuelig ved nogen Forandrings med Regjeringsformen kan blive bedre med Menneskene, men at de maae tumle om i en evig Cirkel, fra Kongelig Despotisme og aristocratisk Overmod til democratisk og Pøbel-Tyrannie og fra dette igjen til hine,

hine, indtil om sider en Lovgivning, der er bygt paa den reneste Religions og Morals Grundlærdomme, og en Opdragelse, foranstaltet af denne, ville bringe det eil at tæmme den dyriske Drift til ubunden Selvraadighed i alle Mennesker.

Han saae, at Konster, Flittighed og god Huusholdning allevegne havde Rigdom, at Rigdom havde Luxus, at Luxus havde Sædernes Fordærvelse og at fordærvede Sæder havde Statens Undergang til Følge; men han saae tillige, at Konsterne, naar de gives deres Sving af Viisdommen, forskjonne, udvikle og forædle Menneskeheden, at Halvdelen af vor Natur er Konst, og at Mennesket er, uden Konst, det elendigste af alle Dyr.

Han saae det Sandes og Falskes, det Godes og Ondes, det Rigtiges og Urigtiges Grændser i Menneskehedens hele Øconomie ukjendelig flyde i hinanden, og overbevisse sig derved stedse mere om vise Loves Nødvendighed og om den Pligt for den gode Borger at troe Loven mere end sin egen Hvielse.

Men alt, hvad han havde seet, bestyrkede ham i den Overbeviisning: „At Mennesket, beslægtet paa den ene Side med Dvrene paa Marken og paa den anden med de høiere Væsener og Guddommen selv — vel er lige saa lidet stikket til at være et blot Dyr som en blot Aund, men at det dog lever overensstemmende med sin Natur, naar det stedse stiger høiere; at et hvert høiere Trin til Viisdom og Dyd, det har besteget, forsøger dets Lyksalighed; at Viisdom og Dyd altid have været det rigtige Maal saavel for den offentlige som for den private Lyksalighed hos Menneskene; og at denne eneste Erfaringssandhed, som ingen Twivler er i Stand til at svække, tilintetgjør alle Hippias's falske Slutninger og besætter urokkeligen Theorien af Archytas's Leynedsphilosophie.“

Disse Kundskaber og denne Overbevisning var de Frugter, som Agathon i Tinner, der blev anvendte til eensomme Begragninger eller selfstabelig Forskning i venstabelige Samtaler, indhostede af sine Jagtagelser til Fordeel for sit Moralsystem. De udgjorde kun en lidet, men i Grunden den vigtigste Deel af den Skat af skjonne og nyttige Kundskaber, som han bragte tilbage med sig til Tarent fra tre Aars Reise gjennem de fornemste Dele af den davorende Verden.

Han havde den store Glæde at finde sin gamle Ven, Archytas, og alle dem, han elskede, i den samme lykkelige Tilstand, som han havde forladt dem i. Dagen, de saae hinanden igjen paa, var en Venstabsfest, som det hele Tarent tog Deel i. Hvad, der gjorde deres Glæde fuldkommen, var den Jagtagelse, at Agathon ikke gjorde nogen Forstjel mellem Psyche og Chariclea og aldeles syntes at have glemt, at den sidste engang havde været Danae og hvor meget hun havde været det for ham.

Han besættede sig nu i den Beslutning at gøre Tarent til sit bestandige Opholdssted. Tarentinerne gave ham deres Borgerret. Han fortjente den Lykke at leve i Frihedens og Fredens Skjød blandt gode Mensninger, og de varer og værdige til en saadan Medborger.

Overbevist om ved alt, hvad han havde erfaret og jagtaget; ,at man vel i en stor Virkekreds glimrer mere, men i en lidet kan sefte mere Godt, hælignede han sig de offentlige Anliggender i denne Neublik med Iver og Hornsiesse; og saalenge Critolaos og Agathon levede, troede Tarentinerne ikke at have tabt noget derved, at Archytas var gaaen til en bedre Verden.

